

Programmabegroting 2016

Inhoud

INHOUD	3
1 ALGEMENE FINANCIËLE TOELICHTING	4
1.1 PERSONALIA	4
1.2 ALGEMEEN BEELD	5
2 PROGRAMMAPLAN	15
LEESWIJZER	16
DOOR DE RAAD TE AUTORISEREN BEGROTINGSBEDRAGEN	18
2.1 SOCIAAL DOMEIN	22
2.2 ONDERWIJS EN ONTPLOOIING	36
2.3 ECONOMIE EN DUURZAAMHEID	49
2.4 OPENBARE RUIMTE	57
2.5 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	64
2.6 BESTUUR, BEVOLKING EN VEILIGHEID	76
2.7 ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	88
3 PARAGRAFEN	95
3.1 LOKALE HEFFINGEN	96
3.2 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	101
3.3 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	116
3.4 BEDRIJFSVOERING	123
3.5 VERBONDEN PARTIJEN	131
3.6 GRONDBELEID	136
3.7 FINANCIERING	139
4 BIJLAGEN	147
A VERTAALTABEL PROGRAMMA/BESTUURLIJKE PRODUCTEN	148
B VERLOOP RESERVES EN VOORZIENINGEN	150
C SUBSIDIES & GEMEENTELIJKE JAARHUREN VAN GESUBSIDIEERDE INSTELLINGEN	153
D MEERJARENBALANS EN RENTE-EXPLOITATIE	167
E OVERZICHT STRUCTURELE EN EENMALIGE MIDDELEN	169
F BESTUURLIJKE PLANNING	170
G KADERSTELLENDEN BELEIDSNOTA'S	172
H BRONVERMELDINGSLIJST	177
I LIJST VAN AFKORTINGEN	178

1 Algemene financiële toelichting

1.1 Personalia

Burgemeester en wethouders

Burgemeester drs. Mirjam van 't Veld

Openbare orde en veiligheid, integraal veiligheidsbeleid, bevolking, communicatie, participatieproces en externe betrekkingen, algemeen bestuur waaronder coördinatie collegebrede projecten en personeelszaken.

Wethouder Herbert Raat

Financiën, handhaving en vergunningen, zorg en gezondheid, wonen en volkshuisvesting, A9, vastgoed en Stadshart.

Wethouder Maaïke Veeningen

Onderwijs, economische zaken, deregulering, werk en inkomen, cultuur & recreatie en Schiphol.

Wethouder Peter Bot

Ruimtelijke ordening, integraal wijkbeheer, duurzaamheid, milieu en energie, ruimtelijke ordening, Zorgvlied, sport, natuur en milieu educatie en afvalbeheer.

Wethouder Jeroen Brandes

Jeugdzorg, jeugd, welzijn, verkeer & vervoer, parkeren, dienstverlening en Amstelveenlijn.

Gemeentesecretaris

mr. Alexander Meijer

Griffier

drs. Pascale Georgopoulou

Directieteam

drs. Bert Winthorst
Henk Huitink, directeur a.i.

Bestuur ondernemingsraad

ing. Rogier van der Laan	voorzitter
drs. Marianne Levenbach - Nijboer	plaatsvervangend voorzitter
Ruth Rutten	secretaris

1.2 Algemeen beeld

1.2.1 Inleiding

Een inspirerend en robuust program

In de laatste raadsvergadering voor het zomerreces op 1 juli 2015 heeft u als raad aan de hand van de Kadernota 2016 de bestuurlijke kaders voor de begroting 2016 bepaald. De boodschap van ons college was, dat wij vol enthousiasme de uitdaging zijn aangegaan om in een tijd van ingrijpende veranderingen onze stad klaar te maken voor de toekomst en daarbij de kwaliteiten die we koesteren te behouden. In samenwerking met uw raad besturen, in goed overleg met Amstelveners, bedrijven en instellingen.

Na de gemeenteraadsverkiezingen van 19 maart 2014 zijn wij aan de slag gegaan met als basis de Politieke Agenda 2014-2018 "Ruimte voor Amstelveen". We hebben deze agenda handen en voeten gegeven met het College Uitvoeringsprogramma 2014-2018, dat is behandeld en vastgesteld in de begrotingsraad van 11 november 2014. Daarna hebben we een stevige verdiepingsslag gemaakt via de Kadernota 2016, behandeld in de raadsvergadering van 2 juli 2015.

Dit alles heeft ons in het eerste jaar na ons aantreden een tegelijkertijd inspirerend en robuust program voor deze bestuursperiode opgeleverd. Inhoudelijk hebben we een breed palet aan speerpunten geformuleerd om onze ambities uit te voeren. Financieel hebben we geld vrijgemaakt voor nieuw beleid en maatregelen getroffen voor een structureel sluitende begroting. Ten slotte maken we op langere termijn extra ruimte vrij om het Amstelveense voorzieningenniveau en kwaliteitsbeeld ook in de toekomst in stand te houden. Amstelveen bereikt haar fysieke grenzen en de bestaande wijken en voorzieningen vragen geleidelijk meer aandacht en onderhoud.

En nu meters maken

Deze hele set van brede bestuurlijke kaderstelling van Politieke Agenda 2014-2018, via College Uitvoeringsprogramma 2014-2018 naar Kadernota 2016 is nu geïntegreerd uitgewerkt in de voorliggende programmabegroting 2016. Na een breed debat met integrale afweging en besluitvorming gaat het nu om het vaststellen van de opdracht voor de uitvoering. Met andere woorden: De Kadernota is het moment van afweging en keuzes, de begroting is het moment van autorisatie. Daarmee biedt de begroting ook het kader voor de verantwoording.

De Kadernota 2017 is het volgende ijkpunt voor integrale bestuurlijke kaderstelling.

Leeswijzer

Voor zover in deze begroting sprake is van nieuwe ontwikkelingen en financiële afwijkingen ten opzichte van de kaderstellende besluitvorming in de raadsvergadering van 2 juli worden deze apart toegelicht. Dit is slechts zeer beperkt het geval en wijzigt het beeld op hoofdlijnen niet.

Het vervolg van dit hoofdstuk schetst een algemeen beeld op hoofdlijnen, inhoudelijk en financieel. De concrete uitwerking krijgt gestalte in zes bestuurlijke programma's en het hoofdstuk algemene dekkingsmiddelen. Aan de programma's gaat een leeswijzer vooraf met een beschrijving van de opzet van de programma's. In het tweede deel van dit boekwerk volgen paragrafen die een aantal wettelijk voorgeschreven thema's behandelen (lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, bedrijfsvoering, verbonden partijen, grondbeleid en financiering).

1.2.2 Beleidsinhoudelijke beschouwing

Ruimte voor Amstelveen

Handhaving van de Amstelveense standaard staat centraal in onze Politieke Agenda: behoud van de hoge kwaliteit van de leefomgeving en een goed aanbod aan cultuur-, sport-, educatieve en maatschappelijke voorzieningen, waarbij de lokale lasten onverminderd laag worden gehouden en actief wordt gewerkt aan het versterken van de positie van de zwaksten in de samenleving. We oriënteren ons op mogelijke verschuivingen in het voorzieningenniveau en ombuigingen binnen de begroting met de bedoeling de financiële ruimte te creëren om ook op de middellange termijn de kwaliteit van het voorzieningenniveau in stand te kunnen houden. Uitgewerkte voorstellen hiervoor zullen we u voorleggen bij de kadernota 2017.

Anders besturen

Wij willen geen overheid zijn die stuurt op wat niet mogelijk is, wij willen dingen juist mogelijk maken. Veranderingen gaan soms zo snel dat maximale flexibiliteit wordt gevraagd. De inbreng van inwoners, bedrijven en instellingen komt steeds eerder en krijgt steeds meer betekenis bij de besluitvorming. Dat doen we vanuit het besef dat de gemeente het niet alleen kan en niet alleen wil. Meer ruimte voor eigen verantwoordelijkheid en initiatief, minder regels en een goedkopere organisatie.

Decentralisaties: nieuwe taken, minder geld

De gemeente heeft er een omvangrijk takenpakket bij op de terreinen Zorg, Werk en Jeugd (decentralisaties in het sociale domein). De uitdaging waar de gemeente voor staat is om deze taken met fors minder middelen op een verantwoorde wijze uit te voeren door lokaal maatwerk te leveren. Hoewel er de nodige onzekerheden zijn, zowel inhoudelijk als financieel, is er vooralsnog geen reden tot ongerustheid. Wel onverminderde alertheid.

Gevolgen vastgoedcrisis

De gemeente voelt de gevolgen van de vastgoedcrisis. Denk aan de leegstand van met name kantoren en het stagneren of stopzetten van bouwprojecten. Dit zet winstafdrachten onder druk, soms moesten zelfs verliezen worden genomen. Dit raakt ook de gemeentelijke organisatie. Er is minder werkaanbod voor die onderdelen van de organisatie die met bouwprojecten te maken hebben. De krimp wordt opgevangen binnen de budgettaire kaders van het fysiek domein door afbouw van de ambtelijke projectcapaciteit.

Nog meer nieuwe en blijvende uitdagingen

De balans tussen het economisch belang van Schiphol en de leefbaarheid in de regio, het behoud van een sterk economisch profiel in een tijd van teruglopende zakelijke dienstverlening, de overspannen woningmarkt in de regio en in Amstelveen in het bijzonder, veiligheid in alle betekenissen van het woord, de uitwerking van de onderwijsagenda: dit zijn de onderwerpen die van uw raad en van ons inzet en aandacht vragen in deze bestuursperiode. Vanwege de Europese vluchtelingencrisis zal onze aandacht in dit begrotingsjaar ook uitgaan naar de consequenties van het groeiend aantal stathouders dat onze gemeente moet opvangen voor de woningmarkt en het voorzieningenniveau.

Van AA naar beter

Intern wordt onder aansturing van de directie zwaar ingezet op een doorontwikkeling van de organisatie zodat deze blijft voldoen aan de vraagstellingen vanuit bestuur en samenleving in een veranderde en veranderende omgeving. Enerzijds een groei van taken in het sociaal domein, anderzijds een krimp in het fysiek domein. Verder een financiële taakstelling op ondersteunende functies en veranderingen in werkwijzen en werkprocessen (digitalisering, deregulering, "slimmer werken" etc.). Op het niveau van organisatie/bedrijfsvoering is dit een majeure operatie. De paragraaf bedrijfsvoering gaat hier uitvoeriger op in.

1.2.3 Financieel begrotingsbeeld

Hieronder vindt u een samenvatting van het begrotingsbeeld 2016-2019 als uitwerking van de Kadernota 2016. Na het overzicht volgt eerst een samenvattende toelichting en daarna een toelichting per onderdeel.

Totaaloverzicht begrotingsbeeld 2016-2019

	bedragen in miljoenen euro			
	positief bedrag is tekort; negatief bedrag is tekortverlaging/overschot			
	2016	2017	2018	2019
a) Vertrekpositie: Structureel saldo begroting 2015	0,0	0,0	0,0	0,0
b) Besluitvorming t/m Kadernota 2016				
b1) Vervallen nog in te vullen structurele taakstelling	2,2	3,2	3,5	3,5
b2) College Uitvoeringsprogramma (begrotingsraad nov14)	-3,2	-0,6	-0,6	-0,6
b3) Kadernota 2016				
* Maatregelenpakket ombuigingen	-1,4	-2,7	-5,1	-5,1
* Ov. struct. besluiten (nieuw beleid, meirc., aut.ontw.)	-0,7	0,2	0,3	0,3
b4 Overige kaderstellende besluitvorming				
* Sociaal domein	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
* Fysiek domein	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
* Organisatie	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
c) Nieuw: Uitwerking programmabegroting 2016-2019				
# Lagere bijdrage SSC Belastingen door toetreding DRV	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
# Septembercirculaire	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
STRUCTUREEL BEGROTINGSOVERSCHOT 2016-2019	-3,2	0,0	-2,0	-2,0
d) Eenmalige middelen				
# winstafdrachten grondexploitaties	-6,5	-0,2		
# incidentele vrijval stelpost vervangingspiek sportvelden	-0,7			
# eenmalige beleidsintensivering	0,9	0,4	0,2	
Totaal saldi eenmalige middelen				
# Eenmalige inzet middelen t.l.v. algemene reserve		0,2	0,2	
# Eenmalig surplus t.g.v. algemene reserve	-6,3			0,0
BEGROTINGSSALDO STRUCTUREEL & INCIDENTEEL				
# Per saldo t.l.v. de algemene reserve		0,2		
# Per saldo t.g.v. de algemene reserve	-9,5		-1,8	-2,0

Samenvatting financieel beeld

Structureel begrotingsbeeld

De meerjarenbegroting 2016-2019 heeft als vertrekpunt een sluitende begroting 2015 (regel a). Sluitpost in het boekwerk programmabegroting 2015 was daarbij een nog nader in te vullen taakstelling, oplopend naar 3,5 miljoen euro vanaf 2018 (regel b1). Via de besluitvorming over het College Uitvoeringsprogramma (regel b2) en de Kadernota 2016 (regel b3) is dit omgebogen in structureel overschot van afgerond 2 miljoen euro. Belangrijke aannames daarbij zijn dat de decentralisaties sociaal domein en de krimp fysiek domein binnen de bestaande budgettaire kaders worden ingepast en dat ook de doorontwikkeling van de organisatie zijn beslag krijgt inclusief een reeds in de begroting 2015 verwerkte structurele besparing van ad. 2 miljoen euro (regel b4).

De uitwerking van de programmabegroting 2016-2019 bevat één nieuwe mutatie van het structurele begrotingssaldo. Door de toetreding van de gemeente De Ronde Venen tot de Gemeenschappelijke Regeling Gemeentebelastingen Amstelland daalt de bijdrage van Amstelveen met 0,1 miljoen euro. De effecten van de septembercirculaire gemeentefonds zijn niet in deze begroting verwerkt. Hierover volgt op de gebruikelijke wijze een aanvullende rapportage.

Eenmalige middelen

Naast structurele middelen zijn er eenmalige middelen. Dit betreft met name een geraamde winstafdracht uit grondexploitaties in 2016 van afgerond 6,5 miljoen euro. Voor het overige zijn de mutaties eenmalige middelen 2016-2019 per saldo gering.

Toelichting financieel overzicht per onderdeel

b1) vervallen nog in te vullen structurele taakstelling

Het Regeerakkoord Rutte II, verwerkt in de Rijksbegroting 2014, bevat forse kortingen op het gemeentefonds, met name ingaande 2015. Zo leveren gemeenten hun bijdrage aan gezondere overheidsfinanciën, in het bijzonder de terugdringing van het EMU-saldo onder de 3%. De helft van deze generieke ombuigingstaakstelling is reeds in de programmabegroting 2015 ingevuld. Er resteerde een nog in te vullen taakstelling, oplopend tot 3,5 miljoen euro vanaf 2018.

b2/b3) College Uitvoeringsprogramma & Kadernota 2016

In de begrotingsraad van 12 november 2015 is aan de hand van het College Uitvoeringsprogramma een omvangrijk pakket aan voorstellen besproken. Daarmee is de resterende taakstelling tot en met 2016 geheel ingevuld en voor latere jaren deels.

In de raadsvergadering van 1 juli 2015 is aan de hand van de Kadernota 2016 een maatregelenpakket ombuigingen vastgesteld van ruim 5 miljoen euro. Daarmee is de nog openstaande taakstelling ingevuld en ontstaat vanaf 2018 een structureel overschot. Dit laatste is een belangrijk onderdeel van de lange termijnvisie om bij de ontwikkeling naar beheergemeente het bestaande voorzieningenniveau duurzaam veilig te stellen. Onderstaand overzicht zet de in deze bestuursperiode genomen ombuigingsmaatregelen op een rij.

Ombuigingen 2015-2019

bedragen x 1.000 euro
negatief bedrag is tekortverlaging

Omschrijving	structureel					
	2015	2016	2017	2018	2019	
Taakstelling harde sector	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	<i>Rbs.6nov13</i>
Taakstelling ondersteunende functies	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	<i>Kadern.'15</i>
Prijscompensatie / Inkoop		-400	-900	-1.800	-1.800	<i>Kadern.'16</i>
BTW kde's (binnen bestaande tariefniveau)		-300	-300	-300	-300	<i>Kadern.'16</i>
Openbare ruimte		-500	-900	-900	-900	<i>Kadern.'16</i>
Welzijn		-185	-310	-500	-500	<i>Kadern.'16</i>
Cultuur			-300	-600	-600	<i>Kadern.'16</i>
Sport				-400	-400	<i>Kadern.'16</i>
Maatschappelijk Vastgoed				-500	-500	<i>Kadern.'16</i>
Amend. 1jul15, "De raad geeft het goede voorbeeld"			-30	-50	-50	<i>Raad 1jul15</i>
Totaal	-4.000	-5.385	-6.740	-9.050	-9.050	

Bij de Kadernota zijn ook nog diverse andere besluiten genomen die conform in de voorliggende begroting zijn verwerkt. Dit betreft nieuw beleid, autonome ontwikkelingen en de effecten van de meicirculaire. Navolgend overzicht geeft een specificatie van de middeleninzet voor structureel nieuw beleid (besluitvorming College Uitvoeringsprogramma en Kadernota 2016).

Structureel nieuw beleid 2016-2018

Omschrijving	bedragen x 1.000 euro				
	structureel				
	2015	2016	2017	2018	
# vernieuwing onderwijs	250	375	500	500	<i>CUP nov.'14</i>
# andere vorm van onkruidbestrijding		300	300	300	<i>CUP nov.'14</i>
# reservering / buffer sociaal domein / 3D		250	500	500	<i>CUP nov.'14</i>
# voedselbank	15	15	15	15	<i>CUP nov.'14</i>
# mobiel cameratoezicht	50	50	50	50	<i>CUP nov.'14</i>
# info uitwisseling met politie verbeteren	10	10	10	10	<i>CUP nov.'14</i>
# woonfraude, voortzetting Schijnwerper	62	62	62	62	<i>CUP nov.'14</i>
# samenwerkingsverbanden	75	75	75	75	<i>CUP nov.'14</i>
# kunstitleen (schrappen ombuiging)	26	26	26	26	<i>CUP nov.'14</i>
# maatschappelijke stages	40	40	40	40	<i>CUP nov.'14</i>
# zoogdierenopvang De Toevlucht	12	12	12	12	<i>CUP nov.'14</i>
# risico en aansprakelijkheid bomen	65	65	65	65	<i>CUP nov.'14</i>
# cursus alcohol in het verkeer	10	10	10	10	<i>CUP nov.'14</i>
# Stadsstrand (cf. raadsbesluit 29apr14)		90	90	90	<i>Kadern.'16</i>
# internationaal beleid		60	60	60	<i>Kadern.'16</i>
# economie, citymarketing		50	50	50	<i>Kadern.'16</i>
# economie, regionaal (Greenport & PRES/Expo)		90	90	90	<i>Kadern.'16</i>
# communicatie		100	100	100	<i>Kadern.'16</i>
# vernieuwing participatievormen		30	30	30	<i>Kadern.'16</i>
# handhaving A'damse Bos		90	90	90	<i>Kadern.'16</i>
# dierenbescherming		64	64	64	<i>Kadern.'16</i>
Totaal inzet structureel nieuw beleid	615	1.864	2.239	2.239	

b4) Sociaal domein, fysiek domein en ondersteunende functie

Voor een goed zicht op de structurele begrotingspositie zijn drie aannames belangrijk om daarbij in één adem te noemen. Het gaat er dan om, dat deze begroting ervan uitgaat dat de drie grote veranderingstrajecten voor de uitbreiding van het sociaal domein, de krimp van het fysiek domein en de doorontwikkeling van de organisatie binnen de bestaand budgettaire kaders kunnen worden volbracht.

Sociaal domein

Met ingang van 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor veel nieuwe taken op de terreinen Zorg, Werk en Jeugd. Algemeen uitgangspunt is, dat de effecten van de decentralisaties op de gemeentelijke financiële huishouding structureel binnen de meerjarenbegroting worden ingepast. Daarbij moet in aanmerking worden genomen, dat de gemeente geen invloed heeft op de inkomsten via het gemeentefonds en dat de invloed op de uitgavenkant beperkt wordt door open einde regelingen en wettelijke verplichtingen. Hetgeen overigens onverlet laat, dat de decentralisaties ook kansen bieden om voordelen te realiseren.

Wat de inkomstenkant betreft ontvangt de gemeente voor deze drie decentralisaties via het gemeentefonds een brede Integratie Uitkering Sociaal Domein. Deze loopt terug van afgerond 25 miljoen euro in 2015 naar 20 miljoen euro per 2019. Deze daling komt door kortingen van het Rijk op de macrobudgetten en door een nadelig herverdeeleffect op het nieuwe verdeelmodel Jeugd. De notitie naar aanleiding van de meicirculaire gemeentefonds, die bij de Kadernota 2016 is gevoegd, geeft hiervan een uitvoeriger analyse.

Programma 1 Sociaal Domein, verreweg het grootste van de zes programma's, werkt de drie decentralisaties nader uit in drie afzonderlijke thema's. Dit programma is met een uitgaventotaal van ruim 70 miljoen euro goed voor 40% van de totale begrotingsomzet.

Alles overziende vatten wij het actuele totaalplaatje als volgt samen:

1. Wat de inhoudelijke kaders betreft heeft de gemeenteraad aparte beleidsnota's vastgesteld voor de verschillende onderdelen. Het aldus geformuleerde beleid wordt uitgevoerd.
2. Wat de financiële kaders betreft is het beeld per beleidsterrein verschillend. Binnen het onderdeel Zorg lijkt sprake van budgettaire ruimte. Op het onderdeel Werk (exclusief bijstandsuitkeringen) is sprake van krapte en leggen meerjarige ombuigingen een druk op de toekomstige bekostiging van de Sociale werkvoorziening. Zoals hiervoor vermeld is op het onderdeel bijstandsuitkeringen (I-deel WWB) sprake van een voordeel, dat naar de toekomst toe onzeker is. Vooralsnog worden de tekorten op Werk gedekt uit het overschot op het I-deel. Op het onderdeel Jeugd is sprake van forse kortingen op het te ontvangen budget in combinatie met grote onzekerheid over de uitgavenkant. Op dit moment is niet te duiden in hoeverre het budget op korte en langere termijn toereikend is.
3. Alles overziende is het totaalbeeld dat op dit moment de bestaande inhoudelijke kaders volgens de vastgestelde beleidsnota's, alsmede de actuele financiële kaders volgens de Kadernota (inclusief meicirculaire gemeentefonds) geen aanpassing behoeven.

Fysiek domein

Het traject fysiek domein betreft een veelomvattende en complexe vraagstelling, waarbij we drie sporen onderscheiden:

1) Wegvallende dekking door krimp in omzet exploitatie/bouwleges

De ambtelijke capaciteit die werkt voor en wordt betaald uit de opbrengsten van grondexploitaties, bouwleges en vastgoed moet worden teruggebracht naar een structureel lager niveau. Complicerende factor daarbij is, dat wettelijke voorschriften een bodem leggen in de minimaal noodzakelijke dienstverlening en/of formatieve inzet. Het bestaande kader gaat er taakstellend van uit, dat de wegvallende dekking door lagere omzet structureel wordt opgevangen door de kosten van de organisatie terug te dringen en aan te passen aan het teruggelopen projectaanbod.

2) Incidentele kosten frictie en transitie

Het realiseren van een structurele oplossing brengt incidentele frictie- en transitiekosten met zich mee. Dit is van meet af aan onderkend en is een belangrijke reden om te zorgen voor één brede en stevige algemene reserve als risicobuffer. De uiteindelijke omvang van deze kosten en een mogelijk beslag op het rekeningresultaat, c.q. de algemene reserve is niet vooraf hard te kwantificeren. Dit is de resultante van vele inspanningen en ontwikkelingen waarover achteraf verantwoording plaatsvindt.

3) Ontwikkelingen in taken

Verder spelen binnen het fysieke domein nieuwe ontwikkelingen in de vorm van extra taken, c.q. extra gevraagde inzet. Dit kan wettelijke voorschriften betreffen en/of bestuurlijke prioriteiten. Deze zaken vallen niet onder de budgettaire neutrale taakstelling. Dit zijn zaken voor aparte integrale bestuurlijke afweging en besluitvorming.

Organisatie

Onder aansturing van de directie wordt ingezet op een doorontwikkeling van de organisatie zodat deze blijft voldoen aan de vraagstellingen vanuit bestuur en samenleving in een veranderde en veranderende omgeving. Enerzijds een groei van taken in het sociaal domein, anderzijds een krimp in het fysiek domein. Verder een financiële taakstelling op ondersteunende functies en veranderingen in werkwijzen en werkprocessen (digitalisering, deregulering, "slimmer werken", etc.). Op het niveau van organisatie/bedrijfsvoering is dit een majeure operatie. De paragraaf bedrijfsvoering gaat hier uitvoeriger op in.

De implementatie van ombuigingsmaatregelen, de krimp binnen het fysiek domein (bestaande taken), de transitie van het sociaal domein en het toekomstbestendig maken van de ambtelijke organisatie (incl. invulling taakstelling ondersteunende functie) brengen *frictie- en transitiekosten* met zich mee. Uitgangspunt is dat oplossingen in eerste instantie binnen de bedrijfsvoering worden gevonden. Voor de organisatie ontwikkeling en de taakstelling ondersteunende functies geldt dat de financiële implicaties binnen de bedrijfsvoering worden opgelost.

De voortgang van de operaties wordt gedeeld met de betrokken portefeuillehouder(s) en periodiek gerapporteerd aan ons college en de raadscommissie. Richting raad zal bij de verantwoordingsdocumenten tijdvak en jaarrekening verantwoording worden afgelegd en zichtbaar worden wat binnen de bedrijfsvoering wordt opgelost en wat dekking vraagt binnen algemene middelen.

c) Uitwerking begroting 2016-2019

In de raadsvergadering van 29 april 2015 is ingestemd met toetreding van de gemeente De Ronde Venen tot de Gemeenschappelijke Regeling Gemeentebelastingen Amstelland. Zoals reeds vermeld in het desbetreffende raadsvoorstel levert dit een financieel schaalvoordeel op, dat resulteert in een verlaging van de deelnemersbijdrage van de bestaande deelnemers. Voor Amstelveen gaat het om een positief effect op het begrotingssaldo van afgerond 0,1 miljoen euro. Dit was nog niet in de Kadernota 2016 opgenomen, maar is nu wel verwerkt in deze begroting.

Enmalige middelen (regel d financieel totaaloverzicht)

Winstafdrachten grondexploitaties en dotatie onderwijshuisvesting

In de begroting zijn de verwachte winstafdrachten grondexploitaties opgenomen volgens het raadsvoorstel actualisering grondexploitaties dat behandeld is in de raadsvergadering van 1 juli 2015. In de jaren 2016-2019 gaat het om 6,75 miljoen euro, waarvan het leeuwendeel in 2016. De overige winstafdrachten dienen ter versterking van de algemene reserve.

Incidentele vrijval stelpost vervangingspiek sportvelden

Rond 2011 zijn in kort tijdsbestek meerdere kunstgrasvelden aangelegd uit eenmalige middelen. Op dat moment zijn ook structurele middelen gereserveerd voor de toekomstige vervanging. Die structurele reservering speelde vanaf 2017. In de tussenliggende jaren viel dit budget vrij ter versterking van de algemene reserve, voor het laatst in 2016. Mede in samenhang met de overdracht van het beheer aan het sportbedrijf is de structurele instandhouding van de sportvelden inmiddels op andere wijze geregeld en is de onderhavige stelpost gereserveerd voor duurzame instandhouding ICT/Vastgoed. Aldus is besloten in de begrotingsraad van 12 november 2014. De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen bevat een uitvoeriger onderbouwing.

Incidentele beleidsintensiveringen

De Politieke Agenda maakt middelen vrij voor nieuw beleid om te kunnen investeren in ontwikkelingen die goed zijn voor Amstelveen. Dit gaat zowel om structureel geld als om incidenteel geld. Hierna volgt een totaaloverzicht van de beschikbaar gestelde eenmalige middelen in deze bestuursperiode (besluitvorming via het College Uitvoeringsprogramma en de Kadernota 2016).

Totaaloverzicht vastgestelde bestedingsvoorstellen eenmalige middelen

bedrag x 1.000 euro

Omschrijving	bedrag totaal	fasering				
		2015	2016	2017	2018	
Digitaal Werken (cf. raadsbesluit 29apr14)	1.700	1.700				Kadern.'16
Stadsstrand (cf. raadsbesluit 29apr14)	750	750				Kadern.'16
Piet Hein	1.000	1.000				Kadern.'16
Bijk. plankosten grote projecten	900	300	300	300		Kadern.'16
# dekking uit rijksbijdrage A9 planbegeleiding	-600	(*)	-300	-300		Kadern.'16
Upgrade Kronenburg	50	50				CUP nov.'14
Verbetering uitstraling groene entrees	40	40				CUP nov.'14
Broersepark (clubgebouw)	50	50				Kadern.'16
Groen op daken (subs.regeling 5jr à 40.000)	200		200			Kadern.'16
Sport, exploitatie Sportbedrijf Amstelveen	760	360	200	200		Kadern.'16
Sport, vierde sporthal	1.650	1.650				Kadern.'16
Verbouwing De Bolder	765	765				Kadern.'16
Communicatie	70		70			Kadern.'16
Internationaal beleid	35		35			Kadern.'16
Economie, Schiphol	150	100	50			Kadern.'16
Economie, kantorenloods	286	186	100			(**)
Implementatie Woonagenda	150		50	50	50	Kadern.'16
Woonfraude	550	125	125	150	150	(**)
Initiatieven burgers	30	30				CUP nov.'14
Opstellen wijkanalyse	40		40			Kadern.'16
Bestuurlijke adhesie maatschappelijke activiteiten	60		20	20	20	Kadern.'16
Deregulering	50	50				CUP nov.'14
Inkoopfunctie (cf. rbs. 1okt14)	230	230				CUP nov.'14
Verbeterplan aanbesteden/inkoop c.a.	250	250				Kadern.'16
Totaal eenmalige middelen t.l.v. algemene reserve	9.166	7.636	890	420	220	

(*): de vrijval van het bedrag in de jaarschijf 2015 loopt via de Tijdvakrapportage 2015.

(**): deel CUP nov.'14 en deels Kadernota '16

Bijlage E bevat een integraal overzicht van structurele en eenmalige middelen per programma. Dit om te voldoen aan de voorschriften van het BBV.

1.2.4 Reserves en voorzieningen

De Kadernota 2016 laat een ontwikkeling van de algemene reserve zien naar een niveau van ruim 30 miljoen euro. Dit niveau gaat uit jaarlijks structureel sluitende begrotingen. Onderdeel van de besluitvorming bij de Kadernota 2016 is echter geweest het bewerkstelligen van structurele overschotten in de komende jaren met het oog op de duurzame instandhouding op langere termijn en het versterken van de reservepositie op kortere termijn. In de nu uitgewerkte meerjarenbegroting komen deze overschotten ten gunste van de algemene reserve. In dat geval stijgt de algemene reserve naar een omvang ultimo 2019 van afgerond 40 miljoen euro. Dit is ruim boven de door de raad vastgestelde ondergrens van 17,0 miljoen euro (raadsbesluit 11 november 2009).

Versterking van de algemene reserve is een beleidsprioriteit als centrale brede gemeentelijke buffer voor het totale takenpakket inclusief het faciliteren van transitie- en faseringskosten bij ombuigingen, alsmede om –daarenboven- handelingsruimte te hebben om te kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen/prioriteiten.

Verder zijn de rentedragende voorziening voor de bijdrage A9 (tweede tranche, te betalen in 2020) en de reservering voor de bijdrage Amstelveenlijn de belangrijkste posten. De reserve onderwijshuisvesting bevat na 2016 alleen nog een restantbedrag voor de Piet Hein school.

Voor het overige bevat de begroting tal van specifieke mutaties in reserves en voorzieningen. Deze staan per programma vermeld en in het totaaloverzicht in bijlage B. Een totaaloverzicht van de gemeentelijke reservepositie komt ook aan de orde in de paragrafen 3.2 Weerstandsvermogen en 3.7 Financiering.

1.2.5 Tarievenbeleid

Belangrijkste uitgangspunten voor het gemeentelijk tarievenbeleid zijn:

- Het hanteren van kostendekkende tarieven;
- Het toepassen van een jaarlijkse indexering voor loon- en prijsontwikkeling.

Bij de Kadernota 2016 is de indexering voor 2015 vastgesteld op 1%.

Bij de kostendekkende exploitaties ten laste van het rioolrecht en de afvalstoffenheffing zijn naast indexering nog enkele andere ontwikkelingen van invloed op de tarieven. Per heffing komt dit aan de orde in de Tarievennota, die samen met de begroting wordt voorgelegd en die de concrete voorstellen voor tariefaanpassing voor 2016 bevat. Paragraaf 3.1 Lokale heffingen geeft een totaaloverzicht van de opbrengsten uit gemeentelijke heffingen en laat zien hoe de gemeentelijke woonlasten zich ontwikkelen.

1.2.6 Vernieuwing BBV (voorstellen commissie Depla en wijzigingen commissie BBV)

Bij de opstelling van de programmabegroting wordt rekening gehouden met de regels die hiervoor worden gesteld via het BBV. Daarbij streven wij ernaar om zo min mogelijk concessies te doen op de leesbaarheid en relevantie voor uw raad, als eerste gebruiker van de programmabegroting. Dat blijft echter een spanningsveld.

Met ingang van de begroting 2016 is een nieuwe set financiële kengetallen voorgeschreven in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Dit is een gestandaardiseerde set die geldt voor alle gemeenten en die alle gemeenten op dezelfde plek op dezelfde wijze moeten presenteren. Het gaat dan om de structurele exploitatieruimte, de netto schuldquote, de solvabiliteit, de lokale lasten en de grondexploitaties. De achterliggende gedachte is, dat hiermee het inzicht in de financiële positie van de gemeente belangrijk verbetert en een zinvolle vergelijking met andere gemeenten mogelijk wordt. Hoe begrijpelijk de wens, hoe nobel de gedachte, wij zijn nog niet overtuigd dat de beoogde meerwaarde ook daadwerkelijk wordt bereikt. Er is geen (externe) normering en, zoals de commissie zelf ook bevestigt, de cijfers op zichzelf zeggen weinig, het gaat om het verhaal achter de cijfers. Voorzover er een verhaal is vertellen we dat al en blijven we dat doen.

Op advies van de commissie Depla worden op korte termijn nog andere, ingrijpender wijzigingen overwogen. Mantra is daarbij het vergroten van de vergelijkbaarheid van gemeenten. De voorstellen betreffen onder meer het verplicht afschrijven op immateriële activa (o.a. wegen en groen) en het centraal verantwoorden van de overhead en rentelasten (in plaats van integrale kosten op de producten). Verder heeft de vaste adviescommissie BBV en advies uitgebracht over de wijze van verantwoording van grondexploitaties in de jaarrekening/begroting.

Al met al betekenen deze verplichtingen de nodige administratieve lasten, maar daarmee willen wij u niet vermoeien. Waar wij wel zeer alert op blijven is, dat wij een solide en gezond financieel beleid hoog in het vaandel houden. Wij hechten eraan, de Amstelveense keuzes te kunnen blijven maken die wij belangrijk vinden, zonder daarin te worden gehinderd door verslaggevingstechnische voorschriften.

2 Programmaplan

Leeswijzer

Algemeen: Het bestuurlijk kader voor deze begroting

Politieke Agenda 2014-2018 "Ruimte voor Amstelveen"

Na de gemeenteraadsverkiezingen van 19 maart 2014 is voor deze bestuursperiode de Politieke Agenda 2014-2018 "Ruimte voor Amstelveen" opgesteld met een bestuurlijke visie voor de komende jaren als basis voor het nieuw aangetreden college. Dit algemene raamwerk heeft handen en voeten gekregen via de ambities en beleidsdoelstellingen van het College Uitvoeringsprogramma 2014-2018, behandeld in de begrotingsraad van 11 november 2014. Ten slotte is een verdiepingsslag gemaakt met een stevig pakket van nadere kaderstellende besluiten bij de Kadernota 2016, behandeld in de raadsvergadering van 2 juli 2015. Dit alles heeft een breed palet opgeleverd van inhoudelijke speerpunten, geld voor nieuw beleid en maatregelen voor een structureel sluitende begroting. Sluitstuk is een concrete wending van het steven van ontwikkelgemeente naar beheergemeente inclusief het opbouwen van een buffer om de Amstelveense voorzieningen ook op langere termijn betaalbaar in stand te houden.

Deze hele set van brede bestuurlijke kaderstelling van Politieke Agenda, via College Uitvoeringsprogramma naar Kadernota 2016 is nu geïntegreerd uitgewerkt in de voorliggende programmabegroting 2016. Hier ligt de omslag van het formuleren van ambities en doelstellingen naar het vaststellen van de opdracht voor de uitvoering, c.q. realisatie hiervan. Dat biedt tegelijkertijd het kader voor de verantwoording daarover.

De uitwerking in deze begroting vindt plaats aan de hand van een indeling in zes programma's. Deze indeling is vastgesteld bij raadsbesluit van 2 juli 2014 (Kadernota 2015) en geldt voor deze bestuursperiode. Ieder programma kent een beleidsinhoudelijke uitwerking en een financiële uitwerking.

Inhoudelijke uitwerking

Algemeen deel per programma (missie en effectindicatoren)

Ieder programma begint met een beknopt geformuleerde missie 2014-2018, gevolgd door een overzicht van effectindicatoren.

Thema's

De programma's omvatten meerdere beleidsterreinen. Na het algemeen deel is de verdere inhoudelijke uitwerking gesplitst in verschillende thema's. Per thema komen aan de orde actuele beleidsontwikkelingen, actuele bestuurlijke actiepunten, bestaande actiepunten conform het College Uitvoeringsprogramma en kengetallen.

Overige inhoudelijke informatie

Een overzicht van de geldende kaderstellende beleidsnota's is opgenomen in bijlage G. Bij de kengetallen en effectindicatoren wordt door een noot verwezen naar de bronvermelding in bijlage H. Bijlage F bevat een overzicht van de bestuurlijke planning (raads- en collegebesluiten; bestuurlijke afspraken). In bijlage I is een lijst van gehanteerde afkortingen opgenomen.

Financiële uitwerking

Na de beleidsinhoudelijke informatie volgt de financiële uitwerking. Dit geeft invulling aan het budgetrecht van de raad. De door de raad te autoriseren budgetten per programma op het niveau van lasten, baten en saldo zijn opgenomen in een totaaloverzicht dat voorafgaat aan de programmaformulieren. Een nadere specificatie met toelichting is opgenomen in een financieel overzicht per programma. Het overzicht per programma is opgebouwd uit de zogenaamde bestuurlijke producten.

Naast de ramingen 2016, gesplitst naar lasten, baten en saldo staan de saldi voor 2015 vermeld, alsmede voor het meerjarig perspectief 2017-2019. De saldi 2015 zijn conform het boekwerk programmabegroting 2015, zoals vastgesteld in de begrotingsraad van 11 november 2014. Ten opzichte hiervan bevatten de ramingen voor 2016 en verder in de voorliggende begroting mutaties als gevolg van de uitwerking van de daarna gepleegde bestuurlijke besluitvorming en de technische actualisering van begrotingsgrondslagen.

Het subtotaal per programma omvat de volle omvang van verwachte uitgaven en inkomsten en sluit aan op de door de raad te autoriseren budgetten. Daarna wordt zichtbaar gemaakt welke bedragen aan de reserves worden toegevoegd of onttrokken.

Onder het financieel overzicht staat een toelichting op de ontwikkeling van het programmasaldo van jaar op jaar. Daarbij zijn de volgende soorten mutaties te onderscheiden:

- Uitvoering Politieke Agenda: mutaties voortvloeiend uit de kaderstellende bestuurlijke besluitvorming over het College Uitvoeringsprogramma 2014-2018 en de Kadernota 2016. Denk daarbij aan incidenteel en structureel nieuw beleid en ombuigingen;
- Vrijval eenmalige middelen: Het vrijvallen van eenmalige middelen uit oude jaren wordt als aparte regel zonder nadere specificatie vermeld;
- Overige besluitvorming: mutaties voortvloeiend uit overige specifieke bestuurlijke besluitvorming. Denk daarbij aan aparte raadsvoorstellen en gemeentefondscirculaires;
- Nominaal/autonoom c.a.: mutaties die voortvloeien uit de financieel-technische begrotingsuitgangspunten conform staand beleid, alsmede budgettair neutrale mutaties/verschuivingen zonder inhoudelijke consequenties.

De begroting bevat veel overzichten waarin saldi en/of mutaties worden vermeld. Als regel geldt dan het volgende:

Positieve bedragen → extra middelenbeslag = tekort(verhoging)

Negatieve bedragen → minder middelenbeslag = overschot/tekortverlaging

Tot slot worden, voor zover van toepassing, specificaties gegeven van in de ramingen verwerkte subsidieverstrekingen en het verloop van de reserves en voorzieningen.

Door de Raad te autoriseren begrotingsbedragen

Overzicht baten en lasten			
x 1.000 euro			
Programma	2016		
	Lasten	Baten	Saldo
01 Sociaal domein	73.077	22.641	50.436
02 Onderwijs en ontplooiing	22.728	2.185	20.543
03 Economie en duurzaamheid	1.578	201	1.377
04 Openbare ruimte	46.180	24.961	21.220
05 Ruimtelijke ontwikkeling	27.829	26.390	1.439
06 Bestuur, bevolking en veiligheid	21.617	2.373	19.243
08 Algemene dekkingsmiddelen	2.322	119.611	-117.289
Totaal lasten en baten	195.331	198.362	-3.031
Verrekening met reserves (- = onttrekking)			-6.527
Geraamd resultaat			-9.558
Waarvan eenmalige middelen *			6.329
Structureel begrotingsaldo			-3.229

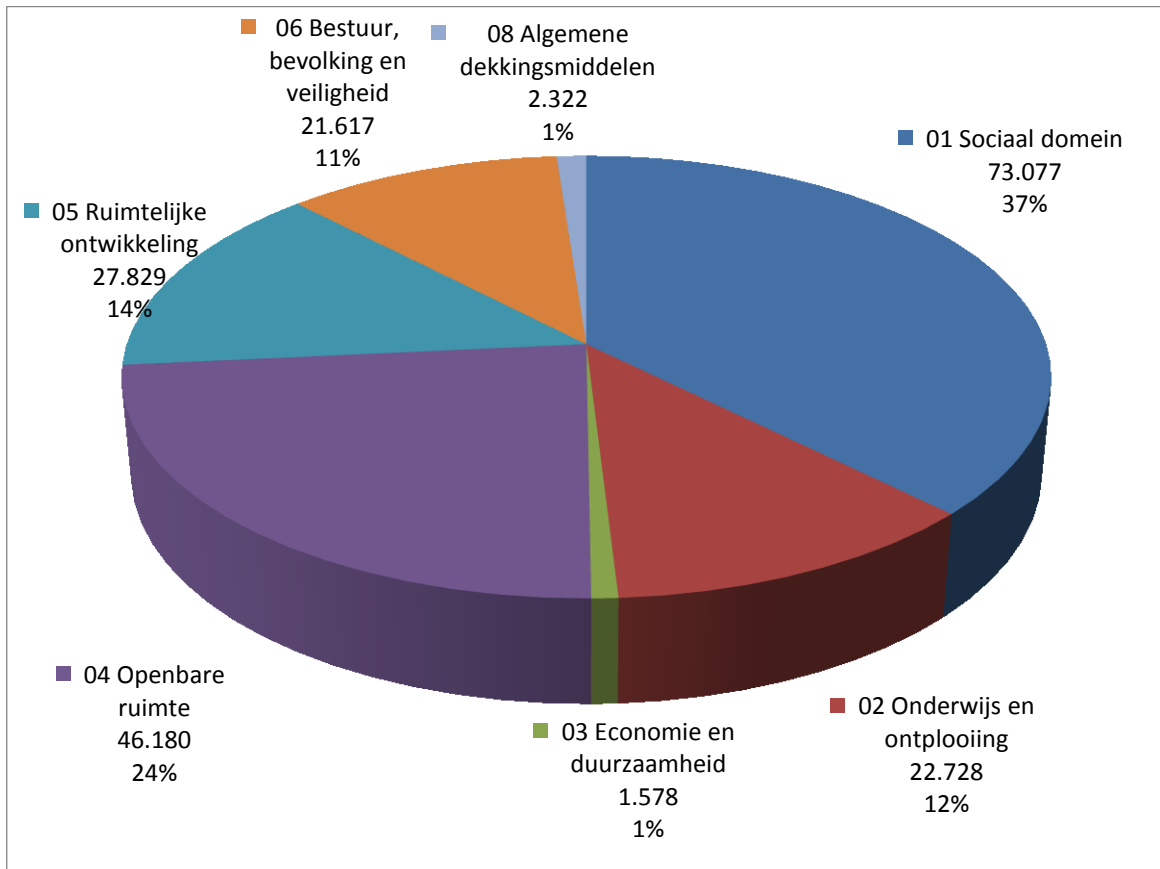
Meerjarige begroting 2016-2019				
x 1.000 euro				
Programma	Begroting			
	2016	2017	2018	2019
01 Sociaal domein	50.436	48.524	47.663	47.508
02 Onderwijs en ontplooiing	20.543	20.041	18.907	18.879
03 Economie en duurzaamheid	1.377	1.342	1.342	1.342
04 Openbare ruimte	21.220	20.759	20.015	20.475
05 Ruimtelijke ontwikkeling	1.439	7.729	6.890	6.272
06 Bestuur, bevolking en veiligheid	19.243	18.906	18.646	18.385
08 Algemene dekkingsmiddelen	-117.289	-111.296	-111.543	-111.600
Totaal lasten en baten	-3.031	6.006	1.918	1.261
Verrekening met reserves (- = onttrekking)	-6.527	-5.865	-3.649	-3.212
Geraamd resultaat	-9.558	141	-1.730	-1.951
Waarvan eenmalige middelen *	6.329	-182	-220	0
Structureel begrotingsaldo	-3.229	-41	-1.950	-1.951

*In bijlage E staat een specificatie van de eenmalige middelen.

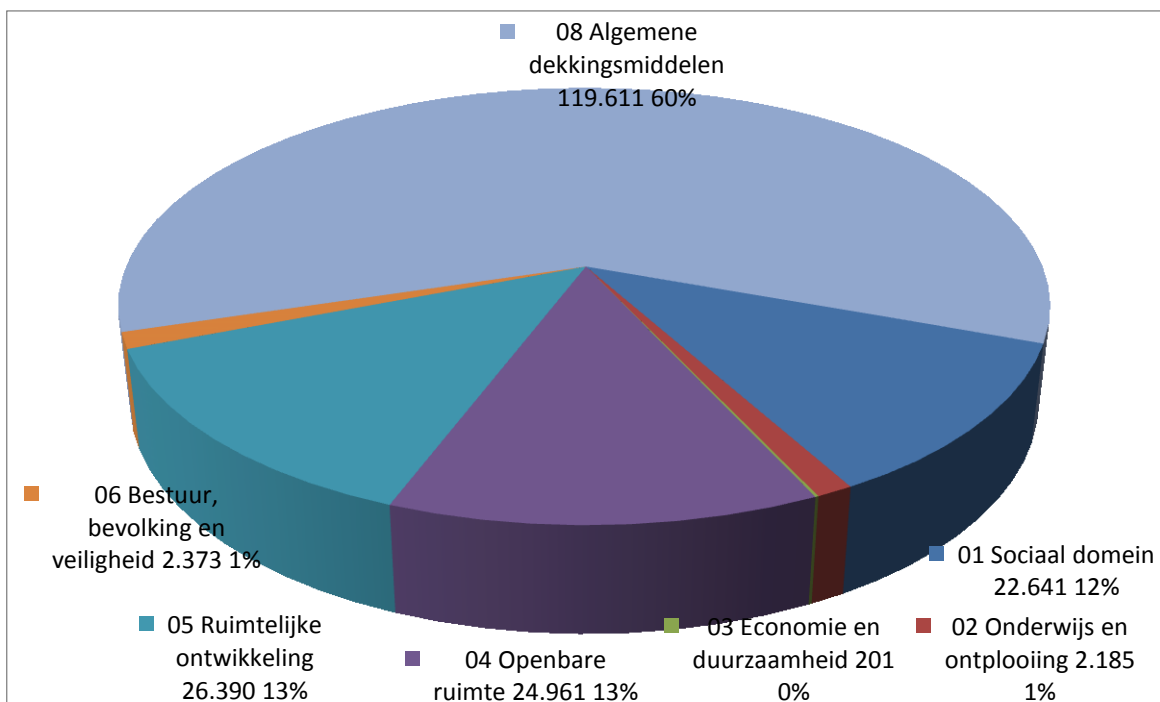
Begroting 2016 - lasten

(bedragen x 1.000 euro)

Begroting 2016 - baten

(bedragen x 1.000 euro)

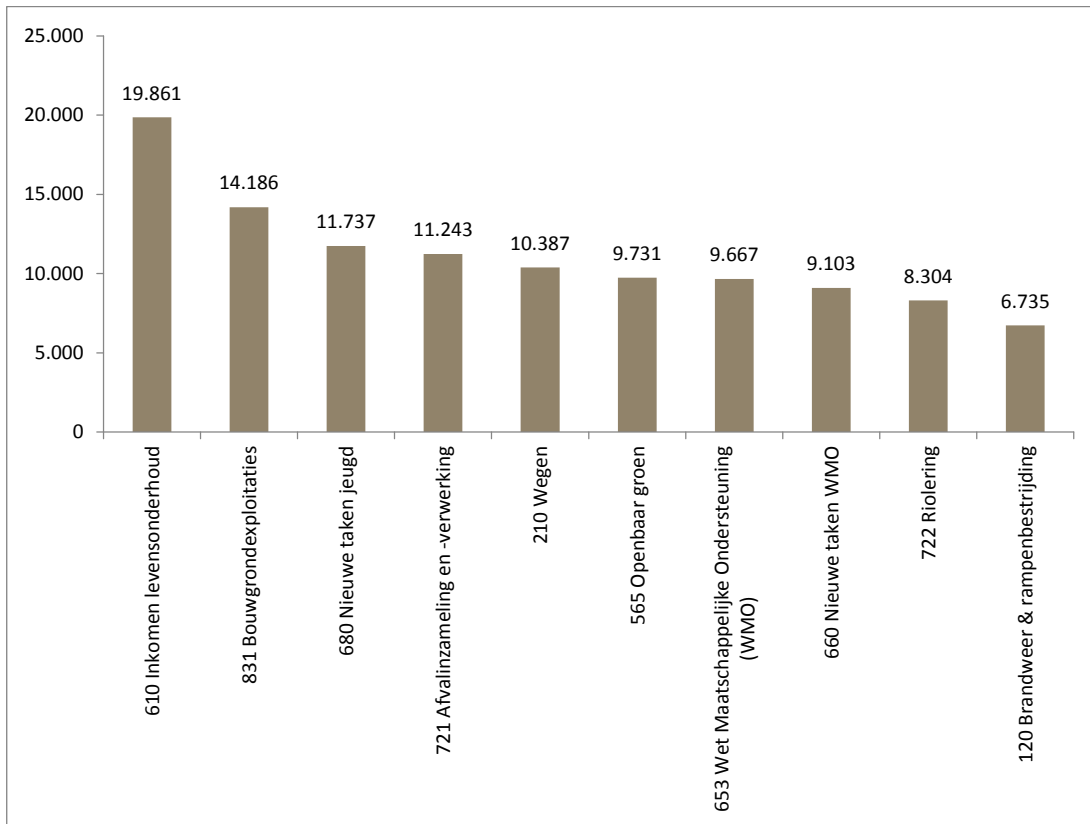

Overzicht van baten en lasten 2016 onderverdeeld naar producten (x 1.000 euro)

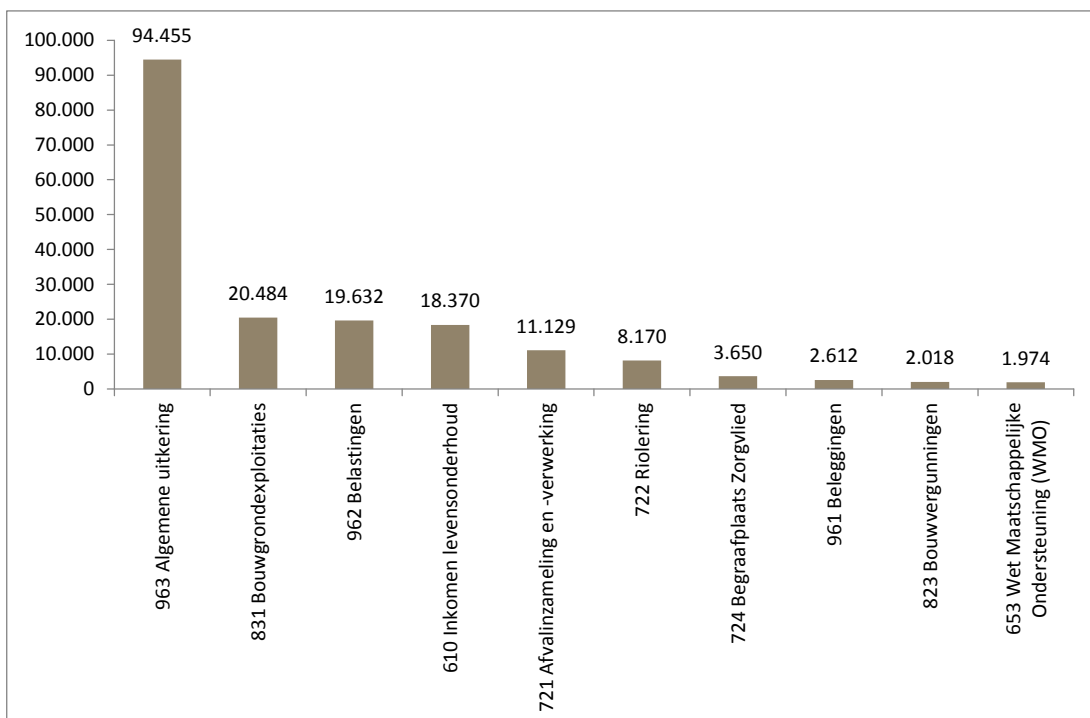
	lasten	baten	saldo
01 Sociaal domein			
610 Inkomen levensonderhoud	19.861	18.370	1.491
611 Werk en reïntegratie	2.764	330	2.434
612 Wet sociale werkvoorziening	2.591	0	2.591
614 Gemeentelijke minimavoorzieningen	3.813	181	3.632
630 Welzijn - participatie	4.500	69	4.431
631 Jeugd en jongeren	2.227	0	2.227
632 Welzijn - ondersteuningsgericht	2.531	0	2.531
653 Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)	9.667	1.974	7.694
660 Nieuwe taken WMO	9.103	350	8.753
680 Nieuwe taken jeugd	11.737	0	11.737
714 (Volks)gezondheid en preventie	4.084	1.341	2.742
02 Onderwijs en ontplooiing			
410 Onderwijshuisvesting	4.911	1.021	3.890
480 Lokale onderwijsvoorzieningen	3.727	916	2.811
510 Bibliotheekwerk en infovoorziening	2.123	0	2.123
530 Sport	4.828	0	4.828
540 Podiumkunsten en beeldende kunst	3.752	0	3.752
04 Openbare ruimte			
210 Wegen	10.387	1.132	9.255
565 Openbaar groen	9.731	616	9.115
721 Afvalinzameling en -verwerking	11.243	11.129	113
722 Riolering	8.304	8.170	134
724 Begraafplaats Zorgvlied	3.517	3.650	-133
05 Ruimtelijke ontwikkeling			
211 Verkeer	3.755	64	3.691
823 Bouwvergunningen	2.434	2.018	415
831 Bouwgrondexploitaties	14.186	20.484	-6.298
06 Bestuur, bevolking en veiligheid			
001 Bestuursorganen	3.191	0	3.191
002 Ondersteuning bestuursorganen	3.714	66	3.648
004 Burgerzaken	3.327	1.846	1.481
120 Brandweer & rampenbestrijding	6.735	7	6.729
140 Openbare orde en veiligheid	2.661	334	2.327
Overige producten met lasten en baten < 2 mln. euro	17.605	4.682	12.923
producten excl. alg. dekkingsmiddelen	193.010	78.751	114.258
961 Beleggingen	346	2.612	-2.266
962 Belastingen	5	19.632	-19.627
963 Algemene uitkering	0	94.455	-94.455
Overig	1.971	2.912	-941
totaal begroting	195.331	198.362	-3.031
Verrekening met reserves (- = onttrekking)			-6.527
saldo (minusbedrag = begr.overschot)			-9.558
waarvan eenmalig			6.329
waarvan structureel			-3.229

Top tien lasten (x 1.000 euro)

Top tien baten (x 1.000 euro)

2.1 Sociaal domein

Missie 2014 – 2018

De gemeente Amstelveen wil dat inwoners mee kunnen doen in de samenleving. Eigen verantwoordelijkheid en een sterke sociale infrastructuur zijn hierbij belangrijke uitgangspunten. Zelf de regie voeren over het eigen leven en op een goede manier zelfstandig blijven wonen zijn hierbij leidend. Het voorkomen van het verlies van zelfstandigheid is een uitgangspunt. Het veilig en gezond opgroeien van jeugd is een ander belangrijk uitgangspunt. Onderlinge hulp ontstaat spontaan maar de gemeente kan randvoorwaarden scheppen waarin dat gemakkelijker gebeurt. Wanneer informele hulp en ondersteuning niet voldoende aanwezig zijn, zal de gemeente algemene en maatwerkvoorzieningen beschikbaar stellen. Uitgangspunt hierbij is dat inwoners, waaronder gezinnen, zo mogelijk weer op eigen kracht verder kunnen. Waar nodig zet de gemeente direct specialistische ondersteuning in. Inwoners die ondersteuning nodig hebben bij het vinden van betaalde arbeid, afgestemd op hun arbeidsmogelijkheden, worden door de gemeente begeleid. De gemeente verleent inkomensondersteuning aan inwoners waar nodig en vraagt daarvoor waar mogelijk een tegenprestatie.

Effectindicatoren

	Bron	Laatst bekende meting	2015	2016	2017	Streefwaarde 2018
% inwoners in de buurt dat elkaar nauwelijks kent	2	35%	32%			30%
% ouderen (65+) dat ten minste redelijk voldoet aan Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB)	2	52%	62%			57%
% Mantelzorgers dat aangeeft zich overbelast te voelen	2		20%			19%
Rapportcijfer verbetering dagstructuur door begeleiding						Volgt na nulmeting 2015
Rapportcijfer verbetering activiteiten dagelijks leven door individuele voorzieningen						Volgt na nulmeting 2015
Gemiddeld aantal inkomensvoorzieningen	1	876				-2,5% per jaar
Alcoholgebruik jongeren, % jongeren dat recent gedronken heeft (afgelopen 4 weken)	5					
-klas 2 VO		10%				8%
-klas 4 VO		53%				48%
Ervaren gezondheid door jongeren als (heel) goed	4	85%				87%
Totaal aantal cliënten jeugdhulp met beschikking						Volgt na 2015
Cliënten met zeer gespecialiseerde jeugdhulp (> € 50.000 per jaar)						Volgt na 2015

Samenhang Sociaal Domein

Met ingang van 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor veel nieuwe taken op de terreinen Zorg, Werk en Jeugd. Deze drie terreinen komen hierna in afzonderlijke thema's aan de orde. Onder verwijzing naar de uitwerking per thema kan het totaalplaatje als volgt worden samengevat:

1. Wat de inhoudelijke kaders betreft heeft de gemeenteraad aparte beleidsnota's vastgesteld voor de verschillende onderdelen. Het aldus geformuleerde beleid wordt uitgevoerd.
2. Wat de financiële kaders betreft is het beeld per beleidsterrein verschillend. Binnen het onderdeel Zorg lijkt sprake van budgettaire ruimte. Op het onderdeel Werk (exclusief bijstandsuitkeringen) is sprake van krapte en leggen meerjarige ombuigingen een druk op de toekomstige bekostiging van de Sociale werkvoorziening. Zoals hiervoor vermeld is op het onderdeel bijstandsuitkeringen (I-deel WWB) sprake van een voordeel, dat naar de toekomst toe onzeker is. Vooralsnog worden de tekorten op Werk gedekt uit het overschot op het I-deel. Op het onderdeel Jeugd is naast meerjarige kortingen vooral sprake van grote onzekerheid en is op dit moment nog niet te duiden in hoeverre het budget op korte en langere termijn toereikend is.
3. Alles overziende is het totaalbeeld dat voor 2015/2016 de bestaande inhoudelijke kaders volgens de vastgestelde beleidsnota's, alsmede de actuele financiële kaders volgens de Kadernota (inclusief meicirculaire gemeentefonds) op dit moment geen aanpassing behoeven.

Als er meer bekend is over het onderdeel jeugd en de uitkomsten bekend zijn van de evaluatie van één jaar uitvoeringsorganisatie, zou dit mogelijk wel aanleiding kunnen geven om met een voorstel te komen voor aanpassing. Dit zal bij de Kadernota aan de raad worden voorgelegd.

Thema 2.1.1 Zorg en welzijn

Wat willen we bereiken 2014-2018?

Amstelveen wil dat inwoners naar eigen mogelijkheden mee kunnen doen in de samenleving. Het uitgangspunt is dat inwoners de regie behouden over het eigen leven en zelfstandig kunnen wonen. Eigen verantwoordelijkheid en ondersteuning vanuit het sociale netwerk staan hierbij centraal. Door sociale samenhang te stimuleren wordt de informele ondersteuning vanuit het sociale netwerk vergroot. Als inwoners met beperkingen ondanks informele ondersteuning niet in staat zijn mee te doen, wordt gezocht naar een oplossing op maat, zodat deze inwoners zo (snel) mogelijk weer op eigen kracht verder kunnen. Deze ondersteuning wordt zo veel mogelijk dichtbij de eigen woon- en leefomgeving georganiseerd. Inwoners die niet in staat zijn zich te handhaven in de samenleving worden opgevangen in een veilige omgeving. Hierbij wordt zoveel mogelijk ingezet op het (helpen) herstellen van de zelfregie en zelfstandig wonen.

Actuele beleidsontwikkelingen

Wmo algemeen

In het najaar van 2014 is het Wmo-beleid vastgesteld. De afgelopen maanden is dit beleid verder uitgewerkt en de uitvoering gestart. Gezien de verwachte uitgaven 2015, gaat het college er voorsnog vanuit dat het vastgesteld beleid in 2016 binnen de daarvoor beschikbare middelen, inclusief de kortingen die door het Rijk zijn doorgevoerd, uitgevoerd kan worden. Indicatief ziet het er naar uit dat in 2016 op de totale Wmo ongeveer 3,5 miljoen euro wordt overgehouden. Bij de Kadernota 2017 zal verder invulling worden gegeven aan de taakstelling welzijnsbeleid.

Op basis van bovenstaande is er geen aanleiding om het vastgestelde beleid te heroverwegen. Voor de Wmo zijn alleen voor het jaar 2015 contracten afgesloten met een verlengingsmogelijkheid voor 2016. Per contract wordt beoordeeld of er wijzigingen op de contracten gewenst zijn.

Implementatie Wmo 2015

De implementatieperiode voor de invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 was dusdanig kort dat de daadwerkelijke transformatie beperkt vormgegeven kon worden. Het continueren van zorg voor bestaande cliënten had de hoogste prioriteit. Door middel van het Amstelveenloket en de sociale teams wordt invulling gegeven aan de integrale aanpak van hulpvragen. De daadwerkelijke transformatie is in het najaar van 2015 gestart en wordt in 2016 voortgezet. Met zorg- en welzijnspartijen wordt invulling gegeven aan een andere wijze van werken. Dit komt onder meer tot uiting in het inhoudelijk vormgeven van de Woonservicezones en de pilots dagstructurering.

Wmo-pilots dagstructurering, inrichting woonservicezones en verbouwing De Bolder

Amstelveen is in 2015 gestart met onderzoeken of het inzetten van dagstructurering als algemene voorziening in de wijk, voor inwoners met lichte beperkingen, een goed alternatief is voor de huidige, duurere vorm van dagbesteding. Op drie locaties, Odensehuis Bankras, Inloop De Luwte en de locaties nabij Groenhof (waaronder de Bolder) zijn inloopvoorzieningen dagstructurering gerealiseerd. Deze pilots lopen door in 2016. Na een jaar kan worden vastgesteld of dergelijke voorzieningen waardevol en kostenbesparend zijn. Ook de inrichting van de woonservicezones zal doorlopen in 2016. In het kader van de oprichting van woonservicezones wordt wijkcentrum De Bolder doorontwikkeld tot een multifunctioneel wijkcentrum. Door een open en toegankelijke voorziening te realiseren kan een brede doelgroep hiervan gebruik maken.

Dementie-aanpak

De door het college in 2015 vastgestelde dementieaanpak richt zich op meerdere kwetsbare groepen. Het streven is om in 2016 het casemanagement dementie voort te zetten, de vormen van respijtzorg uit te breiden en verschillende veiligheidsmaatregelen te continueren.

Hulp bij het huishouden

Bij de hulp bij het huishouden geldt dat er een nieuwe aanbesteding plaatsvindt voor 2016 en verder. De veranderingen die doorgevoerd zijn: hulp bij het huishouden efficiënter organiseren door één aanbieder per wijk te contracteren, het aanscherpen van de signalerende functie van de hulpen, ruimte maken voor het oplossen van praktische zaken die gesignaleerd worden (zoals het plaatsen van een rookmelder bij iemand die rookt en dementerend wordt), versterken van de relatie tussen zorgontvanger en zorgverlener (door vaste hulpen te behouden) en het zorgen voor een cultuurverandering zodat de hulpen met de gemeente gaan bepalen hoeveel hulp er noodzakelijk is.

Vluchtelingenwerk

De prognoses vanuit het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties geven een toename van de toestroom van het aantal vluchtelingen/ statushouders voor de 1e helft van 2016 aan (toename inplaatsingen: 100). Om in te spelen op een hogere inzet maatschappelijke opvang vanuit Stichting Vluchtelingenwerk Amstelland (SVA) zal mogelijk de subsidie incidenteel verhoogd moeten worden.

Veilig Thuis

Per 1-1-2015 is de organisatie veilig thuis operationeel. Personeel is vanuit verschillende organisaties gedetacheerd bij de GGD die de uitvoering van veilig thuis vorm geeft. Vanaf 1-1-2016 wordt het personeel overgenomen door de GGD (circa 60 fte). Dit kan leiden tot frictiekosten (overheveling naar gemeentelijke Cao's/ overheveling pensioensregelingen). Momenteel wordt het mogelijke risico in beeld gebracht en gesproken over dekking van deze eventuele kosten.

Wat gaan we daarvoor doen in 2016?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College- /raadsbesluit /uitvoering	Planning
Dementie-aanpak 2015-2018	Uitvoering	
Aanscherpen inkoop Wmo	Uitvoering	
Inrichting woonservicezones en renovatie Bolder	Uitvoering	

College Uitvoeringsprogramma 2014-2018	College- /raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Effectief uitvoeren van de door het Rijk aan de gemeente overgedragen taken op het gebied van jeugdhulp, zorg en ondersteuning en begeleiding naar werk.	Uitvoering	
2. Terugdringen van overheadkosten bij uitvoering van de overgedragen taken zodat minimaal 80% van het budget naar uitvoering gaat en tegengaan van overlap tussen voorzieningen	Uitvoering	
3. Strakke gemeentelijke regie op de toegang tot zorg en ondersteuning.	Uitvoering	
4. Ondersteuning bieden op basis van de behoefte van de hulpvrager en maatwerk bij hulpverlening aan gezinnen.	Uitvoering	
5. Stimuleren van vrijwilligerswerk en ondersteunen van mantelzorgers.	Uitvoering	

Kengetallen

	Bron	2012	2013	2014	2015
Toegekende rolstoelen	1	303	230	252	
Toegekende woningaanpassingen	1	275	275	281	
Ritten collectief vervoer	1	74.297	71.437	71.401	
Toekenningen overig individueel vervoer	1	176	127	137	
Cliënten hulp bij huishouden (gemiddeld)	1	2.597	1.990	1.796	
Verleende zorguren Hbh hele jaar	1	216.470	253.212	228.011	
Uren individuele begeleiding (vanaf 2015)	1				
Dagdelen dagstructurering (vanaf 2015)	1				
Inwoners 75 jaar en ouder	1	8.186	8.185	8.217	8.387
% Mantelzorgers (%bevolking 18 jaar en ouder) volgens landelijke definitie	2		8%		9%
% Vrijwilligers (%bevolking 18 jaar en ouder)	2		27%		22%

Thema 2.1.2 Werk en inkomen

Wat willen we bereiken 2014-2018?

Zo veel mogelijk zelfredzame burgers die zich vrij kunnen ontplooiën en actief deel nemen aan het maatschappelijk verkeer.

Actuele beleidsontwikkelingen

Implementatie AM Werkorganisatie

In 2016 wordt, bij akkoord van de gemeenteraad eind 2015, een AM Werkorganisatie geïmplementeerd. Deze organisatie wordt verantwoordelijk om bijstandsgerechtigden met een loonwaarde tot 70% aan zo regulier mogelijk werk te helpen.

Werkplein Nieuwe stijl

Door de medewerkers van het 'Werkplein nieuwe stijl' wordt samen met werkgevers op innovatieve wijze gewerkt aan het aan het werk helpen van zo veel mogelijk bijstandsgerechtigden. Toegang tot deze nieuwe dienstverlening en de bijbehorende inkomensondersteuning loopt via het Amstelveenloket. Door het uitstel rond de besluitvorming van de AM Werkorganisatie naar december 2015 is het Werkplein Nieuwe stijl pas vanaf 1 juli 2015 van start gegaan.

Wet Taaleis

In 2016 treedt de wet Taaleis in werking. Met de wet Taaleis krijgen gemeenten de verplichting om van bijstandsgerechtigden te verlangen dat zij actief werken aan hun taalvaardigheid. Net als bij overige verplichtingen die de gemeenten aan iemand in de bijstand opleggen, kan het niet nakomen van afspraken over het volgen van taallessen of -cursussen gevolgen hebben voor de uitkering.

Participatiebudget

De komende jaren worden er Rijkskortingen doorgevoerd op het Participatiebudget. Deze kortingen hebben met name betrekking op de middelen die het Rijk beschikbaar stelt voor de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening. De korting wordt veroorzaakt doordat de doelgroep kleiner wordt en doordat het Rijk een efficiencykorting doorvoert. Deze Rijkskorting wordt één op één doorberekend naar de uitvoeringsorganisatie.

Inkomensdeel

De verwachting is dat landelijk de toename van het aantal bijstandsgerechtigden in 2016 zal voortduren. Dit wordt mede veroorzaakt door een toename van het aantal inplaatsingen van statushouders. Naar verwachting zijn de Rijksmiddelen in 2016 ruim voldoende.

Wat gaan we daarvoor doen in 2016?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College- /raadsbesluit /uitvoering	Planning
Het actieprogramma evalueren uit het beleidsplan Participatiewet 2015-2018 'Meer meedoen'	College	1e kwartaal
Nieuwe AM-werkorganisatie ontwikkelen	Uitvoering	

College Uitvoeringsprogramma 2014-2018	College- /raadsbesluit / uitvoering	Planning
1. In beginsel tijdelijk ondersteunen van mensen op zoek naar betaald werk via een persoonsgerichte benadering	Uitvoering	
2. Inzetten op extra uitstroom uit de bijstandsuitkering van 2,5% per jaar. Actiepunten 2016: <ul style="list-style-type: none"> • Wordt meegenomen in de tussentijdse evaluatie van de beleidsnota Meer Meedoen.	College	4e kwartaal 2016/ 1e kwartaal 2017
3. Uitvoeren van de verplichte tegenprestatie bij ontvangst van een bijstandsuitkering, onder voorwaarden ook in de vorm van mantelzorg. Actiepunten 2016: <ul style="list-style-type: none"> • Wordt meegenomen in de tussentijdse evaluatie van de beleidsnota Meer Meedoen	Uitvoering	
4. Creëren van een vangnet via een passend armoedebeleid en vroegtijdige schuldhulpverlening voor mensen die niet zelfstandig uit hun financiële problemen kunnen komen. Actiepunten 2016: <ul style="list-style-type: none"> • Nota schuldhulpverlening	Raad	2e kwartaal
5. Onderzoek naar mogelijkheden voor aansluiting van de Amstelveenpas bij andere initiatieven die de toegankelijkheid van sport- en culturele voorzieningen bevorderen. Actiepunten 2016: <ul style="list-style-type: none"> • Concrete uitwerking van de vernieuwde Amstelveenpas	Uitvoering	
6. Goed samenwerken met en ondersteunen van maatschappelijke voorzieningen voor bewoners in de knel zoals de Voedselbank.	Uitvoering	

Kengetallen

	Bron	2012	2013	2014	2015
Gemiddeld aantal inwoners met een WSW-dienstverband	1	118	120	113	
Inwoners met een WW-uitkering	8	1.400	1.799	1.767	
Toekenningen bijzondere bijstand en minimaregelingen	1	3.372	2.778	5.920*	
Gemiddeld aantal Klanten schuldhulpverlening	1	493	448	493	
Houders Amstelveenpas	1	2.471	2.129	2.245	
Beroepsbevolking	7	37.200	38.100	44.000	

* Deze stijging wordt mede veroorzaakt doordat er alleen in 2014 extra voorzieningen werden aangeboden (het zogenoemde kindpakket en de koopkracht tegemoetkoming voor minima).

Thema 2.1.3 Jeugd

Wat willen we bereiken 2014-2018?

De gemeente wil dat ieder kind veilig en gezond kan opgroeien in een gezinssituatie. Ouders zijn altijd de eerstverantwoordelijken voor de opvoeding van hun kinderen. Zij delen deze taak met medeopvoeders als groepsleiders en leerkrachten en hun eigen sociale netwerk. Opvoedsteun aan ouders is altijd gericht op het vergroten van hun probleemoplossend vermogen. Zorgen om kinderen manifesteren zich in het eigen gezin, op school of in de buurt. Oplossingen, integrale ondersteuning en hulp moeten daarom zo dicht mogelijk bij de natuurlijke woon- en leefomgeving worden georganiseerd en aansluiten op de eigen gezinscontext. Ouders blijven zelf verantwoordelijk, professionals schuiven aan. Alleen in situaties waar er veiligheidsrisico's voor het kind aanwezig zijn, worden verantwoordelijkheden (deels) overgenomen.

Actuele beleidsontwikkelingen

In de voorbereiding van de transitie jeugdhulp was het tijdsbestek te kort om, naast de overdracht van taken, vorm te geven aan de transformatie. Belangrijkste aandachtspunt was de continuïteit van zorg en een zachte landing voor zittende cliënten. Op het gebied van toegang en integrale aanpak van hulpvragen is vernieuwing ingezet door middel van het Amstelveenloket en de sociale teams. De vernieuwingsagenda richt zich onder andere op vroegsignalering bij jonge kinderen en problemen bij vechtscheidingen.

In 2014 zijn tweejarige contracten voor 2015 en 2016 afgesloten. Bij de inkoop voor 2016 wordt bijgesteld op prijs en volume. Het grootste deel van de jeugdhulp wordt regionaal ingekocht. In 2015 is reeds gestart met de voorbereiding van de inkoop 2017. Gemeenten hebben instellingen gevraagd om met vernieuwingsvoorstellen te komen. 2017 biedt meer ruimte om vorm te geven aan transformatie via inkoop.

De samenwerking met de regio Amsterdam-Amstelland is vastgelegd tot en met 2016. In 2016 wordt deze samenwerking opnieuw bezien.

Voor 2016 wordt Amstelveen geconfronteerd met een forse bezuiniging op het budget jeugdhulp. Ten opzichte van 2015 gaat het om een bezuiniging van rond de 16%. Deze bezuiniging komt onder andere voort uit een bezuiniging op het macrobudget en de invoering van het objectief verdeelmodel dat ongunstig uitvalt voor Amstelveen. De komende jaren worden nog meer kortingen op het budget doorgevoerd.

Momenteel is er nog onvoldoende zicht op de productiecijfers Jeugdhulp. Dit wordt enerzijds veroorzaakt doordat informatiesystemen niet tijdig in gebruik konden worden genomen. Anderzijds staat privacyregelgeving het aanleveren van gegevens door instellingen aan gemeenten in de weg. Dit betekent dat de gevolgen van de bezuinigingen nu nog moeilijk te overzien zijn.

Wat gaan we daarvoor doen in 2016?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College- /raadsbesluit /uitvoering	Planning
Versterken signaleringsstructuur met focus op het jonge kind.	College	2e kwartaal
Onderzoek naar vernieuwende aanpak vechtscheidingsproblematiek.	College	2e kwartaal
Onderzoek diverse vernieuwingsvoorstellen, waar onder alternatieven voor residentiële hulp.	College	3e kwartaal
Opstellen strategische inkoopagenda 2017, inclusief regionale samenwerking.	College	2e kwartaal
Evaluatie Amstelveenloket en sociale teams.	College	2e kwartaal
In het kader van de aansluiting jeugdhulp en passend onderwijs: oriëntatie naar uitbreiding inzet schoolmaatschappelijk werk	College	4e kwartaal

College Uitvoeringsprogramma 2014-2018	College- /raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Effectief uitvoeren van de door het Rijk aan de gemeente overgedragen taken op het gebied van jeugdhulp, zorg en ondersteuning en begeleiding naar werk.	Uitvoering	
2. Terugdringen van overheadkosten bij de uitvoering van de overgedragen taken zodat minimaal 80% van het budget naar uitvoering gaat en tegengaan van overlap tussen voorzieningen	Uitvoering	
3. Strakke gemeentelijke regie op de toegang tot zorg en ondersteuning.	Uitvoering	
4. Ondersteuning bieden op basis van de behoefte van de hulpvrager en maatwerk bij hulpverlening aan gezinnen.	Uitvoering	

Kengetallen

	Bron	2012	2013	2014	2015
Inwoners 0 t/m 3 jaar	1	3.790	3.817	3.886	4.058
Inwoners 4 t/m 17 jaar	1	12.787	12.990	13.173	13.557
Aantal afgegeven beschikkingen jeugdhulp (vanaf 2015)	1				
Aantal gezinnen bij jeugdbescherming en jeugdreclassering (vanaf 2015)	1				

Financiën

01 Sociaal domein	2015 Saldo	Lasten	2016 Baten	Saldo	2017 Saldo	2018 Saldo	2019 Saldo
610 Inkomen levensonderhoud	2.017	19.861	18.370	1.491	1.491	1.491	1.491
611 Werk en reïntegratie	2.210	2.764	330	2.434	2.273	2.139	2.206
612 Wet sociale werkvoorziening	2.810	2.591	0	2.591	2.384	2.192	2.050
614 Gemeentelijke minimavoorzieningen	3.539	3.813	181	3.632	3.632	3.632	3.632
621 Opvang en inburgering	173	199	26	173	173	173	173
630 Welzijn - participatie	4.114	4.500	69	4.431	4.356	4.241	4.241
631 Jeugd en jongeren	1.816	2.227	0	2.227	2.177	2.147	2.147
632 Welzijn - ondersteuningsgericht	3.156	2.531	0	2.531	2.531	2.486	2.486
653 Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)	8.624	9.667	1.974	7.694	7.754	7.754	7.754
660 Nieuwe taken WMO	8.061	9.103	350	8.753	8.563	8.247	8.153
680 Nieuwe taken jeugd	13.876	11.737	0	11.737	10.449	10.483	10.497
714 (Volks)gezondheid en preventie	2.780	4.084	1.341	2.742	2.742	2.678	2.678
Totaal lasten en baten	53.177	73.077	22.641	50.436	48.524	47.663	47.508
Verrekening met reserves	0	0	0	0	0	0	0
Geraamd resultaat	53.177	73.077	22.641	50.436	48.524	47.663	47.508

Ontwikkeling begrotingssaldo programma 1

x € 1.000 (positief = tekort, negatief = overschot)	2016	2017	2018	2019
Begrotingssaldo voorgaand jaar	53.177	50.436	48.524	47.663
Structureel nieuw beleid (voedselbank en maatsch. stages)	55			
Ombuiging welzijn	-185	-125	-190	
Aanpassing budgetten sociaal domein cf. rapportage meicirculaire:				
• decentralisatie jeugd	-2.268	-1.288	34	14
• decentralisatie zorg	239	-190	-316	-94
• decentralisatie werk	-609	-368	-326	-75
• bestaande taken Wmo (hbh)	-568	187	0	0
• overige mutaties	15	-125	-64	0
Nominale en autonome ontwikkelingen en neutrale verschuivingen				
Verschuiving bestaande budgetten jeugd programma's 1, 2 en 6	398			
Nominale en autonome ontwikkelingen en overige verschuivingen	182	-3	1	
Begrotingssaldo komend jaar	50.436	48.524	47.663	47.508

Voorzieningen

x 1.000 euro	2016				2017	2018	2019
	Beginsaldo	Dotatie	Onttrekking	Eindsaldo	Eindsaldo	Eindsaldo	Eindsaldo
Dubieuze debiteuren sociale dienst	3.113	0	0	3.113	3.113	3.113	3.113
01 Sociaal domein	3.113	0	0	3.113	3.113	3.113	3.113

Subsidies

Het college is, in het bijzonder binnen het sociale domein, bezig de wijze van opdrachtverlening te veranderen. Stap voor stap vindt er een verschuiving plaats van (periodieke) subsidieverlening naar (cyclische) aanbesteding en van bestuursrechtelijke subsidieverlening naar privaatrechtelijke inkoop. In onderstaande lijst is een opsomming gegeven van de (bestuursrechtelijke) subsidies die de gemeente verleent.

			Begroting x 1.000 euro	
Instelling	gesubsidieerde activiteit	doelstelling	2015	2016
610 Inkomen levensonderhoud				
Participatiegroep Minimabeleid Amstelveen	Vanuit ervaringsdeskundigheid en als vertegenwoordiging van een georganiseerde achterban bijdragen aan de ontwikkeling en uitvoering van het minimabeleid, schuldhulpverlening, WMO en gerelateerde onderwerpen.	Uitvoering geven aan de verordening procedure en vormgeving structurele participatie gemeente Amstelveen 2006.	20	20
614 Gemeentelijke minimavoorzieningen				
Voedselbank Amstelveen	Ondersteuning minima d.m.v. voedselpakketten	Ondersteunen minima	0	15
621 Inburgering				
Stichting Vluchtelingenwerk Amstelland	Het verzorgen van de eerste opvang en het geven van maatschappelijke en juridische begeleiding bij het inburgeringsproces.	Sociale integratie.	105	105
630 Welzijnsbeleid participatie gericht				
Carafit, De Schakel Vrijtijdsvereniging, Stichting De Regenboog, Stichting De Vrijbouter, Stichting Paardrijden	Ondersteuning vrijetijdsbesteding verstandelijk gehandicapten.	Ondersteuning gericht op het (collectief) compenseren van beperkingen ten einde de maatschappelijke deelname te vergroten.	26	26
AanZ-Amstelveen	Coördinatie van activiteiten, wijkwelzijnswerk en beheer van wijkcentra.	Bevorderen sociale samenhang, infrastructuur, verbeteren en behoud van de woon- en leefomgeving in de	1.995	1.852*

			Begroting x 1.000 euro	
Instelling	gesubsidieerde activiteit	doelstelling	2015	2016
		Amstelveense wijken.		
Diverse bewonersinitiatief groepen	Coördinatie van activiteiten.	Bevorderen sociale samenhang.	163	262*
Stichting Dorpshuis Nes a/d Amstel	Diverse activiteiten gericht op maatschappelijke participatie bewoners Nes aan de Amstel.	Bevorderen sociale infrastructuur Nes aan de Amstel.	5	5
Stichting Vrijwilligers Speelboerderij Elsenhove	Ondersteuning bij de organisatie van (kinder-)activiteiten en werkvrijdagen, waarop door vrijwilligers grotere klussen worden uitgevoerd.	Natuur- en milieueducatie en inzet vrijwilligers.	4	2**
Vrijwilligerscentrale	Werven, bemiddeling en training vrijwilligers.	Ondersteuning van vrijwillige inzet: beperkingen van mensen compenseren door oplossingen dicht bij de inwoner te ondersteunen, waarbij de inwoner zelf en de sociale omgeving een zo groot mogelijke rol speelt.	93	93
Vrijwilligerscentrale	Buurthulpdienst/gespecialiseerd e vrijwilligersketen: coördinatie (gespecialiseerde) vrijwilligersinzet ten behoeve van burgers.	Ondersteuning van vrijwillige inzet: beperkingen van mensen compenseren door oplossingen dicht bij de inwoner te ondersteunen, waarbij de inwoner zelf en de sociale omgeving een zo groot mogelijke rol speelt. Tevens ondersteuning en bevorderen participatie.	162	162
Mantelzorgsteunpunt (Osira-Amstelring)	Ondersteuning mantelzorgers.	Ondersteuning van mantelzorgers: beperkingen van mensen compenseren door oplossingen dicht bij de inwoner te ondersteunen, waarbij de inwoner zelf en de sociale omgeving een zo groot mogelijke rol speelt.	156	156
631 jeugd en jongeren				

Instelling	gesubsidieerde activiteit	doelstelling	Begroting x 1.000 euro	
			2015	2016
Amstelveense aanvrager o.b.v. subsidieregeling Fonds Doen	Projectmatige activiteit voor en door jongeren, begeleid door een ondersteuningsorganisatie.	Stimuleren initiatieven van jongeren.	28	28
Stichting Kinderland/ Stichting Ons Vakantiekamp	Vakantiekamp voor Amstelveense kinderen.	Vrijtijdsaanbod voor de jeugd in de zomervakantie.	26	26
Amstelveense scoutingverenigingen o.b.v. de subsidieregeling Scouting	Accommodatie en scoutingactiviteiten voor Amstelveense jeugdleden.	Vrijtijdsaanbod voor de jeugd.	162	162
St. Brijder, GGD	Voorlichting op onder meer scholen.	Preventie alcohol- en drugsgebruik.	43	43
Stichting Humanitas	Getrainde vrijwilligers bieden steun en praktische hulp aan ouders van Amstelveense gezinnen met tenminste één kind jonger dan 6 jaar met het opvoedingsondersteuningsprogramma Homestart.	Preventieve jeugdzorg ter bevordering van de veiligheid en gezondheid van jeugdigen en gezinnen en ter voorkoming van het verergeren van bestaande problematiek.	59	59
Sezo	Opvoedspreekuren.	Preventieve jeugdzorg ter bevordering van de veiligheid en gezondheid van jeugdigen en gezinnen en ter voorkoming van het verergeren van bestaande problematiek.	30	30
Stichting Altra	Schoolmaatschappelijk werk.	Preventieve jeugdzorg ter bevordering van de veiligheid en gezondheid van jeugdigen en gezinnen en ter voorkoming van het verergeren van bestaande problematiek.	123	0***
632 Welzijnsbeleid ondersteuningsgericht				
Participatiegroep Gehandicapten Amstelveen	Vanuit ervaringsdeskundigheid en als vertegenwoordiging van een georganiseerde achterban bijdragen aan de ontwikkeling en uitvoering van het beleid dat van belang is om mensen met een handicap optimaal te laten deelnemen aan het maatschappelijk leven.	Uitvoering geven aan de verordening procedure en vormgeving structurele participatie gemeente Amstelveen 2006.	20	20

Instelling	gesubsidieerde activiteit	doelstelling	Begroting x 1.000 euro	
			2015	2016
Seniorenraad Amstelveen	Vanuit ervaringsdeskundigheid en als vertegenwoordiging van een georganiseerde achterban bijdragen aan de ontwikkeling en uitvoering van het beleid dat ouderen in Amstelveen raakt.	Uitvoering geven aan de verordening procedure en vormgeving structurele participatie gemeente Amstelveen 2006.	20	20
Stichting Brentano Amstelveen	Coördinatie boodschappenplusbus.	Ondersteuning gericht op het (collectief) compenseren van beperkingen ten einde de maatschappelijke deelname te vergroten.	90	90
Stichting Brentano Amstelveen	Ondersteuningsaanbod t.b.v. woonservicezones	Ondersteuning gericht op het (collectief) compenseren van beperkingen ten einde de maatschappelijke deelname te vergroten.	89	89
Stichting Vita Welzijn en Advies	Inzet WWZ-wijkteams in wijken.	Bevorderen ondersteuning en participatie kwetsbare burgers.	21	21
Stichting Vita Welzijn en Advies	Maaltijdenfonds.	Ondersteuning gericht op het compenseren van beperkingen ten einde de maatschappelijke deelname te vergroten.	42	27****
ANBO, KBO Amstelveen, KBO Bovenkerk, RSBO, PCOB.	Ondersteuning belangenbehartiging en uitvoering activiteiten voor senioren door ouderenbonden.	Ondersteuning belangenbehartiging en maatschappelijke zelforganisatie van senioren.	8	0**
Stichting Sociaal Steunpunt Amstelveen	Ondersteuning vrijwilligers organisatie.	Ondersteuning gericht op het (collectief) compenseren van beperkingen ten einde de maatschappelijke deelname te vergroten.	10	10
Mantelzorg Steunpunt	Alzheimercafé.	Ondersteuning gericht op het (collectief) compenseren van beperkingen van met name ouderen en hun mantelzorgers ten einde de maatschappelijke deelname te vergroten.	2	2
Overleg Lichamelijk Gehandicapten Amstelland/ OLGA	Ondersteuning overleg lichamelijk gehandicapten (OLGA).	Ondersteuning belangenbehartiging en maatschappelijke participatie gehandicapten.	14	14

Instelling	gesubsidieerde activiteit	doelstelling	Begroting x 1.000 euro	
			2015	2016
Stichting Belklus	Vrijwilligers klussen bij ouderen.	Ondersteuning gericht op het (collectief) compenseren van beperkingen van met name ouderen ten einde de maatschappelijke deelname te vergroten.	17	17
Stichting Kledingbank Amstelland	Kledingproject voor Amstelveense Minima, vluchtelingen en houders van de stadspas Amsterdam.	Ondersteuning gericht op het (collectief) compenseren van beperkingen van minima, vluchtelingen en houders van de (Geen suggesties).	13	13
Roads	Maatjesproject: koppeling van burgers met GGZ problematiek aan burgers die hen sociaal maatschappelijk ondersteunen.	Ondersteuning gericht op het compenseren van beperkingen van burgers met psychosociale problematiek ten einde de maatschappelijke deelname te vergroten en sociaal isolement en overlast te voorkomen.	42	42
Advies- en meldpunt huiselijk geweld en Kinder mishandeling	Hulpverlening huiselijk geweld en uitvoering zorg wet tijdelijk huisverbod	Voorkomen (verdere) escalatie huiselijk geweld, opvang slachtoffers	124	124
714 Beleid volksgezondheid en preventie				
Zorgbelang Noord-Holland/ Regionaal patiënten/ consumenten platform Amstel- en Meerlanden	Belangenbehartiging door Regionaal patiënten/consumenten platform Amstel- en Meerlanden bij zorgaanbieders, overheid en ziektekostenverzekeraars, kwaliteitsbewaking van de zorg, voorlichting en klachtopvang.	Belangenbehartiging patiënten/ consumenten in de zorg.	6	0**
Totaal programma 1			3.718	3.575

*De subsidie aan AanZ is met 143k verlaagd. Een deel van deze subsidie wordt aan een aantal Bewoners Initiatief Groepen (BIGs) verleend als gevolg van verzelfstandiging van deze BIGs.

** Conform besluitvorming Wmo-nota "Meedoen mogelijk maken" 1 oktober 2014.

*** Deze subsidierelatie wordt voor 2016 omgezet in een inkooprelatie.

**** Subsidie is bijgesteld naar daadwerkelijk gebruik.

2.2 Onderwijs en ontplooiing

Missie 2014 – 2018

Goede scholen, een rijk en gevarieerd aanbod aan sport- en beweegmogelijkheden en culturele en recreatieve voorzieningen maken Amstelveen tot een aantrekkelijke woon- en leefgemeente. Goed onderwijs is de sleutel tot ontplooiing en bevordert de positie op de arbeidsmarkt. Er is hoogstaand onderwijs in Amstelveen voor alle leeftijdscategorieën en opleidingsniveaus, waardoor kinderen zich optimaal kunnen ontplooiën en hun (latere) positie op de arbeidsmarkt wordt bevordert. Kinderen met een achterstand worden ondersteund, kinderen die excelleren worden uitgedaagd en leraren krijgen een steuntje in de rug.

Een verantwoorde samenleving met verantwoordelijke inwoners begint bij de jeugd. Door te investeren in natuur- en milieueducatie in scholen, groeien kinderen op tot bewuste volwassenen.

De gemeente Amstelveen stimuleert haar inwoners de komende jaren meer te bewegen en sporten. Sport is goed voor de gezondheid, de sociale contacten en het vestigingsklimaat van de stad en haar inwoners. Bovenal is sport natuurlijk leuk om te doen. Doel is alle Amstelveners in beweging te krijgen. Bovendien is sport een ideaal middel om bij te dragen aan doelstellingen op andere beleidsterreinen, zoals het onderwijs- en jeugdbeleid, gezondheid, maatschappelijke participatie en de aantrekkelijkheid van de stad. Daarom dagen we alle Amstelveense organisaties en maatschappelijke verbanden uit om letterlijk en figuurlijk in beweging te komen. Dat daarbij de sportdeelname in Amstelveen al boven het landelijk gemiddelde ligt, is een stimulans.

Kunst en cultuur zijn van groot belang voor inwoners en de concurrentiepositie van Amstelveen. Cultuur draagt bij aan de economische aantrekkelijkheid en het imago en de identiteit van de stad. Bovendien draagt het bij aan een open en tolerante samenleving. Het cultureel voorzieningenniveau is hoog en dat moet zo blijven. Dit neemt niet weg dat er nog verbeterlagen te maken zijn, met name efficiencywinst.

Effectindicatoren

	Bron	Laatst bekende meting	2015	2016	2017	Streefwaarde 2018
% nieuwe voortijdig schoolverlaters t.o.v. totaal onderwijsdeelnemers:	9	1,4%	2,1%			2,1%
-VO		0,8%	0,9%			
-MBO		4,7%	7,9%			
Schoolverzuim PO*,**	1	38	70			70
Schoolverzuim VO*,**	1	856	1.125			1.125
% scholen dat lespakketten voor cultuureducatie afneemt	1	50%				60%
Aantal lespakketten	1	99				120
% jongeren dat actief sport	4	76%				78%
% volwassenen dat voldoet aan de Nederlandse norm gezond bewegen	2	60%	69%			65%
-waarvan % ouderen (65+)	2	60%	62%			65%
% volwassenen dat actief sport	2	68%				70%
% inwoners dat een bezoek heeft gebracht aan één of meer	2	82%	81%			85%

	Bron	Laatst bekende meting	2015	2016	2017	Streefwaarde 2018
Amstelveense culturele voorzieningen						
% inwoners dat wel eens RTV Amstelveen luistert/kijkt	2	10%	9%			15%

*cijfers over voorgaand schooljaar (2015=2013-2014)

** De ambitie is om het schoolverzuim te laten afnemen. Tegelijkertijd willen we dat er beter gemeld wordt. Beter melden leidt in eerste instantie tot meer meldingen en dus ook meer verzuimgevallen.

Thema 2.2.1 Onderwijs

Wat willen we bereiken 2014-2018?

Er is hoogstaand onderwijs in Amstelveen voor alle leeftijdscategorieën en opleidingsniveaus, waardoor kinderen zich optimaal kunnen ontplooiën en hun (latere) positie op de arbeidsmarkt wordt bevorderd.

Actuele beleidsontwikkelingen

Onderwijsagenda

De Onderwijsagenda die in 2015 is vastgesteld, wordt in 2016 en verder uitgevoerd. Belangrijkste speerpunten zijn de aansluiting onderwijs arbeidsmarkt, talentontwikkeling en taalbeleid.

RMC

Zoals vermeld bij de Kadernota 2016 spelen er twee ontwikkelingen die van invloed zijn op de Regionaal Meld- en Coördinatiepunt voortijdig schoolverlaters (RMC) in 2016:

- Het beperken van de risico's op uitval en het verstrekken van de waarborgen voor passende begeleiding werkt de minister in drie samenhangende pakketten uit. De gevolgen voor RMC en het voortzetten van de aanpak Aanval op de Uitval vanaf schooljaar 2016-2017 zijn nog niet duidelijk.
- Momenteel vindt een onderzoek plaats naar de organisatiestructuur van de RMC-functie en Kwalificatieplicht op verzoek van Uithoorn en Haarlemmermeer. De financiële gevolgen van een andere samenwerkingsstructuur met eventueel minder gemeenten zijn nog niet duidelijk.

Onderwijshuisvesting

Voortbouwend op besluitvorming in 2015 wordt in 2016 een start gemaakt met de uitbreiding/renovatie van de Piet Heinschool. Daarnaast zal naar verwachting in de loop van 2016 een besluit worden genomen over een krediet voor de huisvesting van het Hermann Wesselink College. Dit als vervolg op een in 2015 beschikbaar gesteld voorbereidingskrediet. In 2016 zal voorts moeten worden besloten over de definitieve huisvesting van de school Wending (speciaal basisonderwijs) en de omvang en aard van een onderwijsvoorziening in De Scheg. In een op te stellen Integraal Huisvestingsplan zal de ruimtebehoefte van de Amstelveense scholen met de aanwezige gebouwcapaciteit worden vergeleken. De verwachting is dat het aantal leerlingen de komende jaren nog groeit.

Wat gaan we daarvoor doen in 2016?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Huisvesting Wending	Raad	3 ^e kwartaal
Onderwijsvoorziening De Scheg	Raad	3 ^e kwartaal
Besluit over voortzetting Aanval op de Uitval vanaf schooljaar 2016-2017	College	2 ^e kwartaal
Besluit over samenwerkingsstructuur RMC	College	2 ^e kwartaal

College Uitvoeringsprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
<p>1. Afstemmen van jeugdhulp op schoolmaatschappelijk werk.</p> <p>Actiepunten 2016:</p> <ul style="list-style-type: none"> Afstemming en ontwikkeling. (Schoolmaatschappelijk werk wordt vanaf 1 januari 2016 ingekocht na een meervoudig onderhandse aanbesteding). 	Uitvoering	
<p>2. De kwaliteit van het onderwijs helpen te verbeteren.</p> <p>Actiepunten 2016:</p> <ul style="list-style-type: none"> Uitvoering van de Onderwijsagenda. 	Uitvoering	
<p>3. In samenwerking met het onderwijs de interesse in Techniek en ICT bevorderen.</p> <p>Actiepunten 2016:</p> <ul style="list-style-type: none"> Uitvoering van de Onderwijsagenda. 	Uitvoering	
<p>4. Stimuleren van de vorming van een alles-in-één-school concept waarbij kinderen op één locatie terecht kunnen voor opvang, VVE, onderwijs, sport en cultuur.</p> <p>Actiepunten 2016:</p> <ul style="list-style-type: none"> Uitvoering van de Onderwijsagenda. 	Uitvoering	
<p>5. Besluiten over de toekomstige huisvesting van het Hermann Wesselink College.</p> <p>Actiepunten 2016:</p> <ul style="list-style-type: none"> Krediet huisvesting Hermann Wesseling College. 	Raadsbesluit	2 ^e kwartaal
<p>6. De aansluiting van het bedrijfsleven op het onderwijs stimuleren</p> <p>Actiepunten 2016:</p> <ul style="list-style-type: none"> Uitvoering van de Onderwijsagenda. 	Uitvoering	
<p>7. Uitvoering geven aan het plan van aanpak laaggeletterdheid uit 2013, door uitvoering te geven aan het vastgestelde Plan van Aanpak.</p>	Uitvoering	

Kengetallen

	Bron	2012	2013	2014	2015
Basisscholen	10	18	19	19	20
Leerlingen basisonderwijs	10	6.255	6.520	6.470	
Leerlingen speciaal basisonderwijs	10	210	210	215	
Leerlingen met leerlinggewicht basisonderwijs	10	137	139	159	
Leerlingen voortgezet onderwijs	10	5.677	5.712	5.706	
Aantal kinderen dat gebruik maakt van de taalklas	1	25	13	18	29
Aantal kinderen dat gebruik maakt van de Internationale Schakelklas (ISK)	1	5	7	6	10
Deelnemers volwasseneneducatie	1	101	109	80	76
Kinderen leerlingenvervoer taxi(busje)	1	155	145	121	125
Kinderen leerlingenvervoer openbaar/eigen vervoer	1	43	52	52	47
Kinderen leerlingenvervoer totaal	1	198	197	163	172

Thema 2.2.2 Sport, recreatie en natuur- en milieueducatie

Wat willen we bereiken 2014-2018?

- Verbetering van het sportklimaat en meer maatschappelijke betrokkenheid van (sport)verenigingen.
- Het minimaal handhaven maar bij voorkeur laten toenemen van de sportparticipatie en mate van beweging van de Amstelveense bevolking.
- Uitbreiding van recreatieve voorzieningen en activiteiten.

Actuele beleidsontwikkelingen

Sport

In 2015 is de relatie tussen gemeente en stichting Sportbedrijf Amstelveen (SSA) verder verzakelijkt en geprofessionaliseerd met als doel het effectief en efficiënt beheren en exploiteren van de gemeentelijke sportaccommodaties (binnen- en buitensportvoorzieningen). Dit gebeurt met handhaving van het bestaande kwaliteitsniveau en het aangaan van, voor de gemeentelijke opdracht relevante, samenwerkingsverbanden met partners uit de sectoren onderwijs, welzijn en zorg om de instrumentele waarde van sport als middel te vergroten.

De raad heeft op voorspraak van het college besloten een ombuiging in de sport door te voeren. Het college zal in de jaren tot 2018 stappen zetten die aan deze taakstelling invulling geven, zo mogelijk al stapsgewijs. Het college creëert met de beoogde verzakelijking mogelijkheden bij het sportbedrijf om ombuigingen te realiseren die niet of zo min mogelijk de inhoudelijke doelstellingen van het college raken.

Er wordt een uitbreiding gerealiseerd van de binnensportfaciliteiten voor het onderwijs en de (turn)sport.

In de Poel wordt een zwembassin aangelegd, met faciliteiten op de noordelijke Poeloever, met als doel recreatie voor Amstelveeners en aansluiting bij en verlevendiging van het Oude Dorp. Dit dient tevens als een zogenaamde take off locatie voor sporters in het Amsterdamse Bos als onderdeel van de SportAs.

Natuur- en Milieueducatie

Verder intensiveren van aanbod aan volwassenen in samenwerking met Stichting Beschermers Amstelland om natuurrecreatie in het buitengebied te bevorderen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2016?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Voorstel invulling taakstelling	College	3e kwartaal

College Uitvoeringsprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Sport		
1. Verbreden van de betrokkenheid van (sport)verenigingen bij realiseren maatschappelijke doelen en maatschappelijke activiteiten op wijkniveau.	Uitvoering	
2. Vaststellen transparante, beredeneerde grondslagen voor gemeentelijke financiële ondersteuning van sportverenigingen.	Uitvoering	
3. Meer regionale samenwerking in het belang van de sport in Amstelveen.	Uitvoering	
4. Op een hoger plan brengen van Amstelveense sportbeoefening.	Uitvoering	
Recreatie		
1. Stadsstrand langs de noordelijke Poeloever. Actiepunten 2016: <ul style="list-style-type: none"> In gebruik nemen van zwembad met horeca-faciliteit, als startpunt van recreatie rond de Poel en het Amsterdamse Bos. 	Uitvoering (zie ook programma 4)	
2. Recreatieve initiatieven ondersteunen	Uitvoering	
3. Meer ruimte geven aan lokale evenementen	Uitvoering	

Kengetallen

	Bron	2012	2013	2014	2015
Bezoekers De Meerkamp	11	376.000	367.000	374.000	
Deelnemers Jeugdactiviteitenpas	11	666	655	804	
Sporthallen/sportzalen/gymzalen	1	39	39	40	37
Sportvelden	1	87	89	91	89
Gemiddeld aantal kinderen per speelplaats	1	54	60	62	
Aantal verstrekte lesmaterialen/-kisten NME aan basisscholen	1	105	117	83	66
Bezoekers Elsenhove	1	107.000	100.000	105.000	
Deelnemers schooltuinwerk*	1	590	655	565	596
Ingeschreven basisschoolleerlingen zelfdoelessen en projecten**	1	8.035	6.692	7.120	6.148
Speelvoorzieningen	1	302	276	277	278

*Aantal deelnemende kinderen inclusief de vrije groepen per 1 mei van het kalenderjaar

**Leerlingen kunnen aan meer lessen/projecten deelnemen

Thema 2.2.3 Kunst en cultuur

Wat willen we bereiken 2014-2018?

Het cultuurbeleid moet behalve ter bevordering van het culturele klimaat en de deelname van de Amstelveense bevolking ook worden ingezet ter verwezenlijking van een goed sociaaleconomisch klimaat en ontwikkeling en tolerantie van de samenleving.

Actuele beleidsontwikkelingen

In het tweede kwartaal 2016 wordt een 'cultuuragenda' vastgesteld. De cultuuragenda bestaat uit: inhoudelijke beleidsagenda, verlevendiging cultuurstip, samenwerking instellingen en een bibliotheekvisie. Na besluitvorming over de cultuuragenda wordt het nieuwe beleid geïmplementeerd.

Op de cultuurbegroting wordt gefaseerd een bezuiniging doorgevoerd van 600.000 euro (300.000 euro in 2017 en 300.000 euro in 2018). In 2016 worden in overleg met de culturele instellingen voorbereidingen voor het invoeren van de bezuinigingen getroffen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2016?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Cultuuragenda	Raad	2 ^e kwartaal

College Uitvoeringsprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Voorzieningenniveau op peil houden	Uitvoering	
2. Verhogen efficiency instellingen	Uitvoering	
3. Implicaties nieuwe bibliotheekwet	Uitvoering	
4. Verankeren cultuureducatie in het onderwijs	Uitvoering	

Kengetallen

	Bron	2012	2013	2014	2015
Ingeschreven gebruikers Bibliotheek	12	21.252	22.480	23.161	
Uitleningen Bibliotheek	12	598.828	609.726	636.229	
Tentoonstellingen Cobramuseum	12	8	13	14	
Bezoekers Cobramuseum	12	86.682	70.054	95.901	
Abonnees Kunstuitleen	12	1.092	993	958	
Cursisten Muziekschool	12	2.188	2.225	2.423	
Voorstellingen grote zaal Schouwburg	12	164	135	163	
Bezoekers grote zaal Schouwburg	12	67.845	59.507	66.855	
Voorstellingen kleine zaal Schouwburg	12	92	94	92	
Bezoekers kleine zaal Schouwburg	12	10.772	10.966	10.607	
Voorstellingen Poppentheater	12	45	51	48	
Bezoekers Poppentheater	12	3.581	4.225	3.673	
Voorstellingen P60	12	150	153	142	
Bezoekers P60	12	37.817	31.993	28.056	
Cursisten Volksuniversiteit	12	3.117	2.731	2.555	

Thema 2.2.4 Maatschappelijk vastgoed

Actuele beleidsontwikkelingen

Heroriëntatie maatschappelijk vastgoed

Het bereiken van een beter evenwicht tussen omzet en kosten binnen het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed heeft al langere tijd de aandacht van het college. In samenhang met de ombuigingstaakstellingen voor de sectoren sport, welzijn en cultuur onderzoekt het college mogelijkheden om de maatschappelijk vastgoed portefeuille zodanig te herstructureren dat een ombuiging van minimaal 500.000 euro wordt gerealiseerd.

De mogelijkheden zijn, in samenhang met de opgelegde ombuigingen voor sport, welzijn en cultuur, in de tweede helft van 2015 vastgelegd in een Uitvoeringsplan heroriëntatie Maatschappelijk Vastgoed.

Financiën

02 Onderwijs en ontplooiing	2015 Saldo	Lasten	2016 Baten	Saldo	2017 Saldo	2018 Saldo	2019 Saldo
400 Openbaar onderwijs	0	0	0	0	0	0	0
410 Onderwijshuisvesting	5.749	4.911	1.021	3.890	3.571	3.345	3.322
480 Lokale onderwijsvoorzieningen	2.098	3.727	916	2.811	2.936	2.936	2.932
510 Bibliotheekwerk en infovoorziening	2.129	2.123	0	2.123	1.816	1.508	1.508
511 Culturele vorming	1.389	1.364	0	1.364	1.364	1.364	1.364
530 Sport	4.587	4.828	0	4.828	4.828	4.227	4.227
540 Podiumkunsten en beeldende kunst	3.721	3.752	0	3.752	3.752	3.752	3.752
560 Natuurrecreatie / -educatie	919	1.107	222	884	884	884	884
580 Speelplaatsen	930	814	26	788	788	788	788
650 Kinderopvang en peuterspeelzalen	102	102	0	102	102	102	102
Totaal lasten en baten	21.623	22.728	2.185	20.543	20.041	18.907	18.879
Verrekening met reserves	3.083	3.086	5.587	-2.501	-2.184	-2.009	-1.986
Geraamd resultaat	24.706	25.814	7.772	18.043	17.857	16.898	16.894

Ontwikkeling begrotingssaldo programma 2

x € 1.000 (positief = tekort, negatief = overschot)	2016	2017	2018	2019
Begrotingssaldo voorgaand jaar	24.706	18.043	17.857	16.898
Structureel nieuw beleid (kunstuitleen, onderwijsimpuls)	401	125		
Bestedingsvoorstellen eenmalige middelen (exploitatie sportbedrijf)	200		-200	
Ombuiging sport			-400	
Ombuiging cultuur		-300	-300	
Ombuiging openbare ruimte (deels, restant op programma's 4 en 5)	-200			
Dotatie onderwijshuisvesting	-7.000			
Nominale en autonome ontwikkelingen en neutrale verschuivingen	0			
Verschuiving bestaande budgetten jeugd programma's 1, 2 en 6	316			
Overdracht onderhoud scholen (in samenhang met gemeentefonds)	-380			
- nominale en autonome ontwikkelingen en overige verschuivingen	0	-11	-59	-4
Begrotingssaldo komend jaar	18.043	17.857	16.898	16.894

Reserves

x 1.000 euro	2016				2017	2018	2019
	Beginsaldo	Dotatie	Onttrekking	Eindsaldo	Eindsaldo	Eindsaldo	Eindsaldo
Breedtesport	38	0	0	38	38	38	38
Dekking kapitaallasten onderwijsgeb.	65.919	3.086	2.156	66.849	65.665	63.656	61.670
Nieuwbouw onderwijshuisvesting	6.928	0	3.431	3.497	2.497	2.497	2.497
Sportvelden	115	0	0	115	115	115	115
02 Onderwijs en ontplooiing	73.001	3.086	5.587	70.500	68.316	66.307	64.321

Voorzieningen

x 1.000 euro	2016				2017	2018	2019
	Beginsaldo	Dotatie	Onttrekking	Eindsaldo	Eindsaldo	Eindsaldo	Eindsaldo
Onderhoud onderwijsgebouwen	1.311	475	796	990	1.384	1.636	1.888
02 Onderwijs en ontplooiing	1.311	475	796	990	1.384	1.636	1.888

Subsidies

Het college is, in het bijzonder binnen het sociale domein, bezig de wijze van opdrachtverlening te veranderen. Stap voor stap vindt er een verschuiving plaats van (periodieke) subsidieverlening naar (cyclische) aanbesteding en van bestuursrechtelijke subsidieverlening naar privaatrechtelijke inkoop. In onderstaande lijst is een opsomming gegeven van de (bestuursrechtelijke) subsidies die de gemeente verleend.

			Begroting x 1.000 euro	
			2015	2016
Instelling	Gesubsidieerde activiteit	Doelstelling		
480 Lokale onderwijsvoorzieningen				
Stichting Amstelwijs	Exploitatiebijdrage aan de openbare basisschool in Nes aan de Amstel die onder de opheffingsnorm valt.	Basisonderwijs beschikbaar houden in Nes.	75	80
Amstelwijs	Bovenschoolse voltijd taalklassen voor nieuwkomers.	De Nederlandse taal leren aan nieuwkomers, gericht op instroom in het reguliere onderwijs.	0	110
Onderwijsgroep Amstelland	Bovenschoolse deeltijd taalklassen voor nieuwkomers.	De Nederlandse taal leren aan nieuwkomers, gericht op instroom in het reguliere onderwijs.	0	66
Stichting Wereldbuur	Coördinatie Taalhuis, waaronder het werven en begeleiden van laaggeletterden en vrijwilligers.	Laaggeletterdheid bestrijden en de sociale samenhang bevorderen door uitwisseling tussen burgers op het gebied van de Nederlandse taal.	0	40
Ons Tweede Thuis	Opstap en Opstapje: Gezinsprogramma's die de onderwijskansen van jonge	Bestrijden onderwijsachterstanden.	96	96

Instelling	Gesubsidieerde activiteit	Doelstelling	Begroting x 1.000 euro	
			2015	2016
	kinderen met een (taal)achterstand vergroten.			
Amstelveense onderwijsinstellingen o.b.v. subsidieregeling Kwaliteitsimpuls onderwijs	Kwaliteitsprojecten van Amstelveense basisscholen.	Projectmatige ondersteuning van basisscholen bij hun ambitie om het onderwijs voor hun leerlingen te verbeteren.	150	295
Amstelveense onderwijsinstellingen o.b.v. subsidieregeling 'Brede school'.	Projecten van brede scholen die ondersteunend zijn aan de start of doorontwikkeling van de brede school of gericht zijn op kwetsbare kinderen.	Ondersteuning van partners binnen brede school op basis van de nota Onderwijsbeleid.	70	70
510 Bibliotheken en informatievoorziening				
Stichting Amstelland Bibliotheken	Uitvoeren van de kernfuncties van een basisbibliotheek met ruime openstelling en een interactieve website.	Laagdrempelige en deskundige toegang tot alle bronnen van kennis, cultuur en verbeelding in onze samenleving.	2.115	2.109
Dorpsraad Nes a/d Amstel, Aagje Deken	Aanschaf media.	Bibliotheekvoorziening in Nes aan de Amstel.	1	1
511 Culturele vorming				
Stichting Muziek- en Dansschool Amstelveen	Muziek- en dansonderwijs vooral gericht op Amstelveense jongeren met groepsgerichte activiteiten.	Bevorderen cultuurdeelname en -educatie en versterken culturele klimaat.	1.003	972
Stichting Volksuniversiteit Amstelland	Onderwijs aan volwassenen.	Onderwijs aan volwassenen gericht op persoonlijke ontplooiing.	156	156
Vereniging tot Viering Nationale Feestdagen	Viering nationale feestdagen Koninginnedag (en -nach), 4 en 5 mei.	Bevorderen historisch besef van huidige en toekomstige generaties.	42	42
Stichting Kunst en Cultuur Noord Holland	Cultureel jongerenpaspoort.	Stimuleren cultuurparticipatie Amstelveense jongeren tot 30 jaar.	7	7
Stichting Kunst en Cultuur Noord Holland	Organiseren van culturele projecten, evenementen en ontmoetingen, ontwikkelen van diensten en producten.	Vergroten cultuurparticipatie, verhogen professionaliteit producenten, opdrachtgevers en afnemers en samenwerking tussen publieke en private partijen verbeteren.	1	1

Instelling	Gesubsidieerde activiteit	Doelstelling	Begroting x 1.000 euro	
			2015	2016
Stichting Amstelveense Kunstbelangen	Cursusactiviteiten op het gebied van beeldende kunst voor beginners en gevorderden.	Bevorderen actieve cultuurparticipatie.	14	14
Comité Herdenking Gevallenen in Nederlands Indië	Jaarlijkse herdenking 14 augustus.	Bevorderen historisch besef van huidige en toekomstige generaties.	1	1
Cultuurcentrum VU Griffioen	Activiteiten Griffioen.	Aantrekkelijke woonomgeving Uilenstede.	2	2
Stichting Sinterklaas Comité Amstelveen	Intocht Sint Nicolaas.	Bevorderen saamhorigheid.	1	1
Stichting Amstelveenweb	Het onderhouden van een website over de gemeente Amstelveen met betrekking tot historie, nieuws en gebeurtenissen van de gemeente Amstelveen en van publieke organisaties.	Het geven van informatie en educatie aan potentiële bezoekers van de gemeente Amstelveen, aan inwoners van deze gemeente en daarbuiten, over de gemeente Amstelveen.	5	5
Amstelveense verenigingen voor amateurkunst o.b.v. de subsidieregeling stimulering amateurkunst	Projecten op het gebied van amateurkunst en de activiteiten van de Christelijke Oratorium Vereniging Amstelveen, Pauluskoor, Operette- en Musicalvereniging, Muziekvereniging Bovenkerk, Amstelveens Symfonie Orkest, Toneelvereniging Bovenkerk, Toneelgroep D.	Stimuleren actieve cultuurdeelname.	70	70
530 Sport				
Amstelveense sportverenigingen o.b.v. subsidieregeling Jeugdsportstimulering	Verlaagde contributie voor jeugdleden.	brede sportdeelname Amstelveense jeugd.	29	29
Sportservice Noord-Holland	Activiteiten ter ondersteuning van individuele gehandicapte sporters en sportverenigingen en ter promotie van aangepaste sport.	Het sportaanbod voor mensen met een beperking te stimuleren en te optimaliseren.	14	14
Stichting Amstelveens Sportbedrijf	Projectmatige activiteiten ten behoeve van breedtesport.	Sportstimulering.	522	522
Amstelveense aanvragers	Breedte- en topsportevenementen o.b.v. subsidieregelingen.	Sportstimulering.	50	50
Amstelveense aanvragers	Projectmatige activiteiten ten	Sportstimulering.	13	13

			Begroting x 1.000 euro	
Instelling	Gesubsidieerde activiteit	Doelstelling	2015	2016
	behoefte van breedtesport.			
Stichting Amstelveens Sportbedrijf	Beheer en exploitatie van alle gemeentelijke binnen – en buitensportaccommodaties, sportstimulering en advisering aan gemeente over sportbeleid.	Goede en goedkope dienstverlening aan verenigingen, huurders en bezoekers van de sportaccommodaties die veilig, schoon en attractief zijn.	3.677	3.917
RKAVIC	Onderhoud velden.	Uitvoering overeenkomst over gemeentelijk aandeel in de onderhoudskosten van de velden.	32	32
Hockeyvereniging HIC	Onderhoud velden.	Uitvoering overeenkomst over gemeentelijk aandeel in de onderhoudskosten van de velden.	40	40
540 Podiumkunsten en beeldende kunst				
Stichting Schouwburg Amstelveen	Voorstellingen in de grote en de kleine theaterzaal.	Bevorderen cultuurdeelname en in samenwerking met de cultuurinstellingen in het stadshart, versterken van het culturele klimaat in Amstelveen.	1.486	1.486
Stichting p60	Podium bieden voor pop, cultuur en media en verhuur van oefenruimtes met inzet van vrijwilligers.	Bevorderen cultuurdeelname en in samenwerking met de cultuurinstellingen in het stadshart versterken van het culturele klimaat in Amstelveen. Uitvoering geven aan het jongerenbeleid.	617	617
Stichting Amstelveens Poppentheater	Kindervoorstellingen in het theater.	Stimuleren passieve cultuurparticipatie kinderen.	118	118
Stichting Amstelveens Poppentheater	Kindervoorstellingen in het Broerse park, zomerfestival.	Stimuleren passieve cultuurparticipatie kinderen.	11	11
Cultuurcentrum VU, Griffioen/ Filmhuis Uilenstede	Voorstellingen in de filmzaal.	Versterken leefklimaat Uilenstede.	4	4
Stichting Theater het Amsterdamse Bos	Voorstellingen in het openluchttheater.	Bevorderen cultuurdeelname en versterken van het culturele klimaat in Amstelveen.	4	4

Instelling	Gesubsidieerde activiteit	Doelstelling	Begroting x 1.000 euro	
			2015	2016
Stichting Cobra Museum voor Moderne Kunst Amstelveen	Openstelling museum en het organiseren van ten minste 1 tentoonstellingsprogramma.	Bevorderen cultuurdeelname en in samenwerking met de cultuurinstellingen in het stadshart versterken van het culturele klimaat in Amstelveen.	1.136	1.136
Stichting Beeldende Kunst/ Kunstuitleen Amstelveen	Uitlenen van kunstwerken, kunstverwerving, tentoonstellingen en educatie ten behoeve van particulieren, instellingen en bedrijven.	Een breed publiek in contact brengen met hedendaagse beeldende kunst. Bevorderen cultuurdeelname en in samenwerking met de cultuurinstellingen in het stadshart versterken van het culturele klimaat in Amstelveen.	6	32
Stichting Beeldende Kunst/ Kunstuitleen Amstelveen	Organiseren atelierroute.	Een breed publiek in contact brengen met hedendaagse beeldende kunst.	16	16
Vereniging Historisch Amstelveen	Publicaties, website, lezingen, excursies, onderzoek en collectievorming over de geschiedenis van Amstelveen.	De lokale geschiedenis bestuderen, vastleggen en openstellen voor publiek en de belangstelling voor geschiedenis stimuleren.	21	21
Stichting Cobra Kunstprijs Amstelveen	De prijs, geldbedrag en tentoonstelling met publicatie in het Cobra Museum, wordt tweejaarlijks uitgereikt aan een beeldend kunstenaar die in Nederland woonachtig is, of met Nederland verbonden is.	Versterken van het culturele klimaat in Amstelveen en het stimuleren van talent.	15	15
Amstelveense aanvrager op basis van de subsidieregeling Stimulering podiumkunst en beeldende kunst	Projectmatige activiteiten van Amstelveense instellingen en particulieren.	Bevorderen cultuurdeelname en versterken van het culturele klimaat in Amstelveen.	26	26
Amstelveense aanvragers op basis van de regeling Promotie Amstelveense kunstenaars.	Projectmatige activiteiten van Amstelveense instellingen en kunstenaars.	Promotie Amstelveense kunstenaars.	35	35
Cultuurinstelling aan het Stadsplein, wisselend	Organiseren van het Stadspleinfestival.	Bevorderen actieve en passieve cultuurdeelname en versterken van het culturele klimaat in Amstelveen.	23	23

Instelling	Gesubsidieerde activiteit	Doelstelling	Begroting x 1.000 euro	
			2015	2016
Amstelveense aanvrager o.b.v. subsidieregeling Actieplan Cultuurbereik provincie Noord-Holland	Projectmatige activiteiten van Amstelveense instellingen en kunstenaars.	Gemeentelijke bijdrage om provinciale subsidie te verwerven ten behoeve van projecten die cultuurdeelname bevorderen en het culturele klimaat in Amstelveen versterken.	26	26
Stichting RTV Amstelveen	Uitzendingen op radio en tv.	Uitvoering geven aan de zorgplicht voor de bekostiging van de lokale omroep volgens de mediawet.	73	73
Totaal programma 2			11.803	12.398

2.3 Economie en duurzaamheid

Missie 2014 – 2018

Het gemeentebestuur van Amstelveen zet zich de komende periode in om het vestigingsklimaat voor nieuwe bedrijven en de ontwikkelingsmogelijkheden voor bestaande ondernemingen in de stad verder te verbeteren. Dit gaat het bestuur doen aan de hand van een programma waarin vier thema's centraal staan: Ondernemerschap, Quality of life, Acquisitie (inter)nationale bedrijven en Ruimte voor ondernemen.

Duurzaamheid is meer dan luchtkwaliteit en energiebesparing. Het is in de volle breedte van de gemeentelijke beleidsterreinen rekening houden met volgende generaties. Het gaat hierbij vooral om de balans tussen de zogenaamde drie P's: People, Planet en Profit. De mens staat centraal met waardering voor ieders rol in de maatschappij en het zorgen voor welzijn. Daarnaast wordt rekening gehouden met de kwaliteit van een ieders leefomgeving en dient er sprake te zijn van economische haalbaarheid én rechtvaardigheid. De gemeente wil kansen creëren voor duurzaam ondernemen en de ontwikkeling van duurzame welvaart.

Effectindicatoren

	Bron	Laatst bekende meting	2015	2016	2017	Streefwaarde 2018
Meters weglengte met overschrijding luchtkwaliteitsnorm stikstofdioxide	1	0				0
Ondernemers: Waardering ondernemersklimaat in gemeente	3	7,3				7,5
Ondernemers: Waardering gemeentelijke dienstverlening	3	7,0				7,3
% Amstelveense bezoekers evenementen Stadshart	2	64%				70%
Oordeel bewoners bereikbaarheid Stadshart	2	7,9	7,9			8,0
Overige energie gerelateerde vragen	1	57				Op basis van P.v.A. 2015 college 4e kw.

Thema 2.3.1 Economie

Wat willen we bereiken 2014-2018?

Versterking van het lokale economische klimaat.

Actuele beleidsontwikkelingen

Leegstand

In de detailhandel is op een aantal locaties sprake van oplopende of hardnekkige leegstand. Alertheid op deze ontwikkelingen is van belang. Een nieuwe detailhandelsnota wordt ontwikkeld. Aan de Rembrandtweg loopt een project om de leegstand terug te dringen, waarbij de gemeente nauw samenwerkt met eigenaren en ondernemers.

De kantorenleegstand in Amstelveen blijft een belangrijk aandachtspunt. Ondanks de komst naar Amstelveen van een aantal nationale en internationale bedrijven stijgt de leegstand door de populariteit van Amsterdam en door de algemene afname van het gebruik van kantoorruimtes. De gemeente Amstelveen is actief met de initiatiefnemers in gesprek om te komen tot kansrijke en haalbare projecten.

De gemeente neemt initiatieven waar ze kansen ziet en faciliteert private initiatiefnemers met voortvarende publiekrechtelijke processen, aanpassingen infrastructuur en het leggen van contacten tussen initiatieven. Het blijft echter onverkort en primair de eigen verantwoordelijkheid van de eigenaar om tot opheffen van de leegstand of transformatie van het gebouw te komen en daarvoor de noodzakelijke investeringen of afschrijvingen te doen.

Het afgelopen jaar is een aantal initiatieven ingediend om bestaande kantoorpanden te transformeren naar woningbouw of hotel. Dit zijn kansrijke projecten die nu nog worden meegeteld in de leegstandscijfers. Gezien de omvang en complexiteit van dergelijke transformatieprojecten duurt het nog enige jaren voordat deze daadwerkelijk gerealiseerd zijn. In kantoor De Bovenlanden (oud KPMG) zal Atos als eerste bedrijf 9.000 m² in gebruik nemen in het laatste kwartaal van 2015.

Greenport

De gemeente werkt vanuit Greenport Aalsmeer actief aan behoud en versterking van de concurrentiepositie & economische vitaliteit van de regionale sierteeltsector. De Greenport Aalsmeer is als platform voor samenwerking tussen bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden van groot belang. Met 50.000 directe en indirecte arbeidsplaatsen in de regio is het economisch belang van deze sector groot. De groei en ontwikkelingsmogelijkheden van de tuinbouwsector en de daaraan verbonden handels- en exportbedrijven staan echter onder druk door onder andere de mondialisering van de economie.

De Greenport Aalsmeer werkt actief aan een aantal thema's ten behoeve van het behouden en versterken van de sector. Naast Innovatie en Duurzaamheid zijn Logistiek (onder meer de aanleg van de ongestoorde logistieke verbinding) en Arbeidsmarkt/Onderwijs (Groen Onderwijscentrum en samenwerking met het WerkgeversServicePunt Groot Amsterdam) voor het gemeentebestuur bijzondere aandachtspunten. In 2015 is de Ruimtelijke Visie Greenport Aalsmeer opgesteld, voor behoud van een duurzaam sierteeltcluster met een duidelijke visie op de ruimte voor glastuinbouw in de regio. Tevens is gestart met het benoemen van een aantal prioritaire uitvoeringsprojecten, middelen en instrumenten in de bijbehorende Uitvoeringsagenda. Deze ruimtelijke visie wordt als één van de uitgangspunten gebruikt voor de integrale actualisatie van de Planologische Verkenning Noorder Legmeerpolder. Eén van de grootste uitdagingen hierbij is de transformatie van verouderde glastuinbouwgebieden. Randvoorwaardelijk hiervoor is het wegnemen van de belemmeringen in de ruimtelijke ontwikkeling, die op de loer liggen vanuit het nieuwe Luchthavenindelingbesluit (LIB) dat het Rijk voorbereidt.

Wat gaan we daarvoor doen in 2016?

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Ontwikkelen van lokale citymarketing.	Uitvoering	
2. Versterken van het internationale karakter van Amstelveen.	Uitvoering	
3. Versterken van de lokale economische structuur en aantrekkingskracht van Amstelveen. Actiepunten 2016: • Strategie bedrijventerreinen Legmeer en De Loeten	Raadsbesluit	In voorbereiding

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
<ul style="list-style-type: none"> • Accountmanagement voortzetten, relaties met bedrijven uitbouwen en onderhouden • Hotelvestigingen stimuleren • Uitvoeringskader horeca vernieuwen • Horecanota vernieuwen • Detailhandelsnota vaststellen • Regionaal samenwerking; meewerken aan detailhandelsbeleid Stadsregio, deelname Provinciale adviescommissie, deelname PRES (Platform Regionaal-Economische Structuur) MRA (Metropoolregio Amsterdam) 	<p style="text-align: center;">Uitvoering</p> <p style="text-align: center;">Uitvoering Raadsbesluit Raadsbesluit Raadsbesluit Uitvoering</p>	<p style="text-align: center;">1^e kwartaal In voorbereiding 1^e kwartaal</p>
<p>4. Versterken van de aantrekkingskracht van het Stadshart.</p> <p>Actiepunten 2016:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zie onder 2.3.2 	<p style="text-align: center;">Uitvoering</p>	
<p>5. Ondersteunen van de ontwikkeling van het Oude Dorp als aantrekkelijk winkel- en uitgaansgebied</p> <p>Actiepunten 2016:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Economische visie gereed 2015 <p>Dit punt is afgerond en komt in de volgende begroting niet terug.</p>	<p style="text-align: center;">Gerealiseerd</p>	
<p>6. Ondersteunen van Amstelzijde als aantrekkelijk uitgaansgebied.</p> <p>Actiepunten 2016:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afronden project Amstelzijde <p>Dit punt is afgerond en komt in de volgende begroting niet terug.</p>	<p style="text-align: center;">Gerealiseerd</p>	<p style="text-align: center;">Gereed 3^e kwartaal</p>
<p>7. Faciliteren van startende bedrijven, inclusief ZZP-ers</p> <p>Actiepunten 2016:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doorontwikkeling programma ZAAI 	<p style="text-align: center;">Uitvoering</p>	
<p>9. Inzetten op nieuwe functies voor leegstaande kantoorgebouwen.</p> <p>Actiepunten 2016:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inzetten kantorenloods • Inzet kantorenteam • Deelname Expo Real 	<p style="text-align: center;">Uitvoering Uitvoering Uitvoering</p>	
<p>10. Transparant maken van resultaten en kosten buitenlandse handelsmissies.</p>	<p style="text-align: center;">Uitvoering</p>	
<p>11. Dereguleren economisch beleid</p> <p>Actiepunten 2016:</p> <p>Zie hoofdstuk 6.</p> <p>Dit punt komt in de volgende begroting hier niet terug.</p>		

Kengetallen

	Bron	2012	2013	2014	2015
Leegstaande bedrijfsruimte (m ²)	1	16.316	34.882	40.911	37.717
Leegstaande kantoorruimte (m ²)	1	133.115	164.100	209.053	249.802
In Amstelveen werkzame personen	13	43.946	44.757	43.489	42.340
Vestigingen van bedrijven	13	8.136	8.309	8.616	9.180
Bedrijven met één werkzame persoon (ZZP)	13	5.479	5.659	5.976	6.512
Startende bedrijven	6	534	574		
Opgeheven bedrijven	6	607	509		
m ² Winkelvloeroppervlak	20	126.273	123.621	125.503	125.536

Thema 2.3.2 Stadshart

Wat willen we bereiken 2014-2018?

Verlevendiging Stadsplein. De versterking van het Stadshart staat onder 2.5.2.

Actuele beleidsontwikkelingen

De korte termijn maatregelen zijn uitgevoerd. Een aantal middellange- en lange termijn projecten zal samen met marktpartijen opgepakt worden. Dit is afgesproken in de Overeenkomst van overeenstemming met Unibail-Rodamco.

Wat gaan we daarvoor doen in 2016?

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Het Stadsplein verlevendigen. Actiepunten 2016: <ul style="list-style-type: none"> Nieuw plan uitwerken voor het Stadsplein in samenwerking met Unibail-Rodamco. Stimuleren van evenementen.	Raadsvoorstel Uitvoering	2 ^e kwartaal

Thema 2.3.3 Schiphol

Wat willen we bereiken 2014-2018?

Een goed evenwicht tussen het economisch belang van Schiphol en de leefbaarheid in Amstelveen.

Actuele beleidsontwikkelingen

Amstelveen erkent het economisch belang van de internationale luchthaven Schiphol en de rol van de KLM daarin. Amstelveen onderkent ook het belang van ruimtelijke beperkingen in relatie tot geluidhinder en veiligheid. Als gemeentebestuur willen wij echter wel zeggenschap houden over binnenstedelijke ontwikkelingen om de leefbaarheid, economische slagkracht en betaalbaarheid van (ruimtelijke) ontwikkelingen in stand te kunnen houden.

Groei van de luchthaven binnen de kaders van de Aldersafspraken is mogelijk maar wel in samenhang met groei en ontwikkelingsmogelijkheden in de omliggende gemeenten, zodat regio en luchthaven elkaar verder kunnen blijven versterken.

Wat gaan we daarvoor doen in 2016?

Collegeprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
1. Monitoren verklaarbaarheid inzet en gebruik Buitenveldertbaan en Aalsmeerbaan. Tekst CUP: Beïnvloeden dat de Buitenveldertbaan en Aalsmeerbaan minder gebruikt worden.	Uitvoering	
2. Lobby tegen regelgeving voor transformatie	Uitvoering	

Kengetallen

	Bron	2012	2013	2014
Melders op BAS	21	485	353	627
Woningen met geluidsbelasting 58 dB of meer	17	4.652	938	1.038
Ernstig gehinderden geluidsbelasting 48 dB of meer	17	11.834	14.825	14.347
Ernstig gehinderden totaal	17	16.000	16.700	16.400

Thema 2.3.4 Amsterdam inbusiness

Actuele beleidsontwikkelingen

Er is toenemende belangstelling van buitenlandse bedrijven om zich te vestigen in de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Inmiddels zijn er ongeveer 2.500 buitenlandse bedrijven in de MRA gevestigd. Deze creëren bij elkaar bijna 165.000 directe arbeidsplaatsen. Volgens een recent onderzoek van het CBS wordt 32% van de werkgelegenheid in de private sector in Groot Amsterdam gecreëerd door buitenlandse multinationals. Maar ook de zogenoemde Nederlandse multinationals die hun hoofdkantoor in de MRA hebben trekken veel buitenlands talent aan.

De positieve ontwikkeling komt mede door de economische groei in Nederland, welke door het CBS wordt ingeschat op 1,7% in 2015 tot 1,8% in 2016. Ook de economische groei in bijvoorbeeld de Verenigde Staten, de grootste investeerder in de Amsterdamse regio, leidt tot groeiwensen van bedrijven en expansiedrift naar Europa. De economische groei, het bestaande aantrekkelijke vestigingsklimaat voor bedrijven, de daling van de euro ten opzichte van de dollar en de forse daling van de olieprijs zijn gunstig voor de Nederlandse economie. Er is sprake van een gestaag herstel, dat vanaf dit jaar ook gedragen wordt door de binnenlandse bestedingen. (bron CBS: maart 2015). De tweede buitenlandse investeerder in de Amsterdamse regio is Japan. Het aantal Japanse bedrijven, dat een nieuwe vestiging in onze regio opent, is de laatste twee jaar sterk toegenomen. Dit heeft onder meer te maken met nieuwe economische politiek van premier Abe in Japan, die Japanse bedrijven aanmoedigt om in het buitenland te investeren. Het afgelopen jaar is er nog een belangrijk element bijgekomen, er is namelijk een verdrag boven tafel gekomen op basis waarvan Japanse internationals geen werkvergunning meer nodig hebben om in Nederland te werken. Amstelveen heeft van oudsher een sterke band met Japanse bedrijven en internationale werknemers; dit zal zich hier dan ook nadrukkelijk manifesteren.

Vorig jaar kwam een recordaantal van 139 nieuwe buitenlandse bedrijven naar de MRA. In internationale Benchmarks scoort de regio Amsterdam na London en Parijs no.3 in Europa voor aantrekken buitenlandse bedrijven (PWC 2014, IBM PLI 2014 - 2015). Aantrekkelijke vestigingsfactoren zijn: internationaal georiënteerde zakelijke dienstverleners, de fysieke en digitale bereikbaarheid en de sterke prijs/kwaliteit verhouding. De hoogwaardige (digitale) infrastructuur trekt bedrijven aan met technologisch slimme en innovatieve ideeën, die op zoek zijn naar schaalvergroting. Anders dan in voorgaande jaren komen er steeds meer buitenlandse bedrijven bij die meteen 'groot' beginnen omdat ze verschillende vestigingen in Europa consolideren in de regio Amsterdam. Deze snelle groei leidt tot een aanwas van nieuw talent. De regio Amsterdam investeert in lijn met deze trend extra in het faciliteren van startups en het aantrekken van internationaal talent.

Het aantal kinderen van internationale werknemers is in de periode 2009-2013 met gemiddeld 2,3% per jaar toegenomen. Het aantal kinderen van kenniswerkers groeide in deze periode zelfs met 3,8% per jaar. Bij verder herstel van de economische groei verwachten we in de komende jaren weer een stijging van het aantal internationals van zo'n 5% per jaar.

De International School of Amsterdam (ISA), gevestigd in Amstelveen, is een reden waarom buitenlandse bedrijven voor de MRA kiezen. De keerzijde echter van de aantrekkingskracht van de regio is de druk op het internationaal onderwijs. De toename van de vraag en de behoefte van de internationals aan verschillende vormen van internationaal onderwijs (keuze in curriculum en tarieven) leidt bij diverse scholen tot wachtlijsten binnen vrijwel alle leeftijdsgroepen. Dit geldt ook voor de International School of Amsterdam, gevestigd in Amstelveen, wat internationaal zeer hoog staat aangeschreven. Veel ouders die hun kinderen voor deze school aanmelden doen dat heel bewust en zien weinig alternatieven. Voor sommige mensen is de British School in Amsterdam een alternatief, maar ook deze school kent wachtlijsten en bovendien is het Brits onderwijs anders dan het IB onderwijs van de ISA, waardoor aansluitingsproblemen kunnen ontstaan. De Britse en Amerikaanse school in Voorschoten en Wassenaar waren tot voor kort ook een alternatief, maar ook deze kennen wachtlijsten.

Het tekort aan plekken op internationale scholen en ISA in het bijzonder kan ertoe leiden dat de MRA in de toekomst projecten zal verliezen aan andere Europese steden. Nu zien we al dat partners van werknemers van buitenlandse bedrijven gedwongen in het buitenland blijven omdat er geen plek is voor hun kind op de internationale school. De groei van het aantal plaatsen voor leerlingen in het internationaal onderwijs is van belang om de verdere internationalisering en de economische groei van Amstelveen en de regio te faciliteren.

Wat gaan we daarvoor doen in 2016?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/ raadsbesluit /uitvoering	Planning
Inzet op internationaal onderwijs	In overleg	
Blijvende inzet Amsterdam inbusiness	Uitvoering	
Blijvende inzet expatcenter	Uitvoering	

Kengetallen

	Bron	2012	2013	2014
Aantal nieuwe vestigingen	6	126	115	139
Aantal nieuwe arbeidsplaatsen	6	1.344	1.727	1.306

Thema 2.3.5 Duurzaamheid

Actuele beleidsontwikkelingen

Mondiale economische en sociale ontwikkelingen en de groeiende schaarste aan grondstoffen hebben invloed op het welzijn van onze inwoners en de groeipotentie van onze bedrijven. Verduurzaming van Amstelveen is nodig om het kostenniveau voor de burger op de middellange en de lange termijn op een betaalbaar niveau houden. Om ook in de toekomst een aantrekkelijke vestigingsstad te blijven voor (internationale) bedrijven moet de gemeente voorwaarden en mogelijkheden scheppen, die het bedrijven mogelijk maakt op een innovatieve manier te werken. Samen met de stakeholders in stad en regio (waaronder de duurzaamheidpartners) werkt de gemeente aan een toekomstbestendig Amstelveen. Hierbij worden in 2016 activiteiten ontwikkeld die gericht zijn op people, planet en profit.

Energie

Ook in het streven naar een energie neutrale regio in 2040 werkt de gemeente Amstelveen samen met andere (regionale) overheden en partners. Daarmee vergroten we onze bestuurskracht, zijn we in staat om effectiever en efficiënter kennis te ontwikkelen en te delen, en vergroten we kansen bij het aantrekken van externe financiering. In 2016 wordt de regionale samenwerking in het kader van het energieakkoord en het warmteprogramma MRA gecontinueerd en wordt nut en noodzaak van verdere samenwerking onderzocht.

De activiteiten die in 2016 binnen het energieakkoord worden uitgevoerd, richten zich op het energetisch verbeteren van de particuliere woningvoorraad. Daarbij wordt afgestapt van de traditionele subsidievormen. Er wordt geïnvesteerd in de informatievoorziening aan huizenbezitters en het beter afstemmen van vraag en aanbod, zodat de markt de verduurzaming van particuliere woningbouw op afzienbare termijn kan overnemen.

In het kader van het warmteprogramma MRA worden in 2016 de mogelijkheden verkend om een duurzaam warmtenet (inclusief CO2 levering) voor de tuinbouwsector te realiseren. Een duurzaam warmtenet betekent een economische structuurversterking van de tuinbouwsector en draagt bij aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente Amstelveen. Betrokken partners zijn Greenport Aalsmeer, LTO Glaskracht, Alliander Duurzame gebiedsontwikkeling, de gemeenten Aalsmeer, Uithoorn en Haarlemmermeer. Ook worden in dit kader de mogelijkheden verkend voor duurzame uitbreiding van het Eneco warmtenet in Amstelveen Noord door aansluiting op het warmtenet van Amsterdam.

2016 staat dan ook volop in het teken van de resultaten die voortkomen uit besluiten en akkoorden van 2015.

Bodem

In Amstelveen is de bodemkwaliteit over het algemeen goed. Er komt met name bodemverontreiniging voor in de Bovenlanden (niet-ontveende gebieden). Het bodembeheer is erop gericht de bodemkwaliteit in stand te houden en te verbeteren. Hierbij wordt ook aandacht geschonken aan het toenemend gebruik van de ondergrond, zoals bij bodemenergie.

Wat gaan we daarvoor doen in 2016?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit /uitvoering	Planning
Realiseren regionaal energieloket	Uitvoering	1 ^e kwartaal
Realisatie restwarmtebenutting (tuinbouw en Amstelveen Noord)	Uitvoering	4 ^e kwartaal

Kengetallen

	Bron	2012	2013	2014	2015
gemiddeld elektraverbruik per jaar particulier (kWh)	16	3.077	3.092	3.021	
gemiddeld gasverbruik per jaar particulier (m3)	16	1.297	1.280	1.241	
som opwek elektra Klein Verbruik (aantal geregistreerde aansluitingen*)	16	140	390	665	
percentage aansluitingen zonne-energie Klein Verbruik**	16	-	-	1.24%***	
Totaal CO2 uitstoot gecombineerd gas en elektra particulier en zakelijk (1.000 kg CO2)	16	410.000	390.000	441.822	
Energiesubsidieaanvragen bouwtechnische aanpassingen	1	-	103	349	
Energiesubsidieaanvragen installatietechniek	1	-	3	5	

* Dit betreft aansluitingen die bij de netbeheerder aangemeld zijn

** Percentage aansluitingen Nederland gemiddeld 1,28%

*** Percentage is per 2014 gecorrigeerd

Financiën

03 Economie en duurzaamheid	2015	2016			2017	2018	2019
	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
310 Economische zaken	1.096	1.578	201	1.377	1.342	1.342	1.342
Totaal lasten en baten	1.096	1.578	201	1.377	1.342	1.342	1.342
Verrekening met reserves	0	0	0	0	0	0	0
Geraamd resultaat	1.096	1.578	201	1.377	1.342	1.342	1.342

Ontwikkeling begrotingssaldo programma 3

x € 1.000 (positief = tekort, negatief = overschot)	2016	2017	2018	2019
Begrotingssaldo voorgaand jaar	1.096	1.377	1.342	1.342
Nieuw beleid economie (citymarketing, region./internat.bel., expatc.)	270	-35		
Nominale en autonome ontwikkelingen en neutrale verschuivingen	11	0	0	0
Begrotingssaldo komend jaar	1.377	1.342	1.342	1.342

2.4 Openbare ruimte

Missie 2014 – 2018

De eigen identiteit van Amstelveen komt onder andere tot uitdrukking in het hoge kwaliteitsniveau van de leefomgeving. Het maakt Amstelveen (mede) tot een aantrekkelijke woon- en leefgemeente.

De gemeente Amstelveen houdt de (hoogwaardige) voorzieningen in de openbare ruimte op een duurzame wijze in stand, door de openbare ruimte op een efficiënte en klantgerichte wijze schoon, heel, groen, veilig en fraai te houden met inbegrip van vervangingen (herinvesteringen) en actualisaties op basis van nieuwe ontwikkelingen. Van belang daarbij zijn het behoud van een open en groene omgeving, de aansluiting bij andere aandachtsgebieden zoals bewegen en leren en aandacht en ruimte voor initiatieven van bewoners.

Groen is en blijft één van de belangrijkste kernwaarden van Amstelveen en moet tenminste op niveau gehouden worden. Openbaar groen vormt een belangrijke basis voor de leefbaarheid van de woon- en werkomgeving.

Het zwaartepunt bij de afvalinzameling ligt bij het zo veel mogelijk gescheiden inzamelen en verwerken van waardevolle afvalstromen maar het betekent ook het op de lange termijn kunnen garanderen van een goede kwaliteit van de dienstverlening aan de inwoners van Amstelveen.

Kerntaken van begraafplaats Zorgvlied zijn het begraven (inclusief cremieren en asbezorgen) en het beheer van de begraafplaats. De kwaliteit van Zorgvlied kenmerkt zich door de diversiteit en de belevingswaarde.

Effectindicatoren

	Bron	Laatst bekende meting	2015	2016	2017	Streefwaarde 2018
Rapportcijfer groenvoorzieningen	2	7,8	7,8			7,8
% tevreden inwoners over fietspaden in de wijk	2	67%	70%			70%
Rapportcijfer onderhoud wijk	2	7,2	7,4			7,2
Scheidingspercentage huishoudelijk afval	1	51%				57%

Thema 2.4.1 Groen

Wat willen we bereiken 2014-2018?

Goed wonen als gegarandeerde basisvoorziening. Behoud van de open en groene omgeving in Amstelveen en ruimte voor initiatieven van bewoners.

Actuele beleidsontwikkelingen

Amstelveen is een groene stad. In het collegeprogramma 2014-2018 staat dat de huidige groenkwaliteit behouden moet blijven en waar mogelijk versterkt. Het groenonderhoud vindt plaats op basis van eerder vastgestelde beheerplannen.

Het in 2011 door de raad vastgestelde gemiddelde kwaliteitsniveau is Basis plus. De winkelcentra en een aantal parken worden op het hoogste niveau A onderhouden.

Biodiversiteit en flora & fauna zijn thema's die geïmplementeerd worden in de plannen en projecten. Monitoring en samenwerking met partners en vrijwilligers kan verder worden gebracht evenals de scans en onderzoeken naar flora & fauna in relatie tot ruimtelijke ordening. De onlangs aangestelde adviseur Flora en Fauna heeft hier een rol in.

Een voortgaande vervanging van verouderde bomen vindt plaats. De instandhouding van de groene structuur van Amstelveen houdt de aandacht.

In 2016 wordt verder uitvoering gegeven aan de al vastgestelde beheerplannen (Bomenplan en Groenstructuur). Er zal tevens een update van de waardevolle bomen gemaakt worden voor eind 2016.

Groeninitiatieven van bewoners worden door de gemeente gestimuleerd en daar waar mogelijk ondersteund.

In samenwerking met de Jeu de Boulesclub De Bulderbaan wordt een nieuw multifunctioneel clubgebouw in het Broersepark voorbereid. Het huidige gebouwtje is afgekeurd en ook zal het gebouw waar Kinderrijk in huist moeten worden afgebroken (wegens slechte staat). Een nieuw kleinschalig clubhuis dat in de sfeer van het park past, kan tevens dienen voor andere activiteiten zoals bij herdenkingen en park-evenementen.

Zoals vastgesteld in de Kadernota 2016 stelt Amstelveen voor de komende 5 jaar (2016 – 2021) subsidie beschikbaar voor inwoners die de daken en/of wanden van hun woning willen vergroenen. Het gaat om 50% van het te investeren bedrag tot een maximum van 40.000 euro (0,50 euro per inwoner) per jaar. Daarnaast gaat de gemeente zelf ook het goede voorbeeld geven door (liefst jaarlijks) aan of op meerdere van haar eigen gebouwen groen te laten groeien. Het dak van het rioolgemaal aan de Ruyslaan, dat vervangen moet worden, is een van de eerst mogelijke opties.

Conform het beheerprogramma dienen de (veiligheids-)werkzaamheden bomen (inspecties en snoeiwerkzaamheden) regulier te worden uitgevoerd. Een extra hoogwerker wordt ingezet zodat we kunnen blijven voldoen aan de veiligheidseisen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2016?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College-/raadsbesluit/ uitvoering	Planning
Update van de waardevolle bomenlijst	Raad	4 ^e kwartaal

College Uitvoeringsprogramma 2014-2018	College-/raadsbesluit/ uitvoering	Planning
1. Waar mogelijk selectieve versterking van groen.	Uitvoering	
2. Realiseren van verticaal groen bij gebouwen.	Uitvoering	
3. Ondersteunen van kansrijke initiatieven van bewoners op het gebied van groen.	Uitvoering	
4. Andere inrichting van het openbaar groen in de buurt indien bewoners daaraan willen bijdragen.	Uitvoering	
5. Bewoners in de gelegenheid stellen stukjes gemeentegrond aan te kopen om bij hun tuin te betrekken.	Uitvoering	
6. Besluitvorming over een mogelijk andere vorm van onkruidbestrijding.	Gerealiseerd	

Kengetallen

	Bron	2012	2013	2014	2015
m ² gras, berm, bloemenweides	1			1.977.794	2.136.484
m ² beplanting (inclusief heemgroen)	1			1.697.388	1.840.546
m ² groen totaal (inclusief water en overig groen)	1			3.909.214	4.189.073
m ² openbare ruimte (exclusief Amsterdamse Bos en sportvelden)	1			8.377.293	8.657.293

*De totale gemeente beslaat 44.078.221 m²

Thema 2.4.2 Wegen, verkeersmaatregelen, openbare verlichting, riolering en water

Actuele beleidsontwikkelingen

Wegen, openbare verlichting en verkeersmaatregelen

Voor de uitvoering van wegonderhoud zijn de Nota Wegen 2011 (strategisch) en het Uitvoeringsprogramma infra-werken leidend. Hierin zijn uitgangspunten van de integrale benadering van het werk uiteengezet. Zo is rioleringswerk onder andere verbonden met de aanpak van het wegdek. Naar verwachting wordt de Nota Wegen 2011 eind 2016 naar de huidige maatstaven geactualiseerd. De noodzakelijke activiteiten zijn in een meerjarenprogramma opgenomen; de werkzaamheden worden fasegewijs uitgevoerd. In de begroting wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste projecten die in dat jaar aan de orde komen.

De contracten buitenreclame lopen in augustus 2016 af. Inmiddels is een werkgroep gestart die het komende jaar een aanbesteding voorbereidt. De verwachting is dat in de Kadernota 2017 de resultaten van de aanbesteding gepresenteerd kunnen worden.

De verlichting maakt onderdeel uit van de integrale benadering in het weguitvoeringsplan.

De actuele beleidsontwikkelingen op verkeer- en vervoergebied worden beschreven in programma 5. Voor wat betreft de uitvoering van verkeersmaatregelen geldt dat het Uitvoeringsprogramma verkeer 2015-2018 leidend is.

Water en riolering

Het vastleggen van afspraken rond het beleid en beheer van het stedelijk water tussen de gemeente en de waterschappen gebeurt op basis van projectafspraken.

Er worden het komend jaar concreet afspraken gemaakt met het Hoogheemraadschap van Rijnland om invulling te geven aan de maatregelen voor de Amstelveense Poel voor de Kaderrichtlijn Water (KRW2) van Rijnland. Ook andere partijen, zoals het Amsterdamse Bos en Waternet, worden hierbij betrokken.

Voor het beheergebied van het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht worden met Waternet afspraken gemaakt voor het verbeteren van de waterkwaliteit (KRW2) en de watercirculatie in de polders. Ook wordt er gewerkt aan het Watergebiedsplan Westeramstel. Hierin worden in samenspraak met de gemeente afspraken gemaakt over eventuele maatregelen om het watersysteem te verbeteren.

De afgelopen jaren is er veel onderhoud gepleegd aan de watergangen, baggeren en vervangen van de oevers. Dit onderhoud zal ook in 2016 plaatsvinden.

De uitvoering van rioleringswerkzaamheden vloeit voort uit het gemeentelijk rioleringsplan en maakt onderdeel uit van een integraal uitvoeringsprogramma van wegonderhoud.

In mei 2011 is landelijk het Bestuursakkoord Water ondertekend. Het Bestuursakkoord Water is gericht op besparen op watertaken, door verbetering van samenwerking binnen de overheid en doelmatiger om te gaan met investeringen.

Dit betekent voor de gemeentelijke watertaken in de afvalwaterketen dat de gemeente steeds meer samenwerkt met de waterschappen en andere gemeenten in de regio. Ook wordt niet vastgehouden aan het normatieve beheer van het riool en wordt een sterk accent gelegd op doelmatigheid. Deze nieuwe benadering is verwerkt in het nieuwe gemeentelijke rioleringsplan, dat eind 2014 door de raad is vastgesteld met een looptijd van zes jaar. Uitvoeringsmaatregelen uit de lopende waterplannen en uit het Gemeentelijk Rioleringsplan zijn opgenomen in het uitvoeringsprogramma Buitenruimte 2015 – 2016.

Wat gaan we daarvoor doen in 2016?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College- /raadsbesluit/ uitvoering	Planning
Nota Wegen	Raad	4 ^e kwartaal
Wegwerkzaamheden o.b.v. Nota Wegen 2011 en Uitvoeringsprogramma infra-werken 2015	Uitvoering	
Gemeentelijk Rioleringsplan Amstelveen 2015 – 2020	Uitvoering	
Uitvoering geven aan lopende afspraken met waterschappen over waterlopen en de Amstelveense Poel	Uitvoering	
Beleidsplan Openbare Verlichting 2015-2020	Uitvoering	

College Uitvoeringsprogramma 2014-2018	College- /raadsbesluit/ uitvoering	Planning
Realisatie projecten uit het Uitvoeringsprogramma infrawerken	Uitvoering	

Kengetallen

	Bron	2012	2013	2014	2015
m ² wegen (asfalt en steentjes/tegels)	1			4.468.079	4.468.079
m ² openbare ruimte (exclusief Amsterdamse Bos en sportvelden)	1			8.377.293	8.657.152

*De totale gemeente beslaat 44.078.221 m²

Thema 2.4.3 Afvalinzameling

Actuele beleidsontwikkelingen

Duurzaamheid is het sleutelwoord bij de afvalinzameling: Het zo veel mogelijk gescheiden inzamelen en verwerken van waardevolle afvalstromen. Maar het betekent ook duurzaamheid in de betekenis van het op de lange termijn kunnen garanderen van een goede kwaliteit van de dienstverlening aan de inwoners van Amstelveen. Het huidige afvalbeleidsplan loopt tot 2016. Begin 2016 wordt een nieuw afvalbeleidsplan ter besluitvorming aan de raad aangeboden.

De Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022 heeft invloed op de inzameling van plastic verpakkingen in Amstelveen. In het kort komt het erop neer dat de gemeenten vanaf 2015 verantwoordelijk worden voor het verdichten, sorteren en vermarkten van het ingezamelde plastic. De vergoeding voor plastic verpakkingen aan gemeenten zal dalen en tegelijkertijd verwachten de gemeenten meer plastic verpakkingen in te zamelen, afhankelijk van de (landelijke) beslissing over het statiegeldsysteem.

Vanaf 2015 krijgen gemeenten ook een vergoeding voor de inzameling van drankenkartons en blik. In 2015 is een start gemaakt met een nieuw afvalbeleidsplan waarin al deze elementen een plaats krijgen.

In de communicatie wordt volop aandacht besteed aan het belang van afvalscheiding. Met name de afvalscheiding bij de hoogbouw zal de komende jaren een punt van aandacht zijn.

Wat gaan we daarvoor doen in 2016?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College- /raadsbesluit/ uitvoering	Planning
Verdichten, sorteren en vermarkten van ingezameld plastic	Uitvoering	
Afvalbeleidsplan	Raad	1 ^e kwartaal

Kengetallen

	Bron	2012	2013	2014	2015
Afgevoerd huishoudelijk afval totaal (x 1.000 kg)	1	38.062	37.519	38.071	
Afgevoerd huishoudelijk restafval (x 1.000 kg)	1	18.982	17.996	18.101	

Thema 2.4.4 Begraafplaats

Actuele beleidsontwikkelingen

De Chinese grafwijk wordt ingericht voor uitvaarten vanuit de Chinese gemeenschap en zal daarvoor aan specifieke eisen, behorende bij de uitvaartrituelen vanuit deze groep, voldoen.

Een samenwerking met de algemene begraafplaats Aalsmeer op het gebied van de uitvoering van technische* crematies vanuit de Algemene begraafplaats wordt gestart.

Wat gaan we daarvoor doen in 2016?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College- /raadsbesluit/ uitvoering	Planning jaar/kwartaal
Aanleg Chinese grafwijk	Uitvoering	
Uitvoeringsplan technische crematies*	Uitvoering	

* Technische crematie is een crematie zonder een afscheidsbijeenkomst.

Financiën

04 Openbare ruimte	2015		2016		2017	2018	2019
	Saldo	Lasten	Baten	Saldo			
209 Schoonhouden openbare ruimte	869	1.179	9	1.170	1.170	1.170	1.170
210 Wegen	9.628	10.387	1.132	9.255	8.977	8.233	8.693
561 Groengebied Amstelland	355	359	0	359	359	359	359
565 Openbaar groen	8.895	9.731	616	9.115	9.005	9.005	9.005
714 (Volks)gezondheid en preventie	80	113	32	81	81	81	81
721 Afvalinzameling en -verwerking	43	11.243	11.129	113	147	-238	-414
722 Riolering	610	8.304	8.170	134	218	376	547
723 Milieu	1.251	1.348	107	1.241	1.168	1.168	1.168
724 Begraafplaats Zorgvlied	59	3.517	3.650	-133	-331	-480	-475
996 Afwikkeling met voorziening	-711	0	114	-114	-34	342	342
Totaal lasten en baten	21.079	46.180	24.961	21.220	20.759	20.015	20.475
Verrekening met reserves	-264	469	735	-266	-316	428	-32
Geraamd resultaat	20.815	46.650	25.695	20.954	20.443	20.443	20.443

Ontwikkeling begrotingssaldo programma 4

x € 1.000 (positief = tekort, negatief = overschot)	2016	2017	2018	2019
Begrotingssaldo voorgaand jaar	20.815	20.954	20.443	20.443
Structureel nieuw beleid (onkruidbestr., boomveilig., Amstelscheg)	380			
Bestedingsvoorstellen eenmalige middelen (groen op daken)	200	-200		
Ombuiging openbare ruimte (deels, restant op programma's 2 en 5)	-775	-400		
Areaal	100	90		
Nominale en autonome ontwikkelingen en neutrale verschuivingen	234	-1		
Begrotingssaldo komend jaar	20.954	20.443	20.443	20.443

Reserves

x 1.000 euro	2016				2017	2018	2019
	Beginsaldo	Dotatie	Onttrekking	Eindsaldo	Eindsaldo	Eindsaldo	Eindsaldo
Omschrijving							
Amstelveense bijdrage M51	6.000	0	0	6.000	6.000	6.000	6.000
Energiebeleidsplan (incl.SLOK)	142	0	72	70	70	70	70
Groot onderhoud wegen	446	75	237	284	0	460	460
Integraal Waterplan	0	0	0	0	0	0	0
Kwaliteitsverbetering openbare ruimte	56	0	0	56	56	56	56
Openbare verlichting (m.n. lichtmasten)	740	394	426	709	677	646	614
04 Openbare ruimte	7.385	469	735	7.120	6.804	7.233	7.201

Voorzieningen

x 1.000 euro	2016				2017	2018	2019
	Beginsaldo	Dotatie	Onttrekking	Eindsaldo	Eindsaldo	Eindsaldo	Eindsaldo
Omschrijving							
Afkoop onderhoud graven	2.163	257	225	2.194	2.208	2.207	2.207
Bedrijfsafval	109	0	5	104	98	93	88
Begraafplaats Zorgvlied	1.215	48	-85	1.348	1.679	2.159	2.634
Dubieuze debiteuren Zorgvlied	37	0	0	37	37	37	37
Huishoudelijk afval	997	0	108	889	748	991	1.410
Riolering	1.027	389	524	893	675	299	-247
Uitgifte graven	4.349	448	548	4.249	4.132	4.014	3.895
04 Openbare ruimte	9.898	1.142	1.325	9.714	9.577	9.801	10.024

Subsidies

			Begroting x 1.000 euro	
			2014	2015
Instelling	Gesubsidieerde activiteit	Doelstelling		
565 Openbaar groen				
Groenraad Amstelveen	Vanuit ervaringsdeskundigheid en als vertegenwoordiging van een georganiseerde achterban bijdragen aan de ontwikkeling en uitvoering van het groenbeleid.	Uitvoering geven aan de verordening procedure en vormgeving structurele participatie gemeente Amstelveen 2006.	9	9
Totaal programma 4			9	9

2.5 Ruimtelijke ontwikkeling

Missie 2014 – 2018

De stad nadert zijn fysieke grens. Er vindt verschuiving plaats van ontwikkeling naar beheer, van uitleg naar transformatie en van nieuw naar vernieuwend. De nadruk ligt op kleinschalige projecten binnen bestaand stedelijk gebied, veelal vervanging of transformatie.

Het heeft prioriteit om bewoners en initiatiefnemers meer ruimte en maatwerk te bieden bij ruimtelijke ordening, ontwikkeling, welstand en inrichting. Stimulering van eigen verantwoordelijkheid van bewoners, zoals (collectief) particulier opdrachtgeverschap en groene initiatieven en het toepassen van functiemenging en flexibiliteit zijn belangrijke beleidsuitgangspunten. Deregulering is hierbij de opdracht. De uitdaging is tegelijkertijd de ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving en het duurzaam ruimtegebruik in Amstelveen te behouden en te versterken.

Komende jaren wordt de juiste maat gevonden voor uitvoering van de grote projecten in de stad, zoals inpassing van de A9, de Amstelveenlijn en het Stadshart. Deze ontwikkelingen bepalen immers in grote mate de ruimtelijke kwaliteit van de stad.

Uitgangspunt is dat de Amstelveners zich gemakkelijk en veilig door de stad moeten kunnen verplaatsen, ongeacht het gebruikte vervoermiddel. Dat betekent ook waarborgen en waar nodig verbeteren van de verkeersveiligheid, de verkeersafwikkeling, de bereikbaarheid, de parkeervoorzieningen en de leefbaarheid van en in Amstelveen, voor alle verkeersdeelnemers.

Goed wonen is een basisvoorziening. Amstelveen richt zich daarom de komende jaren op de speerpunten: 1. Bevorderen van de doorstroming op de woningmarkt; 2. Duurzaamheid; 3. Variatie in woonvormen; en 4. Meer ruimte voor eigen verantwoordelijkheid van bewoners. Daarnaast zullen wij meer aansturen op leefbare wijken met een gemengde bevolkingsopbouw. Tenslotte zal Amstelveen scherp toezien op de naleving van de met Eigen Haard gemaakte prestatieafspraken.

Effectindicatoren

	Bron	Laatst bekende meting	2015	2016	2017	Streefwaarde 2018
Rapportcijfer burgers voor bereikbaarheid Amstelveen met:	2					
-auto		8,3	8,5			8,0
-openbaar vervoer		7,5	7,7			>7,0
% inwoners dat vindt dat kinderen (tot 12 jaar) op de meeste plekken veilig kunnen fietsen in woonwijk	2	75%	72%			80%
% inwoners dat te hard rijden vaak voorkomend probleem vindt in de wijk	2	35%				30%
% inwoners dat ontevreden is over parkeermogelijkheden in het Stadshart	2	22%	23%			18%
% nieuwe huurders uit Amstelveen	18	62%				65%
% scheefwonen totale sociale huurvoorraad	18	30%				25%

Thema 2.5.1 Ruimtelijke ontwikkeling, projecten en grondexploitaties

Actuele beleidsontwikkelingen

Luchthavenindelingsbesluit (LIB)

Het huidige LIB geeft verregaande beperkingen aan de ruimtelijke ontwikkeling in Amstelveen. Het betreft beperkingen ten aanzien van bouwhoogtes, wijziging/toevoegen van functies zoals wonen en onderwijs en functies met een vogel-aantrekkende werking. Het te wijzigen LIB wordt door het ministerie getraptd ingevoerd. Vaststelling deel 1 (vliegveiligheid; met name relevant zijn de hoogtebeperkingen) is gepland medio 2016. Deel 1 heeft ruimtelijk gezien weinig impact op Amstelveen.

Veel verstrekkender voor Amstelveen kan de vaststelling van LIB Geluid en externe veiligheid zijn, gepland ter vaststelling eind 2016. Ook in SMASH-verband vindt discussie met het Rijk plaats over het vastleggen van de 20 Ke-contour in het LIB. Hiervoor bestaan nu nog verschillende scenario's. Het LIB-deel 2 kan een verdere beperking van de ruimtelijke mogelijkheden betekenen voor transformatie en het herstructureren van nu al onder druk staande gebieden zoals bijvoorbeeld Kronenburg. Indien de ruimtelijke mogelijkheden door de uitkomsten van SMASH/LIB-deel 2 verder worden beperkt, dan is dit nadelig voor de leefbaarheid en toekomstbestendigheid van de gehele stad.

Amstelveen borgt haar belangen via diverse gremia, waaronder de ORS, BRS maar ook via een regionale lobby richting Den Haag. de regio erkent het economisch belang van Schiphol en haar AAA-status en onderkent de noodzaak van ruimtelijke beperkingen in relatie tot geluidshinder en veiligheid, maar wil wel zeggenschap houden over binnenstedelijke ontwikkelingen om de leefbaarheid en betaalbaarheid van ruimtelijke ontwikkelingen overeind te kunnen houden.

Ontwikkelingen Omgevingswet

De Omgevingswet wordt volgens planning ingevoerd aan het eind van deze collegeperiode (2018). De Omgevingswet heeft aanzienlijke consequenties voor het ruimtelijk ordeningsinstrumentarium van gemeenten. Wetten, regelingen en instrumentarium worden verregaand gebundeld. Het bestemmingsplan wordt volgens het huidige voorstel vervangen door een omgevingsplan. In deze nieuwe planfiguur komen alle vormen van gemeentelijke regelgeving in het fysieke domein bij elkaar. In het dereguleringsprogramma voor Lokaal Ruimtelijk Beleid wordt geanticipeerd op deze nieuwe wetgeving, mede door bundeling van regels en beleid in het bestemmingsplan en de structuurvisie.

Regionale ruimtelijke planvorming

Op Metropoolregio niveau vindt in 2016 afstemming plaats over diverse onderwerpen, mede ter voorbereiding op het periodiek bestuurlijk overleg tussen Rijk en regio. De in 2013 opgestelde Gebiedsagenda Noordwest Nederland vormt hiervoor de basis.

Tegelijkertijd geven de economische en ruimtelijke ontwikkelingen van de laatste jaren aanleiding tot het aanscherpen en uitwerken van het MRA Ontwikkelingsbeeld 2040 uit 2007. Het doel (internationaal concurrerende metropool) en eindbeeld (van compacte stedelijke ontwikkeling, versterking landschap, onderling goed verbonden en toekomstbestendig) staan nog steeds overeind, maar op onderdelen zijn verschuivingen en nieuwe inzichten. Hiervoor wordt in 2016 een Ruimtelijk economische agenda MRA opgesteld, waarin de acties in en voor de MRA voor de komende 4 jaar met doorkijk naar 10 jaar worden benoemd. Inzetbaar in Rijks- en Europese trajecten en een kans voor een gezamenlijk kader voor het maken van afwegingen over diverse programma's en projecten.

Bestuurders van gemeenten, provincies, recreatie- en waterschappen hebben zich de afgelopen periode gebogen over het beheer en de ontwikkeling van het landschap binnen de Metropoolregio Amsterdam. Er zijn nieuwe ideeën ontwikkeld om te komen tot een betere samenwerking op het terrein van de ruimtelijke ordening en beheer van recreatiegebieden. De conclusies zijn verwoord in het overdrachtdossier "Metropolitaan Landschap, omdat het ons veel waard is". In 2016 wordt toegewerkt naar besluitvorming over deze terreinen en wordt een Uitvoeringsprogramma voor het Metropolitaan Landschap opgesteld.

Ruimtelijk beleid

Structuurvisie

De Structuurvisie Amstelveen 2025+ (2011) biedt het kader om voor korte en langere termijn sturing te kunnen geven aan de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente. Amstelveen schept hiermee voor bewoners, ondernemers en private en publieke partijen helderheid over de geambieerde ontwikkelingsrichting van de gemeente. Voor de gemeente zelf geeft het houvast als het gaat om het stellen van prioriteiten. In de uitvoeringsparagraaf van de structuurvisie is de fasering aangegeven en op welke wijze het college de structuurvisie gaat verwezenlijken.

Planologische verkenning Noorder Legmeerpolder

Voor de Noorder Legmeerpolder is in 2008 een planologische verkenning vastgesteld. Hierin is een ruimtelijk kader geschetst voor woningbouw, duurzame glastuinbouw, de ontwikkeling van een bedrijventerrein en ecologische hoofdstructuur. Vanwege een aantal economische ontwikkelingen en onduidelijkheid over de toekomstige beperkingen door het te herziene Luchthavenindelingsbesluit, wordt herbezinning op deze ruimtelijke visie wenselijk. In 2016 wordt de raad een actualisatie van de Planologische verkenning Noorder Legmeerpolder aangeboden.

Ruimtelijke projecten

De gemeente probeert steeds meer vraaggestuurd te werken. In plaats van al te strakke ruimtelijke kaders te stellen worden ruimere kaders gegeven waarbinnen het aan de markt is om het project verder aan te vullen. Het experimenteerproject Zonnestein 64 en 66 is een voorbeeld van experimenteren met loslaten van kaders en het geven van vertrouwen aan ontwikkelaar en burger. In plaats van aan de voorkant de inhoudelijke speelruimte in te perken, laat de gemeente een partij samen met omwonenden een plan ontwikkelen. Amstelveen is één van de pilotgemeenten van het landelijke "Ontslakken van gebiedsontwikkeling".

De markt trekt merkbaar weer aan. Desondanks zal het oude verdienmodel van grondexploitaties niet herstellen en blijft er druk staan op de inkomstenkant van de projecten. De nadruk in de ruimtelijke projecten ligt steeds meer op transformatie en inbreiding, met faciliterend grondbeleid. Hierbij vindt kostenverhaal plaats en zijn grondexploitaties in principe financieel neutraal. Jaarlijks stelt de gemeenteraad de actualisering van de grondexploitaties vast, door middel waarvan de financiële kaders actueel worden gehouden. Komende jaren zal het transformeren van leegstaande kantoorlocaties naar bijvoorbeeld woningbouw hoge prioriteit houden.

Bestemmingsplannen

In het kader van de Wet ruimtelijke ordening bestaat de verplichting om alle bestemmingsplannen om de 10 jaar te herzien. Amstelveen heeft haar grondgebied ingedeeld in tien gebieden en actualiseert met een tempo van één plan per jaar. Amstelveen streeft bij het maken van bestemmingsplannen naar maatwerk: het bieden van meer ruimte voor ontwikkelingen waar dit kan, maar meer strikt sturen waar meer behoefte is aan behoud van ruimtelijke kwaliteit.

Wat gaan we daarvoor doen in 2016?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College- /raadsbesluit/ uitvoering	Planning
Lobby belangen Amstelveen binnen SMASH/LIB	Uitvoering	
Uitvoering structuurvisie Amstelveen 2025 (diverse projecten en notities)	Uitvoering	
Actualisatie Planologische verkenning Noorderlegmeerpolder	Raad	2 ^e kwartaal
Vaststellen diverse bestemming-, uitwerking-, wijzigingsplannen en afwijkingen op het bestemmingsplan	Raad en/of college	Nog in te plannen

Kengetallen

	Bron	2012	2013	2014	2015
Vergunningen WABO*	1	704	883	975	
Afgehandelde toezichttaken WABO	1		726	1.156	
Controle/handhaving WABO	1		201	336	
Afgehandelde handhavingzaken WABO	1		73	53	

*WABO: Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht

Thema 2.5.2 Stedelijke ontwikkelingen

Wat willen we bereiken 2014-2018?

- Een verantwoorde inpassing van de ombouw Amstelveenlijn met zo min mogelijk overlast voor passagiers, omwonenden en bedrijven.
- Inpassing van de te verbreden A9 met zo min mogelijk overlast voor omwonenden en bedrijven.
- Het kwaliteitsniveau en de economische positie van het Stadshart bestendigen.
- Een vlotte en veilige doorstroming van het doorgaand verkeer tussen de N201 en de A9.
- Een vlotte en veilige doorstroming van het verkeer tijdens de aanleg van de Amstelveenlijn en de verbreding van de A9.

Actuele beleidsontwikkelingen

Planbegeleiding stedelijke ontwikkelingen

In de kadernota is vastgesteld, dat van 2015 t/m 2017 jaarlijks 0,3 miljoen euro wordt vrijgemaakt voor de gemeentelijke kosten voor planbegeleiding van de projecten A9, Amstelveenlijn en Stadshart. Deze kosten worden gedekt uit de Rijksvergoeding gemeentelijke kosten voor de planbegeleiding A9.

Inpassing A9

Naar verwachting neemt de Minister van Infrastructuur en Milieu begin 2016 het Wijzigings Ontwerp Tracébesluit en wordt dit vervolgens ter visie gelegd. Dit als resultaat van de Planstudie A9 Amstelveen die door Rijkswaterstaat in overleg met onze gemeente en andere belanghebbende partijen in 2015 is opgesteld. Basis voor de uitwerking vormt de in maart 2014 gesloten Samenwerkingsovereenkomst met de Staat der Nederlanden. De gemeente draagt 38 miljoen euro bij aan een verantwoorde inpassing van de te verbreden A9. Hiertoe worden onder meer twee overkappingen gemaakt bij het Oude Dorp en het Stadshart. De gemeente zet in op groene geluidsschermen. Met Rijkswaterstaat zal een uitvoeringsovereenkomst worden opgesteld waarin de verantwoordelijkheden over aanleg en beheer worden gepreciseerd.

Ombouw Amstelveenlijn

In 2015 is volop gewerkt aan de uitwerking van het voorkeursbesluit uit 2013. Dit moet uitmonden in een Uitvoeringsbesluit dat omstreeks de jaarwisseling 2015/2016 wordt verwacht. Naar verwachting kunnen de bestemmingsplannen voor de ongelijkvloerse kruisingen en het opstel terrein in de Noorder Legmeerpolder in het eerste kwartaal worden vastgesteld.

N201 / Verkeersafwikkeling Amstelveen-Zuid

In het 2^e kwartaal wordt een scenario-keuze aan de raad voorgelegd voor een duurzame en toekomstvaste verkeersafwikkeling tussen de N201 en de A9.

Stadshart

Unibail-Rodamco zal in samenwerking met de gemeente een plan opstellen voor gefaseerde ontwikkeling van het Stadshart. Dit op basis van een door de gemeente op te stellen ruimtelijke uitwerking van de Visie Stadshart 2025 uit 2013. Daarnaast zal gewerkt worden aan een uitvoeringsplan voor het verlevendigen van het Stadsplein binnen de door de raad gestelde kaders (zie ook programma 2.3.2).

Wat gaan we daarvoor doen in 2016?

College Uitvoeringsprogramma 2014-2018	College- /raadsbesluit/ uitvoering	Planning
A9		
1. De te verbreden A9 inpassen in het Amstelveense stads beeld. Actiepunten 2016: <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeringsovereenkomst met Rijkswaterstaat inpassing A9 • Esthetisch Programma van Eisen A9	College College	3 ^e kwartaal 1 ^e kwartaal
Amstelveenlijn		
1. De te maken ongelijkvloerse kruisingen harmonieus inpassen in het Amstelveense Stadsbeeld en zorgen voor een veilige en vlotte verkeersafwikkeling. Actiepunten 2016: <ul style="list-style-type: none"> • Ontwerp Bestemmingsplan ongelijkvloerse kruisingen Amstelveenlijn • Ontwerp bestemmingsplan opstel terrein Amstelveenlijn	Raad Raad	1 ^e kwartaal 1 ^e kwartaal
2. De hinder voor de passagiers tijdens de ombouw tot een minimum beperken.	Uitvoering	
N201		
1. Komen tot een duurzame oplossing voor een vlotte en veilige afwikkeling van het doorgaand verkeer tussen de N201 en de A9 als alternatief voor de aanleg van de oostelijke Randweg. Actiepunten 2016: <ul style="list-style-type: none"> • Scenario-keuze • Plan verbetering verbinding N201-A9	Raad Raad	2 ^e kwartaal 2 ^e kwartaal
2. Zorgen voor een vlotte en veilige afwikkeling van het verkeer tijdens de ombouw van de Amstelveenlijn en de verbreding van de A9.	Uitvoering	
Stadshart		
1. Uitwerken van de Visie Stadshart 2025 tot een samenhangende ruimtelijke uitwerking van alle ontwikkelingen in en rond het Stadshart waaronder de		

College Uitvoeringsprogramma 2014-2018	College- /raadsbesluit/ uitvoering	Planning
verbreding van de A9 en de ombouw van de Amstelveenlijn. Actiepunten 2016: <ul style="list-style-type: none"> Gebiedsvisie Stadshart	Raad	2 ^e kwartaal
2. Voor het aantrekkelijker maken van het Stadshart zijn we afhankelijk van diverse partijen. In samenwerking met deze partijen gaan we initiatieven die het Stadshart versterken, stimuleren o.a. verlevendigen Stadsplein.	Uitvoering	

Thema 2.5.3 Wonen en volkshuisvesting

Wat willen we bereiken 2014-2018?

Blijvend zorgdragen voor aantrekkelijk woonmilieu in Amstelveen.

Actuele beleidsontwikkelingen

Op 1 juli 2015 is de Woningwet 2015 van kracht geworden. In de woningwet zijn de spelregels vastgelegd waarbinnen de sociale huursector moet opereren. De relatie tussen gemeente en corporatie verschuift. De gemeente heeft meer invloed gekregen op de werkzaamheden van de op haar grondgebied actieve corporaties.

Op 1 januari 2015 is de WGR+ opgeheven. Hiermee is de wettelijke status van de Stadsregio Amsterdam komen te vervallen. Op het beleidsveld wonen is er de afgelopen jaren actief samengewerkt binnen de Stadsregio Amsterdam. Afsproken is dat er medio 2016 een gedragen voorstel ligt voor de toekomstige regionale samenwerking op het beleidsveld Wonen.

Uitvoering Woonagenda

Op basis van de in 2016 vast te stellen Woonagenda wordt een uitvoeringsprogramma gemaakt. Speerpunt hierbij is het vertalen van de Woonagenda naar prestatieafspraken met Eigen Haard. Belangrijk onderdeel hierin vormt de verkoop van corporatie-bezit.

Wat gaan we daarvoor doen in 2016?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College- /raadsbesluit/ uitvoering	Planning
Prestatieafspraken met Eigen Haard, waaronder de verkoop van corporatie bezit	College	2 ^e kwartaal
Prestatieafspraken met Woonzorg Nederland	College	2 ^e kwartaal
Opstellen van wijkanalyses	Uitvoering	

College Uitvoeringsprogramma 2014-2018	College- /raadsbesluit/ uitvoering	Planning
1 Gemeentelijke achtervangpositie Waarborgfonds Sociale Woningbouw a) verkrijgen meer inzicht in financiële risico's gemeentelijke achtervang en mogelijkheden deze te verkleinen; b) versterken relatie gemeentelijke prestatieafspraken en garantstellingen;	Gerealiseerd	
2. Realiseren van middeldure huur- en koopwoningen voor de midden en hogere inkomens.	Uitvoering	
3. Realiseren woningen met zorgvoorzieningen voor ouderen in woonservice-zones, zodat zij langer zelfstandig kunnen wonen. Actiepunten 2016: <ul style="list-style-type: none"> • Rollator-toe en doorgankelijk maken woningvoorraad in de woonservicezones; • Transparante en klantvriendelijke aanbieding en toewijzing van woningen aan senioren binnen deze zones. 	Uitvoering	
4. Verlagen aandeel scheefwonen door corporatie Actiepunten 2016: <ul style="list-style-type: none"> • Voortzetten inkomensafhankelijke huurverhoging of start huursombenadering (afhankelijk van wetgeving) 	Uitvoering	
5. Actualiseren Woonvisie (=Woonagenda) Actiepunten 2016: <ul style="list-style-type: none"> • Vaststellen Woonagenda 	Raad	1 ^e kwartaal
6. Bouwen naar de wensen van de woonconsument Actiepunten 2016: <ul style="list-style-type: none"> • In september 2015 is de "ontwikkelvisie Scheg Noorder Legmeerpolder" vastgesteld met daarin kaders/ruimte voor particulier opdrachtgeverschap 	Uitvoering	

Kengetallen

	Bron	2012	2013	2014	2015
Opgeleverde woningen sociale huur	1	340	70	798	
Opgeleverde woningen vrije sector huur	1	17	0	0	
Opgeleverde woningen dure koop	1	102	22	25	
Opgeleverde woningen middel-dure koop	1	106	124	101	
Opgeleverde woningen betaalbare koop	1	58	22	47	
Opgeleverde eengezinswoningen	1	211	168	267	
Opgeleverde appartementen	1	412	70	704	
Opgeleverde woningen totaal	1	617	274	971	
Verstrekke startersleningen voor woningen	1	31	27	30	
Vrijkomen aantal sociale huurwoningen				754	
Gemiddelde inschrijfduur in jaren starters	18	9,3	8,9	8,5	
Gemiddelde woonduur in jaren doorstromers	18	17,8	21,4	17	
Getraceerde illegale verhuur	18	35	29	30	

	Bron	2012	2013	2014	2015
Gemiddelde woningbezetting	1	2,03	2,03	2,02	2,02
Woningvoorraad	1	41.374	41.679	42.301	43.087
% Koopwoningen	1	43,8%	44,5%	44,6%	43,9%
(energie)Labelstappen huurwoningen	18		2.074		

Thema 2.5.4 Verkeer en vervoer

Wat willen we bereiken?

De Amstelveners moeten zich gemakkelijk en veilig door de stad kunnen verplaatsen, ongeacht het gebruikte vervoermiddel. Dat betekent ook waarborgen en waar nodig verbeteren van de verkeersveiligheid, de verkeersafwikkeling, de bereikbaarheid, de parkeervoorzieningen en de leefbaarheid van en in Amstelveen, voor alle verkeersdeelnemers.

Actuele beleidsontwikkelingen

Openbaar vervoer

- De openbaarvervoerconcessie Amstelland-Meerlanden, waartoe Amstelveen behoort, wordt in 2016 aanbesteed. B en W besluitvorming (inclusief Commissie RWN) vindt plaats in overleg met de Stadsregio Amsterdam.
- Uithoornlijn: In 2016 is besluitvorming voorzien over de Planstudie doortrekken van de Amstelveen naar Uithoorn

Uitvoeringsprogramma verkeer 2015-2018

In 2015 is een nieuw uitvoeringsprogramma verkeer 2015-2018 vastgesteld. Dit plan bevat een overzicht van geplande kleine en middelgrote verkeersmaatregelen om de verkeersveiligheid, de verkeersafwikkeling en de positie van het langzaam verkeer te verbeteren. Het plan is een uitwerking van het lokale en regionale geldende en vastgestelde verkeersbeleid. In 2016 wordt aan diverse projecten uit dit programma uitvoering gegeven, zoals het opknappen van enkele hoofdfietsroutes en het vervangen van verkeersregelinstallaties.

Investeringsagenda's verkeer

Door de Stadsregio Amsterdam wordt in overleg met de regiogemeenten gewerkt aan het opstellen van drie investeringsagenda's: voor weg, openbaar vervoer en fiets. De investeringsagenda's zijn en worden in 2015/2016 opgesteld. In 2016 worden diverse projecten uit deze programma's voorbereid en uitgevoerd. De investeringsagenda's sluiten aan op het Amstelveense uitvoeringsprogramma verkeer en andere grote projecten die buiten de scope van het uitvoeringsprogramma verkeer vallen, zoals de A9, de Amstelveenlijn en de verbetering van de verkeersafwikkeling N201-A9.

Wat gaan we daarvoor doen in 2016?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College- /raadsbesluit/ uitvoering	Planning
Aanbesteding OV Concessie AML	College	2 ^e kwartaal
Besluitvorming Planstudiefase Uithoornlijn	Raad	*

College Uitvoeringsprogramma 2014-2018	College- /raadsbesluit/ uitvoering	Planning jaar/kwartaal
Voortgangsnotitie Uitvoeringsprogramma verkeer 2015-2018	College	1 ^e kwartaal
Realisatie diverse projecten uit het uitvoeringsprogramma verkeer 2015-2018	Uitvoering	

* nog niet bekend, in afstemming met de Stadsregio Amsterdam

Kengetallen

	Bron	2012	2013	2014	2015
Geregistreerde ongevallen met dodelijke afloop	7	4 *	1 **	1	

* hiervan gebeurde één ongeval op de A9 (in beheer bij het Rijk)

** dit ongeval gebeurde op een weg, die niet bij Amstelveen in beheer is, maar bij Amsterdam

Thema 2.5.5 Parkeren

Wat willen we bereiken 2014-2018?

De wijze van inpassing van parkeerplaatsen bij ruimtelijke ontwikkelingen sluit aan bij een groen, veilig en ruim opgezet Amstelveen.

Betaald parkeren wordt beperkt tot die gebieden waar schaarste en behoefte aan regulering is aangetoond, zoals het Stadshart en de omliggende vergunningsgebieden. In de rest van de gemeente is sprake van gratis parkeren (primair) of blauwe zones (uitzonderingsgevallen).

Actuele beleidsontwikkelingen

Amsterdam is intussen overgegaan tot het invoeren van betaald parkeren tot aan de gemeentegrens met Amstelveen. In Randwijck heeft dit de gemoederen flink bezig gehouden. Vooral in de straten dicht bij tram- en bushaltes ondervinden de bewoners veel overlast van forenzen naar Amsterdam. Een wijkbrede enquête in 2013 wees echter uit dat de overgrote meerderheid van de bewoners geen parkeerregulering in de wijk wilde. Toch houdt de overlast in een aantal straten flink aan, met acties van bewoners tot gevolg. De gemeente staat hiermee voor een moeilijk dilemma. Toch invoeren van parkeerregulering in (delen van) de wijk zal ongetwijfeld zorgen voor een olievlekwerking waardoor straten waar nu nog geen parkeeroverlast is, hier ook mee te maken gaan krijgen. Tegelijkertijd is de parkeerdruk in de straten rond de OV-haltes erg hoog en bijzonder vervelend voor de bewoners daar. In september 2015 heeft een nieuwe enquête plaatsgevonden waarbij afhankelijk van de uitkomsten wel of geen betaald parkeren met vergunninghouders wordt ingevoerd.

Voor Kostverlorenhof is in 2015 een nieuw parkeerregime voorgesteld. In 2016 zal voor de winkelcentra Bankrashof en Groenhof het best passende parkeerregime bepaald worden.

Mogelijk worden in 2016 de beleidsregels afgifte parkeervergunningen aangepast in het kader van deregulering. Daarnaast speelt de uitbesteding van toezicht fiscaal parkeren in 2016 via een Europese aanbesteding. Welke invloed dit heeft op het huidige beleid, is vooralsnog niet te formuleren.

Het bezoekersparkeren wordt vereenvoudigd naar de wens van gebruikers in Amstelveen. Naar verwachting zal dit in het eerste kwartaal 2016 geïmplementeerd worden.

Er wordt onderzoek (quick scan) gedaan naar het realiseren van P+R-voorzieningen bij openbaarvervoerhaltes zoals benoemd in het collegeprogramma. Waarschijnlijk wordt een extern bureau gevraagd onderzoek uit te voeren naar wenselijkheid en eventuele kansrijke locaties.

Wat gaan we daarvoor doen in 2016?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College- /raadsbesluit /uitvoering	Planning
Eventueel raadsbesluit/aanwijzingsbesluit betaald parkeren Randwijck	Raad	1 ^e kwartaal

College Uitvoeringsprogramma 2014-2018	College- /raadsbesluit / uitvoering	Planning
1. Stimuleren van ondergronds parkeren bij ruimtelijke ontwikkelingen indien versterking van het stadsbeeld dreigt.	Uitvoering	

Kengetallen (meetmoment: december van dat jaar)

	Bron	2012	2013	2014	2015
Lopende parkeervergunningen bedrijven*	1	226	71	300	
Lopende parkeervergunningen bewoners	1	1.836	1.845	2.182	
Lopende parkeervergunningen bezoekers	1	2.214	1.953	1.916	

*Service, diensten en bedrijven

** inclusief Gehandicaptenparkeervergunning, patiënten vergunning en kerkvergunning.

Financiën

05 Ruimtelijke ontwikkeling	2015	2016			2017	2018	2019
	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
211 Verkeer	5.669	3.755	64	3.691	3.996	3.175	2.615
212 Projecten stedelijke ontwikkeling	407	870	162	708	708	408	408
214 Parkeren	4	1.958	1.951	7	7	6	0
810 Ruimtelijke ordening	504	1.348	788	560	510	510	510
821 Ruimtelijke (her)ontwikkeling	304	304	0	304	304	304	304
822 Woonruimteverdeling	134	167	31	136	136	136	136
823 Bouwvergunningen	368	2.434	2.018	415	416	416	416
824 Overig bouwen en wonen	1.612	1.649	0	1.649	1.609	1.609	1.559
825 Vastgoed	144	889	698	191	90	89	89
826 Woonwagens en woonwagenlocaties	107	269	194	75	74	74	73
831 Bouwgrondexploitaties	-2.053	14.186	20.484	-6.298	-121	161	161
832 PIA	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten en baten	7.200	27.829	26.390	1.439	7.729	6.890	6.272
Verrekening met reserves	-3.181	29	1.165	-1.135	-1.390	-560	0
Geraamd resultaat	4.020	27.858	27.555	304	6.339	6.330	6.272

Ontwikkeling begrotingssaldo programma 5

x € 1.000 (positief = tekort, negatief = overschot)	2016	2017	2018	2019
Begrotingssaldo voorgaand jaar	4.020	304	6.339	6.330
Structureel nieuw beleid (alcohol in het verkeer)	10			
Bestedingsvoorstellen eenmalige middelen (*)	540	-190	-300	-50
Ombuiging openbare ruimte (deels, restant op programma's 2 en 4)	-25			
Winstafdrachten grondexploitaties	-4.304	6.227	292	0
Vrijval eenmalige middelen	-186			
Nominale en autonome ontwikkelingen en neutrale verschuivingen	249	-2	-1	-8
Begrotingssaldo komend jaar	304	6.339	6.330	6.272

(*): plankosten grote projecten, schiphol, woonagenda, wijkagenda, kantorenloods

Reserves

x 1.000 euro	2016				2017	2018	2019
Omschrijving	Beginsaldo	Dotatie	Onttrekking	Eindsaldo	Eindsaldo	Eindsaldo	Eindsaldo
Amstelgroen/Amstelzijde	1.493	0	0	1.493	1.493	1.493	1.493
Dekking kapitaallasten gronden	1.930	0	0	1.930	1.930	1.930	1.930
Dekking kapitaallasten woonwag	0	0	0	0	0	0	0
Grote projecten	425	0	59	365	356	356	356
Monumentenzorg	46	0	0	46	46	46	46
Startkoop Amstelveen	28	0	0	28	28	28	28
Verkeersmaatregelen	1.368	0	751	617	0	0	0
Verkeersregelininstallaties	2.104	29	354	1.779	1.015	455	455
Westwijkplein	2	0	0	2	2	2	2
05 Ruimtelijke ontwikkeling	7.395	29	1.165	6.260	4.870	4.310	4.310

Voorzieningen

x 1.000 euro	2016				2017	2018	2019
Omschrijving	Beginsaldo	Dotatie	Onttrekking	Eindsaldo	Eindsaldo	Eindsaldo	Eindsaldo
(huur)woonw. en -lokaties	116	102	66	151	31	77	119
Dubieuze debiteuren bouwleges	110	0	0	110	110	110	110
Verliesgevende projecten	1.122	0	0	1.122	1.122	1.122	1.122
05 Ruimtelijke ontwikkeling	1.348	102	66	1.383	1.263	1.309	1.350

Subsidies

Instelling	Gesubsidieerde activiteit	Doelstelling	Begroting x 1.000 euro	
			2015	2016
824 Overige bouwen en wonen				
Advies Commissie Wonen	Vanuit vakkennis en ervaringsdeskundigheid adviseren over ruimtelijke ontwikkeling en bijdragen aan de gebruikerskwaliteit van woningen en woonomgeving uit het oogpunt van de toekomstige bewoner.	Uitvoering geven aan de verordening, procedure en vormgeving structurele participatie gemeente Amstelveen 2006.	6	6
Amstelveense aanvragers o.b.v. de Monumentenverordening	Instandhouding (onderhoud en restauratie) van het monument.	Monumentenzorg.	90	90
Totaal programma 5			96	96

2.6 Bestuur, bevolking en veiligheid

Missie 2014 – 2018

Het gemeentebestuur onderkent de kracht in de samenleving en de eigen verantwoordelijkheden die mensen willen en kunnen nemen. Het bestuur verbindt en inspireert, beloont eigen initiatief en geeft tijdig ruimte voor inbreng in gemeentelijke plannen.

Het bestuur wil vermindering en versoepeling van regels, overbodige regelgeving wordt afgeschaft en de administratieve lasten voor burgers en bedrijven worden beperkt. Aansluiten bij wettelijke regels en een grote mate van terughoudendheid met extra gemeentelijke regels is het uitgangspunt.

Amstelveen is een betrokken stad die oog heeft voor de wereld om zich heen, hieraan een bijdrage levert en hierin kansen ziet voor haar eigen ontwikkeling. Het is de gastvrije thuishaven voor inwoners van diverse nationaliteiten en internationale bedrijven. Het internationale karakter wordt ondersteund door ruimte te geven aan initiatieven om quality of life aspecten (onder meer voorzieningen en culturele uitingen) voor expats in Amstelveen te verbeteren.

De gemeente Amstelveen staat voor betrouwbare, klantgerichte dienstverlening. De kosten hiervan zijn zo laag mogelijk en er wordt ingezet op meer digitale informatievoorziening zodat inwoners en ondernemers zoveel mogelijk digitaal kunnen afhandelen.

Amstelveen streeft naar een veilige en leefbare stad, waarmee inwoners zich verbonden voelen, en zich vanuit hun eigen kracht actief ook zelf inzetten voor de veiligheid en leefbaarheid in hun eigen buurt.

Effectindicatoren

	Bron	Laatst bekende meting	2015	2016	2017	Streefwaarde 2018*
Veilig wonen en leven						
Woninginbraken	22	344				310
Inbraken uit bijgebouwen	22	71				64
Auto inbraken	22	535				455
Diefstal brom-, snor- en fietsen	22	529				477
Veilig ondernemen						
Zakkenrollerij	22	199				180
Winkeldiefstallen	22	139				119
Veilig opgroeien						
Gemelde jeugdoverlast	22	379				323
Rapportcijfer burgers voor de gemeentelijke dienstverlening	19	8,0				8,0
% Amstelveners dat vindt dat gemeentebestuur veel doet om burgers bij het bestuur te betrekken	2	37%	37%			40%
% Amstelveners dat vertrouwen heeft in de gemeenteraad	2	46%	46%			48%

	Bron	Laatst bekende meting	2015	2016	2017	Streefwaarde 2018*
Abonnementen elektronische nieuwsbrief gemeente	1	1.850	1.940**			2.000

*De streefwaarden voor veiligheid zijn ambitieus. Opgemerkt moet worden dat een aantal misdrijven moeilijk beïnvloedbaar is door gemeentelijk handelen. De gemeentelijke aanpak richt zich dan met name op communicatie en nazorg.

**1 juli 2015

Thema 2.6.1 Veiligheid en handhaving

Wat willen we bereiken 2014-2018?

Een veilige stad voor jong en oud.

Actuele beleidsontwikkelingen

Uitvoering beleidsplannen

Primaire leidraad voor de uitvoering van dit thema is het Integraal Veiligheidsbeleid 2015-2018 met inachtneming van regionale en landelijke speerpunten maar ook actuele ontwikkelingen. Deze worden meer concreet gemaakt in het jaarlijks actieplan veiligheid.

Naast de bestrijding van hennepeteelt en woninginbraken wordt ook in 2016 fors ingezet op woonfraude. Via de Kadernota 2016 is hiervoor al halverwege 2015 een budget vrijgemaakt voor de jaren 2015-2018 en via gebiedsgericht werken wordt intensiever "gespeurd" naar woonfraude. Doel is niet alleen om de veiligheid te verbeteren maar ook meer zicht te krijgen op sociale problematiek achter de voordeur.

Ten aanzien van de woningbraken wordt het plan van aanpak woninginbraken uitgevoerd met inachtneming van de extra structurele gelden die hiervoor met ingang van 2014 beschikbaar zijn gesteld. Speerpunt in dit plan van aanpak is het stimuleren en subsidiëren van inbraakpreventieve voorzieningen aan woningen. Daarnaast blijft de "hotspotbenadering" van toepassing. Op die manier wordt de veiligheidsproblematiek in een specifiek gebied, die op grond van de politiecijfers er negatief uitspringt, aangepakt. Door een kortdurende intensieve interventie wordt getracht het veiligheidsniveau te normaliseren. Waar mogelijk worden buurtpreventieteams ingezet. Deze vorm van toezicht, bestaande uit inwoners uit de wijk, wordt in samenwerking met politie, gestimuleerd en gefaciliteerd.

De actualisatie van het evenementenbeleid en het horecabeleid, inclusief dereguleringsvoorstellen, leiden tot een – waar nodig - herziene Algemene Plaatselijke Verordening. Uitvoering van dit beleid start vanaf 2016. Veiligheid, vooral bij evenementen, is hierbij een blijvend aandachtspunt.

Na de gebeurtenissen in Parijs is voor 2015 eenmalig 75.000 euro beschikbaar gesteld aan Joodse instellingen voor veiligheidsmaatregelen. De veiligheid van Joodse instellingen blijft actueel, onderzocht moet worden in hoeverre aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.

In 2015 is de organisatie Veilig Thuis ondergebracht bij de GGD. 2016 staat in het teken van een verdere kwaliteitsverbetering van deze organisatie. In 2016 wordt gekeken hoe de uitvoering van het tijdelijk huisverbod ondergebracht kan worden bij Veilig Thuis en hoe de aansluiting met de lokale sociale teams kan worden geoptimaliseerd.

De (regionale) samenwerking met het Regionaal Expertise en Informatie Centrum (RIEC) wordt intensiever. Alle partners zijn overtuigd van de noodzaak tot samenwerking en het uitwisselen van gegevens in de strijd tegen de georganiseerde en ondermijnende criminaliteit. Het RIEC is een door het rijk gesubsidieerd netwerk-samenwerkingsverband waar geen directe kosten zijn, maar specifieke hotspotinterventies kunnen leiden tot een grotere inzet van de gemeente. Op dit moment is dat nog niet aan de orde.

Ontwikkeling fysiek domein

De vastgoedcrisis leidt er toe dat, ook in een aantrekkende markt, er de komende jaren structureel minder legesinkomsten zijn dan in de jaren van een economische hoogconjunctuur. De organisatie AA kan die teruggang niet alleen opvangen met bedrijfsmatige keuzes. Er zijn daarnaast ook inhoudelijke keuzes noodzakelijk om de balans tussen inkomsten en uitgaven weer in evenwicht te brengen. Deze keuzes worden dan vervolgens uitgewerkt in het meerjarenbeleid vergunningen en handhaving en het daaraan gekoppelde uitvoeringsprogramma.

Wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (wet VTH)

De wet VTH, geeft gedetailleerde voorschriften aan gemeenten over de omvang en deskundigheid van de organisatie die met taken op dit gebied bezig is. Na de bezuiniging in het fysieke domein moet worden onderzocht of de ambtelijke organisatie Amstelveen-Aalsmeer nog voldoet aan de gestelde kwaliteitscriteria van de modelverordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving van de VNG.

Private kwaliteitsborging

Landelijke wetgeving is in voorbereiding om het toetsen van bouwplannen en het toezicht daarop te laten uitvoeren door marktpartijen. Naar verwachting gaat dit vanaf 2017 spelen. Het blijft de bevoegdheid van de gemeente om te beoordelen of een bouwwerk voldoet aan welstand en ruimtelijke ordening. Ook beoordeelt de gemeente op welke wijze de bouwtechnische kwaliteit tijdens de bouw geborgd wordt. Daarnaast blijft de gemeente toezicht houden op de veiligheid voor derden/omwonenden tijdens het bouwen.

Meerjarenbeleid Vergunningen, Toezicht en handhaving 2016-2019.

Provincies in Nederland voeren momenteel hun taak als tweedelijns toezichthouder uit, door na te gaan of het handhavingsbeleid op gebied van het omgevingsrecht van gemeenten conform de BIG 8 en huidige landelijke wetgeving is vormgegeven. In 2016 zal dit ook gelden voor het vergunningenbeleid. Het oorspronkelijk geplande meerjarenprogramma 2015-2019 zal worden opgenomen in een Vergunningen Toezicht en Handhaving beleidsplan 2016-2019, die in het eerste kwartaal 2016 wordt vastgesteld en waarin de kwaliteitseisen van de (toekomstige) wet Vergunningen Toezicht en Handhaving worden meegenomen (verwachte inwerkingtreding, zeker na 1 januari 2016).

Wat gaan we daarvoor doen in 2016?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College- /raadsbesluit	Planning jaar/kwartaal
Actieplan Integrale Veiligheid 2016	College	1e kwartaal
Overeenkomst buurtbemiddeling voor 2017 en verder	College	4e kwartaal
Meerjarenbeleid Vergunningen, toezicht en Handhaving 2016-2019	Raad	1 ^e kwartaal
Uitvoeringsprogramma Toezicht en Handhaving 2016-2017	College	1 ^e kwartaal
Jaarrapportage Toezicht en handhaving	College	1 ^e kwartaal
Verordening Toezicht en Handhaving 2016-2017	Raad	2 ^e kwartaal

College Uitvoeringsprogramma 2014-2018	College- /raadsbesluit / uitvoering	Planning jaar/kwartaal
1. Schade aan gemeentelijke eigendommen altijd verhalen op de dader. Actiepunten 2016: <ul style="list-style-type: none"> Inzet mobiel cameratoezicht zodra dit wettelijk mogelijk is.	Uitvoering	
3. Burgers en bedrijven bewust maken van de risico's van bijvoorbeeld inbraak en diefstal. Actiepunten 2016: <ul style="list-style-type: none"> Via de diverse communicatiekanalen wordt voorlichting en informatie gegeven. Ook Burgernet wordt hiervoor ingezet. In de jaarlijkse Week van de veiligheid worden daarnaast nog andere activiteiten georganiseerd samen met de veiligheidspartners.	Uitvoering	
4. Handhaving in eerste instantie richten op in stand houden van een veilige leefomgeving en bestrijding van overlast. Actiepunten 2016: <ul style="list-style-type: none"> Via hotspotbenadering en de inzet van de inwoners zelf (bijvoorbeeld via preventieteams)	Uitvoering	

Kengetallen

	Bron	2012	2013	2014	2015
Misdrijven totaal	6	4.922	4.958	4.115	
Diefstal/inbraak woning	6	535	629	344	
Openbare ruimte vernieling/zaakbeschadiging	6	438	405	358	
Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	6	803	827	535	
Meldingen/incidenten huiselijk geweld	6	420	479	369	
Meldingen jeugdoverlast	6	440	352	379	
Vergunningen/ontheffingen APV	1		223	216	
Vergunningen/ontheffingen horeca	1		832	739	
Controle/toezicht handhaving DHW	1		175	287	

Thema 2.6.2 Crisisbeheersing

Actuele beleidsontwikkelingen

Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA)

Diverse maatschappelijke ontwikkelingen hebben aanleiding gegeven om opnieuw het beleid op middellange termijn te formuleren voor de veiligheidsregio en haar vitale partners. Conform de Wet veiligheidsregio's is hiervoor een beleidsplan opgesteld. Vaststelling door het bestuur van de veiligheidsregio vindt plaats in 2015. Vanaf 2016 start de uitvoering.

Het beleidsplan van de VrAA is opgesteld langs vier hoofddoelstellingen die de twee programma's (crisisbeheersing en brandweezorg) als het ware doorsnijden. De hoofddoelstellingen zijn:

1. Een up- to- date crisisaanpak;
2. Versterking informatiemanagement en data gedreven risicoanalyse;
3. Het realiseren van een gebiedsgerichte benadering op meer zogenoemde 'hot spots';
4. De focus op zogenoemde 'Top risico's'

Strategische uitgangspunten voor dit beleid zijn:

5. De focus op crisisbeheersing, maar met actieve rol in de crisisbeheersing;
6. Vanuit het huis van Thorbecke;
7. We gaan uit van de zelfredzame inwoners en bedrijven;
8. Verbreding: van "flitsramp" naar alle soorten crises;
9. De VrAA biedt ruimte voor innovatie.

De begroting van de VrAA is verwerkt in deze programmabegroting.

Op landelijk niveau zal de discussie over de Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO) naar verwachting nog voortduren. Op regionaal niveau zal besluitvorming moeten plaatsvinden over de vorm van samenvoeging van de huidige 25 meldkamers tot één meldkamer. Overigens is hier een wetswijziging voor nodig.

Wat gaan we daarvoor doen in 2016?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College- /raadsbesluit/ uitvoering	Planning
Uitvoering Beleidsplan Crisisbeheersing	Uitvoering	
Vaststellen lokaal draaiboek nazorg	College	1 ^e kwartaal
Vaststellen lokaal draaiboek Lokaal Coördinatie Punt	College	1 ^e kwartaal
Organisatie Landelijke Meldkamer Organisatie	Regionaal	

Kengetallen

	Bron	2012	2013	2014	2015
Uitrukken Brandweer Amsterdam-Amstelland	1	928	925	931	

Thema 2.6.3 Dienstverlening

Wat willen we bereiken 2014-2018?

Een klantgerichtere dienstverlening aan burgers en bedrijven tegen zo laag mogelijke kosten en meer digitale informatievoorziening.

Actuele beleidsontwikkelingen

Met het programma "Digitaal werken" worden de komende jaren diverse projecten uitgevoerd waarmee gestreefd wordt naar goed ingerichte digitale bedrijfsprocessen en laagdrempelige systemen.

- Voor de inwoners en bedrijven wordt de digitale dienstverlening toegankelijker en sneller omdat de internetsite wordt vervangen en alle digitale gemeentelijke producten opnieuw worden ingericht.
- Aan de dienstverlening wordt een Amstelveen-app toegevoegd. Dat betekent dat eenvoudig met een smartphone of tablet meldingen kunnen worden gedaan of producten kunnen worden aangevraagd.
- Het Callcenter van Publiekszaken beschikt over alle informatie die is geregistreerd in het zaakstelsel en kan zo de inwoner beter bedienen. De Callcentermedewerker ziet in één overzicht wat de inwoner heeft gemeld of aangevraagd. Of het nu de melding van een scheve stoeptegel betreft, de aanvraag van een vergunning of een melding grof afval.

Amstelveen gaat papierloos werken. Alle binnenkomende post zal worden gescand, digitaal gedistribueerd en digitaal gearchiveerd. Gekoppeld aan het papierloos werken wordt een aanbesteding gestart voor de vervanging van kopieermachines en printers. Het streven is om het aantal machines te halveren. Daarnaast wordt in het vierde kwartaal een voorstel voor substitutie voorgelegd aan het college. Dit betekent dat na goedkeuring papier vervangen mag worden door digitaal.

De pilot die gepland stond voor de informatie desk in het Stadshart staat tot nader order "on hold". Het college wil zich namelijk eerst beraden over de toekomst van het gehele Stadshart. Bovendien zet Amstelveen zich in voor nieuwe dienstverlening richting de inwoners. In de vorm van een pilot kunnen reisdocumenten en rijbewijzen tegen een geringe meerprijs thuis en op het werk worden bezorgd. Ook wil Amstelveen in samenwerking met Aalsmeer het eerste samenwerkingsverband zijn waarbij de inwoners van beide gemeenten terecht kunnen bij het gemeentehuis van beide gemeenten. Met de Nederlandse Vereniging Van Burgerzaken wordt samengewerkt om dit te realiseren.

Wat gaan we daarvoor doen in 2016?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College- /raadsbesluit /uitvoering	Planning
Vervanging papier door digitaal	College	4 ^e kwartaal

College Uitvoeringsprogramma 2014-2018	College- /raadsbesluit / uitvoering	Planning
<p>1. In de vorm van een pilot een informatie desk in het Stadshart realiseren met openingstijden ook in het weekeinde.</p> <p>Actiepunten 2016: Het college heeft 11 maart de notitie "Gemeente Amstelveen in het hart van de stad" besproken. Het resultaat hiervan is dat de plannen voor een Servicedesk tot nader bericht on hold staan. Het college wil zich namelijk eerst beraden over de toekomst van het gehele Stadshart, waar de Bibliotheek en de Cultuurstrip onderdeel van zijn. Er komt een inventarisatie van alle plannen, waarna een geïntegreerd plan wordt gemaakt. Hierin worden de noodzaak en de realisatie van een Servicedesk meegenomen.</p>	Nee	
<p>2. Binnen de wettelijke mogelijkheden realiseren van volledig digitale afhandeling van aanvragen bij de gemeente in 2017.</p> <p>Actiepunten 2016:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Met de implementatie van de nieuwe zaaksysteemsuite kunnen er veel zaken digitaal geregeld worden. Wat nu nog in de backoffice terecht komt, kan in de loop van 2016 (deels) geautomatiseerd afgehandeld worden.	Uitvoering	
<p>3. Meer digitale informatie uitwisseling met ketenpartners met name op het gebied van veiligheid, zorg en werkgelegenheid.</p> <p>Actiepunten 2016:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In 2016 wordt het regiesysteem Sociaal Domein geïmplementeerd. Het regiesysteem maakt het mogelijk dat uitwisseling van informatie met ketenpartners op een veilige en verantwoorde manier gebeurt.	Uitvoering	

Kengetallen

	Bron	2012	2013	2014	2015
Afgehandelde bezwaarschriften	1	329	398	335	
Uren dat de publieksbalie geopend is	1	36	36	36	
Rijbewijzen	1	5.574	5.280	6.419	
Paspoorten	1	12.688	11.395	12.000	
Contacten voor producten	1	101.912	93.376	100.446	
Bezoekers	1	117.006	105.114	113.386	
Telefonische contacten callcenter AA	1	155.294	204.392	205.162	
-Waarvan Amstelveen algemeen	1		159.033	162.367	
-Waarvan belastingen Amstelland	1		21.541	20.968	
Telefonische bereikbaarheid	1		94%	94%	
Klachten	1	269	217	153	
Inwoners	1	83.336	84.377	85.045	87.178
Huishoudens	1	38.931	39.354	39.810	40.778
% Westers allochtonen (%totale bevolking)	1	18%	18%	18%	22%
% Niet-westers allochtonen (%totale bevolking)	1	18%	18%	18%	17%

Thema 2.6.4 Communicatie en participatie

Wat willen we bereiken 2014-2018?

Algemeen: inwoners en andere partijen zijn tijdig en helder geïnformeerd over gemeentelijke plannen, projecten en besluitvorming.

Specifiek: Meer inbreng van inwoners en maatschappelijke organisaties in gemeentelijke plannen en meer kansen voor initiatieven uit de samenleving.

Actuele beleidsontwikkelingen

De ontwikkelingen binnen de digitale snelweg hebben er niet alleen voor gezorgd dat mensen sneller aan informatie komen; ze hebben ook gezorgd voor een mondiger publiek dat in een meer directe vorm contact zoekt met de gemeente en sneller geïnformeerd wenst te worden. Daarnaast maken mensen steeds meer gebruik van beeldmateriaal (fotografie en video's). Social media zijn wijd verspreid en veel gebruikt. Digitalisering heeft daardoor effect op de manier waarop de gemeente met haar inwoners communiceert. De gemeente wil haar inwoners optimaal kunnen bedienen. Een nieuwe vorm van communicatie via social media is de klantcommunicatie. Steeds meer klanten benaderen de gemeente via social media. Hier moet de gemeente in de dienstverlening op inspelen.

De traditionele vormen van zenden voldoen niet meer; er is veel meer sprake van interactie. Mensen willen direct communiceren met de gemeente over de inhoud, in plaats van vooral de inhoud via berichten te ontvangen (of geduid te krijgen via de media). Daarnaast is een ontwikkeling gaande naar een beeldcultuur waar de gemeente ook in mee moet gaan.

Om aan de wensen van inwoners van deze tijd tegemoet te komen investeert de gemeente in digitale communicatie.

In de Kadernota 2016 is budget gereserveerd om bovenstaande ontwikkelingen het hoofd te kunnen bieden. Het budget wordt onder meer besteed aan het upgraden van de website, structureel aantrekken van een nieuwe online communicatie-adviseur om te zorgen voor een professionaliseringslag binnen online communicatie en om de liaisonfunctie van klantcommunicatie tussen Communicatie, ICT, en Publiekszaken vorm te geven.

Participatie

Op basis van het huidige participatiebeleid werkt de gemeente Amstelveen via vier stromen aan participatie (via de wijken, via de structurele participatiegroepen, via projecten en via nieuwe wegen). De vier stromen zijn/worden nader bekeken en met betrokkenen worden gesprekken gevoerd. De komende periode wordt per stroom een nadere aanpak uitgewerkt waarbij de aanbevelingen van de rekenkamercommissie worden meegenomen. Ook ervaringen van grote projecten, waarbij participatie is toegepast, worden meegenomen en de huidige ontwikkelingen in de wijken. Een en ander leidt tot een actualisatie van de participatie-aanpak.

Bij de Kadernota 2016 is voor drie jaar een budget beschikbaar gesteld voor recreatieve initiatieven en lokale evenementen (Bestuurlijke adhesie aan maatschappelijke initiatieven). Hiermee wil het college in samenwerking met Amstelveners dingen mogelijk maken.

Wat gaan we daarvoor doen in 2016?

Actuele bestuurlijke actiepunten	College- /raadsbesluit /uitvoering	Planning jaar/kwartaal
Doorontwikkelen online communicatie	Uitvoering	

College Uitvoeringsprogramma 2014-2018	College- /raadsbesluit/ uitvoering	Planning jaar/kwartaal
Actualisatie van de participatie-aanpak Actiepunten 2016: <ul style="list-style-type: none"> Actualisatie van de participatie aanpak	College	1 ^e kwartaal
Vergroting van de inbreng vanuit de samenleving in gemeentelijke plannen onder meer door gerichte inzet van social media. Actiepunten 2016: <ul style="list-style-type: none"> Verschillende acties die ondersteunend werken aan en noodzakelijk zijn voor het verbeteren van de (digitale) communicatie tussen partijen (onderzoek website, optimalisatie zoekmachine, aanvullende tools social media, investering in beeldmateriaal (o.a. video player om video's webrichtlijnenproof te maken, aankoop camera, video en fotomateriaal).	Uitvoering	

Kengetallen

	Bron	2012	2013	2014	2015
Bezoekers website	14	701.609	1.267.762	1.002.090	

Thema 2.6.5 Regionale samenwerking en internationale betrekkingen

Actuele beleidsontwikkelingen

Regionale samenwerking

Samenwerken is voor Amstelveen van wezenlijk belang. Dankzij de regionale economie met nabije economische motoren als Amsterdam, Schiphol en de Greenport Aalsmeer heeft Amstelveen zich kunnen ontwikkelen tot de stad die het nu is. Extra investeren in de concurrentiekracht van de (regionale) economie zal zorgen dat de welvaart van de metropoolregio en daarmee ook die van Amstelveen op peil kan blijven en zich verder kan ontwikkelen. Goede agendering en concrete

samenwerkingsprojecten vormen daarbij de basis. De vorm waarin de regionale samenwerking in de komende periode moet worden gegoten moet zijn afgestemd op de inhoudelijke opgaven.

Internationale betrekkingen

In 2015 heeft de raad besloten om de internationale dimensie in te zetten ter verrijking van de leefkwaliteit van Amstelveen (quality of life), de culturele diversiteit en de economische ontwikkeling van de stad (en de regio).

Internationaal onderwijs versterkt het vestigingsklimaat voor internationale bedrijven in Amstelveen. Voor expats is internationaal onderwijs een doorslaggevend criterium om zich in een regio te vestigen. Op dit moment zijn er wachtlijsten in de regio voor internationaal onderwijs en de verwachting is dat de vraag de komende jaren verder groeit. In dit kader wordt onderzocht op welke manier het aantal plaatsen binnen het internationaal onderwijs in Amstelveen kan worden uitgebreid.

In het kader van internationale kennisuitwisseling wordt samenwerking met een stadsdeel in Mumbai vorm gegeven en worden verdere projecten met Villa El Salvador uitgevoerd. Bovendien wordt in MRA verband de Europese samenwerking versterkt. Daarbij blijft voor Amstelveen de samenwerking met Tempelhof-Schöneberg (en eventueel andere Berlijnse stadsdelen) een belangrijke rol spelen.

Het internationale karakter van Amstelveen wordt verder versterkt door verbeterde Engelstalige digitale informatievoorziening, deelname aan de regionale 'international trade desk' en door het opzetten van een representatieve, multifunctionele locatie in het stadshart om bedrijven te ontvangen.

Thema 2.6.6 Deregulering

Wat willen we bereiken 2014-2018?

Afschaffing van overbodige regelgeving en beperking van administratieve lasten voor burgers en bedrijven.

Meer ruimte en handelingsvrijheid voor inwoners en bedrijven. Dit zal gerealiseerd moeten worden door fors te dereguleren bij de gemeentelijke regelgeving. Aansluiting zoeken bij wettelijke regels en een grote mate van terughoudendheid met extra eigen gemeentelijke regels zal hierbij het uitgangspunt zijn.

Actuele beleidsontwikkelingen

Eind 2015 en begin 2016 wordt aan aantal documenten aan de raad voorgelegd waarbij het aspect "deregulering" aan de orde komt. Ook het college zal, daar waar het om de uitvoering gaat, in deze periode besluiten nemen om tot verdere deregulering te komen. De volgende ontwikkelingen zijn hierbij actueel:

- Deregulering Lokaal Ruimtelijk Beleid
  - Herziening Welstandsbeleid
- Dereguleringsvoorstellen Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO)
- Deregulering bij het Evenementenbeleid
- Deregulering in de Horeca
- Deregulering APV

Hiermee is tevens invulling gegeven aan de deregulering economisch beleid.

Ontwikkelingen Omgevingswet

De Omgevingswet wordt volgens planning ingevoerd aan het eind van deze collegeperiode (2018). De Omgevingswet heeft aanzienlijke consequenties voor het ruimtelijk ordeningsinstrument van gemeenten. Wetten, regelingen en instrumentarium worden verregaand gebundeld en daar waar mogelijk gedereguleerd. In deze nieuwe planfiguur komen alle vormen van gemeentelijke regelgeving in het fysieke domein bij elkaar.

Wat gaan we daarvoor doen in 2016?

College Uitvoeringsprogramma 2014-2018	College- /raadsbesluit / uitvoering	Planning jaar/kwartaal
<p>1. Actieprogramma deregulering in verband met de afschaffing van regelgeving in verordeningen en beleidsnota's waarvan nut en noodzaak niet kan worden aangetoond, bijvoorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ruimtelijke deregulering - Economische deregulering <p>Actiepunten 2016:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deregulering Lokaal Ruimtelijk Beleid • Uitwerking dereguleringsmaatregelen Wet Algemene bepalingen Omgevingsrecht (WABO) • Uitwerking Evenementenbeleid • Uitwerking Horecabeleid	<p>Raad College College College</p>	<p>2e kwartaal 2e kwartaal 1e kwartaal 1e kwartaal</p>
<p>2. Aanvullende gemeentelijke regelgeving op het gebied van ruimtelijke ordening bovenop landelijke wetgeving afschaffen tenzij nut en noodzaak daarvan kan worden aangetoond:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitvoeren experimenteerproject Zonnestein 64-66 <p>Actiepunten 2016:</p> <p>In 2015 is de ontwikkelaar geselecteerd. In 2016 dient de ontwikkelaar aan de slag te gaan met omwonenden om tot een plan te komen dat draagvlak heeft.</p> <p>De uiteindelijke gunning zal eind 2016 in het college aan de orde komen. De raad zal betrokken worden bij de bestemmingsplanprocedure. Deze is voorzien in 2017.</p>		
<p>3. Herziening van het welstandsbeleid met het doel het welstandstoezicht te verminderen dan wel deels af te schaffen.</p> <p>Actiepunten 2016:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In 2015 is het nieuwe Welstandsbeleid voorgelegd aan de raad. In 2016 zal de uitwerking hiervan plaatsvinden.		

Financiën

06 Bestuur, bevolking en veiligheid	2015	2016		2017	2018	2019	
	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	
001 Bestuursorganen	3.118	3.191	0	3.191	3.161	3.141	3.121
002 Ondersteuning bestuursorganen	4.024	3.714	66	3.648	3.578	3.578	3.578
003 Verkiezingen	362	239	0	239	239	239	239
004 Burgerzaken	1.421	3.327	1.846	1.481	1.481	1.481	1.481
005 Internationale samenwerking	154	155	0	155	155	155	155
120 Brandweer & rampenbestrijding	5.677	6.735	7	6.729	6.466	6.226	6.136
140 Openbare orde en veiligheid	2.847	2.661	334	2.327	2.352	2.352	2.202
510 Bibliotheekwerk en infovoorziening	160	163	0	163	163	163	163
930 Uitvoering wet WOZ	729	697	0	697	697	697	697
940 Heffing en invordering belastingen	649	735	121	615	615	615	615
Totaal lasten en baten	19.141	21.617	2.373	19.243	18.906	18.646	18.385
Verrekening met reserves	-29	0	805	-805	-549	-315	-227
Geraamd resultaat	19.113	21.617	3.178	18.438	18.357	18.331	18.158

Ontwikkeling begrotingsaldo programma 6

x € 1.000 (positief = tekort, negatief = overschot)	2016	2017	2018	2019
Begrotingsaldo voorgaand jaar	19.113	18.438	18.357	18.331
Structureel nieuw beleid (*)	443			
Bestedingsvoorstellen eenm. middelen (woonfr., media, best.adh.)	215	-45	0	-170
Ombuiging amendement "de raad geeft het goede voorbeeld"		-30	-20	
Ombuiging ondersteunende functie (deels, rest via overhead)	-638			
Lagere bijdrage SSC Belastingen door toetreding De Ronde Venen	-121			
Vrijval eenmalige middelen	-125			
Nominale en autonome ontwikkelingen en neutrale verschuivingen				
Verschuiving bestaande budgetten jeugd programma's 1, 2 en 6	-714			
Nominale en autonome ontwikkelingen en overige verschuivingen	265	-6	-6	-3
Begrotingsaldo komend jaar	18.438	18.357	18.331	18.158

(*): social media, handh. A'damse Bos, dierenbescherming incl. zoogdieren opvang, schijnwerper, mobiel cameratoezicht, info uitwisseling politie, vernieuwing participatie, metropoolregio.

Reserves

x 1.000 euro	2016				2017	2018	2019
Omschrijving	Beginsaldo	Dotatie	Onttrekking	Eindsaldo	Eindsaldo	Eindsaldo	Eindsaldo
FLO kosten Brandweer	3.931	0	805	3.126	2.577	2.262	2.035
Jeugd en Veiligheid	0	0	-29	29	57	86	114
06 Bestuur, bevolking en veiligheid	3.931	0	776	3.155	2.634	2.348	2.150

Voorzieningen

x 1.000 euro	2016				2017	2018	2019
Omschrijving	Beginsaldo	Dotatie	Onttrekking	Eindsaldo	Eindsaldo	Eindsaldo	Eindsaldo
Sociaal statuut brandweer	14	0	8	6	2	2	2
06 Bestuur, bevolking en veiligheid	14	0	8	6	2	2	2

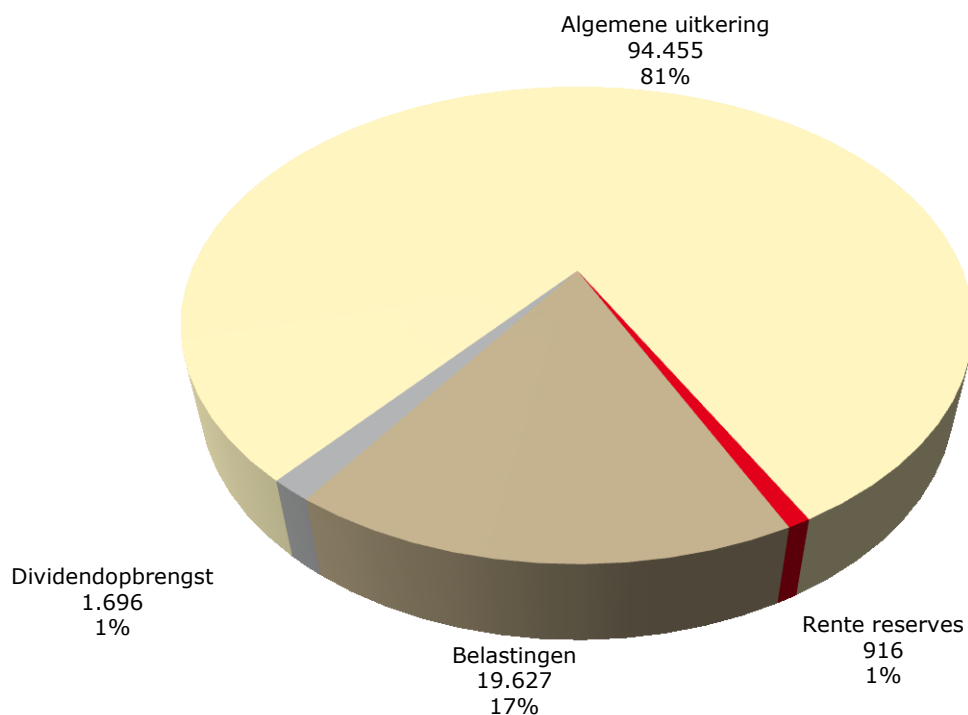
Subsidies

			Begroting x 1.000 euro	
Instelling	Gesubsidieerde activiteit	Doelstelling	2015	2016
005 Internationale samenwerking				
Amstelveense aanvrager o.b.v. subsidieregeling Internationale initiatieven	Internationale initiatieven.	Voorlichting en bewustwording met betrekking tot internationale samenwerking en het internationale karakter van Amstelveen.	16	16
140 Openbare orde en veiligheid				
Stichting Slachtofferhulp Amsterdam-Amstelland	Kosteloze ondersteuning aan slachtoffers van misdrijven en ernstige verkeersongelukken.	Ondersteuning gericht op zelfredzaamheid en weerbaarheid van het slachtoffer.	20	20
Bureau Halt regio Amsterdam	Voorlichting op scholen.	Preventie en bestrijding van jeugdcriminaliteit.	26	26
Stichting Beterburen	Kosteloze bemiddeling door vrijwilligers bij verstoorde relaties tussen burenen.	Veilige stad zonder overlast waarbij inwoners invulling geven aan hun eigen verantwoordelijkheid.	26	26
Stichting Meldpunt Discriminatie regio Amsterdam	Klachtenbehandeling, voorlichting en advies.	Bestrijden en voorkomen discriminatie.	31	31
Amstelveense aanvrager o.b.v. de subsidieregelingen (kleine) veiligheidsprojecten voor particulieren (2015, onder voorbehoud van vaststelling Actieplan integrale veiligheid).	Veiligheidsprojecten in de wijken geïnitieerd door georganiseerde particulieren.	Uitvoering integraal veiligheidsbeleid 2011-2014 ten einde veiligheid en gevoel van veiligheid te verbeteren.	10	10
Amstelveense aanvrager o.b.v. de subsidieregelingen (kleine) veiligheidsprojecten voor bedrijven, (2015, onder voorbehoud van vaststelling Actieplan integrale veiligheid).	Veiligheidsprojecten voor bedrijven.	Uitvoering integraal veiligheidsbeleid 2011-2014 ten einde veiligheid en gevoel van veiligheid te verbeteren.	10	10
Totaal programma 6			139	139

2.7 Algemene dekkingsmiddelen

08 Algemene dekkingsmiddelen	2015	2016			2017	2018	2019
	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
961 Beleggingen	-2.173	346	2.612	-2.266	-2.266	-2.266	-2.266
962 Belastingen	-19.120	5	19.632	-19.627	-19.726	-19.827	-19.951
963 Algemene uitkering	-93.347	0	94.455	-94.455	-90.319	-89.654	-90.449
964 Stelposten	-1.652	1.971	991	980	3.403	2.781	3.856
965 Bijzondere baten en lasten/interne rente	97	894	1.473	-579	-521	-208	-190
966 Renteparagraaf en afschrijvingslasten	-1.500	15.376	15.376	0	0	0	0
980 Intern product beheer gebouwen	1.198	10.340	9.791	550	328	75	-127
997 Interne producten	-1.696	0	2.261	-2.261	-2.369	-2.660	-2.682
998 Kostenplaatsen	-293	0	-369	369	174	215	209
Totaal lasten en baten	-118.486	28.932	146.221	-117.289	-111.296	-111.543	-111.600
Verrekening met reserves	-1.858	6.661	8.481	-1.820	-1.426	-1.193	-968
Geraamd resultaat	-120.344	35.593	154.703	-119.109	-112.722	-112.737	-112.568

Opmerking: De lasten en baten voor "Bijzondere baten en lasten/interne rente", "Renteparagraaf en afschrijvingslasten" en "Intern product beheer gebouwen" zijn als saldo verwerkt in het algemeen beeld. Dit ter voorkoming van een dubbeltelling; de baten voor rente en afschrijving staan namelijk als last op de programma's.

Op Algemene dekkingsmiddelen worden de uitkering gemeentefonds, de OZB en de rentebaten verantwoord, die samen een omvang hebben van afgerond 117 miljoen euro. Dit zijn structurele algemene inkomsten met als tegenhanger de inzet van deze middelen via de programma's. Daarnaast bevat algemene dekkingsmiddelen stelposten voor nog nader te bestemmen middelen en komen hier de saldi van kostenplaatsen tot uitdrukking. De verschillende onderdelen worden hierna toegelicht.

2.7.1 Beleggingen/Rentebaten

De rentebaten 2016 van 2,6 miljoen euro bestaan uit dividenduitkeringen Eneco (1,5 miljoen euro) en BNG (0,2 miljoen euro), alsmede de structurele inzet van rentebaten over eigen reserves (0,9 miljoen euro). De geraamde lasten betreffen de rentelasten over het geïnvesteerd vermogen in aandelen Eneco/BNG. De hoogte van de dividenduitkering Eneco is in lijn met het niveau van de winstuitkeringen in de achterliggende jaren. De toekomstige winstontwikkeling blijft onzeker. De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing gaat hier uitvoeriger op in.

2.7.2 Belastingen

De geraamde belastingopbrengsten van 19,6 miljoen euro komen voor het overgrote deel (19,3 miljoen euro) voor rekening van de OZB. De hondenbelasting en toeristenbelasting zijn goed voor de resterende 0,3 miljoen euro.

De raming 2016 is afgerond 0,5 miljoen euro hoger dan de raming 2015. Van deze stijging betreft 0,2 miljoen euro een beperkte indexering van de tarieven met 1%. De resterende 0,3 miljoen betreft een areaaltoename. Deels gaat het om nieuwbouw van scholen waarvoor de gemeente de aanslag zelf betaalt. Verder werkt de areaaltoename ook door in de berekening van de algemene uitkering gemeentefonds (een hogere belastingcapaciteit betekent meer OZB opbrengst, maar ook een hogere aftrekpost op de algemene uitkering). Dit is meegenomen in de uitwerking van de meicirculaire gemeentefonds. De meerjarenraming houdt rekening met een bescheiden areaalontwikkeling.

2.7.3 Algemene uitkering

De geraamde algemene uitkering in de primitieve begroting is gebaseerd op de actuele stand na uitwerking van de meicirculaire 2015. De uitkomsten van deze circulaire zijn via een aparte notitie dd. 15 juni 2015 samengevat en aan de gemeenteraad toegezonden ten behoeve van de behandeling van de Kadernota 2016. De uitkomst van de septembercirculaire, na Prinsjesdag, wordt op de gebruikelijke wijze via een aanvullende notitie toegevoegd aan de begrotingsbehandeling.

Per saldo neemt de algemene uitkering 2016 ten opzichte van 2015 toe met ruim 1 miljoen euro tot 94,5 miljoen euro. Daarachter gaat een groot aantal uiteenlopende mutaties schuil. Samengevat zijn drie elementen van belang. In de eerste plaats daalt het bedrag dat gemeente ontvangt voor het sociaal domein (decentralisaties Werk, Zorg en Jeugd) met afgerond 3 miljoen euro. De genoemde notitie bij de meicirculaire gemeentefonds geeft hiervan een uitvoerige analyse. In de tweede plaats zorgen de areaalontwikkeling (groei aantal inwoners en woningen) en een relatief bescheiden accresontwikkeling (met name nominale compensatie) voor een toename van afgerond 2 miljoen euro. In de derde plaats is in 2016 sprake van een incidenteel voordeel op de aanpassing van het verdeelstelsel gemeentefonds van eveneens afgerond 2 miljoen euro. Dit laatste voordeel houdt verband met de overgangsregeling BAG en verdwijnt met ingang van 2017. Verder is sprake van tal van overige mutaties tussen de meicirculaire 2014 en de meicirculaire 2015. Over deze mutaties is afzonderlijk gerapporteerd.

Meerjarig daalt de algemene uitkering in de periode 2017-2019 verder met circa 4 miljoen euro. Naast het wegvallen van incidentele voordeel van 2 miljoen euro op de overgangsregeling BAG komt dit vooral door een krimpende uitkering Sociaal Domein (met name meerjarige Rijkskortingen op Werk en Jeugd, inclusief een ongunstig uitpakkend nieuw verdeelmodel Jeugd). Pas in de jaarschijf 2019 is een plusje zichtbaar door de voorlopige accrescijfers. Hier staan loon- en prijsontwikkelingen tegenover. In 2017/18 zijn er nauwelijks accressen, hetgeen in reële termen (gecorrigeerd voor inflatie) een tekort betekent.

2.7.4 Stelposten

Belangrijke wijziging ten opzichte van het begrotingsboek 2015 is, dat daarin grotere stelposten stonden opgenomen voor zowel nog in te vullen taakstellingen als voor nieuw beleid. Via de besluitvorming over het College Uitvoeringsprogramma (begrotingsraad november 2014) en over de Kadernota 2016 (juliraad 2015) zijn deze stelposten voor een groot deel ingevuld. Hieronder volgt eerst een specificatie van de nu in de begroting opgenomen stelposten voor nog nader te bestemmen middelen. Aan de hand van dit overzicht worden de afzonderlijke onderdelen toegelicht.

Omschrijving / jaar	2016	2017	2018	2019
<u>Inkomstenstelposten</u>				
# Onderuitputting	-/- 0,4	-/- 0,3	-/- 0,3	-/- 0,3
# Taakstelling				
* maatschappelijk vastgoed			-/- 0,5	-/- 0,5
* inkoop			-/- 0,9	-/- 0,9
* ondersteunende functies	-/- 0,6	-/- 0,5	-/- 0,2	-/- 0,2
<u>Uitgavenstelposten</u>				
# Nieuw beleid	0,3	0,5	0,5	0,5
# Nominaal	0,4	1,1	1,6	2,6
# Areaal	1,0	1,5	1,5	1,5
# Duurzame instandh. Vastgoed/ICT		0,7	0,7	0,7
# Onvoorzien	0,3	0,4	0,4	0,5
Totaal	1,0	3,4	2,8	3,9

Onderuitputting

Aan de inkomstenkant staat een jaarlijks terugkerende stelpost onderuitputting. Door middel van deze stelpost wordt rekening gehouden met het gegeven dat niet alle in de begroting opgenomen structurele budgetten ieder jaar geheel worden gebruikt. Het niveau van deze post is lager dan voorheen vanwege het vervallen van de component kapitaallasten. Dit als uitvloeisel van het vervallen van het investeringsplan algemene middelen door het omzetten van investeringen sport en facilitair in structurele budgetten (besluitvorming begrotingsraad november 2014).

Taakstelling

Aan de hand van de Kadernota 2016 is besloten tot een maatregelenpakket ombuigingen van ruim 5 miljoen euro. Het grootste deel hiervan is verwerkt op de desbetreffende begrotingsposten, c.q. programma's. De nog openstaande taakstellingen maatschappelijk vastgoed en inkoop zijn aan de orde met ingang van 2018. Gelet op de aard van deze maatregelen is een concretisering naar begrotingsonderdelen bij deze posten nu nog niet mogelijk. Zie daartoe ook de toelichting op deze maatregelen in de Kadernota 2016. De taakstelling op de organisatie ad. 2 miljoen euro (taakstelling ondersteunende functies) is voor het grootste deel reeds concreet ingevuld via de afdelingsplannen 2015. Het nog openstaande bedrag voor 2016 en verder zal via de afdelingsplannen 2016 verder worden ingevuld.

Nieuw beleid

Via het College Uitvoeringsprogramma en via de Kadernota zijn structurele en eenmalige middelen vrijgemaakt en toegekend voor maatschappelijke investeringen in Amstelveen. Het in deze begroting onder stelposten opgenomen bedrag betreft een structurele reservering/buffer voor de decentralisaties sociaal domein van 0,25 miljoen euro in 2016, oplopend naar 0,5 miljoen euro vanaf 2017. Verder zijn voor 2016 en verder geen aparte middelen meer gereserveerd voor nieuw beleid.

Nominaal

De loon- en prijsontwikkeling in 2016 is deels verwerkt in de programmaramingen. Er resteert in 2016 nog een stelpost van 0,4 miljoen euro voor nog niet op de programma's verwerkte nominale ontwikkelingen. Dit te bezien in relatie tot de nog lopende cao-onderhandelingen en de ontwikkeling van de sociale lasten per 1 januari 2016. Tevens is rekening gehouden met een ombuiging van structureel 0,9 miljoen euro door het beperken van de indexering 2016/2017 conform besluitvorming Kadernota 2016. Het meerjarig verloop van de stelpost nominaal is voor het overige gerelateerd aan de accrescijfers gemeentefonds, die met de nodige onzekerheden is omgeven. In samenhang met de komende septembercirculaire gemeentefonds zal de nominale ontwikkeling opnieuw worden bezien en eventueel geactualiseerd.

Areaal

Via "visie op areaal" in de Kadernota 2009 is de beleidslijn vastgesteld dat hogere inkomsten als gevolg van toenemend areaal (met name gemeentefonds) waar geen direct aanwijsbare uitgaven tegenover staan, worden gereserveerd op de stelpost areaal. De stelpost wordt enerzijds gebruikt om de financiële effecten van schommelingen tussen woningbouwprognoses en realisaties op te vangen. Anderzijds kunnen de areaalinkomsten wanneer ze daadwerkelijk zijn gerealiseerd worden ingezet voor investeringen in de sociaal-maatschappelijke infrastructuur.

In structurele zin is deze stelpost benodigd om het nadelig herverdeeleffect van 1,5 miljoen euro op te vangen, dat Amstelveen treft door de toepassing van de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) op de verdeling van het gemeentefonds. Het BAG regelt een nieuwe registratie voor gebouwen, waarbij recent een nieuwe woningdefinitie is vastgesteld. Deze geldt voor het CBS als basis voor de verdeelmaatstaf verblijfsobjecten (voorheen woonruimten) in het gemeentefonds. Dit leidt tot een grootschalige herverdeling. Gemeenten met relatief veel studentenhuisvesting, zoals Amstelveen, zijn nadeelgemeenten. Een overgangsregeling geeft gemeenten tot en met 2016 de tijd om de BAG-registratie aan de nieuwe definitie aan te passen. Tot dat moment is de onderhavige stelpost nog incidenteel beschikbaar.

Duurzame instandhouding Vastgoed/ICT

In de begrotingsraad van november 2014 is besloten vooralsnog, in afwachting van de uitkomsten van nader onderzoek, met ingang van 2017 een structurele stelpost te reserveren voor het waarborgen van de ICT functie en een heroriëntatie Vastgoed (inclusief duurzame instandhouding). De financiële paragraaf van het College Uitvoeringsprogramma bevat de onderbouwing van dit besluit.

Onvoorzien en overig

De begroting bevat een vast bedrag voor onvoorziene uitgaven.

2.7.5 Saldo kostenplaatsen en verrekening met reserves

Saldo kostenplaatsen

Saldo kostenplaatsen vormt het administratieve sluitstuk van de begroting met inachtneming van de geldende regels van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Onder saldo kostenplaatsen vallen de volgende onderdelen:

- Bijzondere baten en lasten/interne rente;
- Renteparagraaf en afschrijvingslasten;
- Interne producten;
- Kostenplaatsen.

Renteparagraaf + bijzondere baten/lasten

In de renteparagraaf worden alle financieringslasten van de gemeente verzameld en doorberekend. Structureel is deze rente-exploitatie in evenwicht. Daarbij is rekening gehouden met het wegvallen van hoogrenderende uitstaande gelden en het interen op bestaande reserves. Naast de onderwijshuisvesting speelt ook een bijdrage A9 hierin een rol. De paragraaf financiering bevat een uitvoeriger toelichting op de financieringspositie en rente-exploitatie van de gemeente.

Interne producten/kostenplaatsen

Resultaten op interne producten en kostenplaatsen wordt verrekend met het bedrijfsvoeringfonds.

Toelichting verrekeningen met reserves

x 1.000 euro	2016				2017	2018	2019
Omschrijving	Beginsaldo	Dotatie	Onttrekking	Eindsaldo	Eindsaldo	Eindsaldo	Eindsaldo
Bedrijfsvoeringsfondsen	3.630	1.406	1.528	3.508	3.436	3.437	3.438
Dekking kapitaallasten	33.308	3.092	3.551	32.849	30.111	27.750	26.969
Ideaalcomplexen	3.841	1412,75	3.402	1.851	2.485	2.902	1.964
Duurzame vervanging Vastgoed	120	750	0	870	1.620	2.370	3.120
08 Algemene dekkingsmiddelen	40.898	6.661	8.481	39.078	37.652	36.459	35.491

Bedrijfsvoeringsfondsen

Met inachtneming van de besluitvorming tot en met de jaarrekening 2014 is in de bedrijfsvoeringfondsen per 1 januari 2016 een bedrag beschikbaar van afgerond 3,6 miljoen euro.

Het saldo van het fonds wordt betrokken bij het oplossen van knelpunten in de bedrijfsvoering. In de meerjarige prognose is met deze onttrekking nog geen rekening gehouden. De stand van de reserve zal derhalve een stuk lager zijn dan de gemelde 3,4 miljoen euro ultimo 2019.

Dekking kapitaallasten

De reserve dekking kapitaallasten is één-op-één gekoppeld aan investeringen die ingevolge BBV-voorschriften zijn geactiveerd, maar die reeds in één keer vanuit reserves zijn gedekt. Het betreft de administratieve afwikkeling ter dekking van de kapitaallasten van deze investeringen. Tegenover de reserve dekking kapitaallasten staat een gelijke boekwaarde (bruto-activering).

Ideaalcomplexen

Via de ideaalcomplexen lopen dotaties en onttrekkingen in verband met investeringen in bedrijfsmiddelen.

Duurzame vervanging activa

De bestemmingsreserve vervanging activa is nader toegelicht in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Vorzieningen

Tenslotte volgt hieronder, analoog aan de programma's, een specificatie van de op Algemene Dekkingsmiddelen betrekking hebbende voorzieningen¹.

x 1.000 euro	2016				2017	2018	2019
Omschrijving	Beginsaldo	Dotatie	Onttrekking	Eindsaldo	Eindsaldo	Eindsaldo	Eindsaldo
Bijdrage A9	17.815	802	0	18.617	19.455	20.331	21.248
Dubieuze debiteuren	310	0	0	310	310	310	310
Functioneel Leeftijdsontslag Brandweer	-43	0	-43	0	0	0	0
Individueel keuzebudget	2.100	0	0	2.100	2.100	2.100	2.100
Onderhoud Vastgoed	5.088	2.958	2.756	5.290	5.743	6.197	6.650
Wachtgeld en wethouders	1.630	73	379	1.324	1.137	1.013	882
08 Algemene dekkingsmiddelen	26.900	3.833	3.093	27.640	28.745	29.952	31.191

Bijdrage A9

De voorziening wordt jaarlijks contant gemaakt tegen een interne rente van 4,5%. Hierdoor groeit de voorziening jaarlijks en is het saldo toereikend om de tweede tranche in 2020 van ongeveer 22 miljoen euro aan het Rijk te betalen.

Dubieuze debiteuren

De handelsdebiteuren worden jaarlijks bij opmaak van de rekening beoordeeld waarbij vooraf vastgestelde criteria worden gehanteerd (als de vordering "ouder" is, wordt een hoger percentage als dubieus aangemerkt). Over de jaren heen leidt dit tot een saldo dubieuze debiteuren van wisselende samenstelling dat op een redelijk constant niveau ligt. Dit patroon is in de meerjarenbegroting gehandhaafd door geen mutatie op te nemen.

Individueel keuzebudget

In de eerste tijdvakrapportage 2015 is 2,1 miljoen euro gereserveerd voor individueel keuzebudget. Dit betreft feitelijk het opgebouwde vakantierecht over de periode juni t/m december, dat wordt uitbetaald in mei het jaar daaropvolgend.

Onderhoud Vastgoed

Het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen wordt ten laste van de onderhoudsvoorziening vastgoed gebracht. In de begroting is een structurele dotatie opgenomen op basis van het meerjarig gemiddeld benodigde bedrag over een looptijd van twintig jaar. De onttrekkingen voor het daadwerkelijke onderhoud kunnen van jaar tot jaar sterk fluctueren. Over de jaren 2015 tot en met 2018 wordt meer gestort dan onttrokken en neemt de voorziening toe van 4,1 miljoen tot 6,2 miljoen euro eind 2018.

FLO brandweer/Wachtgeld en wethouders

De personeelsvoorzieningen worden meerdere keren per jaar geactualiseerd.

¹ Anders dan reservemutaties komen mutaties op voorzieningen niet apart tot uitdrukking in het overzicht van geraamde lasten en baten. Dit conform de verslaggevingsregels Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

3 Paragrafen

3.1 Lokale heffingen

3.1.1 Inleiding

De paragraaf lokale heffingen bevat, conform het BBV, een overzicht van de inkomsten, het beleid ten aanzien van de lokale heffingen en een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, de lokale lastendruk en een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

In de Gemeentewet en een aantal bijzondere wetten is geregeld welke heffingen (belastingen en retributies) een gemeente mag opleggen. De gemeenteraad bepaalt de hoogte van het tarief en welke van die heffingen ook daadwerkelijk worden geheven.

Belastingen

Belastingen zijn heffingen waarvan de opbrengst vrij besteedbaar is. De gemeente Amstelveen kent de volgende belastingen: onroerende zaakbelastingen, toeristenbelasting, parkeergeld en hondenbelasting. Hoewel parkeergeld formeel een belasting betreft, wordt gelet op het betalen van een vergoeding voor deze dienst de inkomsten in deze paragraaf onder retributies verantwoord.

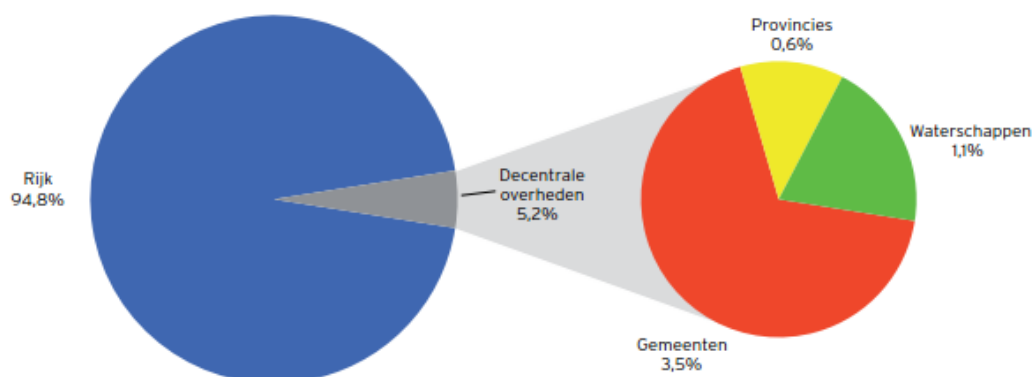
Retributies

Retributies zijn heffingen waarbij een bepaalde vergoeding wordt betaald voor een specifieke dienst. De gemeente Amstelveen kent de volgende retributies: afvalstoffenheffing, rioolrecht, leges, marktgeld, kostenaheffingsaanslag (parkeren) en grafrechten.

Grafrechten zijn onderverdeeld in rechten begraafplaats (zoals recht van begraven en begraven houden) en onderhoudsrechten begraafplaats. De post leges bevat secretarieleges (voor paspoorten, rijbewijzen etc.) en bouwvergunningen.

3.1.2 Inkomsten lokale heffingen

Van elke euro die huishoudens en bedrijven in Nederland aan belastingen en sociale premies betalen gaat ruim drie procent naar de gemeenten. De decentrale overheden nemen samen 5 procent voor hun rekening, de rijksoverheid 95%². Het aandeel aan ontvangen belastingen en retributies van Amstelveen in dit geheel bedraagt voor 2016 45,5 miljoen euro.

² <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2015/04/02/rapport-monitor-van-de-ontwikkeling-van-de-lokale-lasten-op-macroniveau.html>

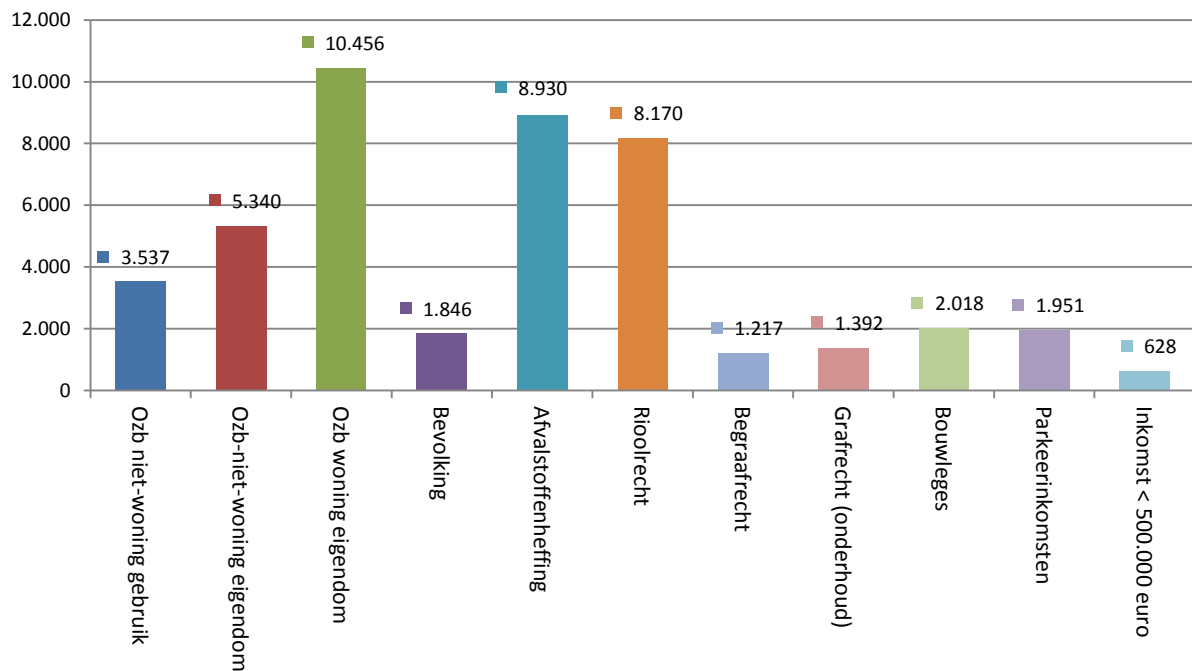
3.1.3 Geraamde inkomsten lokale heffingen

Onderstaande tabel geeft inzicht in de totaal geraamde inkomsten uit lokale heffingen zoals opgenomen in de begroting 2016. Gemeten naar financiële omvang bepalen de onroerende zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en het rioolrecht met afgerond 80 procent de opbrengst lokale heffingen.

De mutatie tussen de kolommen primitief 2016 en primitief 2015 betreft de indexering 2015 en areaal.

bedragen x 1.000 euro	primitief 2014	primitief 2015	primitief 2016
omschrijving			
Ozb niet-woning gebruik	3.416	3.323	3.537
Ozb niet-woning eigendom	5.019	5.115	5.340
Ozb woning eigendom	9.958	10.390	10.456
Toeristenbelasting	98	99	100
Hondenbelasting	195	197	199
<i>Belastingen</i>	<i>18.686</i>	<i>19.124</i>	<i>19.632</i>
Afvalstoffenheffing	8.399	8.843	8.930
Rioolrecht	7.593	7.781	8.170
Marktgeden	134	135	137
Begraafrecht	1.690	1.372	1.217
Grafrecht (onderhoud)	1.390	1.378	1.392
Bouwleges	2.633	2.269	2.018
Parkeerinkomsten	1.921	1.960	1.951
Bevolking	1.626	1.819	1.846
APV vergunningen	256	180	180
Overig	12	12	12
<i>Recontributies</i>	<i>25.654</i>	<i>25.749</i>	<i>25.853</i>
Totaal	44.340	44.873	45.485

Grafisch weergegeven betekent dit voor 2016:

Beleid en overzicht op hoofdlijnen van de lokale heffingen

Belangrijkste uitgangspunten voor het gemeentelijk tarievenbeleid zijn:

- Het toepassen van een jaarlijkse indexering voor loon- en prijsontwikkeling;
- Het hanteren van kostendekkende tarieven.

Indexering

In de Kadernota 2016 is als uitgangspunt neergelegd dat wordt uitgegaan van een index van 1%.

Kostendekkende tarieven

Voor een groot deel van de in de tabel hierboven genoemde lokale heffingen geldt als uitgangspunt dat de totale kosten gedekt dienen te worden door de opbrengst uit het tarief. Om recht te doen aan dat uitgangspunt kan de werkelijke ontwikkeling van het tarief afwijken van het algemene indexeringspercentage van 1,00 procent. Daarnaast geldt bij de kostendekkende tarieven dat externe (met name wettelijke) factoren onverkort worden doorberekend in het tarief. Kostendekkende tarieven worden opgelegd voor de inzameling van huishoudelijk afval, riolering, begraven, kosten naheffingsaanslag parkeerbelastingen en leges. Ten aanzien van de bouwleges geldt dat het tarief thans niet kostendekkend is. Het vinden van de balans tussen lagere kosten in relatie tot de gedaalde inkomsten maakt onderdeel uit van het zogenoemde traject "fysiek domein".

3.1.4 Overzicht op hoofdlijnen van diverse heffingen

Onroerende zaakbelastingen (OZB)

De onroerende zaakbelastingen zijn de belangrijkste gemeentelijke belastingen. De onroerende zaakbelastingen bestaan uit een belasting voor het gebruik (alleen niet-woningen) en een belasting voor het eigendom (woningen en niet-woningen). De totale OZB-opbrengst bedraagt 19,3 miljoen euro.

Macronorm

De macronorm is niet in wetgeving vastgelegd. In het bestuursakkoord tussen het Rijk en de VNG van juni 2007 is afgesproken dat er een bovengrens is aan de totale stijging van de OZB-opbrengst. De macronorm OZB 2016 wordt pas bekend in het najaar 2015. Als de ontwikkeling van de lokale lasten tot overschrijding van die norm leidt, kan het Rijk ingrijpen via correctie op het volume van het gemeentefonds. Dit kan betekenen dat gemeenten collectief worden gekort als een aantal van hen het tarief fors verhoogt. Amstelveen blijft de laatste jaren door het gehanteerde indexeringsbeleid onder de macronorm.

Overige heffingen

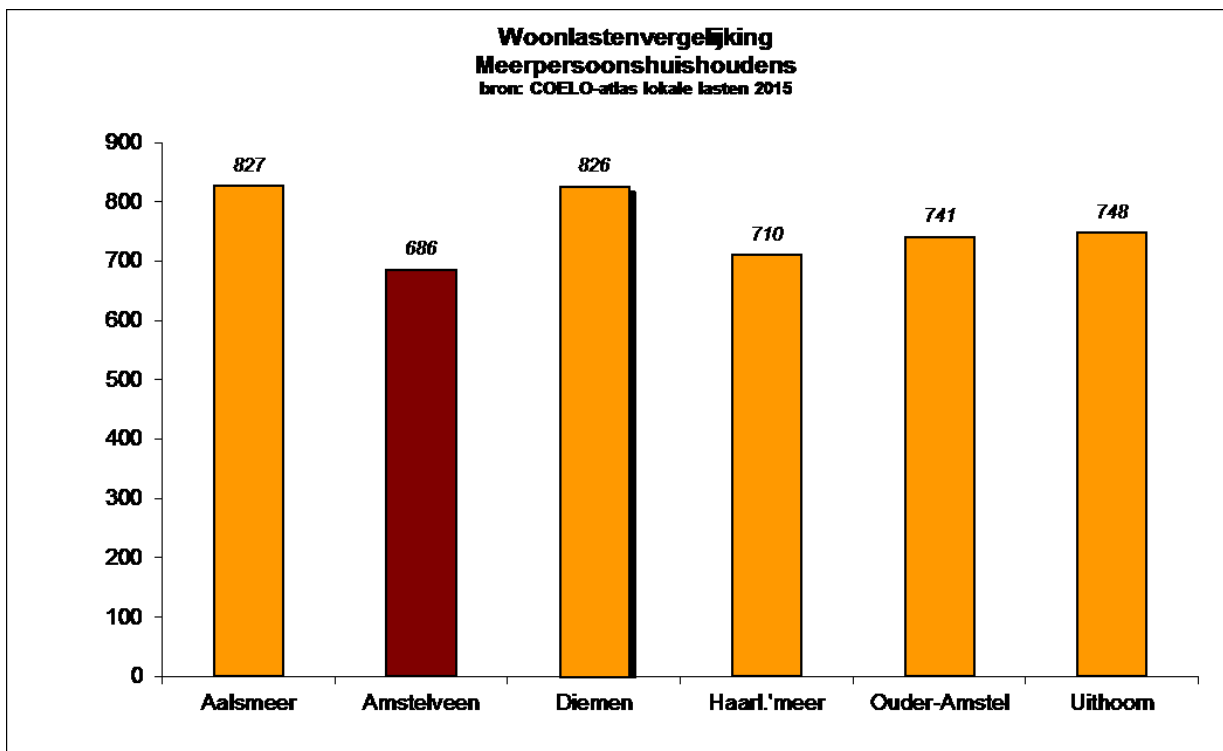
Voor de ontwikkeling van de overige heffingen wordt verwezen naar de voorstellen zoals deze in de Tarievennota worden voorgelegd.

3.1.5 Lokale lastendruk

Woonlastenvergelijking

Om een indruk te geven van de ontwikkeling van de Amstelveense tarieven vergelijken wij ons op deze plaats met andere gemeenten. Basis hiervoor zijn de tarieven 2015. Voor de vergelijking met omliggende gemeenten is gebruikgemaakt van de Atlas van de lokale lasten 2015, opgesteld door het COELO³. Voor 2015 bedragen de Amstelveense woonlasten (meerpersoonshuishoudens) 686 euro, hetgeen lager is dan het landelijk gemiddelde van 716 euro. Vergeleken met de ons omliggende gemeenten kent Amstelveen de laagste lokale lasten (zie hierna). Gesteld kan worden dat Amstelveen in staat is haar kwalitatief hoogwaardig voorzieningenniveau te koppelen aan relatief lage woonlasten.

4. Kwijtscheldingsbeleid

Gemeenten in Nederland kunnen gehele of gedeeltelijke kwijtschelding verlenen van gemeentelijke heffingen. Kwijtschelding wordt verleend indien een betalingsschuldige als gevolg van financiële omstandigheden niet in staat is de opgelegde heffing te betalen. Onder het huidige beleid kan kwijtschelding aangevraagd worden voor afvalstoffenheffing en hondenbelasting. In de begroting 2016 is een budget van 303.500 euro opgenomen voor kwijtschelding afvalstoffenheffing en 4.600 euro voor hondenbelasting. De begrote kosten van kwijtschelding maken onderdeel uit van het tarief.

³ Deze COELO-Atlas geeft woonlastenberekeningen (OZB, riool en afvalstoffen) voor alle Nederlandse gemeenten en biedt daarmee een goed inzicht in de lokale lastendruk.

Om voor kwijtschelding in aanmerking te komen wordt uitgegaan van een normbedrag bestaanskosten van 100 procent van de bijstandsnorm. Behandeling van kwijtscheldingsaanvragen vindt plaats conform de Leidraad Invordering behorend bij de Invorderingswet 1990 en het Kwijtscheldingsbesluit Amstelveen.

Evenals in voorgaande jaren is gebruik gemaakt van de mogelijkheid vooraf kwijtschelding te verlenen op basis van de gegevens van het landelijke Inlichtingenbureau van het Ministerie van Sociale Zaken. Hierbij geeft de burger vooraf toestemming om de gegevens zoals die bij de landelijke overheid bekend zijn, te gebruiken voor de kwijtscheldingsaanvraag. Burgers hoeven na toestemming geen uitgebreid formulier in te vullen. Als voldaan wordt aan de kwijtscheldingsnormen wordt automatisch vooraf kwijtschelding verleend. Aanvragers waaraan geen automatische kwijtschelding kon worden verleend omdat bijvoorbeeld niet alle gegevens konden worden gecheckt, hebben daarna nog altijd mogelijkheid om een normale papieren kwijtscheldingsaanvraag in te dienen. Reden voor afwijzing zijn in de meeste gevallen: een te hoog inkomen en/of een te hoog vermogen zoals één of meerdere autokentekens die op naam staan. Daarnaast weigert een klein gedeelte de juiste kopieën van gegevens te verstrekken waardoor geen juiste toetsing kan plaatsvinden.

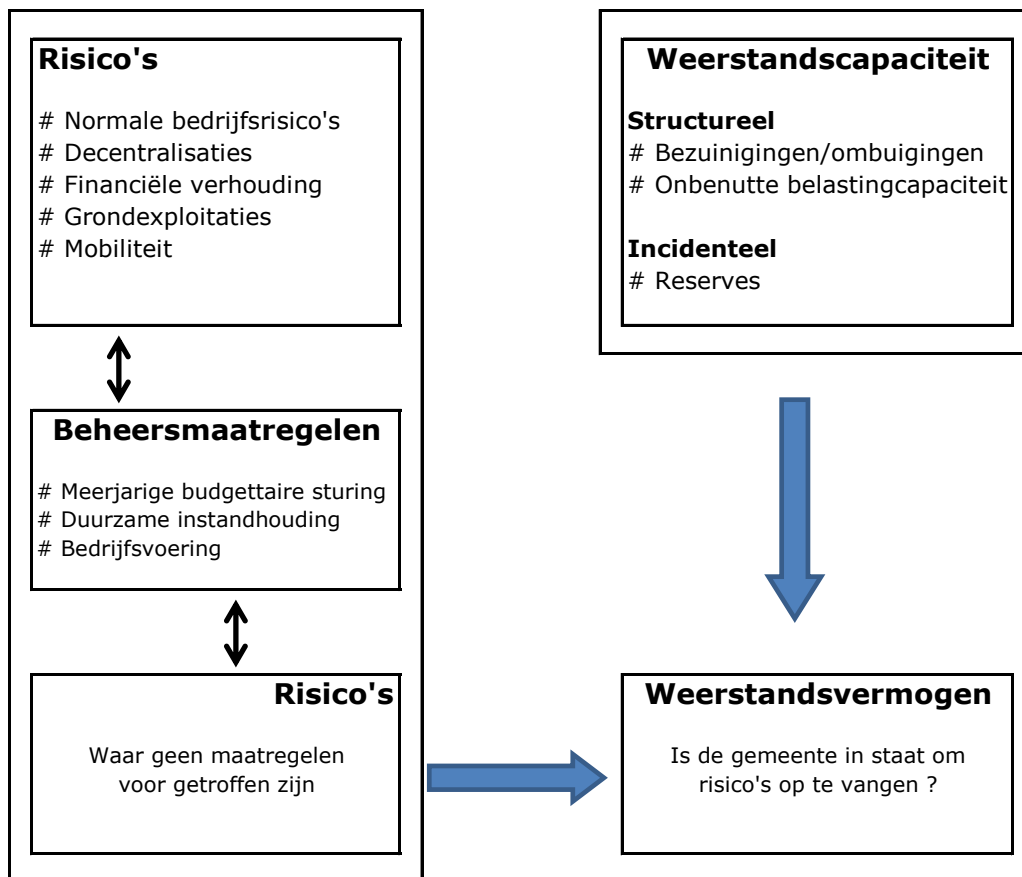

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf biedt op hoofdlijnen inzicht in het risicoprofiel van de gemeente en de mogelijkheden om tegenvallers op te vangen (weerstandscapaciteit). In de huidige economisch onzekere tijden en de druk op houdbare overheidsfinanciën staat het gemeentelijke risicobeleid en inzicht voor de raad in de weerstandscapaciteit hoog op de bestuurlijke agenda.

Het beleidskader is met de nota Risicobeleid en reservebeleid in 2012 opnieuw vastgesteld. De opmerkingen en aanbevelingen van de rekenkamercommissie aangaande het gemeentelijk weerstandsvermogen hebben daarin hun plaats gekregen. De nota is de kapstok aan de hand waarvan deze paragraaf is uitgewerkt.

Het besluit Begroting en Verantwoording (BBV, artikel 11) definieert het weerstandsvermogen als de relatie tussen de capaciteit om tegenvallers op te vangen (weerstandscapaciteit) en de materiële risico's waarvoor geen specifieke voorzieningen zijn getroffen.

Het betreft hier dus het duiden van mogelijke tegenvallers waarmee de gemeente te maken kan krijgen en de beheersmaatregelen die de gemeente neemt om risico's te identificeren, het bevorderen van het risicobewustzijn, het vermijden van risico's en ten slotte beperken van schade ingeval risico's zich onverhoopt toch voordoen. Dit risicoprofiel wordt vervolgens afgezet tegen de mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om tegenvallers op te vangen. Door risicoprofiel en weerstandscapaciteit met elkaar te confronteren kan een uitspraak over het weerstandsvermogen van de gemeente worden gedaan.

Zolang de weerstandcapaciteit groter is dan de gekwantificeerde risico's kan de gemeente tegenvallers opvangen. De weerstandcapaciteit betreft overigens structurele en incidentele zaken. Bovenstaand wordt een en ander schematisch samengevat. Opgemerkt wordt dat er een onlosmakelijke samenhang is tussen risico's en beheersmaatregelen. Want met gedegen beheersmaatregelen worden de mogelijke risico's aanmerkelijk ingeperkt. Andersom geldt vanzelfsprekend ook dat, indien geen beheersmaatregelen worden getroffen, de risico's navenant toenemen.

Risico's en beheermaatregelen

Zoals hiervoor aangegeven dienen risico's en beheermaatregelen in onderlinge samenhang te worden gezien. Dit gebeurt in Amstelveen middels het door de jaren heen ontwikkelde duurzame financiële beleid dat de volgende pijlers kent:

1. Een goed functionerende planning en control-cyclus (meerjarige budgettaire kaderstelling en sturing);
2. Een adequaat activabeleid met daarin duurzame instandhouding van gemeentelijke bezittingen;
3. Een betrouwbare bedrijfsvoering;
4. Een adequaat risicobeleid en het aanwezig zijn en in standhouden van voldoende weerstandcapaciteit.

1. Meerjarige budgettaire kaderstelling en sturing

Amstelveen werkt vanuit een meerjarige visie en begroting waardoor structurele maatregelen kunnen worden geëffectueerd en indien nodig interim- of faseringsmaatregelen kunnen worden genomen zodat een zorgvuldige en afgewogen beleidsimplementering kan plaatsvinden. Dit krijgt onder meer vorm via de jaarlijkse begroting en rekening. In de Kadernota worden de actuele meerjarige ontwikkelingen (intern en extern (macro economische ontwikkelingen en de invloed daarvan op Amstelveen)) geschetst die van belang zijn voor bestuurlijke (bij)sturing. Indien daar aanleiding voor is dan wordt het bestuur separaat geïnformeerd.

Eind 2012 werden de gevolgen bekend van het Regeerakkoord Rutte II. Dit betreft vergaande decentralisatiemaatregelen in het sociaal domein, een omvangrijke korting op het gemeentefonds en een ingrijpende herziening van het verdeelstelsel voor de algemene uitkering. Het zwaartepunt van deze maatregelen ligt qua ingangsdatum in 2015. Een goed beeld van de uiteindelijke effecten van de decentralisaties ontstaat pas na enkele jaren. Er blijft dus een stuk onzekerheid de komende jaren.

Na de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2014 is een nieuwe Politieke Agenda 2014-2018 opgesteld met een bestuurlijke visie voor deze periode. Dit is uitgewerkt in een College Uitvoeringsprogramma 2014-2018, dat gelijktijdig met de programmabegroting 2015 aan de gemeenteraad is voorgelegd. Dit heeft een vervolg gekregen met nadere kaderstellende besluitvorming via de Kadernota 2016. Dit betreft naast noodzakelijke ombuigingen ook maatschappelijke investeringen in nieuw beleid en een lange termijnvisie, die anticipeert op de omslag van groeigemeente naar beheergemeente.

Daarmee ligt er een actueel meerjarig budgettair kader dat de bestaande gezonde financiële positie van Amstelveen handhaaft en dat robuust genoeg is om de openstaande uitdagingen en onzekerheden tegemoet te treden.

2. Duurzame instandhouding

Het waarborgen van de duurzame instandhouding van de Amstelveense (fysieke) infrastructuur en voorzieningen op langere termijn is een belangrijke pijler van het gemeentelijk (financieel) beleid. De essentie van dit beleid is met drie samenhangende lijnen te duiden:

- Op basis van rationele meerjarige onderhoud beheerplannen hebben de meerjarenramingen toereikende structurele budgetten voor de instandhouding van de bestaande fysieke infrastructuur (gemeentelijke gebouwen inclusief onderwijs, wegen, groen en sportvelden). Hiermee is een belangrijk risico voor gemeenten, namelijk het sluipender wijze ontstaan van onderhoudsachterstanden, ingedamd;
- De beschikbare middelen worden zo effectief en efficiënt mogelijk ingezet. De optimalisering van de werkwijze en afstemming via een integraal uitvoeringsprogramma infra vervult daarin een wezenlijke rol;
- De komende jaren dient zich een omslag aan van groeigemeente naar beheergemeente. Dit wordt vroegtijdig onderkend en hierop wordt geanticipeerd in de koers voor de langere termijn.

De verdere uitwerking van de duurzame instandhouding staat centraal in paragraaf 3.3 Onderhoud kapitaalgoederen.

3. Bedrijfsvoering

Het ambtelijk management is binnen bestuurlijk vastgestelde kaders verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering. Dit betekent dat het management, binnen deze kaders, bepaalt hoe de bestuurlijk vastgestelde resultaten en prestaties worden gerealiseerd. Risicomanagement is binnen de bedrijfsvoering daarom een belangrijk onderwerp. Het is de verantwoordelijkheid van elke manager om de belangrijke risico's op zijn/haar werkterrein te duiden en aan te geven welke beheermaatregelen zijn/kunnen worden getroffen (vermijden, verzekeren, afdekken). Doordat dit een verplichte paragraaf van het afdelingsplan is, wordt het risicobewustzijn binnen de ambtelijke organisatie gestimuleerd. Daarnaast worden actuele ontwikkelingen van de grote thema's die hieronder in de paragraaf risico's zijn beschreven ook op centraal niveau gemonitord.

Er loopt thans een majeure operatie om forse financiële taakstellingen op de ambtelijke organisatie in te vullen, alsmede om ook in de toekomst te kunnen blijven voldoen aan de vraagstellingen vanuit bestuur en samenleving in een veranderde en veranderende omgeving. Dit komt uitvoeriger aan de orde in de paragraaf bedrijfsvoering van deze begroting.

4. Risicobeleid

De risico's zijn onderverdeeld in:

- 4.1 Normale bedrijfsrisico's
- 4.2 Financiële verhouding en decentralisaties
- 4.3 Grondexploitaties
- 4.4 Mobiliteit

4.1 Normale bedrijfsrisico's

Met het gemeentelijk takkenpakket is een structureel jaarbudget van 190,0 á 200,0 miljoen euro gemoeid. Dit takenpakket is zeer divers en de mate van beïnvloedbaarheid verschilt per onderdeel, maar is in relatie met de hiervoor genoemde (beheer)maatregelen voor het gemeentebestuur op zich goed structureel te managen. Dit kan er overigens wel degelijk toe leiden dat er bestuurlijk fors moet worden ingegrepen. Denk hierbij alleen maar aan de bezuinigingstaakstellingen waarvoor het gemeentebestuur zich als gevolg van de economische crisis weet gesteld.

Uitgangspunt is, dat waar sprake is van structurele tegenvallers, deze middels compenserende structurele maatregelen (bezuinigen en/of inzetten belastingcapaciteit) in een structureel sluitende meerjarenbegroting moeten worden ingepast. Wanneer er voor wordt gekozen om structurele maatregelen getemporiseerd in te voeren om de acceptatie en/of zorgvuldige implementatie te verbeteren kan een financiële faseringsbuffer uitkomst bieden. De risico's die met de uitvoering van het gemeentelijk takenpakket samenhangen, vallen onder de noemer normale bedrijfsrisico's.

Algemene uitkering gemeentefonds

Met een omvang van bijna 95 miljoen euro is de uitkering gemeentefonds verreweg het belangrijkste structurele algemene dekkingsmiddel van de gemeente. Daarna volgt de onroerende zaakbelasting met ruim 19 miljoen euro. De hoogte en ontwikkeling van de uitkering gemeentefonds wordt bepaald via de Rijksbegroting en is voor Amstelveen niet beïnvloedbaar. Met name in 2015 zijn forse generieke kortingen verwerkt waarmee het gemeentefonds meedeelde in de noodzakelijke ombuigingen van het Rijk om de gestegen staatsschuld en het opgelopen financieringstekort terug te dringen. Voor 2016 en verder speelt dit in mindere mate, al is het perspectief in reële termen nog steeds uiterst sober door een meerjarig oplopende korting van 0,3 miljoen per jaar structureel (opschalingskorting).

Naast de omvang van het gemeentefonds is ook de verdeling van belang. Per 2015/2016 is sprake van een grootschalige aanpassing van het verdeelstelsel. Dit heeft voor Amstelveen een nadelig effect door een definitiewijziging van de verdeelmaatstaf woonruimten/verblijfsobjecten. Deze wijziging houdt verband met de invoering van het BAG (Basisregistraties Adressen en Gebouwen) en pakt ongunstig uit voor gemeenten met relatief veel studentenhuisvesting zoals Amstelveen. Door een overgangsregeling is nadeel merkbaar met ingang van 2017.

In onderlinge samenspraak hebben enkele gemeenten met veel studentenhuisvesting, waaronder Amstelveen, dit onbedoelde herverdeeleffect bestuurlijk onder de aandacht gebracht en een vorm van reparatie bepleit. Bij de Commissiebehandeling in de Tweede Kamer (4sep14) is breed aandacht gevraagd voor dit knelpunt. De Minister van BZK heeft toegezegd de mogelijkheden hiertoe te onderzoeken. Dit onderzoek is thans volop gaande, waarbij ook het CBS en (een afvaardiging van) de getroffen gemeenten worden betrokken. Verwacht wordt dat de komende septembercirculaire hierover uitsluitsel zal geven.

Open eindregelingen: uitkeringen levensonderhoud

Via het zogeheten I-deel WWB ontvangt de gemeente een uitkering van het Rijk voor het verstrekken van uitkeringen levensonderhoud. Dit betreft uitkeringen in het kader van de WWB, WIJ, BBZ, IOAW en IOAZ. Dit zijn zogenaamde open einde regelingen. Gemeenten ontvangen een uitkering op basis van een objectief verdeelmodel. Voor Amstelveen gaat het in 2015 om bijna 18 miljoen euro. Daarmee is Amstelveen een voordeelgemeente. Dit voordeel is naar de toekomst toe onzeker, omdat het verdeelmodel volop in discussie. Met ingang van 2016 wordt al een aantal snel te realiseren aanpassingen doorgevoerd en voor 2017 en verder worden nog meer ingrijpende aanpassingen (overstap van steekproefgegevens naar integrale data) overwogen.

Open eindregelingen: Hulp bij huishoudens

Een andere grote open eind regeling is de integratie-uitkering voor reeds langer bij de gemeente ondergebrachte Wmo-taken, met name hulp bij huishoudens (Hbh). Voor 2016 bedraagt deze uitkering ruim 5 miljoen euro, dat is bijna 3 miljoen euro minder dan de 8 miljoen euro die in 2014 nog werd ontvangen. Deze ontwikkeling is meegenomen in de financiële paragraaf van de beleidsnota Wmo als financieel kader voor de decentralisatie Zorg.

Claims met betrekking tot tegemoetkoming in planschade

Bij het opstellen of wijzigen van bestemmingsplannen, het opstellen van een projectbesluit of buitenplanse ontheffingen van een bestemmingsplan (met name het gevolg van een voorgenomen bouwactiviteit) dient rekening gehouden te worden met verzoeken tot tegemoetkoming in planschade; dit kan betrekking hebben op inkomensvermindering dan wel waardevermindering van eigendom op grond van afdeling 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro).

Bij het opstellen van actualiseringplannen wordt ter beperking van het risico op planschade dit expliciet meegenomen in de wijze van bestemmen. Indien nodig wordt een planschaderisicoanalyse uitgevoerd. Een andere maatregel kan zijn om een wijziging in planologisch regime "voorzienbaar" te maken waardoor het recht op planschade vervalt.

Voor het opstellen van buitenplanse ontheffingen en projectbesluiten worden planschade overeenkomsten getekend met de initiatiefnemer/ontwikkelaar. Het financieel risico voor de gemeente blijft hierdoor beperkt tot de inzet van ambtelijke capaciteit voor het behandelen van planschade verzoeken. Deze kosten mogen wettelijk niet verhaald worden en komen om die reden ten laste van de betreffende grondexploitatie of als er geen exploitatie is, de algemene middelen. Planschadeverzoeken die als gevolg van de periodieke actualisatie van een bestemmingsplan worden ingediend komen in het geheel voor rekening van de algemene middelen. Voorgenomen wijzigingen tot ruimtelijke inperkingen moeten om deze reden voorzien worden van een financiële risicoparagraaf. In 2014 zijn enkele claims afgewikkeld binnen de grondexploitaties of met de provincie (N201).

Dividenduitkering Eneco

Amstelveen is voor 1,5 procent aandeelhouder van energiebedrijf ENECO. Met ingang van 2014 is de dividendraming structureel met 0,4 miljoen verhoogd op basis van de winstuitkeringen in de twee achterliggende jaren tot een niveau van 1,5 miljoen euro.

De Hoge Raad heeft eind juni 2015 beslist dat de Splitsingswet niet in strijd is met het recht van de Europese Unie, in het bijzonder met het vrij verkeer van kapitaal en de vrijheid van vestiging. Met deze uitspraak van de Hoge Raad zijn de vorderingen van Essent op de Staat definitief afgewezen. De zaken van Eneco en Delta verwijst de Hoge Raad terug naar het hof, maar uitsluitend wat betreft hun beroep op het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens. Het hof moet beoordelen of Eneco en Delta zich hier terecht op beroepen.

Volgens de Splitsingswet mogen beheerders van elektriciteits- en gasnetwerken geen deel uitmaken van een groep ondernemingen waartoe ook bedrijven behoren die in Nederland energie produceren, leveren of daarin handelen (het 'groepsverbod'). Evenmin mogen binnen de groep waartoe de netbeheerder behoort activiteiten worden verricht die strijdig kunnen zijn met het belang van het beheer van het desbetreffend energienet (het 'verbod op nevenactiviteiten').

Als gevolg van het groepsverbod moeten Essent, Eneco en Delta zich zodanig opsplitsen dat de netbeheerder geen onderdeel meer van de groep uitmaakt. De overheid behoudt de aandelen in de netbeheerder, en de overige onderdelen van deze ondernemingen mogen aan private aandeelhouders worden overgedragen.

Verwacht moet worden dat deze uitspraak tot een substantieel lagere dividenduitkering zal leiden. Zodra hierover meer duidelijkheid bestaat zal de raad worden geïnformeerd.

Dividenduitkering BNG

Aangescherpte kapitaaleisen voor banken, vervat in het Basel 3 akkoord, leiden er toe dat banken hun vermogen dienen te verhogen. De nieuwe eisen gelden met ingang van 2019. Dit kan er onder andere toe leiden dat, om het buffervermogen op te bouwen, aandeelhouders de komende jaren een lagere dividenduitkering ontvangen. Daarnaast staat de dividenduitkering mogelijk ook onder druk door invoering van een "Bankenbelasting".

De Amstelveense begroting bevat een structurele dividendinkomst van 170.000 euro.

Garanties: geldleningen maatschappelijk vastgoed

Per 1 januari 2016 staat Amstelveen borg voor 197.000 euro aan leningen. Dit betreft garanties voor de Atletiekbaan van 161.000 euro en inrichtingskosten wijkgebouw Middenhoven voor 36.000 euro.

Garanties: waarborg woningen

Het gaat hier om een tweetal oude regelingen op grond waarvan de gemeente borg staat voor leningen van de woningbouwcorporatie van voor 1995. Eind 2014 bedraagt de borgstelling 11,3 miljoen euro. De gemeente is voor 100 procent aansprakelijk ingeval van faillissement van de corporatie. De helft van eventuele aanspraken is vervolgens verhaalbaar op het Rijk.

Garanties: waarborg woningcorporaties

Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) zorgt er door middel van garantstelling voor dat woningbouwcorporaties tegen lagere rentetarieven leningen kunnen aantrekken. Daarbij is het uitgangspunt dat de sector zelf als eerste garant staat voor eventuele tekorten. Rijk en gemeenten staan vervolgens als achtervang garant mocht de sector zelf onvoldoende verhaal bieden. Eind 2014 betreft het leningen met in totaliteit een omvang van 432 miljoen euro.

Enkele corporaties zijn in de financiële problemen geraakt door het gebruik van financiële producten (derivaten). De sector is tot heden in staat gebleken de ontstane financiële situatie zelf op te lossen en heeft geen beroep gedaan op de gemeentelijke garantstelling.

In een raadsbesluit van 22 maart 1995 heeft Amstelveen een ongelimiteerde achtervangovereenkomst gesloten met WSW. Door verschillende maatschappelijke ontwikkelingen wil Amstelveen meer invloed op het investeringsprogramma van de in Amstelveen werkzame corporaties. In de raadsvergadering van 1 juli 2015 is besloten de overeenkomst met het WSW op te zeggen en het college van B&W te machtigen per lening een achtervangovereenkomst te sluiten.

Garanties: Nationale Hypotheek Garantie (NHG)

De NHG wordt verstrekt door de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW). Indien de huiseigenaar bij gedwongen verkoop met een restschuld achterblijft, wordt deze overgenomen uit hoofde van de NHG. Het WEW heeft hiervoor een fonds gevormd uit bijdragen van kopers onder de NHG regeling.

Bij (tijdelijke) liquiditeitstekorten van het WEW is de gemeente samen met alle andere Nederlandse gemeenten en het Rijk de verplichting aangegaan renteloze leningen aan het waarborgfonds te verstrekken. Het Rijk neemt 50% van deze renteloze leningen voor zijn rekening. Gemeenten nemen gezamenlijk de andere 50% voor hun rekening. Bij aanspraken op de achtervang betaalt het WEW de leningen in betere tijden terug aan gemeenten.

Op 15 april 2009 is tussen het Rijk en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) bestuurlijk afgesproken dat de achtervangfunctie van de gemeenten met ingang van 2011 zal worden beëindigd en volledig door het Rijk wordt overgenomen. Voor de tot deze ingangsdatum verstrekte garanties blijft de gemeente voor de helft achtervang evenals het Rijk, waarbij de gemeentelijke aanspraak plaatsvindt naar rato van de som van de nominale bedragen van de nog lopende leningen (50%) en de som van de verliesbedragen (50%).

Amstelveen staat eind 2014 in totaal voor 263,0 miljoen euro garant. Het bedrag waarvoor de gemeente garant staat, neemt in omvang af, doordat de gemeente alleen gevallen van voor 2012 borgt.

Wachtgeldvoorziening wethouders

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken & Koninkrijksrelaties (BZK) wenst dat de pensioenopbouw en uitkering van pensioenen zo snel mogelijk via ABP wordt opgebouwd en uitgevoerd. Op zijn vroegst komt er in 2016 een APPA-fonds en zal in eerste instantie betrekking hebben op het Rijk. De gemeentes zijn vanaf 2018 aan de beurt voor de waardeoverdrachten en dit kan dan in 2018, 2020 of 2022.

De verwachting is dat actieve bestuurders en de voormalige bestuurders met wachtgeld als eerste worden overgedragen, gevolgd door bestuurders zonder wachtgeld (zogenoemde slapers).

De waarde die overgedragen zal moeten worden wordt de "reservewaarde" van het lopende jaar genoemd oftewel de contante waarde van het doelvermogen om het pensioen uit te keren. Voor het bepalen van de reservewaarde is de rekenrente van essentieel belang. Hoe hoger de rente, hoe hoger het te verwachten rendement. Of anders geformuleerd: hoe hoger de rente, hoe lager de reservewaarde van het lopende jaar moet zijn om toch tot het doelvermogen aan te groeien.

Het kan zijn dat door ontwikkelingen in de toekomst een bedrag bijgestort moet worden in de getroffen voorziening. Hierbij kan gedacht worden aan een lagere rekenrente of het verplicht afkopen van afgesloten verzekeringspolissen bij overdracht aan het ABP vanaf 2018. De tussentijdse afkoopwaarde van dit soort polissen ligt (aanzienlijk) lager dan de premievrije waarde bij de verzekeraar op de einddatum. In de komende jaren zal blijken wat het Ministerie van BZK besluit over deze polissen.

Voor 4 (ex-)wethouders geldt dat er sprake is van een overlijdensrisico waarbij het tekort via een verzekering kan worden afgekocht. Daarnaast geldt dat voor afgesloten risicopolissen een overlijdensdekking geldt tot 65 jaar en voor de periode tot de aangepaste AOW-leeftijd niet. Dit geldt ook voor het wel/niet afsluiten van een collectieve arbeidsongeschiktheidsverzekering Politieke Ambtsdragers. In het laatste geval moet gedachte worden aan jaarlijkse premie van zo'n 30.000 euro. Als beide risico's niet wordt afgedekt via een polis/jaarlijkse premie moet in het geval dit zich voordoet de voorziening worden aangevuld. Het aan te vullen bedrag is per individu verschillend. Voor eind 2015 zal een besluit worden genomen om het risico wel/niet af te dekken.

Conclusie normale bedrijfsrisico's

Met het vaststellen van de nota Risicobeleid en reservebeleid heeft de raad bepaald dat ten aanzien van de normale bedrijfsrisico's een **risicobuffer van 10,0 miljoen euro** (5 procent van het begrotingstotaal van 180,0 à 200,0 miljoen euro) aangehouden dient te worden. Dit als buffer voor incidentele risico's (waarvoor geen voorziening is getroffen). Structurele problemen moeten in een sluitende meerjarenbegroting worden ingepast.

4.2 Financiële verhouding en decentralisaties

Door de decentralisaties in het sociaal domein met ingang van 2015 is sprake van nieuwe taken met Met ingang van 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor veel nieuwe taken op de terreinen Zorg, Werk en Jeugd. Deze drie terreinen komen afzonderlijk aan de orde in Programma 1 Sociaal Domein, verreweg het grootste van de zes programma's. Het totaalplaatje is als volgt samen te vatten:

1. Wat de inhoudelijke kaders betreft heeft de gemeenteraad aparte beleidsnota's vastgesteld voor de verschillende onderdelen. Het aldus geformuleerde beleid wordt uitgevoerd.
2. Wat de financiële kaders betreft is het beeld per beleidsterrein verschillend. Binnen het onderdeel Zorg lijkt sprake van budgettaire ruimte. Op het onderdeel Werk (exclusief bijstandsuitkeringen) is sprake van krapte en leggen meerjarige ombuigingen een druk op de toekomstige bekostiging van de Sociale werkvoorziening. Zoals hiervoor vermeld is op het onderdeel bijstandsuitkeringen (I-deel WWB) sprake van een voordeel, dat naar de toekomst toe onzeker is. Vooralsnog worden de tekorten op Werk gedekt uit het overschot op het I-deel. Op het onderdeel Jeugd is sprake van forse kortingen op het te ontvangen budget in combinatie met grote onzekerheid over de uitgavenkant. Op dit moment is niet te duiden in hoeverre het budget op korte en langere termijn toereikend is.

3. Alles overziende is het totaalbeeld dat op dit moment de bestaande inhoudelijke kaders volgens de vastgestelde beleidsnota's, alsmede de actuele financiële kaders volgens de Kadernota (inclusief meicirculaire gemeentefonds) geen aanpassing behoeven.

Duidelijk is, dat het geheel nieuwe taken en nieuwe financiële kaders dermate omvangrijk en complex, alsmede op onderdelen onzeker is, dat dit niet meer valt binnen de onzekerheidsmarges en risicobreedte van de reguliere bedrijfsvoering.

Algemeen uitgangspunt is, dat de effecten van de decentralisaties op de gemeentelijke financiële huishouding structureel binnen de meerjarenbegroting worden ingepast. Daarbij moet in aanmerking worden genomen, dat de gemeente geen invloed heeft op de inkomsten via het gemeentefonds en dat de invloed op de uitgavenkant beperkt wordt door open einde regelingen en wettelijke verplichtingen. Hetgeen overigens onverlet laat, dat de decentralisaties ook kansen bieden om voordelen te realiseren. Al met al is het verstandig om te beschikken over een stevige buffer om incidenteel tegenvallers op te vangen (risicobuffer), maar ook om noodzakelijke beleidsaanpassingen te implementeren inclusief eventuele flankerende maatregelen (faseringsbuffer). Voor een dergelijke noodzakelijk, c.q. wenselijk geachte buffer is geen objectieve maatstaf beschikbaar.

Wat de inkomstenkant betreft ontvangt de gemeente voor deze drie decentralisaties via het gemeentefonds een brede Integratie Uitkering Sociaal Domein. Deze loopt terug van afgerond 25 miljoen euro in 2015 naar 20 miljoen euro per 2019. Deze daling komt door kortingen van het Rijk op de macrobudgetten en door een nadelig herverdeeleffect op het nieuwe verdeelmodel Jeugd. De notitie naar aanleiding van de meicirculaire gemeentefonds, die bij de Kadernota 2016 is gevoegd, geeft hiervan een uitvoeriger analyse.

Conclusie financiële verhouding en decentralisaties

Gelet op de omvang van de budgetten die met de decentralisaties zijn gemoeid wordt uitgegaan van buffer ter hoogte van afgerond 25% van de totale Integratie Uitkering Sociaal Domein ad. ruim 20 miljoen euro per 2019. Derhalve een **risicobuffer van 5 miljoen euro**.

4.3 Grondexploitatie

Door de economische en vastgoedcrisis is de verdien capaciteit van grondexploitaties fors afgenomen. Of en wanneer de vastgoedmarkt weer aantrekt is onduidelijk, evenals de vraag of de "gouden tijden" van weleer zullen terugkeren. Tijden waarin forse winsten door de gemeente konden worden gerealiseerd. Er zullen uiteraard ontwikkelingen zijn die geld opleveren, maar tot welke omvang en wanneer is de vraag. Dit is mede afhankelijk van het niveau van herstel van de economie.

De afgelopen jaren heeft de gemeente daar waar nodig haar verlies genomen door een voorziening te treffen of boekwaarde af te waarden. Met diverse maatregelen probeert de gemeente Amstelveen de (woning)bouwproductie op gang te houden. Dit is met name mogelijk bij projecten die al in uitvoering zijn en waar al juridisch afdwingbare afspraken over zijn gemaakt. In de meerjarenbegroting zijn daarom alleen de opbrengsten opgenomen van de projecten die daadwerkelijk worden gerealiseerd; de zogenoemde harde inkomsten.

Conclusie grondexploitatie

Door de in de afgelopen jaren getroffen maatregelen is het risicoprofiel gering en is **geen risicobuffer** opgenomen voor grondexploitaties.

4.4 Mobiliteit

In het overdrachtdossier dat voor de nieuwe raad begin 2014 is gemaakt is onder het thema mobiliteit al aangegeven dat Amstelveen het komende decennium voor forse inspanningen op het gebied van mobiliteit en bereikbaarheid zal worden gesteld. Deze hangen deels samen met gemeentelijke ruimtelijke ontwikkelingen zoals De Scheg in de Noorder Legmeerpolder, maar grotendeels met initiatieven van andere overheden en commerciële partijen .

Verbreiding Rijksweg A9

Op 10 maart 2014 is een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de Staat der Nederlanden over de inpassing van de wegverbreding A9 door Amstelveen. Amstelveen draagt 40 miljoen euro bij aan bovenwettelijke maatregelen om de wegverbreding goed in te passen in de omgeving. De eerste tranche is betaald. De tweede tranche van 20 miljoen euro (prijsspeil 2012, te indexeren vanaf 2013) zal worden betaald per 1 januari 2020. De gemeentelijke bijdrage wordt geïndexeerd met het IBOI percentage. Het IBOI percentage wordt geraamd op gemiddeld 1,5% op jaarbasis. Dit percentage is ontleend aan de gerealiseerde percentages van de afgelopen jaren. Het Rijk vergoedt Amstelveen 2 miljoen euro, inclusief BTW, van de reeds door Amstelveen gemaakte voorbereidende projectkosten voor de verbreding van de A9. De afrekening van deze vergoeding vindt eveneens plaats in twee tranches, onder vergelijkbare voorwaarden. De uitvoering van het project zit in de periode 2020-2024. Na afloop van het project heeft de gemeente tot taak de aan de gemeente over te dragen projectonderdelen in te richten en in beheer te nemen. Dit betreft met name de overkapping in het Oude Dorp. Hiervoor zijn nog geen middelen voorzien.

Ombouw Amstelveenlijn

In maart 2013 is de voorkeursvariant voor de ombouw van lijn 51 tot een hoogwaardige tramlijn met Station Zuid vastgesteld door de Regioraad, met instemming van de gemeenteraad. Onderdeel van de plannen is de ombouw van drie gelijkvloerse naar ongelijkvloerse kruispunten op de Beneluxbaan. De gemeente betaalt een vaste eigen bijdrage van 5,6 miljoen euro. In de begroting is hiervoor een reserve opgebouwd ter grootte van 6,0 miljoen euro waarmee het risico is afgedekt. Naar verwachting wordt rond de jaarwisseling 2015/2016 de definitieve investeringsbeslissing genomen.

Inmiddels is de Stadsregio gestart met de planvorming voor verlenging van de Amstelveenlijn naar Uithoorn. Als dit project daadwerkelijk wordt gerealiseerd dan komt het project COVAU te vervallen (verbetering doorstroming busverkeer tussen Amstelveen en Uithoorn). Het is nog niet bekend of voor de Uithoornlijn een aanvullende eigen bijdrage aan de orde is.

Aanvankelijk zou bij de doortrekking van de Noord-Zuidlijn sprake zijn van de aanleg van een hoogwaardig openbaar vervoerstation ter hoogte van de halte Centrum. Onder meer de Provincie zou hiervoor een substantiële bijdrage verstrekken. Thans is sprake van een eenvoudiger overstapstation tussen tram en bus ter hoogte van de halte Ouderkerkerlaan. De planvorming hiervoor is gestart. Daarbij wordt eveneens gekeken naar capaciteitsvergroting voor het autoverkeer, welke op grond van de overeenkomst A9 deel uitmaakt van het project A9 (bouwfase). Of – en zo ja – sprake is van een gemeentelijke bijdrage is nog ongewis. Doorgaans worden openbaar vervoerprojecten voor 95% gefinancierd door de Stadsregio.

Stadshart

In november 2012 heeft de raad de visie voor het Stadshart 2025 vastgesteld. Daarin is een opwaardering en beperkte uitbreiding van het Stadshart voorzien. Ook heeft de raad middelen beschikbaar gesteld voor verlevendiging van het Stadsplein. Een plan van eigenaar Rodamco voor forse uitbreiding van het Stadshart kon niet op gemeentelijke steun rekenen. In juni 2015 zijn met eigenaar Unibail Rodamco afspraken over een nieuwe samenwerking gemaakt. In samenspraak met UR wordt gewerkt aan een ruimtelijke uitwerking van de visie Stadshart 2025. Daarbij zal uiteraard ook aandacht worden besteed aan maatregelen om de bereikbaarheid van het Stadshart met de auto, het openbaar vervoer en langzaam verkeer op peil te houden en zo mogelijk te verbeteren. Dan zal ook moeten blijken welke investeringen hiermee gemoeid zijn en welke bijdragen van andere partijen zoals de Stadsregio en beleggers denkbaar zijn.

Verbinding N201-A9

In 2008 is een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de Provincie over het project N201. Onderdeel van de overeenkomst was de afspraak dat de Provincie Noord-Holland studie doet naar verbetering van de verkeersafwikkeling in het plangebied Amstel-Meerlanden. Uit deze studie bleek dat aanvullende maatregelen na realisatie van de N201 gewenst zijn om te komen tot een toekomstvaste oplossing voor afwikkeling van het regionale verkeer tussen Uithoorn en Amstelveen en omgeving.

De voorkeursoplossing voor een oostelijke randweg (in combinatie met verbreding van de Zijdelweg-Bovenkerkerweg) is evenwel afgewezen door zowel de Gemeente als Provincie. Het is nog onduidelijk welk plan de voorkeur verkrijgt, welke investeringen ermee gemoeid zijn en welke kostenverdeling beoogd wordt. Een mogelijke no regret maatregel is de verbreding van een klein deel van de Bovenkerkerweg en aanpassing van de kruising Bovenkerkerweg/Wiegelweg ter hoogte van Westwijk zuidoost, zoals deze reeds was voorzien in de planvorming van Westwijk zuidoost. Hiervoor zijn nog geen middelen voorzien.

Overig

Overige ambities op het gebied van mobiliteit zouden bij voorkeur uit grondexploitaties moeten worden opgebracht. Onderhoud en instandhouding van deze infrastructurele werken zouden dan in de reguliere begroting moeten worden ingepast. Op grond van de huidige inzichten is het onwaarschijnlijk dat uit nieuwe grondexploitaties voldoende winsten zijn te realiseren om dergelijke (mobiliteits)kosten te dekken. Dit betekent dat inpassing van deze kosten in de gemeentebegroting moet plaatsvinden.

Conclusie mobiliteit

Gelet op het risicoprofiel bij de Rijksweg A9 en de gevormde reserve voor de ombouw Amstelveenlijn wordt **geen risicobuffer** opgenomen.

Resumé risicoprofiel

In dit hoofdstuk is ingegaan op de onderscheiden risico's van de gemeente en de beheersingsmaatregelen die in samenhang met deze risico's in het kader van de meerjarige budgettaire sturing, duurzame instandhouding en bedrijfsvoering worden genomen. Wat betekent deze risicoanalyse nu voor de weerstandscapaciteit in incidentele en in structurele zin?

Voor de structurele weerstandscapaciteit geldt dat structurele tegenvallers via bezuinigingen en/of inzetten van onbenutte belastingcapaciteit ingepast moeten worden in de wettelijk voorgeschreven sluitende meerjarenbegroting.

De incidentele benodigde weerstandscapaciteit voor het opvangen van incidentele tegenvallers, dan wel het gefaseerd kunnen invoeren van structurele bezuinigingsmaatregelen, zijn als volgt gekwantificeerd:

- Buffer van 10,0 miljoen euro voor de normale bedrijfsrisico's (5% over begrotingstotaal 190,0 á 200,0 miljoen euro);
- Additionele buffer van 5 miljoen wegens grote onzekerheden met betrekking tot decentralisaties (25% van de totale integratie-uitkering sociaal domein ad. 20 miljoen euro).

In totaliteit betreft het 15 miljoen incidenteel benodigde weerstandscapaciteit. Ten opzichte van de begroting 2015 is dit 2,5 miljoen verlaagd.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit omvat de structurele en incidentele mogelijkheden van de gemeente om tegenvallers op te vangen.

1. Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit bezuinigen/ombuigingen en de onbenutte belastingcapaciteit. Het kwantificeren van de bezuinigingen/ombuigingen is in dit verband weinig relevant. Al is het alleen maar omdat de gemeente over een structureel sluitende meerjarenbegroting moet beschikken.

De zogenaamde belastingcapaciteit kan wel worden gekwantificeerd omdat daar maatstaven voor gelden. Het benutten van deze weerstandscapaciteit is overigens een puur lokaal bestuurlijke aangelegenheid zolang geen sprake is van de zogenaamde artikel 12-status van een gemeente.

De onbenutte belastingcapaciteit wordt bepaald door de actuele OZB opbrengst van een gemeente te vergelijken met de opbrengst van het gemiddelde in Nederland vermenigvuldigd met 1,2. Dit wordt gezien als een redelijk peil. Gemeenten die een beroep willen doen op de artikel 12-status (extra financiële ondersteuning) moeten om daarvoor in aanmerking te komen in elk geval hun OZB-tarief op redelijk peil brengen (1,2 maal het gemiddelde tarief voor Nederland). Daarbij geldt als randvoorwaarde dat de afvalstoffenheffing en het rioolrecht kostendekkend moeten zijn. Voor zover dit (nog) niet geval is wordt dit als aanvullende correctie in de berekening meegenomen. De onbenutte belastingcapaciteit bedraagt voor Amstelveen op jaarbasis afgerond **10 miljoen euro**.

2. Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit bevat:

1. Algemene reserve
2. Bestemmingsreserves/egalisereserves
3. Niet gerealiseerde boekwinsten en stille reserves

2.1 Algemene reserve

De Kadernota 2016 laat een ontwikkeling van de algemene reserve zien naar een niveau van ruim 30 miljoen euro. Dit niveau gaat uit jaarlijks structureel sluitende begrotingen. Onderdeel van de besluitvorming bij de Kadernota 2016 is echter geweest het bewerkstelligen van structurele overschotten in de komende jaren met het oog op de duurzame instandhouding op langere termijn en het versterken van de reservepositie op kortere termijn. In de nu uitgewerkte meerjarenbegroting komen deze overschotten ten gunste van de algemene reserve. In dat geval stijgt de algemene reserve naar een omvang ultimo 2019 van afgerond **40 miljoen euro**. Dit is ruim boven de door de raad vastgestelde ondergrens van 17,0 miljoen euro (raadsbesluit 11 november 2009).

2.2 Bestemmingsreserves/egalisereserves

Bestemmingsreserves zijn door de raad ingesteld. Het aanwenden van deze reserves voor het opvangen van tegenvallers/calamiteiten is een raadsaangelegenheid. Vaak hebben deze reserves een specifiek doel waardoor een andere aanwending dan dit doel niet mogelijk is, zonder dat flankerende of compenserende maatregelen moeten worden getroffen. In de nota Risicobeleid en reservebeleid Amstelveen wordt uitgebreid ingegaan op de functies van de verschillende bestemmingsreserves en egalisereserves en de relatie met de weerstandscapaciteit. In essentie komt de analyse erop neer dat het overgrote deel van de bestemmingsreserves/ egalisereserves niet tot de weerstandscapaciteit van de gemeente kan worden gerekend, omdat het bestuurlijk geormerkte reserves betreft. Anderzijds is het in geval van calamiteiten mogelijk een deel van deze reserves als weerstandscapaciteit in te zetten. Consequenties van het benutten van deze reserves moeten dan overigens wel meerjarig in de begroting worden ingepast.

In totaliteit bedragen de bestemmingsreserves, egalisereserves en overige reserves zo'n 130 miljoen euro in 2016. Hiervan bedraagt de reserve dekking kapitaallasten ongeveer 100 miljoen euro. Deze reserve dient ter dekking van in het verleden uit eenmalige middelen gedekte investeringen en is ingesteld op grond van wettelijke voorschriften. Feitelijk is dit een administratieve reserve.

Het volume van de andere bestemmings-, egalisatie- en overige reserves is derhalve 30 miljoen euro. Ingeval van calamiteiten is het mogelijk om een deel van deze reserves een andere aanwending te geven ("nood breekt wet") en tot de weerstandscapaciteit te rekenen. De speelruimte is overigens beperkt doordat 6 miljoen euro betrekking heeft op de Amstelveense bijdrage aan de M51 ("Amstelveenlijn"), 3 miljoen euro bestemd is voor nieuwbouw onderwijshuisvesting en 3 miljoen euro benodigd is voor de FLO-kosten brandweer.

Op grond van de huidige reservepositie en de verwachting omtrent de middellange termijn kan 15 á 20 procent van het huidige volume, derhalve **5 miljoen euro**, tot de weerstandscapaciteit worden gerekend. Genoemde omvang die gerekend wordt tot de weerstandscapaciteit zal periodiek moeten worden herijkt op basis van de aldan beschikbare reserves en hun oormerking. De huidige beschikbare reserves zullen namelijk worden besteed waardoor het volume (en dus de weerstandscapaciteit) wordt beïnvloed. Aan de andere kant zullen in de toekomst wellicht nieuwe reserves worden gecreëerd.

2.3. Niet gerealiseerde boekwinsten en stille reserves

De gemeente bezit 1,1 miljoen vierkante meter grond met een boekwaarde van afgerond 3,3 miljoen euro. De getaxeerde waarde (agrarisch gebruik) bedraagt 4,7 miljoen euro. Wanneer deze gronden ontwikkeld gaan worden zal een hogere opbrengst in het verschiet liggen. Dit is naar de toekomst toe een potentiële risicobuffer. Onder de bestemmingsreserves (dekking kapitaallasten) staat 1,67 miljoen euro ter dekking van de grondaankopen van JC van Hattumweg, Carmenlaan en Bovenkerkerpolder.

Voor dit moment wordt volstaan met het verschil tussen de boekwaarde (minus bestemmingsreserve) ten opzichte van de agrarische waarde. Dit saldo van afgerond **3 miljoen euro** wordt gerekend tot de weerstandscapaciteit (defensieve benadering).

Resumé incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit van de gemeente wordt bepaald door:

- De algemene reserve ad. 40 miljoen euro;
- Aangevuld met 5 miljoen euro gelabeld aan bestemmingsreserves, egalisereserves en overige reserves; en
- Het verschil ad 3 miljoen euro tussen de agrarische en boekwaarde van gemeentelijke gronden.

In totaliteit bedraagt de incidentele weerstandscapaciteit 48 miljoen euro in 2016.

Conclusie paragraaf weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is zoals gezegd de mate waarin de gemeente Amstelveen in staat is om tegenvallers (risico's) op te vangen.

Met het naast elkaar zetten van het in dit hoofdstuk geschetste risicoprofiel en weerstandscapaciteit kan worden geconcludeerd dat waar het de **incidentele** kant van het weerstandsvermogen betreft, de beschikbare weerstandscapaciteit 48 miljoen euro bedraagt tegenover een benodigde buffer van 15 miljoen euro.

Voor **structurele** ontwikkelingen geldt dat deze structureel in de begroting dienen te worden ingepast. In een eventueel structureel "worst case scenario" beschikt de gemeente naast het ombuigen op voorzieningen/schrappen van taken over een belastingcapaciteit buffer van 10 miljoen euro om overige structurele ontwikkelingen op te vangen.

Dankzij het door de jaren heen gevoerde financiële beleid kan het weerstandsvermogen van Amstelveen als goed worden gekwalificeerd.

In 2013 heeft de Vereniging van Nederlandse Gemeenten met hulp van vier pilot gemeenten de houdbaarheidstest gemeentefinanciën ontwikkeld. In het voorjaar 2015 is een aangepaste versie ter beschikking gesteld. Dit model geeft meer inzicht in geldstromen en schuldpositie dan de gecompriëerde balans. De test wil inzicht geven in twee zaken:

1. Is de bestaande schuldenlast verantwoord?
2. Houdt de gemeente bij een scenario met economisch slecht weer genoeg geld over om de schuldverplichtingen te blijven voldoen zonder dat noodzakelijke publieke voorzieningen in de knel komen?

De uitkomst van deze test bevestigt het positieve beeld over de schuldpositie en daarmee het weerstandsvermogen van Amstelveen.

5 Commissie Depla

In het rapport van de Adviescommissie Vernieuwing van de begroting en verantwoording van gemeenten (commissie Depla) wordt onder andere geadviseerd de kaderstellende en controlerende rol van de raad te versterken. Dit kan volgens de commissie door kengetallen te gebruiken die de financiële positie van gemeenten weergeven en die kunnen dienen ter vergelijking met andere gemeenten. Inmiddels heeft een landelijke werkgroep een aantal kengetallen verder uitgewerkt.

In de Staatscourant staat een gedetailleerde berekening van de kengetallen weergegeven voor zowel de begroting als de rekening⁴. Tevens staat in de bijlage een voorgeschreven format voor het weergeven van deze kengetallen in de begroting en rekening.

a1. Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

Omdat bij leningen er onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast

a2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De wijze van berekening is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.

b. Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin Amstelveen in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen: het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal.

---

⁴ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2015-20619.html>

c. Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten.

d. Grondexploitatie

Het financiële kengetal "grondexploitatie" geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. Een norm bepalen voor dit kengetal is lastig. De boekwaarde zegt namelijk niets over de relatie tussen de vraag en aanbod van woningbouw dan wel m2-bedrijventerrein. Het is van wezenlijk belang wat de verwachte vraag is. Dit vergt meer onderzoek dan naar voren komt uit dit kengetal.

De boekwaarde van de gronden geeft wel weer of een gemeente veel middelen heeft gestopt in haar grondexploitaties. Dit geld dient namelijk nog terugverdiend te worden (Amstelveen heeft een negatief % en dit geeft aan dat er meer is ontvangen dan uitgegeven voor de grondexploitaties).

e. Belastingcapaciteit (lokale lasten)

Dit kengetal geeft inzicht hoe de belastingdruk van de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Een percentage onder de 100% betekent dat de belastingdruk van Amstelveen lager is dan het landelijk gemiddelde. Het Coelo publiceert ieder jaar de totale woonlasten in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente.

Dit levert voor Amstelveen de volgende waarden op:

Kengetallen:	rekening 2014	begroting 2015	begroting 2016
Netto schuldquote	20%	37%	13%
Idem gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	2%	17%	9%
Solvabiliteitsratio	53%	50%	63%
Structurele exploitatieruimte	2%	0%	1%
Grondexploitatie	-2%	2%	-4%
Belastingcapaciteit	99%	96%	96%

Aan de Provincie Noord-Holland is de vraag gesteld wat bovenstaande kengetallen nu betekenen voor de gemeente Amstelveen. Uitgangspunt voor de wetgever is dat gemeenteraden zelf normen bepalen. Momenteel is het alleen een instrument voor de gemeenten en staat niet uitgeschreven hoe toezichhouders dit moeten beoordelen. Om toch enig gevoel bij bovenstaande kengetallen te krijgen is (net als in paragraaf 8.2 van de programmarekening 2014) als referentie opgenomen de kwalificaties die de Provincie Gelderland in november 2014 heeft gestuurd aan de gemeenteraden van de provincie.

6 Overige aandachtspunten

Naast hiervoor genoemde zaken die financieel te vertalen zijn spelen er nog enkele andere risico's die moeilijk zijn te kwantificeren, maar wel risicovol kunnen zijn voor de gemeente.

Vennootschapsbelastingplicht (VpB)

Eind 2014 is het wetsvoorstel modernisering vennootschapsbelastingplicht voor overheids-ondernemingen aangenomen door de Tweede Kamer. Het wetsvoorstel beoogt een gelijk speelveld te creëren tussen overheidsondernemingen en private ondernemingen. Op 1 januari 2016 treedt de vennootschapsbelastingplicht voor overheidsbedrijven in werking. Ook gemeenten krijgen vanaf dat moment verplicht te maken met deze belastingsoort die nu alleen geldt voor ondernemers. Een belangrijke kanttekening hierbij is dat gemeenten in het verleden verliezen hebben genomen op grondexploitaties en dat de kans bestaat dat door een aantrekkende economie over dezelfde exploitaties vanwege VpB-plicht vanaf 2016 winstbelasting betaald moet worden.

Naar aanleiding van de vennootschapsbelastingplicht (VpB-plicht) zijn diverse vraagstukken gerezen. Gemeenten en provincies moeten immers in de begroting (vanaf 2016) al rekening houden met de VpB-plicht: Welke activiteiten zijn bijvoorbeeld belastingplichtig, hoe wordt het fiscale resultaat op deze activiteiten bepaald, hoe gaat de fiscale openingsbalans eruit zien etc.?

Dergelijke vraagstukken worden door de werkgroep VpB waarin o.a. vertegenwoordigers van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO), het ministerie van Financiën en de Belastingdienst), behandeld. Het streven is om zoveel mogelijk uit te werken in handreikingen. Op 5 juni 2015 publiceerde de VNG het volgende: "Het ambtelijk overleg van de VNG en de VvG (Vereniging Van Grondbedrijven) met de Belastingdienst over de Vennootschapsbelasting overheidsondernemingen voor Grondbedrijven is vandaag gestaakt. De Belastingdienst kwam tijdens het overleg vandaag naar ons inzicht met ingrijpende nieuwe gezichtspunten. De gevolgen daarvan voor gemeenten zijn niet te overzien, daarom is besloten het overleg te staken." De VNG heeft na het hervatten van de besprekingen een consultatiedocument voorgelegd aan haar leden waar tot 24 augustus op gereageerd kon worden. De ontwikkelingen zullen nauwlettend in de gaten worden gehouden.

Kengetallen commissie Depla

Met ingang van de begroting 2016 worden de kengetallen structurele exploitatieruimte, netto schuldquote, solvabiliteit lokale lasten en grondexploitatie verplicht opgenomen in deze paragraaf. De commissie Depla geeft aan dat deze kengetallen meer (vergelijkbaar) inzicht geeft in de financiële positie van de gemeente. Andere aanbevelingen vanuit deze commissie om de vergelijkbaarheid van gemeenten te vergroten, zoals verplicht afschrijven op immateriële activa (o.a. wegen), het op 1 programma verantwoorden van de overhead en rente, verplichte lijst bestuurlijke producten staan op de nominatie om op korte termijn te volgen.

Commissie BBV

Naast aanpassingen vanuit de commissie Depla volgen ook wijzigingen vanuit de commissie BBV.

In de zomer 2015 wordt onder andere een notitie opgesteld met stellige uitspraken (betekent dat de gemeente dit moet opvolgen) over verantwoording van grondexploitaties in de jaarrekening/begroting. In de notitie wordt onder andere ingegaan op interne rente-toerekening dat verstrekende gevolgen kan hebben. In de paragraaf financiering staat ter verduidelijking een rekenvoorbeeld opgenomen. Daarnaast kan het mogelijke voorstel van de commissie Depla om de overhead en rente centraal te verantwoorden op 1 programma invloed hebben op de renteverrekening. Bij de actualisering van de rente-exploitatie in 2016 zal vermoedelijk meer duidelijk zijn.

3.3 onderhoud kapitaalgoederen

Deze paragraaf geeft inzicht in de wijze waarin de duurzame instandhouding van de fysieke gemeentelijke infrastructuur (kapitaalgoederen genoemd) is gewaarborgd. Het betreft het onderhoud aan wegen, gemeentelijk vastgoed, riolering, groen, sport en water. Met het onderhoud van deze kapitaalgoederen is een substantieel deel van de financiële middelen van de gemeente Amstelveen gemoeid.

In de Kadernota 2009 is het duurzaam financieel beleid van de gemeente Amstelveen geactualiseerd in navolging van de motie "Amstelveen financieel duurzaam" (2006) en de nota "Herijking activabeleid" (2006). Met de in 2011 vastgestelde kaders in het "Beeldkwaliteitsplan beheerkwaliteit in beeld" en de "Nota Wegen" continueert de raad het ingezette financieel duurzame beleid. Uitgangspunt in de Amstelveense begroting is dat structureel onderhoud, structureel in de begroting is opgenomen. Door het werken met geactualiseerde beheerplannen (getoetst door schouw in de buitenruimte) is goed zicht op de relatie onderhoudsniveau versus structureel budget.

3.3.1 Beleidskader en kwaliteit

Vanuit de Provincie is eind april de "Kaderbrief Financieel toezicht" ontvangen. Hierin wordt onder andere ingegaan op de structurele houdbaarheid van onderhoud kapitaalgoederen in een tijd van bezuinigingen. Bij het opstellen van deze paragraaf is dit extra beoordeeld. Voor alle genoemde kapitaalgoederen geldt dat het onderhoudsniveau en de bijbehorende budgettaire middelen zich op een dusdanig niveau bevinden dat daarmee het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau bereikt wordt. Voor nu en voor de toekomst. Van achterstallig onderhoud is bij geen van de kapitaalgoederen sprake.

Kwaliteitsniveaus van een groot aantal kapitaalgoederen zijn benoemd in het "Beeldkwaliteitsplan beheerkwaliteit in beeld" (2011) en de bijbehorende beeldencatalogus. De catalogus bevat foto's van diverse objecten en die maken daarmee inzichtelijk welke kwaliteit op welke locatie wordt nagestreefd⁵.

Dit beeld laat zich als volgt samenvatten:

Beheerkwaliteit: "de koers 2011-2014"							
	Stadshart	Hoofdinfrastructuur	Bedrijventerrein	Winkelcentra	Woonwijken	Heemparken	Buitengebied
Groen	Hoog	Basis+	Basis	Hoog	Basis+	Hoog	Basis
Meubilair	Hoog	Basis+	Basis	Hoog	Basis+	Hoog	Basis
Reiniging	Hoog	Basis+	Basis	Hoog	Basis+	Hoog	Basis
Verharding	Hoog	Basis	Basis	Hoog	Basis	Hoog	Basis
Civiele kunstwerken	Hoog	Basis+	Basis	Hoog	Basis+	Hoog	Basis

Bron: Beeldkwaliteitsplan beheer 2011-2014

⁵ De kwaliteitsniveaus die Amstelveen hanteert zijn afgeleid van de beeldmeetlat zoals door CROW gedefinieerd.

Onderstaande tabel vat het beleidskader en de bijbehorende kosten van de diverse categorieën kapitaalgoederen samen (x 1.000 euro). De bedragen zijn een dwarsdoorsnede van de begroting en worden via de programma's geautoriseerd. Waar naast budgetten voor onderhoud ook sprake is van budgetten voor vervanging wordt dat afzonderlijk aangegeven omdat onderhoud en vervanging nauw aan elkaar gerelateerd zijn. Immers: lang wachten met vervangen, resulteert in hogere onderhoudslasten.

In deze paragraaf gaat het om onderhoud. Rente en afschrijving over kapitaalgoederen maken daar geen deel van uit. Binnen de regels van het BBV worden geen kosten van onderhoud geactiveerd, waardoor ook geen rente en afschrijving over onderhoud in deze paragraaf wordt meegenomen. De tabel bevat dus geen investeringen die op de balans staan vermeld (en waarover wordt afgeschreven). In onderstaande tabel is de ambtelijke inzet opgenomen, zodat een totaalbeeld ontstaat van de kosten.

Categorie	Beleidskader	Primitieve begroting 2015			Primitieve begroting 2016		
		ambtelijke inzet	overige kosten	totaal	ambtelijke inzet	overige kosten	totaal
Wegen	Beeldkwaliteitsplan 2011 en Nota Wegen 2011						
- onderhoud		2.157	3.818	5.975	2.193	4.514	6.707
- reconstructie		138	2.031	2.169	141	889	1.030
Openbare verlichting	Beeldkwaliteitsplan 2011 en Verlichtingsplan 2007						
- onderhoud		160	1.164	1.324	162	1.179	1.341
- vervanging			457	457		458	458
VRI	n.v.t.						
- onderhoud		342	490	832	346	490	836
- vervanging			1.606	1.606		740	740
Vastgoed	Begrotingssystematiek vastgoed 2007		4.966	4.966		4.966	4.966
Riolering	GRP 2010 - 2014						
- onderhoud		1.388	1.993	3.381	1.407	1.994	3.401
Groen	Beeldkwaliteitsplan 2011 en Groenstructuurplan 2008	6.300	3.141	9.441	6.402	3.244	9.646
Sport	Nota heroriëntatie gemeentelijk sportbeleid 2010-2015						
- onderhoud			455	455		118	118
Water	Stedelijk Waterplan						
			53	53		0	0
		10.485	20.174	30.659	10.651	18.592	29.243

3.3.2 Wegen

Met een vervangingswaarde ruim boven de 200,0 miljoen euro is het Amstelveense wegennet één van de belangrijkste thema's binnen duurzame instandhouding. Het vigerend beleidskader is de Nota Wegen uit 2011, het beeldkwaliteitsplan Amstelveen uit 2011 en het uitvoeringsprogramma infra-werken 2014-2018. Inhoudelijk geeft de Nota Wegen een beeld van arealen, leeftijdsopbouw, gehanteerde grondslagen, werkwijze en beleidsontwikkelingen. De nota voorziet in een onderhoudsniveau waarmee wegen veilig begaanbaar zijn conform de wegenwet en aansluit op het kwaliteitsniveau zoals vastgelegd in het beeldkwaliteitsplan Amstelveen.

Bij een evaluatie van de Nota Wegen in 2013 is gesteld dat de gehanteerde principes gehanteerd zullen blijven worden. In de praktijk tekent zich de situatie af dat rioleringen, mede door moderne technieken, langer in stand kunnen worden gehouden. Hieruit vloeit voort dat een temporisering van doorgaans kostbare renovaties, ook van de weggedeelten boven de riolering, gerechtvaardigd lijken. Een verlaging van het wegenbudget is mede op grond van dit gewijzigde vertrekpunt ingezet. In de praktijk wordt de situatie financieel en technisch gevolgd waarbij de duurzame instandhouding van de infrastructuur is geborgd.

Deze inhoudelijke component is gekoppeld aan de budgettaire kaders waarbij voor meerjarig onderhoud een doorkijk tot 2020 is gegeven en voor rehabilitatie⁶⁾ tot 2035.

In het uitvoeringsprogramma infra-werken 2014-2018 zijn de diverse planningen (verkeer, riolering, groen, water, wegen etc.) integraal afgestemd en in relatie gebracht tot de beschikbare middelen en prioriteiten. Deze is in juli 2014 vastgesteld in de gemeenteraad en vormt een belangrijk kader voor uitvoering en financiën.

Het planmatig onderhoud krijgt vorm met behulp van het wegenbeheersysteem in combinatie met visuele inspectie.

3.3.3 Groen

Naast het niveau van dagelijks onderhoud (vastgelegd in beeldkwaliteit) speelt de inrichtingskwaliteit een belangrijkere rol als het gaat om de duurzaam kapitaal. In een moderne stad zal er voldoende aandacht moeten zijn voor de vraag of de (groene) inrichting voldoet aan de veranderende eisen van functionaliteit, veiligheid en esthetiek. Door de bezuinigingen staan vervangings- en herinvesteringsbudgetten mede onder druk. Daarentegen vallen de meeste aanbestedingen door de marktsituatie de laatste jaren gunstig uit. Ook de groenvervangingen zijn afgestemd met het uitvoeringsprogramma infra-werken 2014-2018.

3.3.4 Water

In 2008 is het Stedelijk Waterplan vastgesteld. Het Waterplan is een gezamenlijke productie van de gemeente Amstelveen en Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht. Het waterplan draagt met de uitvoering van een aantal maatregelen bij aan een duurzaam, veilig en kwalitatief goed watersysteem. In het Waterplan is een aantal acties geformuleerd om onder meer de waterkwaliteit, waterveiligheidsaspecten en het beheer en onderhoud te verbeteren.

Het Rijnlandse gebied (westzijde van Amstelveen) van waterlopen is inmiddels na opschoning van achterstallige bagger overgedragen aan het Hoogheemraadschap. Hiervoor is bij de Kadernota 2010 een eenmalig bedrag van 1,0 miljoen euro beschikbaar gesteld. De uitvoering van de werkzaamheden is inmiddels gereed. Naast deze eenmalige middelen is met ingang van 2013 een structureel budget van 0,2 miljoen euro beschikbaar voor het permanent baggeren van de gemeentelijke watergangen.

3.3.5 Openbare verlichting

De begroting bevat structurele budgetten voor energie, preventief onderhoud, correctief onderhoud (schadeherstel) en vervanging. Het structurele vervangingsbudget bedraagt afgerond 0,4 miljoen euro. Dit is gebaseerd op het aantal lichtmasten (iets meer dan 17.000) en armaturen, de gemiddelde levensduur en de vervangingskosten per stuk. Fluctuaties in het vervangingspatroon worden geëgaliseerd via de egalisatiereserve openbare verlichting.

3.3.6 Verkeersregelinstallaties (VRI)

Voor de vervanging van VRI's is jaarlijks afgerond 0,4 miljoen euro beschikbaar. Bedragen die niet in enig jaar tot besteding komen, worden toegevoegd aan de egalisatiereserve vervanging VRI. Naar aanleiding van besluitvorming over het uitvoeringsprogramma verkeer 2012-2015 is de

---

⁶⁾ Vervanging van de weg bij einde levensduur. In de regel na 50 jaar.

bestedingsmogelijkheid van deze reserve uitgebreid. Het is nu ook mogelijk infrastructurele aanpassingen bij de vervanging mee te nemen. Zo kan een VRI bijvoorbeeld vervangen worden door een rotonde, of er kan voor gekozen worden om opstelvakken te wijzigen of uit te breiden. Bij de keuze voor een rotonde of VRI worden meerdere aspecten afgewogen, zoals verkeersveiligheid, verkeersafwikkeling, oversteekbaarheid en sturingsmogelijkheden.

Vanwege differentiatie in de functionele en technische levensduur van de diverse componenten van een verkeersregelinstallatie (hardware, software, masten, lantaarns, bekabeling) wordt in veel gevallen niet de complete installatie vervangen. De kosten van het implementeren van vastgesteld beleid (bijvoorbeeld Kernnet fiets of doorstroming openbaar vervoer) en nieuwe technische ontwikkelingen (bijvoorbeeld LED of laagspanning) zijn opgenomen in de ramingen.

Een deel van de verkeerslichten is gedeeltelijk of uitsluitend gerealiseerd voor de Amstelveenlijn. Amstelveen heeft het functioneel en technisch beheer waarbij volgens vastgelegde verdeelsleutels de onderhouds- en vervangingskosten van deze installaties in rekening worden gesteld bij de gemeente Amsterdam.

3.3.7 Riolering

Op 17 december 2014 is het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2015–2020 vastgesteld door de raad. In het GRP wordt weergegeven hoe de gemeente Amstelveen in de periode 2015-2020 haar rioleringstaak wil uitvoeren. De doelen van het voorliggende GRP zijn:

- Duurzame bescherming volksgezondheid: de aanleg en het beheer van voorzieningen voor de inzameling en het transport van afval-, hemelwater bewerkstelligen dat verontreinigd water uit de directe leefomgeving wordt verwijderd;
- Handhaving goede leefomgeving: de riolering zorgt daar waar nodig voor de ontwatering van de bebouwde omgeving en voorkomt overlast door naast het afvalwater van huishoudens en bedrijven daar waar nodig ook het hemelwater van daken, pleinen, wegen en dergelijke en overtollig grondwater in te zamelen en af te voeren;
- Duurzame bescherming van natuur en milieu: door de aanleg en instandhouding van riolering wordt de directe ongezuiverde lozing van water op bodem of oppervlaktewater voorkomen;
- In 2011 is het Bestuursakkoord Water, waarin de kaders voor de samenwerking in de afvalwaterketen zijn weergegeven, vastgesteld. Door deze samenwerking tussen gemeenten onderling en met waterschappen, is de intentie de kwetsbaarheid te verminderen (door kennisdeling), de kwaliteit te verhogen en landelijk een kostenbesparing te realiseren van 380 miljoen euro per jaar in 2020 ten opzichte van de autonome stijging die was voorzien voor de afvalwaterketen. Uiteindelijk is het de bedoeling om 'minder meer' uit te geven, voor Amstelveen is dit concreet 1,1 miljoen euro in 2020. Binnen het beheergebied van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AVG) is hiervoor een samenwerkingsovereenkomst Bestuurlijk Overleg Water AGV-gebied (BOWA) opgesteld.

In 2018 wordt een tussenevaluatie gehouden van het GRP 2015-2020.

3.3.8 Vastgoed

Met circa 100 gebouwen en 40 schoolgebouwen (gezamenlijke verzekerde waarde 344 miljoen euro) kent Amstelveen een vastgoedportefeuille waarvoor toereikende budgetten voor instandhouding essentieel zijn. Sinds 2007 bevat de begroting structurele budgetten voor "eeuwigdurend onderhoud", bedoeld voor duurzame instandhouding van het gemeentelijk vastgoed. Deze budgetten zijn gebaseerd op planningen van jaarlijks onderhoud (JOP) en planmatig meerjarig onderhoud (MOP). Het structureel budget voor meerjarig onderhoud is het gemiddelde jaarbedrag van de meerjarenonderhoudsplanning voor de komende twintig jaar. Voor wat betreft meerjarig onderhoud worden de verschillen tussen de structurele begrotingsbelasting en de werkelijke uitgaven in enig jaar geëgaliseerd via de onderhoudsvoorziening.

Jaarlijks wordt voor een derde van alle panden de meerjarenonderhoudsplanning geactualiseerd, zodat het gehele bestand in een cyclus van drie jaar grondig wordt doorgenomen. Op deze manier wordt tevens zicht gehouden op de bouwkundige kwaliteit van het gebouwenbestand. Omdat het gebouwenbestand geleidelijk verouderd, vertoont de meerjarenonderhoudsplanning een opwaartse tendens. Daartegenover kunnen onderhoudsmaatregelen van panden die naar verwachting zullen worden afgestoten in voorkomende gevallen achterwege blijven. Ieder jaar bij de opstelling van de jaarrekening wordt in samenhang met de actuele meerjarenonderhoudsplanning beoordeeld, of de stand van de onderhoudsvoorziening toereikend is. Het meerjarenperspectief geeft een sluitend beeld tot en met 2034 met een onderhoudspiek rond 2020 als het raadhuis de veertigjarige leeftijd bereikt.

Jaarlijks wordt het daadwerkelijk noodzakelijke onderhoud bepaald en uitgevoerd. Bij panden waarvan voortgezet gebruik wordt voorzien, wordt gestuurd op het voorkomen van achterstallig onderhoud. Bij gebouwen waarvan duidelijk is dat deze op korte termijn (enkele jaren) zullen worden afgestoten, vindt onderhoud daarentegen op een minimaal niveau plaats, zij het met inachtneming van de aan deze gebouwen te stellen gebruiks- en kwaliteitseisen.

Met ingang van 2015 ligt de wettelijk geregelde verantwoordelijkheid voor het onderhoud van schoolgebouwen geheel bij de schoolbesturen. In verband hiermee heeft m.i.v. 2015 een uitname plaatsgevonden uit het Gemeentefonds. Daartegenover ontvangen de schoolbesturen een hogere vergoeding van het Rijk.

De Kadernota 2017 bevatte een schets van een aantal nieuwe ontwikkelingen met betrekking tot de onderwijshuisvesting die onze aandacht vragen. Dit komt nader aan de orde via een apart voorstel Integraal HuisvestingsProgramma (IHP) 2016-2022.

3.3.9 Buitensportaccommodaties

De instandhouding van buitensportaccommodaties vraagt zowel om voldoende jaarlijks onderhoud als om de regelmatige vervanging van gras- en kunstgrasmatten. De laatste jaren is een aantal natuurgrasvelden vervangen door kunstgrasvelden. Deze omzetting is nauwelijks van invloed op de onderhoudskosten.

Met ingang van 2015 is de verantwoordelijkheid voor het onderhoud van de buitensportaccommodaties, m.u.v. die voor terreinafsluitingen, hoofdonthoudingswegen en opgaand groen, bij de stichting Sportbedrijf Amstelveen gelegd. De stichting is hiertoe in staat gesteld door verlaging van de uitgavendeckende huren bij gelijkblijvende subsidies.

3.3.10 Context gemeente breed activabeleid

Het waarborgen van de duurzame instandhouding is, naast hetgeen hierboven specifiek per onderdeel is beschreven, ingebed in een gemeente breed activabeleid. Vanuit die invalshoek zijn twee budgettaire kaders van belang om in samenhang gemeente breed te bezien:

1. Stelpost areaal

Toename van het aantal woningen/inwoners levert extra areaalinkomsten op (algemene uitkering en OZB) maar betekent ook extra areaaluitgaven. Deels direct herkenbaar in de vorm van nieuw te onderhouden wegen, groen etc. maar deels ook indirect in de vorm van een groter beroep op voorzieningen zoals sportaccommodaties.

In de Kadernota 2009 ("visie op areaal") is afgesproken dat in de meerjarenraming hogere inkomsten als gevolg van toenemend areaal (met name gemeentefonds) waar geen direct aanwijsbare uitgaven tegenover staan, gereserveerd worden via de stelpost areaal. Deze stelpost wordt enerzijds gebruikt om schommelingen tussen de woningbouwprognoses en realisatie op te vangen. Anderzijds kunnen de areaalinkomsten, wanneer ze daadwerkelijk zijn gerealiseerd, ingezet worden voor investeringen in de sociaal-maatschappelijke infrastructuur.

Met een toenemend aantal inwoners en aantal woningen kan er immers sprake zijn van een toenemend beroep op de sociale, culturele en maatschappelijke infrastructuur binnen de gemeente.

De stelpost areaal bedraagt afgerond 1 miljoen euro in 2016 en 1,5 miljoen euro vanaf 2017. Structureel wordt deze 1,5 miljoen euro vanaf 2017 ingezet ter dekking van het voor Amstelveen negatieve herverdeeleffect in het gemeentefonds door aanpassing van de definitie voor de maatstaf woonruimten/verblijfsobjecten. Een overgangsregeling geeft gemeenten tot en met 2016 de gelegenheid deze aanpassing te verwerken. Tot die tijd wordt de stelpost incidenteel ingezet ter versterking van de algemene reserve dan wel om areaaleffecten op te vangen.

2. Reserve vervanging activa

De gemeentelijke begroting is ingericht op structurele budgetten voor duurzaam onderhoud. Met uitzondering van het gebouwenbeheer zijn dit budgetten inclusief planmatige vervanging. Vanwege de eigen aard en historie van het gebouwenbeheer, die wezenlijk afwijkt van de andere onderdelen (economische component van waarde behoud c.q. ontwikkelpotentie), zijn de structurele budgetten voor het gebouwenbeheer gebaseerd op "eeuwigdurend onderhoud". De systematiek voor vastgoed kent dus geen aparte budgetten voor vervanging/nieuwbouw).

Omdat vervanging/nieuwbouw in de toekomst zich wel zal voordoen en niet altijd zal kunnen worden gedekt via nieuwe inkomsten uit grondexploitaties is de reserve vervanging activa gevormd. Binnen de kaders van een budgettair neutrale invoering van de systematiek vastgoed is als sluitstuk van het gemeente brede activabeleid een structurele dotatie aan de reserve vervanging activa opgenomen. Deze structurele dotatie bedraagt 750.000 euro.

De achterliggende jaren is deze reserve aangesproken voor verschillende zaken die buiten het duurzame onderhoud vielen, zoals het opknappen van de Emergohal, een bijdrage aan de nieuw(ver)bouw HWC/KKC en huisvesting School of Understanding. Ook periodieke instandhoudingsinvesteringen (renovatie) gemeentelijke tennisparke komen ten laste van deze reserve.

Bij de begrotingsbehandeling 2015 in de raadsvergadering van november 2014 heeft besluitvorming plaatsgevonden over de inzet van deze reserve om de instandhouding van sportvelden en facilitaire investeringen onder te brengen in de structurele begroting. Ultimo 2015 staat de reserve vervanging vaste activa op nul.

3. Duurzame instandhouding Vastgoed/ICT

In de begrotingsraad van november 2014 is besloten vooralsnog, in afwachting van de uitkomsten van nader onderzoek, met ingang van 2017 een structurele stelpost te reserveren voor het waarborgen van de ICT functie en een heroriëntatie Vastgoed (inclusief duurzame instandhouding). De ICT infrastructuur is van vitaal belang voor ons functioneren op alle niveaus en in alle geledingen, alsmede voor de ambities die wij nastreven. Dit geldt voor dienstverlening, monitoring en beheersing, maar ook voor administratieve processen, basisregistraties en bestuurlijke informatievoorziening.

Daarnaast gaat het over effectiviteit en efficiency, waaronder het benutten van ICT om slimmer te werken. Het belang hiervan neemt alleen maar toe door de omvangrijke, complexe en gevoelige taken die nieuw op de gemeente afkomen. Het inpassen van deze nieuwe taken vraagt veel op het gebied van het aanpassen én doorontwikkelen van de bestaande systemen. Dit naast de reguliere vervangingsvraag voor kernapplicaties en de dynamiek die inherent is aan ICT.

Op dit moment loopt een onderzoek naar de bepaling van het structureel noodzakelijke bedrag voor de duurzame instandhouding ICT in het licht van het bovenstaande. De paragraaf bedrijfsvoering in de programmabegroting besteedt eveneens aandacht aan deze materie. Met betrekking tot het gemeentelijk vastgoedbeleid op langere termijn is een fundamentele heroriëntatie gaande. Dit in het licht van de ingrijpend gewijzigde verhoudingen rond de (her)ontwikkeling van (maatschappelijk) vastgoed en de geleidelijke veroudering van het gebouwbestand (cultuurstrip, bibliotheek, museum).

3.4 Bedrijfsvoering

Het verwezenlijken van de door de raad vastgestelde doelstellingen in de programma's krijgt voor een groot deel vorm door de uitvoering in de ambtelijke organisatie. Een goed functionerende bedrijfsvoering is van cruciaal belang voor de realisatie van de bestuurlijk vastgestelde kaders op een zo doelmatig mogelijke wijze.

De relevante ontwikkelingen met impact op de organisatie zijn beschreven in deel 1 van deze paragraaf. Deel 2 en 3 gaan nader in op te decentraliseren taken en de doorontwikkeling van de organisatie. Samenwerking met regionale partners komt aan bod in deel 4.

1. Stand van zaken huidige organisatie

Algemeen

De organisatie AA werkt voor twee gemeentebesturen: Amstelveen en Aalsmeer. De kosten van AA bedragen afgerond 90 miljoen euro, waarvan 14 miljoen euro voor rekening voor Aalsmeer komt. Met 57 miljoen euro vormt de personele component de omvangrijkste post in de bedrijfsvoeringskosten. De overige kosten bestaan uit materiële kosten waarvan huisvesting en ICT de grootste componenten zijn.

Externe inhuur beperkt ons college tot het strikt noodzakelijke, waarbij in beginsel een bovengrens aan de vergoeding is gesteld (100 euro p/u)⁷.

Kwaliteit van de dienstverlening

De dienstverlening in Amstelveen wordt hoog gewaardeerd. Op klanttevredenheid bij de balie scoort Amstelveen een 8,1, blijkend uit de Benchmark Publiekszaken 2014. De telefonische dienstverlening wordt gewaardeerd met een 7,6.

Het Amstelveenloket, van start gegaan op 1 januari 2015, scoort gemiddeld een 7,8. Dit blijkt uit klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd onder inwoners die telefonisch of persoonlijk contact hebben gehad met het Amstelveenloket. Bij het Amstelveenloket kan men terecht voor alle vragen over wonen, welzijn, zorg, werk & inkomen, schuldhulpverlening en jeugdhulp.

Taakstelling op de organisatie

Aan de ombuigingsopgave draagt de ambtelijke organisatie vier miljoen euro bij. Twee miljoen euro binnen het fysiek domein en twee miljoen euro op de ondersteunende functies.

De ombuiging op het fysiek domein hangt samen met de verminderde mogelijkheid van kostenverhaal voor bouwleges en overige ambtelijke inzet als gevolg van de haperende vastgoedmarkt. Budgettair wordt de krimp opgevangen binnen de financiële kaders voor het fysiek domein. Dit betekent dat de afbouw van de ambtelijke projectcapaciteit parallel verloopt aan de daling van de dekking uit grondexploitaties en bouwleges.

Met de algehele taakstelling van twee miljoen euro op de organisatie is gekozen om de interne dienstverlening (ondersteunende functies) te versoberen ten gunste van taken die meer samenhangen met externe dienstverlening aan inwoners en ondernemers.

⁷ Uitzonderingen worden voorgelegd aan de wethouder Financiën

De structurele taakstelling van twee miljoen euro is ingaande 2015 in de begroting verwerkt. Inmiddels is één miljoen euro geeffectueerd. Het restant wordt in 2016/2017 ingevuld. De tijdelijke frictiekosten worden ten laste van de bedrijfsvoeringsbudgetten van de ambtelijke organisatie gebracht.

Verbetermaatregelen naar aanleiding van jaarrekeningtraject 2014

Bij de raadsbehandeling van de programmarekening 2014 heeft ons college uw raad toegezegd op drie gebieden verbetermaatregelen door te voeren; inkoop en aanbesteden, interne controle en integriteit.

Voor wat betreft de onderdelen interne controle en integriteit zijn in 2015 de noodzakelijke verbeterstappen gezet waardoor in 2016 conform die uitgangspunten gewerkt wordt. Uiterlijk eind 2015 zijn de beleidsstukken integriteit aangevuld/herschreven en is er continu aandacht om integriteit "tussen de oren" te houden (o.a. in werkoverleggen, dilemmatrainingen en de 'week van de integriteit'). De interne controlewerkzaamheden voert het lijnmanagement zelf uit en toetsing op die werkzaamheden vindt plaats door de concerncontroller.

Een volledig geprofessionaliseerde inkoop zal echter ook in 2016 nog de nodige inspanningen vergen. In 2015 is ons college voortvarend aan de slag gegaan om met name de rechtmatigheidskant op orde te krijgen en naar de toekomst toe te houden. Doordat die basis op orde komt, kunnen wij in 2016 veel meer het accent verschuiven naar een verdere vergroting van de doelmatigheid. Deze ambitie blijkt ook uit de met ingang van 2018 in de meerjarenraming opgenomen structurele taakstellende ombuiging op inkoop van 0,9 miljoen euro. Dit bereiken we door het opstellen van inkoopstrategieën welke eind 2015 zullen zijn ontwikkeld. Uitgangspunten zijn onder andere goede analyses van de interne behoefte, gedegen specificaties en het nauwlettend volgen van ontwikkelingen in de markt.

2. Nieuwe taken voor de organisatie

Decentralisatie sociaal domein

Sinds 1 januari 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van de taken die voortvloeien uit de Jeugdwet, Wet maatschappelijk Ondersteuning en de ParticipatieWet. Inwoners kunnen voor alle hulpvragen terecht bij de het Amstelveenloket. Multidisciplinaire en complexe problematiek wordt opgepakt door drie sociale wijkteams.

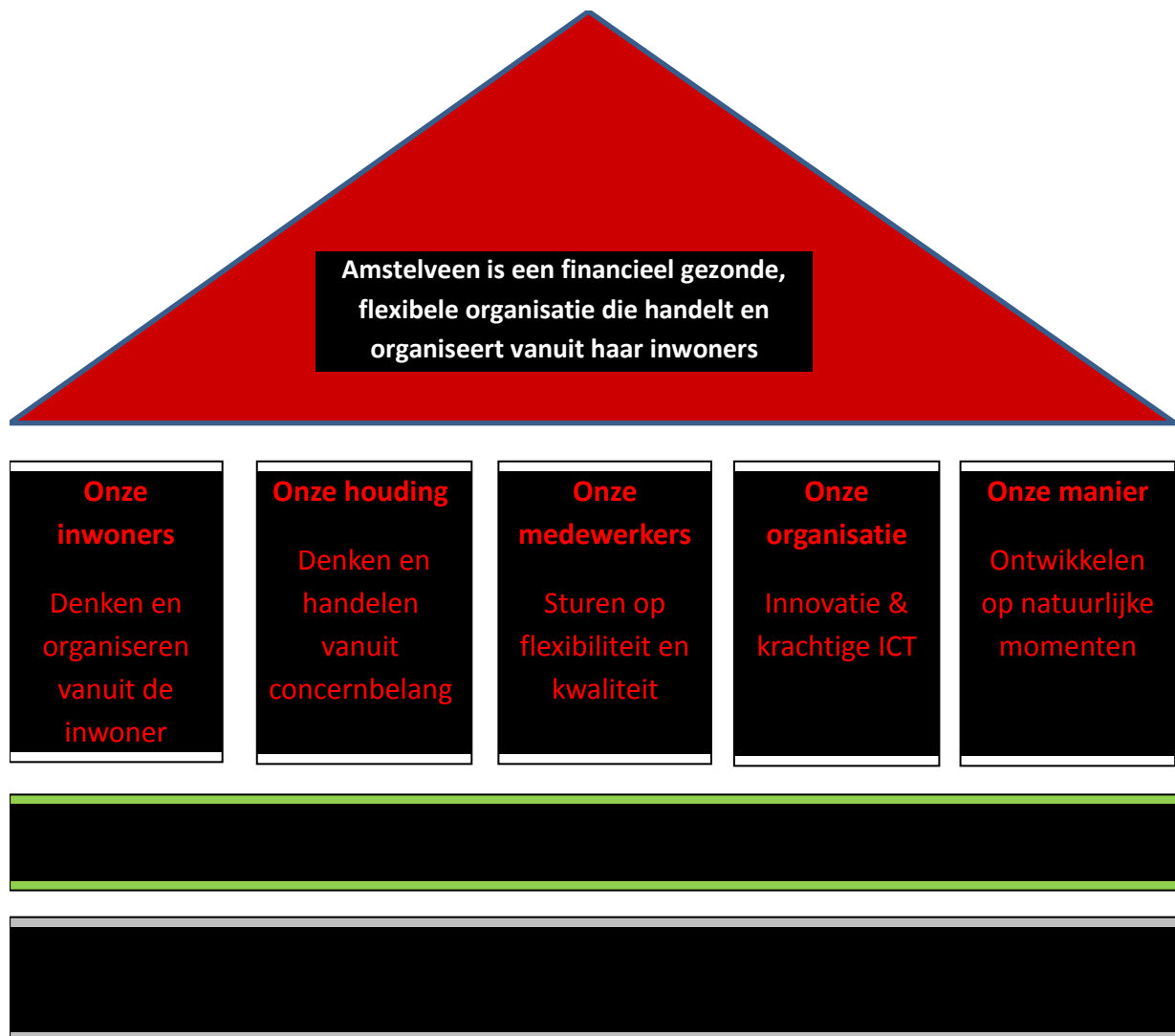
Voor een integrale uitvoering van de jeugdhulp is gekozen voor een nieuwe afdeling; Jeugd en Samenleving. Deze afdeling werkt nauw samen met de afdelingen Sociale Voorzieningen en Werk en Inkomen. Gezamenlijk vormen zij de "transitieorganisatie" sociaal domein. Dit is een tijdelijke (matrix)organisatie. Het jaar 2015 kan worden gezien als een transitiejaar om te leren van ervaringen en bij te sturen waar nodig. In 2016 wordt op basis van de opgedane ervaring een definitief inrichtingsvoorstel opgesteld. Voorafgaand hieraan zal een evaluatie van de sociale teams en het loket plaatsvinden. Op dat moment zal waarschijnlijk ook duidelijk zijn welke functies die nu tijdelijk worden ingevuld toch van structurele aard blijken te zijn. Hierbij wordt op dit moment gedacht aan externe inzet op de interne controle om te kunnen voldoen aan de rechtmatigheidseisen, een data-analist voor het genereren van managementinformatie en uitbreiding van het aantal jeugdhulpverleners. Vooralsnog wordt er van uitgegaan dat deze kosten binnen het sociaal domein worden opgevangen.

3. Doorontwikkeling van de organisatie

De omgeving verandert snel; nieuwe taken, minder geld en meer samenwerkingspartners. Dit heeft ontegenzeggelijk consequenties voor de bedrijfsvoering. Wat onveranderd blijft, is de ambitie om de dienstverlening aan inwoners en ondernemers op een hoog niveau te houden.

De genoemde opgaven maken een nieuw perspectief noodzakelijk voor de inrichting van de bedrijfsvoering. Onderstaande figuur maakt inzichtelijk waar dat perspectief uit bestaat.

De organisatie staat voor financiële degelijkheid, is flexibel en werkt vanuit de behoefte van de inwoner. Om dat te bereiken/bestendigen wordt gestuurd op de volgende vijf "rode draden":

1. Onze inwoners: werken van buiten naar binnen;
2. Onze houding: bevorderen van concernmatig denken en handelen;
3. Onze medewerkers: sturen op kwaliteit en flexibiliteit;
4. Onze organisatie: innovatie en krachtige ICT;
5. De manier waarop: doorontwikkeling op natuurlijke momenten.

Onze inwoners: werken van buiten naar binnen

Werkzaamheden die de gemeente doet, doet zij voor inwoners en bedrijven. Niet andersom. De klant als uitgangspunt betekent er voor waken als overheid in te vullen wat goed voor de aanvrager is. Daadwerkelijk de klant (digitaal/telefonisch/persoonlijk) opzoeken en vragen naar de behoefte, heeft daarbij de voorkeur.

Deregulering

Ons college wil knellende voorschriften en regels wegnemen. Minder regelgeving moet uiteindelijk bijdragen aan verschuiving van verantwoordelijkheid naar inwoners en markt. Op het gebied van ruimtelijke ordening willen wij geen gemeentelijke regelgeving bovenop landelijk wetgeving, tenzij nut en noodzaak hiervan kan worden aangetoond.

Op voorstel van ons college heeft uw raad dit voorjaar al een dertiental nota's op het gebied van ruimtelijke ordening ingetrokken. In 2016 leggen wij u wederom een aantal beleidsstukken voor ter intrekking of actualisering. Ook op het gebied van vergunningverlening en handhaving komt ons college in 2016 met voorstellen ter afschaffing of vereenvoudiging van regels op het gebied van bouw, de Algemene plaatselijke verordening en evenementenbeleid. Naast de doelstelling van minder gedetailleerde regelgeving levert deze deregulering ook een bijdrage aan de ombuiging op het fysiek domein.

Procesoptimalisatie

'Het kan altijd beter' is een uitgangspunt waarmee het vereenvoudigen en verbeteren een continu proces is geworden. Van belang is dat een product of dienst toegevoegde waarde heeft voor onze inwoners. Door helder te krijgen welke behoefte zij hebben, wordt het eenvoudiger om processen daarop aan te passen. Hierdoor wordt een product of dienst op de meest passende wijze geleverd. De behoefte van de Amstelvener wordt op diverse manieren gepeild. Klanttevredenheid-onderzoeken en ontvangen klachten en bezwaren worden geanalyseerd. Deze uitkomsten vormen input tot verbetering van de kwaliteit van de dienstverlening. Ook uitkomsten van interne audits kunnen aanleiding zijn tot verbetering van de bedrijfsvoering.

In 2015/2016 worden onder andere processen op het gebied van jeugd en samenleving, het programma digitaal werken en de herinrichting van de financiële functie geëvalueerd en waar nodig vereenvoudigd en verbeterd.

Onze houding: bevorderen van concernmatig denken en handelen

Gecentraliseerde inkoop

Professionele inkoop is een belangrijk onderwerp voor ons college. Amstelveen is kritisch op wat ze inkoop, doet dat op duurzame wijze en heeft oog voor eigen ondernemers. Met ingang van 2015 kijken we ook scherp naar *hoe* we dat doen; namelijk met een centrale inkoopfunctie. Deze werkwijze wordt in 2016 gecontinueerd, op weg naar volledige inkoopvolwassenheid van de gehele organisatie.

Kenmerkend voor dit inkoopmodel is dat de budget en materiële verantwoordelijkheid voor de inkoop decentraal in de organisatie ligt, terwijl de wijze waarop inkoopprocessen worden gekozen en doorlopen, centraal georganiseerd is. Zo kan optimaal gebruik gemaakt worden van centraal aanwezige inkoopinformatie en –kennis en centraal georganiseerde randvoorwaarden rondom het inkoopproces. Daarbij valt te denken aan aspecten zoals advisering over het strategische en tactische inkoopproces binnen de A-A organisatie, kennis, ondersteunende systemen, methodieken, processen en procedures en ook aan kritische toetsing op rechtmatigheid, zowel v.w.b. de Europese regels als het interne beleid. Dit alles maakt deel uit van het Verbeterplan Inkoop & Aanbesteding waarvan de uitvoering doorloopt in 2016.

Juridische kwaliteitszorg

In 2015 heeft onderzoek plaatsgevonden naar de juridische kwaliteitszorg/juridisch control binnen de organisatie. Conclusie is dat over het algemeen de kwaliteit goed te noemen is; blijkend bijvoorbeeld uit het feit dat er niet overmatig veel bezwaar- en beroepszaken zijn. Ook de afstemming tussen de eerstelijns juridische dienstverlening (lijnmanagement) en de tweede lijn (team juridische zaken) verloopt goed. In 2015/2016 wordt ingezet op het verder inbedden van organisatiebrede juridische kwaliteitszorg. Dit door de juridische adviesteams meer aan de voorkant te laten participeren en (steekproefsgewijs) achteraf kwaliteitstoetsingen te laten uitvoeren.

Herinrichting personele en financiële adviesfunctie

Zowel financiële als ook personele advisering aan enerzijds het bestuur en anderzijds aan de ambtelijke organisatie, waren beide tot eind 2014 organisatorisch verspreid belegd. Deze adviestaken zijn inmiddels in één hand gebracht. Dit moet een bijdrage leveren aan vergroting van effectiviteit en efficiency van de personele en financiële functie en vermindering van de als hoog ervaren werkdruk.

Separaat aan de herinrichting krijgt het concernmatig denken handen en voeten door onder andere: een kritische schouw op de verdeling van financiële taken en verantwoordelijkheden binnen de organisatie, uniformering en vereenvoudiging van de Amstelveense en Aalsmeerse administraties en uniformering van grondslagen voor door te rekenen kosten. Binnen de bestaande formatie is tijdelijk capaciteit vrijgemaakt om deze verbeteringen uit te werken en in te voeren.

Onze medewerkers: sturen op kwaliteit en flexibiliteit

Zoals gezegd verandert de omgeving, bijvoorbeeld de relatie overheid-burger, werkgever-werknemer en de vergrijzing in onze eigen organisatie. Om dit het hoofd te bieden, dient de organisatie dusdanig te worden ingericht dat zij steeds flexibel met ontwikkelingen kan meebewegen.

De verreweg belangrijkste factor hierbij is het personeel. Doel is sturen op een optimale bezetting, gebruikmakend van de capaciteit die in de organisatie aanwezig is en daar waar nodig een externe flexibele schil.

De eerder genoemde bezuinigingstaakstellingen op de ambtelijke organisatie leidt tot formatiereductie. Voor een deel kan dit worden opgevangen door interne en externe doorstroom, voor een deel is boventaligheid onvermijdelijk. Opvallende plekken in de organisatie, als gevolg van nieuwe taken, uitstroom en dergelijke, worden zoveel mogelijk opgevuld met bestaand personeel. In het eerste half jaar van 2015 is ongeveer de helft van de vacatures intern opgevuld. Potentiële kandidaten hoeven nog niet direct aan de functievereisten te voldoen, maar kunnen ook door bijvoorbeeld scholing geschikt worden gemaakt. Alle medewerkers krijgen de gelegenheid vrijwillig een loopbaantraining te volgen, met als doel bewustwording van de eigen inzetbaarheid in de organisatie. Mocht er ondanks deze inspanningen geen geschikte interne werkplek kunnen worden gevonden dan zullen boventallige medewerkers op basis van de rechtspositionele regels van "werk naar werk" worden begeleid.

Onze organisatie: innovatie en krachtige ICT

Digitaal werken en dienstverlening

Amstelveen zet maximaal in op digitalisering. Om dit te realiseren is in 2015 gestart met het "programma Digitaal werken". Eind 2017 moet het programma zijn afgerond.

Onderdeel van het programma is de vervanging van het zaakstelsel. Hierin vindt de registratie, behandeling en beheer van zaken plaats (brieven, aanvragen e.d.) Het ondersteunt het (dienstverlenings)proces en verzorgt de dossieropbouw ervan. Voor de vervanging wordt een aanbestedingsprocedure doorlopen. Zodra deze is afgerond, start de bouw, ontwikkeling, levering en implementatie van het zaakstelsel.

Naast vervanging van het huidige zaakstelsel, wordt ook de internetsite sterk verbeterd en worden diverse systemen op het gebied van vergunningen, toezicht en handhaving vervangen. Amstelveen gaat digitaal archiveren en zaakgericht werken. De komende jaren zal sprake zijn van een gefaseerde beëindiging van de hybride verwerking van documenten (dat wil zeggen zowel papier en digitaal) en gelijktijdig de invoering van digitaal archiveren en mogelijk decentraal registreren.

De (digitale) dienstverlening op maat aan de inwoners van Amstelveen en Aalsmeer wordt ook in 2016 uitgebreid. Zo zullen wij in 2016 een SMS/email-notificatie verzenden aan de aanvrager van een reisdocument dat deze klaarligt om te worden opgehaald.

Een toename van digitalisering vraagt tevens om (uitbreiding/upgrading van) een adequate beveiliging. De in 2015 hoog op de prioriteitenlijst staande verbetering van de netwerk infrastructuur en de beveiliging worden ook in 2016 gecontinueerd.

Managementinformatie

Voor een goede bedrijfsvoering is adequate sturingsinformatie in de vorm van managementrapportages en informatieanalyses onontbeerlijk. Een speerpunt voor 2016 is dan ook het verder verbeteren en uitbreiden van het genereren van (waar mogelijk generieke) managementinformatie en informatieanalyses. Een ander belangrijk speerpunt betreft de uitwerking van de bestuurlijke wens om op een digitale wijze inzicht te bieden in de stand van de gemeentelijke financiën.

De manier waarop: doorontwikkeling op natuurlijke momenten

De bewegingen zoals hiervoor besproken, vragen in sommige gevallen om een directe koerswijziging in de bedrijfsvoering. Indien nodig wordt dat zeker niet nagelaten. Maar in andere gevallen is de tijd er om niet overhaaste beslissingen of ingrepen in de bedrijfsvoering te hoeven nemen. In die gevallen kiezen we voor doorontwikkeling van de organisatie op natuurlijke momenten. Een voorbeeld daarvan is de eerder aangehaalde tijdelijke transitieorganisatie voor de decentralisaties. Al werkende weg wordt duidelijk wat de meest optimale inrichting moet zijn om de verantwoordelijkheden waar te maken.

Alle van de hiervoor genoemde ontwikkelingen zullen tussen nu en 2016/7 op zo'n manier moeten worden ingepast, dat de ondersteuning van de beide gemeentebesturen binnen de bestuurlijk vastgestelde kaders plaats kan blijven vinden en de "winkels" met het brede arsenaal aan producten en dienstverlening aan burger en bedrijfsleven gewoon open blijven. Dit zal grote inspanningen van de medewerkers in organisatie vergen en om een flexibele werkopstelling vragen. Niet wordt uitgesloten dat tijdens deze transitieperiode her en der enige hapering in de taakuitvoering en -uitoefening plaats zal vinden. Voor de ambtelijke organisatie is het dan ook een grote uitdaging om tijdens de transitieperiode de ondersteuning aan de beide gemeentebesturen en de dienstverlening aan burger en bedrijfsleven op een hoog mogelijk niveau te blijven uitoefenen.

Waar voor de genoemde ambities aanvullende financiële middelen noodzakelijk zijn, zullen deze in eerste instantie moeten worden gevonden binnen de totaliteit van het bedrijfsvoeringsbudget van de ambtelijke organisatie. Mocht dat evenwel die spankracht te boven gaan, dan legt ons college vooraf concrete voorstellen voor over de kosten die de veranderopgave op de algemene middelen leggen.

4. Regionale samenwerking

De Amstelveense organisatie werkt voor twee gemeentebesturen: Amstelveen en Aalsmeer. Daarnaast bedient het samenwerkingsverband belastingen naast Amstelveen vijf andere gemeenten. Ten aanzien van een verdere regionale ambtelijke samenwerking kent ons college een positieve grondhouding. Mochten zich in de toekomst gelegenheden voordoen, dan wordt daar serieus naar gekeken. Dit mede ingegeven vanuit motieven van verdergaande efficiency gecombineerd met continuïteit in de bedrijfsvoering. De optimale schaalgrootte zal echter wel per onderwerp moeten worden beoordeeld; groter is niet per definitie beter/goedkoper.

Centrumregeling ambtelijke samenwerking Aalsmeer en Amstelveen

Met ingang van 1 januari 2013 zijn de ambtelijke organisaties van de gemeenten Amstelveen en Aalsmeer samengevoegd. Dit met het oog op het borgen van de continuïteit van de gemeentelijke dienstverlening tegen zo laag mogelijke kosten.

Essentie van de samenwerkingsconstructie is dat er twee zelfstandige gemeentebesturen zijn die hun eigen bestuurlijke kaders bepalen; financieel en inhoudelijk. Beide besturen worden hierin tegelijkertijd vanuit één ambtelijke organisatie gefaciliteerd, zowel qua voorbereiding, uitvoering als verantwoording. In de samenwerkings-constructie is Amstelveen de rol als centrumgemeente toebedeeld; alle medewerkers zijn in dienst bij de gemeente Amstelveen. De gemeentesecretaris Amstelveen is verantwoordelijk voor de aansturing van de ambtelijke organisatie en is opdrachtnemer van de samenwerking. De gemeentesecretaris van Aalsmeer fungeert als opdrachtgever.

De structurele overleggen tussen beide colleges en tussen beide gemeentesecretarissen zijn georganiseerd. Tussen het secretaristeam van Aalsmeer en de directie van Amstelveen zijn afspraken gemaakt over de advisering van het gemeentebestuur van Aalsmeer. Daarmee is een solide basis gelegd voor een succesvolle afstemming en verdieping van de samenwerking.

De bestuurlijke evaluatie van de samenwerking is in 2015 uitgevoerd en afgerond. De financiële evaluatie vindt in de tweede helft van 2015 plaats waarbij de bestuurlijke uitkomsten eind 2015, begin 2016 beschikbaar zullen zijn.

Samenwerkingsverband op het gebied van belastingen

Het in 2013 gestarte samenwerkingsverband Gemeentebelastingen Amstelland verzorgt de uitvoering van de Wet Woz, de heffing en de invordering van alle gemeentelijke belastingen en heffingen voor de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. Per 1 januari 2016 treedt de gemeente De Ronde Venen als zesde deelnemer toe. Daarmee worden vanaf 2016, vanuit het samenwerkingsverband, zo'n 220 duizend inwoners bediend.

In het komende jaar zijn er twee grote uitdagingen voor Gemeentebelastingen Amstelland:

1. De realisatie van de al in de meerjarenbegroting ingeboekte bezuiniging, die leiden tot een lagere inwonersbijdrage van de deelnemende gemeenten;
2. De implementatie van de toetreding van de gemeente De Ronde Venen per 1 januari 2016.

Naar de huidige inzichten worden de bezuinigingen gerealiseerd door een mix van afnemende salariskosten, voordelen door digitalisering en minder uitbested werk. Met behoud van de autonomie van de deelnemende gemeenten wordt zoveel mogelijk toegewerkt naar standaardisatie van processen, formulieren en documenten.

De landelijke ontwikkelingen met betrekking tot het stelsel van basisregistraties, waar de Wet Woz er één van is, worden nauwgezet gevolgd, als ook de discussie over het gemeentelijke belastinggebied. De bedoelde ontwikkelingen kunnen leiden tot nieuwe en gewijzigde wijzen van registreren en rapporteren wat onder meer tot aanpassingen of zelfs vernieuwing van de softwareapplicaties kan leiden.

Het personeel dat de taken op het gebied van belastingen voor de deelnemende gemeenten verricht, is in dienst van en wordt gefaciliteerd door de gemeente Amstelveen.

3.5 Verbonden partijen

Inleiding

De gemeente Amstelveen heeft tot doel om het publieke belang te behartigen. De gemeente dient zelf gemotiveerd te bepalen welke activiteiten tot de publieke taak behoren. Een gemeente kan grotendeels zelf bepalen hoe taken worden uitgevoerd. De gemeente kan er voor kiezen om de uitvoering zelf ter hand te nemen. Maar er kan ook een voorkeur bestaan om taken uit te laten voeren via een verbonden partij of door het verstrekken van een subsidie aan een private stichting.

De gemeente Amstelveen zal steeds moeten afwegen met welke aanpak de taken het beste kunnen worden uitgevoerd op een zo voordelig mogelijke manier. Hiervoor is het van belang dat de gemeente voldoende inhoudelijk en financieel zicht heeft op de uit te voeren taken. Deze paragraaf heeft tot doel inzicht te geven in de verbonden partijen van de gemeente Aalsmeer.

Wat is een verbonden partij?

Een verbonden partij is een rechtspersoon waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: het hebben van stemrecht of het hebben van een zetel in het bestuur. Met financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die niet verhaalbaar zijn in het geval van faillissement van de verbonden partij, of dat financiële problemen bij de verbonden partij op de gemeente verhaald kunnen worden. Het kan gaan om gemeenschappelijke regelingen, stichtingen, verenigingen, besloten, naamloze en commanditaire vennootschappen dan wel Publiek-Private Samenwerking (PPS) constructies.

De gemeente participeert in 2016 in 9 gemeenschappelijke regelingen en 2 deelnemingen.

Verbonden partijen voeren beleid uit dat de gemeente in principe ook zelf zou kunnen doen. De gemeente houdt ook de uiteindelijke verantwoordelijkheid voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's. Kernvragen in deze paragraaf zijn of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds corresponderen met die van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen gerealiseerd worden. Verder is van belang dat de kosten en risico's die met verbonden partijen gemoeid zijn binnen de perken blijven.

Ontwikkelingen 2015 e.v.

In 2015 is voor de verbonden partij "Commissie voor Milieu Amstelland en de Meerlanden" de opheffing voorbereid. Door de inwerkingtreding van de omgevingsdiensten en door de aanscherping van de kwaliteitseisen van de Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) taken is besloten om de regionale milieusamenwerking op te heffen per 30 juni 2015. Over de opheffing is in de Raadsvergadering van 29 april besloten. In juli 2015 is de definitieve eindafrekening opgesteld.

Het college van de Ronde Venen heeft in 2015 het besluit genomen om per 1 januari 2016 toe te treden tot de Gemeenschappelijke regeling Gemeentebelastingen Amstelland.

Op 1 januari 2015 is de WGR+ opgeheven. Hiermee is de wettelijke status van de Stadsregio Amsterdam komen te vervallen.

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is ingegaan op de uitspraak van de Hoge Raad eind juni 2015 inzake de Splitsingswet. Als gevolg van het groepsverbod moeten Essent, Eneco en Delta zich zodanig opsplitsen dat de netbeheerder geen onderdeel meer van de groep uitmaakt. Deze uitspraak leidt zeer waarschijnlijk tot een substantieel lagere dividenduitkering. Op dit moment is nog onduidelijk welke gevolgen dit heeft voor de uitkering van Eneco aan Amstelveen.

Verbonden partij (bedragen x 1.000)	budget 2016	Resultaat 2014	Eigen Vermogen 1-1-2014	Eigen Vermogen 1-1-2015	Vreemd Vermogen 1-1-2014	Vreemd Vermogen 1-1-2015	Vertegen- woordiging
A. Gemeenschappelijk regeling:							
1. Stadsregio Amsterdam	195	229	23.533	24.838	518.275	420.797	DB en AB
2. Amstelland-Meerlanden overleg	14	7	25	32	0	0	DB en AB
3. Openbare GezondheidsZorg (OGZ) Amstelland	2.512	414	1.178	1.016	0	329	DB en AB
4. Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA)	4.722	-2.406	15.079	12.709	66.215	66.537	DB en AB
5. Groengebied Amstelland	359	-724	3.656	2.932	798	1.340	DB en AB
6. Amstelland Meerlanden (AM) Groep	2.567	268	5.978	6.246	2.818	2.234	DB en AB
7. Commissie voor milieu Amstelland en de Meerlanden	0	157	336	402	66	62	DB en AB
8. Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	128	870	1.312	1.199	12.583	14.920	DB en AB
9. Gemeentebelastingen Amstelland	0	-31	0	0	0	0	DB en AB
10. Centrumregeling ambtelijke samenwerking Aalsmeer en Amstelveen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	DB en AB
B. Deelnemingen:							
1. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	0	126.000	3.430.000	3.582.000	127.753.000	149.923.000	
2. N.V. Eneco	0	206.000	4.593.000	5.188.000	4.357.000	4.963.000	

DB= Dagelijks Bestuur en AB en Algemeen Bestuur

A1. Gemeenschappelijke regeling Stadsregio Amstvedam, gevestigd te Amsterdam

Doel: behartiging van belangen die verband houden met een evenwichtige en harmonische ontwikkeling van de regio Amsterdam. Die belangen betreffen ruimtelijke ordening, volkshuisvesting, verkeer en vervoer, economische aangelegenheden, milieu en jeugdzorg.

Deelnemers: de raden, colleges en burgemeesters van de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Beemster, Diemen, Edam-Volendam, Haarlemmermeer, Landsmeer, Oostzaan, Ouder-Amstel, Purmerend, Uithoorn, Waterland, Wormerland, Zaanstad en Zeevang.

Bestuursstructuur: er is een algemeen en een dagelijks bestuur.

Financiën: De Stadsregio Amsterdam beschikt over rijksbudgetten voor de uitoefening van bepaalde zogenaamde "Kaderwettaken". Elke deelnemende gemeente is aan de Stadsregio Amsterdam een bijdrage verschuldigd, die wordt vastgesteld naar rato van het aantal inwoners van de desbetreffende gemeente.

A2. Gemeenschappelijke regeling Amstelland- en Meerlandenoverleg, gevestigd te Haarlemmermeer

Doel: behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten ten aanzien waarvan eenheid van beleid met het oog op een evenwichtige ontwikkeling in het gebied wenselijk is.

Deelnemers: de raden, colleges en burgemeesters van de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn.

Bestuursstructuur: naast een plenair overleg en een dagelijks bestuur zijn er portefeuillehouder overleggen.

Financiën: de kosten worden gedragen door de deelnemende gemeenten naar rato van het aantal inwoners.

A3. Gemeenschappelijke regeling OGZ Amstelland, gevestigd te Amstelveen

Doel: een goede uitvoering van wettelijke taken die verankerd zijn in de Wet collectieve preventie volksgezondheid. Deze wettelijke taken behelzen onder andere infectieziektebestrijding, jeugdgezondheidszorg, openbare geestelijke gezondheidszorg, onderzoek en advies en voorlichting.

Deelnemers: de colleges van de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Ouder-Amstel en Uithoorn.

Bestuursstructuur: is een bestuur dat uitsluitend bestaat uit de portefeuillehouders volksgezondheid van de deelnemende gemeenten.

Financiën: de door elke gemeente verschuldigde bijdrage wordt vastgesteld naar rato van het aantal inwoners van de deelnemende gemeenten.

A4. Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Doel: Het behartigen van de belangen van de gemeenten op het terrein van Brandweezorg, geneeskundige hulpverlening bij rampen en zware opgevallen en bestijding en beheersing van crisis.

Deelnemers: de raden en de colleges van de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn.

Bestuursstructuur: naast een algemeen bestuur fungeert een dagelijks bestuur.

Financiën: het jaarlijkse nadelig saldo, voorzover niet op andere wijze gedekt, wordt op basis van het aantal inwoners omgeslagen over de gemeenten.

A5. Gemeenschappelijke regeling Groengebied Amstelland, gevestigd te Amstelveen

Doel: het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openlucht recreatie, het tot stand brengen en bewaren van een evenwichtig natuurlijk milieu en het tot stand brengen van een harmonisch landschap dat hierop is afgestemd en dat rekening houdt met een gezonde agrarische bedrijfsvoering.

Deelnemers: provinciale en gedeputeerde staten van Noord-Holland en de raden en colleges van de gemeenten Amsterdam, Amstelveen, Diemen en Ouder-Amstel.

Bestuursstructuur: er is een algemeen en een dagelijks bestuur.

Financiën: De provincie draagt 25% van het jaarlijkse nadelige exploitatiesaldo. Het restant wordt omgeslagen op basis van het aantal inwoners van de deelnemende gemeenten, waarbij aan Amsterdam 1/3 deel van het aantal inwoners wordt toegerekend. Het algemeen bestuur is in afwijking van het voorgaande bevoegd te verklaren dat het nadelig saldo van een of meer voorzieningen geheel of gedeeltelijk rechtstreeks ten laste wordt gebracht van een of meer gemeenten.

A6. Gemeenschappelijke regeling AM Groep, gevestigd te Hoofddorp

Doel: een goede uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening.

Deelnemers: de raden en de colleges van de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn.

Bestuursstructuur: er is een algemeen en een dagelijks bestuur.

Financiën: elke gemeente draagt bij naar rato van het aantal voltijd-equivalenten dat per 31 december van het desbetreffende jaar bij het werkvoorzieningsschap wordt ingenomen door uit die gemeente afkomstige werknemers.

A7. Gemeenschappelijke regeling commissie voor milieu Amstelland en de Meerlanden, gevestigd te Uithoorn is per 30 juni 2015 opgeheven.

A8. Gemeenschappelijke regeling ten behoeve van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, gevestigd te Zaandam

Doel: uitvoering van vergunningverlening, het toezicht en de handhaving van de regelgeving op het gebied van milieu en bouwen.

Deelnemers: de provincie Noord-Holland en de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel, Uithoorn en Zaanstad.

Bestuursstructuur: er is een algemeen en een dagelijks bestuur.

Financiën: de bijdrage wordt bepaald door het aantal producten wat elke gemeente afzonderlijk inkoopt.

A9. Gemeenschappelijke regeling Gemeentebelastingen Amstelland, gevestigd te Amstelveen

Doel: afstemming Meerwaarde te realiseren door samen te werken op het gebied van heffing invordering van gemeentelijke belastingen.

Deelnemers: de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel, Uithoorn en de Ronde Venen

Bestuursstructuur: De gemeente Amstelveen is de centrumgemeente (Wgr artikel 8, lid 3). De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn kunnen besluiten over toetreding tot, wijziging, uittreding en opheffing van de GR.

Financiën: maakt geen onderdeel uit van de GR en wordt geregeld in de dienstverleningsovereenkomst. De GR heeft geen eigen en vreemd vermogen.

A10. Centrumregeling ambtelijke samenwerking Aalsmeer en Amstelveen, gevestigd te Amstelveen

Doel: Het bundelen van de uitvoeringskracht in één ambtelijke organisatie, geplaatst bij de gemeente Amstelveen.

Deelnemers: de gemeenten Aalsmeer en Amstelveen.

Bestuursstructuur: De gemeente Amstelveen is de centrumgemeente (Wgr artikel 8, lid 3). De colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van de gemeenten Aalsmeer en Amstelveen, ieder voor zover het zijn bevoegdheden betreft, kunnen besluiten over wijziging, uittreding en opheffing van de GR.

Financiën: maakt geen onderdeel uit van de GR en wordt geregeld in het dienstverleningshandvest. De GR heeft geen eigen en vreemd vermogen.

B. Deelnemingen

Vanuit het oogpunt van het behartigen van het publieke belang is de gemeente Amstelveen in het bezit van aandelen van een aantal vennootschappen. Voorts participeert zij in het vermogen van een commanditaire vennootschap. Onderstaand een korte toelichting op deze deelnemingen.

B1. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten, gevestigd te Den Haag

Doel: de BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Volgens de statuten is de BNG "bankier ten dienste van overheden", zoals gemeenten, provincies, gemeenschappelijke regelingen, politieregio's en met overheden verbonden instellingen en bedrijven op het terrein van volkshuisvesting, openbaar nut, onderwijs en gezondheidszorg. Door middel van zo goedkoop mogelijke financiële dienstverlening biedt de bank toegevoegde waarde aan haar aandeelhouders en de Nederlandse publieke sector.

Financiën: de gemeente Amstelveen bezit 143.520 aandelen, hetgeen neerkomt op een beperkt belang van afgerond 0,2% van het totaal aantal aandelen. Ieder jaar wordt door de bank een dividend uitgekeerd. Over 2012 en 2013 is 25% van de netto winst uitgekeerd (2013: 283 miljoen euro).

B2. N.V. ENECO, gevestigd te Rotterdam

Doel: het leveren van energie en daaraan gerelateerde producten aan particuliere en zakelijke klanten in Nederland op een betrouwbare, veilige en maatschappelijk verantwoorde manier.

Financiën: de gemeente Amstelveen is houder van 73.671 stemhebbende aandelen in N.V. ENECO (totaal aantal geplaatste en volgestorte aandelen: 4.970.978).

Hiermee behoort Amstelveen tot de groep gemeenten met minder dan 2% van de aandelen. Dit aandelenpakket kwam tezamen met een aantal winstbewijzen in 2000 in handen van de gemeente na de fusie van Nutsbedrijf Amstelland N.V. met ENECO.

Op grond van haar aandelenbezit in ENECO ontvangt Amstelveen afgerond 1,482% van maximaal 50% van de uitkeerbare winst (2013: 241 miljoen euro).

Volgens de statuten van de vennootschap kan het bestuur met goedkeuring van de Raad van Commissarissen een gedeelte ter grootte van maximaal de helft van de winst die voor uitkering beschikbaar is toevoegen aan de reserves. Het resterende gedeelte staat ter beschikking van de algemene vergadering van aandeelhouders. De algemene vergadering kan besluiten het resterende gedeelte geheel of gedeeltelijk uit te keren. Hetgeen niet wordt uitgekeerd wordt toegevoegd aan de reserves.

3.6 Grondbeleid

Algemeen

Artikel 16 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bepaalt dat de paragraaf grondbeleid in elk geval moet bevatten:

- Visie op het grondbeleid in relatie tot de doelstellingen van de programma's
- Aanduiding van de wijze waarop het grondbeleid wordt gevoerd
- Actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie
- Een onderbouwing van de geraamde winstneming
- Beleidsuitgangspunten omtrent de reserves van grondzaken in relatie tot de risico's van grondzaken

Beleidskader

De hoofdlijn van het ruimtelijk beleid is opgenomen in de structuurvisie Amstelveen 2025+ die in september 2011 is vastgesteld. In de uitvoeringsparagraaf van de structuurvisie is aangegeven welke onderdelen nu reeds worden verwezenlijkt en welke in voorbereiding zijn genomen. De uitvoeringsparagraaf is het laatst in de raadsvergadering van 2 juli 2014 geactualiseerd vastgesteld. Daarnaast heeft de gemeente een woonvisie, de nota bedrijventerreinen, de detailhandelsnota en de nota verkeer en vervoer vastgesteld. Voor de uitgifte van gronden is naast de nota Grondbeleid en de algemene verkoopvoorwaarden ook een grondprijnsnotitie vastgesteld. Het grondbeleid is ondersteunend aan de beleidsdoelstelling en staat dus niet op zichzelf.

Uitvoering

De gemeente beschikt over een beperkte voorraad ontwikkelgronden. Deze worden in lopende projecten ingezet voor de verwezenlijking van één grote uitleglocatie: Westwijk zuidoost en diverse kleine binnenstedelijke locaties.

De kleinere locaties zijn Amsterdamseweg 441, Appellaan / Notenlaan, Bankras-Kostverloren deelplan 2, Bovenkerk, Bovenkerk fase 5, Hortensialaan 1, Machineweg, Startbaan 12, Suze Groeneweglaan, Tulpenburg /de Schulp, Van der Hooplaan, Van Heuven Goedhartlaan 15-17 en Westwijkplein.

Met facilitair grondbeleid wordt een groot aantal kleinere locaties en enkele grotere locaties zoals het KNSF terrein, Uilenstede oost en Westwijk zuidwest ontwikkeld. Bij facilitair grondbeleid richt de gemeente zich op het verhaal van de gemeentelijke grondexploitatiekosten.

In 2016 is de gronduitgifte voorzien bij de projecten Appellaan / Notenlaan, Hortensialaan 1, de Schulp, Westwijkplein en Westwijk zuidoost. Het totaal van al deze voorziene verkopen belooft 12.126.000 euro. Daarnaast worden, op basis van gesloten overeenkomsten over particuliere grondexploitatie, inkomsten verwacht van het verhaal van grondexploitatiekosten van Amsteleiland, Amsterdamseweg 106, Loeten De Block, Westwijk zuidwest en Klaasje Zevenster voor een totaal van 828.000 euro.

Ontwikkelingen

De huidige grondmarkt blijkt in de regio enigszins aan te trekken. De structuurvisie Amstelveen 2025+ benadrukt dat private initiatieven tot gebiedsontwikkeling kunnen leiden. De gemeente richt zich ook de komende jaren met name op het stimuleren van de ontwikkeling door particulieren van een groot aantal kleinere ontwikkellocaties. Flexibiliteit van initiatieven en kansen op het niveau van individuele percelen zijn daarbij belangrijk waarbij een zorgvuldige inpassing in de bestaande stad van belang blijft.

Bij gronduitgifte moet de gemeente kunnen aantonen dat verkoop heeft plaatsgevonden tegen marktconforme voorwaarden. De marktprijs kan worden verkregen in een biedstrijd of langs de weg van een taxatie door een onafhankelijke deskundige. In het eerste geval wordt per geval de meest gereede vorm gekozen. Nadat eerder in enkele gevallen een ontwikkelcompetitie is gehouden, waarbij inschrijvingen volgens meerdere criteria worden beoordeeld, maakt de gemeente ook gebruik, vanwege de kortere doorlooptijd, van de methode van inschrijving binnen randvoorwaarden, waarbij aan de hoogste bidder wordt toegewezen en de toets op toepassing van de randvoorwaarden plaatsvindt in het kader van de vergunningverlening. De in 2016 voorziene gronduitgifte van Hortensia 1 is gebaseerd plaats te vinden op basis van en dergelijke ontwikkelcompetitie.

Resultaten en reserves

Bij actief grondbeleid volgt de resultaatneming bij lopende grondexploitaties bij het afsluiten van de grondexploitatie. Indien een project zeker met een positief resultaat zal afsluiten is het mogelijk eerder tot winstneming over te gaan. Het Besluit begroting en verantwoording (BBV) stelt randvoorwaarden voor vervroegde winstneming. Die versnelde winstneming dient proportioneel te zijn en niet eerder plaats te vinden dan nadat de gerealiseerde opbrengsten hoger zijn dan de gerealiseerde kosten en de verkoopopbrengst eerder is ontvangen dan 31 augustus van het betreffende verslagjaar.

Bij facilitair grondbeleid wordt resultaat genomen aan het einde van het project. Indien het financiële resultaat naar verwachting negatief zal zijn, vormt de gemeente op basis van het BBV een voorziening ter grootte van het verwachte verlies.

In het raadsvoorstel "Actualisering van de grondexploitaties ultimo 2014"⁸ is het financiële kader met betrekking tot de grondexploitatie vastgesteld. Onderstaande vat een aantal belangrijke elementen daaruit samen.

In de periode 2016 tot en met 2019 is een winstneming voorzien van 21,3 miljoen euro. In 2016 zal, naar verwachting, het mogelijk zijn winst te nemen voor een totaal van 6.519.000 euro. Dit bedrag is als volgt opgebouwd: Appellaaan / Notenlaan 1.602.000 euro, Machineweg 1.221.000 euro, , Suze Groeneweglaan fase 2 183.000 euro, van Heuven Goedhartlaan 15-17 2.156.000 euro, van der Hooplaan 493.000 euro en Westwijkplein 864.000 euro. Voor 2015 bedraagt de voorziene winstneming 8.652.000 euro.

Overeenkomstig de bepalingen van het BBV is voor het verwachte negatieve resultaat van de grondexploitatie Uilenstede oost een verliesvoorziening gevormd van 200.000 euro. Evenzo is voor de grondexploitatie van Klaasje Zevenster een verliesvoorziening gevormd van 100.000 euro en voor die van Loeten - de Block van 620.000 euro. Daarnaast is voor mogelijke nadelen bij facilitaire grondexploitaties en voor enkele ruimtelijke projecten die geen grondexploitatie zijn een voorziening gevormd van 760.000 euro.

Risico's bij grondontwikkeling

De woningmarkt in de regio van Amstelveen wijkt positief af van de landelijke woningmarkt. In 2014 en 2015 zijn positieve resultaten gerealiseerd van prijsherstel op de markt voor bouwkavels voor woningbouw bij enkele projecten die de gemeente via een competitie ontwikkelt. Het is onduidelijk of deze signalen bestendig zullen blijken. Het is zeker niet waarschijnlijk dat prijsniveaus van bouwrijpe grond, die voor de recessie gebruikelijk waren, op termijn zullen terugkeren. Immers kopers van woningen beschikken blijvend over een sterk verkleinde leencapaciteit.

Verbetering op de markt voor bouwkavels ten behoeve van de realisering van werklocaties (bedrijventerreinen en kantoren) is nog lang niet in zicht. Het structurele overaanbod van kantoren en bedrijventerreinen wordt bestreden door mee te werken aan transformatie van bestaande locaties naar nieuwe bestemmingen.

⁸ Vastgesteld in de raadsvergadering van 1 juli 2015.

De risico's bij actief grondbeleid blijven onder de huidige omstandigheden groot. Dalende grondprijzen hebben een negatief effect op het financieel resultaat van grondexploitaties. Nieuwe contractpartners wensen bouwkavels slechts tegen sterk gereduceerde prijzen af te nemen en bestaande contractpartners zijn niet in staat of bereid om reeds gesloten overeenkomsten na te komen. Dit kan tot uitstel van gronduitgifte leiden en/of tot het openbreken van overeenkomsten om deze in de richting van de ontwikkelaar aan te passen.

De financiële risico's bij facilitair grondbeleid zijn eveneens groot. Het ontwikkelperspectief voor particuliere ontwikkelaars is immers eveneens beperkt. Dit heeft gevolgen voor de mogelijkheid of bereidheid om over het volledige verhaal van de grondexploitatiekosten met de gemeente tot overeenstemming te komen. Een verslechterd ontwikkelperspectief leidt ook hier tot uitstel van ontwikkelingen. Daarnaast is er een reëel risico dat een contractpartner faillieert, waardoor in overeenkomsten afgesproken exploitatiebijdragen niet kunnen worden geïncasseerd. Dit risico kan het best worden bestreden door bestemmingsplannen vast te stellen nadat het volledige kostenverhaal al is ontvangen.

Ten slotte is het mogelijk dat reeds tijdens de voorbereiding de particuliere ontwikkelaar afziet van de verdere ontwikkeling van zijn initiatief. Er resteert in een dergelijk geval geen wettelijke grondslag voor het gemeentelijk kostenverhaal. Om dit risico te beperken wordt, na de vaststelling van de "Quick scan", een afspraak gemaakt over de financiering van ambtelijke plankosten in de voorbereidende fase via een dienstverleningsovereenkomst.

3.7 Financiering

3.7.1 Algemeen

Inleiding

Op 1 januari 2001 is de wet Financiering Decentrale Overheden (wet Fido) in werking getreden. De wet Fido stelt regels voor het beheersen van financiële risico's, zowel op aangetrokken als op uitgezette middelen en voor het treasurybeheer.

Net als het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht de wet Fido gemeenten om een financieringsparagraaf op te nemen in de begroting en de jaarrekening. Deze paragraaf heeft met name betrekking op de treasuryfunctie. Treasury is het vakgebied dat zich bezighoudt met de financiering en liquiditeit van een organisatie en de daaruit voortvloeiende financiële risico's.

Schatkistbankieren

In het Begrotingsakkoord 2013 is afgesproken dat decentrale overheden vanaf 2013 gaan schatkistbankieren. Schatkistbankieren houdt in dat tegoeden worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Hierdoor zal de Nederlandse staat minder geld hoeven te lenen op de financiële markten en zal de staatsschuld dalen.

Het verplicht schatkistbankieren is ingevoerd voor gemeenten, provincies, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen. Dit heeft een positief effect op de omvang van de staatsschuld maar beperkt ook de gemeentelijke vrijheid om zelf een optimaal rendement na te streven op haar eigen liquiditeiten. Depositotarieven en inleentarieven worden geharmoniseerd. Decentrale overheden krijgen op de deposito's een rente vergoed die gelijk is aan de rentes die de Nederlandse staat betaalt op leningen die ze op de markt aangaat.

Dit besluit is in december 2013 via de benodigde aanpassing in wet- en regelgeving in gang gezet. Een leenfaciliteit (de mogelijkheid om via de schatkist te lenen) is niet aan de orde.

Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet HOF)

Als uitvloeisel van de schulden crises bij de nationale overheden zijn in Europees verband afspraken gemaakt over begrotingsdiscipline. Het totale financieringstekort van de Nederlandse overheid (EMU-saldo) mag niet meer bedragen dan 3 procent. Daar tellen ook gemeenten in mee. Lidstaten moeten deze afspraken omzetten in nationale wetgeving. Hiervoor is in Nederland de Wet houdbare overheidsfinanciën (HOF) in december 2013 vastgesteld door de Eerste Kamer en gepubliceerd.

Op het eerste gezicht lijkt het bijzonder dat gemeenten met een sluitende begroting toch kunnen bijdragen aan het EMU-tekort. De crux van het probleem schuilt in de verschillende boekhoudstelsels die Rijk en gemeenten hanteren. Voor het Rijk geldt het kasstelsel, voor gemeenten het baten/lasten stelsel. Het EMU-saldo wordt berekend op kasbasis.

Investeringen van het Rijk tellen onder het kasstelsel in het jaar van betaling direct mee in het tekort. Gemeenten sturen echter op een sluitende (meerjaren)begroting en niet op kasuitgaven. In het baten/lastenstelsel bij gemeenten is de uitgave op zich irrelevant voor begrotingsevenwicht maar is een deugdelijke dekking van de uitgaven vereist, hetzij via de aanwending van een reserve, hetzij door de jaarlijkse kapitaallasten (rente en afschrijving) in te passen in een sluitende begroting. Voor de berekening van het EMU-saldo geldt dit echter niet en telt de gemeentelijke investeringsuitgave volledig mee, ongeacht de dekking.

Samenvattend: Om het Nederlandse financieringstekort onder de afgesproken 3 procent Bruto Binnenlands Product (BBP) te brengen zal de overheid -inclusief lagere overheid- minder moeten gaan uitgeven. Dat zou kunnen betekenen dat met name scholenbouw, gebiedsontwikkeling en investeringen in riolering veel meer in de tijd moeten worden uitgesmeerd. Vanuit de inhoud en het maatschappelijk belang bezien, is het temporiseren van investeringen al een vervelende zaak maar het kan ook leiden tot (financieel ongunstige) overliquiditeit door aangetrokken middelen om het geplande investeringsvolume te realiseren.

EMU-saldo

In het verdrag van Maastricht is afgesproken dat lidstaten een maximaal begrotingstekort van drie procent van het Bruto Binnenlands Product mogen hebben. De rijksoverheid heeft met het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Unie van Waterschappen (UvW) in januari 2013 afgesproken dat het EMU-saldo van alle decentrale overheden tezamen maximaal -0,4 procent van het bruto binnenlands product (bbp) mag bedragen. Een verdeling van dit percentage naar bestuurslagen volgt in de septembercirculaire 2015. Individuele gemeenten hoeven bij (dreigende) overschrijding het Rijk hiervan niet voorafgaand in kennis te stellen.

Op basis van de plafondwaarde van 0,4% mag de gemeente Amstelveen bijdragen aan het EMU-tekort. Dit bedrag wordt in de septembercirculaire 2015 per individuele gemeente weergegeven. Voor 2015 bedraagt het toegestane saldo 9,597 miljoen en verwacht wordt dat 2016 hier niet substantieel van zal afwijken.

Op basis van deze begroting wordt voor 2016 wordt een EMU-tekort verwacht van afgerond 3 miljoen euro. Voor 2016 en 2017 wordt een tekort verwacht van respectievelijk 6 en 2 miljoen euro. In het uiterste geval kan op grond van de wet HOF bij een *landelijke* overschrijding een deel van de Europese boete worden verrekend met de algemene uitkering.

3.7.2 Rente-exploitatie

De rente-exploitatie geeft het verschil weer tussen de rentekosten en renteopbrengsten. Deze grootheden komen voort uit ontwikkelingen binnen de balans. De inkomsten van de rente-exploitatie zijn de in rekening gebrachte rentekosten op de geïnvesteerde middelen en uitgezette geldleningen. De uitgaven op de rente-exploitatie hebben betrekking op de te betalen rentekosten op reserves, voorzieningen en opgenomen geldleningen. Overeenkomstig het raadsvoorstel "actualiseren rekenrente" (april 2011) zijn de volgende rentepercentages gehanteerd:

	Rentepercentage	
	Begroting	Rekening
Investeringen en rentedragende reserves	4,5	4,5
Liquiditeiten saldo grondexploitaties	4,5	4,5
Twee uitgezette langlopende leningen	7,35 / 7,9	7,35 / 7,9
Kortlopend uit te zetten middelen	0	werkelijk
Kortlopend aan te trekken middelen	4,5	werkelijk

Rapport BBV

In juli 2015 is door de commissie BBV het rapport "grondexploitaties, voornemen tot herziening verslaggevingsregels grondexploitatie in het BBV met ingang van 1 januari 2016" opgesteld. In dit rapport staan voorgenomen wijzigingen die invloed hebben op de rente-exploitatie:

1. toerekenen van rente en andere kosten is niet langer toegestaan voor gronden die (nog) niet in exploitatie zijn genomen;
2. rentetoerekening moet aansluiten op fiscale mogelijkheden.

In bijlage 2 van het rapport staat een voorbeeldrekening van het gewogen gemiddelde rentepercentage van de leningenportefeuille van de gemeente. Voor Amstelveen betekent dit voor 2016 het volgende:

$$\text{rentelast boekjaar/lening} = \text{€ } 3.667.547 / \text{€ } 82.454.839 = 4,448\%$$

Dit percentage ligt iets onder het thans gehanteerde percentage van 4,5. Het gehanteerde percentage is echter tevens afhankelijk van de fiscale openingsbalans. Wanneer in deze openingsbalans sprake is van bijvoorbeeld een financieringsverhouding van 25% eigen vermogen en 75% vreemd vermogen wordt aangenomen dat 75% van 4,448% mag worden toegerekend aan de grondexploitaties (= 3,34%).

De consequentie van beide aanpassingen voor de rente-exploitatie is nu moeilijk in te schatten. Daarnaast kan een mogelijk voorstel van de commissie Depla om de overhead en rente centraal te verantwoorden op 1 programma invloed hebben op de renteverrekening. Bij de actualisering van de rente-exploitatie in 2016 zal vermoedelijk meer duidelijk zijn.

Rente-exploitatie

In de renteparagraaf worden alle financieringslasten van de gemeente verzameld en doorberekend. Structureel is deze rente-exploitatie in evenwicht. Daarbij is rekening gehouden met het wegvallen van hoogrenderende uitstaande gelden en het interen op bestaande reserves.

De meerjarige rente-exploitatie is als volgt (x 1 miljoen euro):

	Rente	2016		2017		2018		2019	
		stand 01-01	Rente	stand 01-01	Rente	stand 01-01	Rente	stand 01-01	Rente
Rente-inkomsten:									
Materiële vaste activa	4,50%	220,8	5,5	220,8	5,5	216,1	5,4	214,2	5,5
Uitgeleende langl. leningen	divers	13,8	0,9	13,8	0,9	13,8	0,9	13,8	0,9
Deelnemingen	4,50%	7,7	0,3	7,7	0,3	7,7	0,3	7,7	0,3
Gronden en voorraden	4,50%	-6,9	-0,4	-0,7	-0,1	1,1	0,0	1,2	0,0
Vlottende activa/passiva	0,00%	15,0	0,0	15,0	0,0	15,0	0,0	15,0	0,0
		250,4	6,3	256,6	6,6	253,7	6,6	251,9	6,7
Rente-uitgaven:									
Eigen vermogen	4,50%	147,2	2,2	148,2	2,2	144,8	2,2	141,0	2,2
Eigen vermogen (rentevrij)	0,00%	54,6	0,0	57,0	0,0	55,2	0,0	58,8	0,0
Opgenomen langl. leningen	4,45%	82,5	3,7	80,2	3,6	78,0	3,5	75,7	3,4
Financieringspositie	divers	-33,9	0,0	-28,7	0,0	-24,3	0,0	-23,7	0,0
		250,4	5,8	256,6	5,8	253,7	5,7	251,9	5,6
Saldo		0,0	0,5	0,0	0,8	0,0	0,9	0,0	1,1

In de Kadernota 2014 (pagina 16) is aangegeven dat sprake is van een meerjarige rente-exploitatie in evenwicht door het aanwenden van beschikbare eigen financieringsmiddelen (reserves). In deze begroting komt die aanwending van reserves nog niet concreet in de ramingen tot uitdrukking. Dit vanwege de onzekerheid over de inzet van reserves zoals de Amstelveenlijn en bedrijfsvoeringfondsen. Dit leidt in bovenstaand overzicht tot een te positief beeld van de rente-exploitatie.

3.7.3 Risicobeheer

Renterisico's

In de wet Fido is een tweetal kwantitatieve normen opgenomen om ongewenste renterisico's te voorkomen. Deze kwantitatieve eisen zijn gericht op het bevorderen van een solide financiering en beperking van het renterisico.

Kasgeldlimiet

De kortlopende schuld wordt getoetst aan de hand van de kasgeldlimiet. Onder de kasgeldlimiet wordt het maximale bedrag verstaan dat de gemeente voor kortlopende leningen mag lenen in een bepaald jaar. Dit bedrag is gelijk aan 8,5 % van de begrotingsomvang⁹. Dit komt voor Amstelveen overeen met een volume van ongeveer 16 miljoen euro. Het kasgeldlimiet is gericht op het voorkomen van ongewenste renterisico's die ontstaan door het aangaan van overmatig korte termijnfinancieringen. In Amstelveen is in 2014 in geen enkel kwartaal de financieringsbehoefte ingevuld via het aantrekken van kort geld. Ook in de eerste twee kwartalen van 2015 was sprake van een overschot aan liquide middelen.

Renterisiconorm

De Fido-norm voor lange financiering houdt in dat de jaarlijkse verplichte aflossing en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Het doel van deze norm is: hoe meer de aflossing van de schuld in de tijd wordt gespreid, hoe minder gevoelig de begroting wordt voor renteschokken bij herfinanciering. De norm geeft niet aan hoeveel een gemeente langlopend mag financieren, maar hoeveel zij maximaal mag aflossen. Onderdeel van de berekening vormt het bedrag aan renteherziening. Dit is voor Amstelveen niet van toepassing. Het betreft hier namelijk leningen waarbij op basis van de lening voorwaarden de rente door de tegenpartij eenzijdig kan worden opgezegd. De lening portefeuille bevat geen leningen met deze voorwaarde.

De renterisiconorm bedraagt voor Amstelveen ongeveer 38,0 miljoen euro. Met andere woorden: de aflossing op de aangetrokken gelden mag in de komende jaren niet meer bedragen dan genoemd bedrag per jaar. Tot en met 2020 wordt op de leningportefeuille in een begrotingsjaar niet meer afgelost dan 2,25 miljoen euro zodat ruimschoots aan de norm wordt voldaan.

Rentevisie

Beleidsmatig wordt Amstelveen steeds minder afhankelijk van de ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt. Op basis van de meerjarige prognose met betrekking tot benodigde en beschikbare financieringsmiddelen wordt verwacht dat in de meerjarige financieringsbehoefte is voorzien. Daarnaast leidt het schatkistbankieren er toe dat overtollige liquiditeiten slechts bij het Rijk mogen worden uitgezet.

Kredietrisico en relatiebeheer

Het kredietrisico wordt beperkt doordat in het treasurystatuut eisen worden gesteld aan de tegenpartij. Bij het verstrekken van leningen uit hoofde van de publieke taak worden garanties en zekerheden geëist. Hier wordt uitsluitend vanaf gezien als de gemeenteraad anders besluit. De gemeente Amstelveen heeft alleen beleggingen en uitzettingen die in het verlengde van de publieke taak liggen. Er wordt geen gebruik gemaakt van derivaten zoals opties, swaps en futures.

Momenteel heeft de gemeente aandelen van de Bank Nederlandse Gemeenten en Eneco. Per 31 december 2014 is het grootste deel van de liquide middelen uitgezet via schatkistbankieren. Daarnaast zijn nog bankrelaties met BNG, ING en Rabo.

---

⁹ Bepalingen rondom de kasgeldlimiet zijn opgenomen in de wet Financiering decentrale overheden (Fido).

3.7.4 Financiering

Langlopende leningen

In 2010 zijn stappen gezet om de vermogensbehoefte voor langere termijn in te vullen. Van vier bancaire instellingen zijn offertes ontvangen, waarbij het aanbod van de Bank Nederlandse Gemeenten als best passend bij de wens van Amstelveen is beoordeeld. Met deze lening heeft de gemeente tegen een tarief van gemiddeld 4,45% voor zeer lange termijn voorzien in haar financieringsbehoefte. Bij het bepalen van de looptijd van de lening is aansluiting gezocht bij de looptijd van de te financieren activa (met name riolering en onderwijshuisvesting).

Amstelveen neemt een lening van in totaal 90 miljoen euro af met een looptijd van 40 jaar. Het te lenen bedrag is niet in één jaar geheel beschikbaar gekomen maar is in vier tranches tot en met eind 2013 opgenomen.

Langlopende uitzettingen en garantiestellingen

Amstelveen heeft een bedrag van 9 miljoen euro met een looptijd tot en met 2020 uitgezet bij de BNG. Over dit bedrag ontvangt de gemeente een rentevergoeding van 7,35 procent.

Via het raadsvoorstel "Borgstelling voor financiering van de vervanging van de kunststof atletiekbaan" van 3 juli 2013 heeft de gemeente zich garant gesteld voor maximaal 175.000 euro voor een hypothecaire geldlening van Atletiekvereniging Startbaan (1 januari 2016: 161.000 euro). Daarnaast heeft de gemeente nog één andere garantie uitstaan met een saldo van 36.000 euro per 1 januari 2016.

Voor een nadere uiteenzetting ten aanzien van de gegarandeerde waarborg woningen, woningcorporaties en Nationale Hypotheek Garantie wordt verwezen naar paragraaf 3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

3.7.5 Treasuryfunctie

Treasurystatuut

Het bestaande treasurystatuut is in 2010 geactualiseerd en bestuurlijk vastgesteld. Door nieuwe wetgeving (Wet HOF en schatkistbankieren) is gewacht op het nieuwe model financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewetmodelverordening van de VNG. Deze is in het tweede kwartaal van 2014 beschikbaar gekomen. In 2014 is ook het adviesrapport voor vernieuwing van het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) uitgebracht. Dit rapport bevat adviezen om de transparantie van de begroting en jaarstukken voor de raad te vergroten.

In de tweede helft 2015 wordt de raad een nieuwe verordening ex artikel 212, 213, 213a en een nieuw treasurystatuut ter besluitvorming voorgelegd.

Financieringsfunctie reserves en voorzieningen

Een belangrijke functie van reserves en voorzieningen betreft de financieringsfunctie. Voor een sluitende meerjarenbegroting wordt rekening gehouden met jaarlijkse rentebaten van 0,9 miljoen euro op het onderdeel algemene dekkingsmiddelen. Met de huidige interne rekenrente van 4,5 procent betekent dit dat hiervoor 20 miljoen euro aan reserves en voorzieningen beschikbaar moet zijn (4,5 procent over 20 miljoen genereert 0,9 miljoen euro).

Wanneer de ontwikkeling van bestemmingsreserves en voorzieningen meerjarig wordt beschouwd, valt te constateren dat deze door de jaren heen gebruikt worden voor de doeleinden waarvoor ze in het leven zijn geroepen. Aan de afname van de omvang van de reserves en voorzieningen ligt een aantal ontwikkelingen ten grondslag:

- Het totaal aan egalisatie- en overige bestemmingsreserves bedraagt begin 2016 31 miljoen euro waarvan de reserves bijdrage M51 en onderwijshuisvesting van elk 6 miljoen euro het grootste aandeel vormt;
- Gelet op de huidige vastgoedmarkt wordt voor deze raadsperiode niet verwacht dat een verdere substantiële aanwas van reserves plaats zal vinden. Per saldo zal het niveau van de reserves en voorzieningen dus geleidelijk dalen en als gevolg daarvan ook de daaruit voortvloeiende rentebaten;
- Naast de afname van reserves en voorzieningen betekende het vrijvallen in 2015 van één van de hoogrenderende uitgezette geldlening (30 miljoen euro) een verdere nadelige ontwikkeling van de rente-exploitatie.

Schuldpositie

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten heeft in 2013 de houdbaarheidstest gemeentefinanciën ontwikkeld. In het voorjaar 2015 is een aangepaste versie ter beschikking gesteld. Dit model geeft meer inzicht in geldstromen en schuldpositie dan de gecompriëerde balans. Een meerjarige balans staat overigens opgenomen in de bijlagen. De test wil inzicht geven in twee zaken:

1. Is de bestaande schuldenlast verantwoord?
2. Houdt de gemeente bij een scenario met economisch slecht weer genoeg geld over om de schuldverplichtingen te blijven voldoen zonder dat noodzakelijke publieke voorzieningen in de knel komen?

Schuldratio

Met het kengetal schuldratio wordt beoordeeld in hoeverre het bezit op de balans (bijvoorbeeld investeringen in gebouwen of uitstaande leningen) is belast met schulden zoals opgenomen geldleningen of crediteuren. Een schuldratio van 100% betekent dat de gemeente evenveel bezittingen heeft als schulden. De gemeente heeft dan geen eigen vermogen.

Het model beoordeelt een schuldratio tot 70% als goed ("groen"), tussen de 70% en 80% is het opletten ("oranje") en boven de 80% is bijsturing gewenst ("rood"). Met een schuldratio van 35% per 1 januari 2015 zit Amstelveen diep in het groen.

Netto schuldquote

De netto schuldquote beoordeelt de schuld als aandeel van de inkomsten. Eenvoudig gezegd betekent een netto-schuldquote van 100% dat de schuldenlast de omvang heeft van een jaaromzet. Het model beoordeelt een netto schuldquote tot 100% als goed ("groen"), tussen de 100% en 130% is het opletten ("oranje") en boven de 130% is bijsturing gewenst ("rood").

Met een netto schuldquote van 2% per 1 januari 2015 zit Amstelveen diep in het groen. Per inwoner is dit volgens het model 60 euro. Op de website van raadslid.nu wordt Amstelveen genoemd als middelgrote gemeente met de laagste netto schuld per inwoner (528 euro). De netto schuld is t.o.v. eind 2013 niet gedaald met 468 euro, maar ongeveer gelijk gebleven. Het verschil betreft een definitiekwestie waar met de VNG contact over is geweest.

Tot en met 2023 wordt niet verwacht dat de gemeente leningen moet aantrekken. Dit wordt mede veroorzaakt door vrijval van twee uitstaande leningen in 2015 en 2020 (31 en 9 miljoen euro).

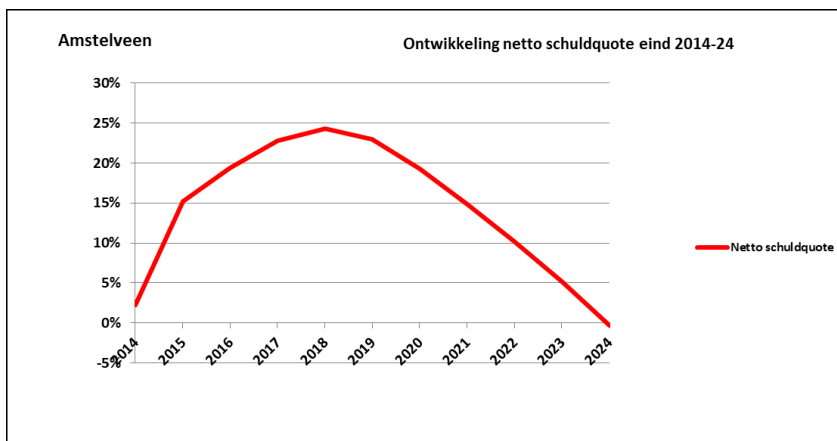
Slecht weer scenario

De houdbaarheidstest geeft inzicht of de financiën robuust genoeg zijn om financiële tegenslagen in de toekomst op te vangen. Hierbij wordt gekeken naar de geldstromen van de gemeente en de ontwikkeling van de gemeenteschuld bij een slecht weer scenario ("economische schok"). Het rekenmodel bevat hiervoor een mix van structurele en incidentele tegenvallers. Raadsleden die dit boekwerk tot zover hebben doorgelezen kunnen bij de portefeuillehouder financiën een versnapering ophalen. De onbenutte belastingcapaciteit en de inwonergevoeligheid van de algemene uitkering/gemeentefonds zijn twee variabelen die de gemeente zelf moet berekenen en invoeren. Amstelveen heeft een onbenutte belastingcapaciteit van structureel ruim 8,8 miljoen euro.

Tegenover de optredende economische schok wordt het gemeentelijke ombuigingspotentieel berekend. Dit omvat bezuinigingen op de uitgaven en het inzetten van (een deel van) de onbenutte belastingcapaciteit. Ook dit wordt door het model berekend, waarbij ervan wordt uitgegaan dat gedurende een aantal jaren achtereen structureel wordt bezuinigd op de begroting. Dit is een modelmatige exercitie, maar uiteindelijk gaat het in werkelijkheid wel over bestuurlijke afwegingen en concrete maatregelen.

De crux van het model is vervolgens of de netto schuldquote uiteindelijk, na een aanvankelijke stijging als gevolg van de economische schok, zich herstelt tot een dalend verloop. Met andere woorden: is er voldoende ombuigingspotentieel om in de toekomst rente en aflossing van de schuld te kunnen betalen?

Dat laatste is het geval. De netto schuldquote daalt naar 0% in 2024 en de netto vordering per inwoner bedraagt 8 euro (bij economische schok en structureel 2,5% bezuinigingen). Daarmee slaagt Amstelveen voor de houdbaarheidstest.

Conclusie

De houdbaarheidstest van de VNG legt de nadruk op de hoogte van de gemeentelijke schuld. Zowel voor de schuldratio als de netto schuldquote staat het "stoplicht" ruimschoots op groen. Ook de schok als gevolg van een slecht weer scenario kan goed worden opgevangen.

4 Bijlagen

A Vertaaltabel programma/bestuurlijke producten

Programma 1 Sociaal Domein

610 Inkomen levensonderhoud	M. Veeningen
611 Werk en reïntegratie	M. Veeningen
612 Wet sociale werkvoorziening	M. Veeningen
614 Gemeentelijke minimavoorzieningen	M. Veeningen
621 Opvang en inburgering	M. Veeningen
630 Welzijn – participatie	M. Veeningen
631 Jeugd en jongeren	J. Brandes
632 Welzijn – ondersteuningsgericht	J. Brandes
653 Wet Maatschappelijke Ondersteuning	H. Raat
714 (Volks)gezondheid en preventie	H. Raat

Programma 2 Onderwijs en ontplooiing

410 Onderwijshuisvesting	M. Veeningen
480 Lokale onderwijsvoorzieningen	M. Veeningen / J. Brandes
510 Bibliotheekwerk en infovoorziening	M. Veeningen
511 Culturele vorming	M. Veeningen
530 Sport	P. Bot
540 Podiumkunsten en beeldende kunst	M. Veeningen
560 Natuurrecreatie / -educatie	P. Bot
580 Speelplaatsen	P. Bot
650 Kinderopvang en peuterspeelzalen	M. Veeningen

Programma 3 Economie en duurzaamheid

310 Economische zaken	M. Veeningen / M.M. van 't Veld
-----------------------	---------------------------------

Programma 4 Openbare ruimte

209 Schoonhouden openbare ruimte	P. Bot / H. Raat
210 Wegen	J. Brandes
561 Groengebied Amstelland	P. Bot
565 Openbaar groen	P. Bot
714 (Volks)gezondheid en preventie*	P. Bot
721 Afvalinzameling en –verwerking	P. Bot / H. Raat
722 Riolering	P. Bot
723 Milieu	P. Bot/ H. Raat
724 Begraafplaats Zorgvlied	P. Bot

*Dit betreft alleen het onderdeel Dierplaagbestrijding, het overige van (Volks)gezondheid en preventie valt onder programma 1.

Programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling

211 Verkeer	J. Brandes
212 A9	H. Raat
214 Parkeren	J. Brandes / H. Raat
810 Ruimtelijke Ordening	P. Bot
821 Ruimtelijke (her)ontwikkeling	P. Bot
822 Woonruimteverdeling	H. Raat
823 Bouwvergunningen	H. Raat
824 Overig bouwen en wonen	H. Raat / P. Bot
825 Vastgoed	H. Raat
826 Woonwagens en woonwagenlocaties	H. Raat
831 Bouwgrondexploitaties	H. Raat
832 PIA	H. Raat

Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid

001 Bestuursorganen	M.M. van 't Veld
002 Ondersteuning bestuursorganen	M.M. van 't Veld / H. Raat
003 Verkiezingen	M.M. van 't Veld
004 Burgerzaken	M.M. van 't Veld
005 Internationale samenwerking	M.M. van 't Veld
120 Brandweer & rampenbestrijding	M.M. van 't Veld
140 Openbare orde en veiligheid	M.M. van 't Veld / P. Bot / H. Raat / J. Brandes
510 Bibliotheekwerk en infoverzorging**	M. Veeningen
930 Uitvoering wet WOZ	H. Raat
940 Heffing en invordering belastingen	H. Raat

**Dit betreft alleen het onderdeel Historisch archief, het overige van Bibliotheekwerk en infoverzorging valt onder programma 2.

B Verloop reserves en voorzieningen

programma	bedrag x 1000 euro	Saldo aan het begin van 2016	Saldo aan het begin van 2017	Saldo aan het begin van 2018	Saldo aan het begin van 2019	Saldo aan het begin van 2020	Saldo aan het begin van 2021
	Algemene reserve	26.281	35.839	35.696	37.425	39.374	39.374
	Bestemmingsreserves						
	<i>Dekking kapitaallasten</i>	<i>101.157</i>	<i>101.628</i>	<i>97.707</i>	<i>93.337</i>	<i>90.570</i>	<i>86.726</i>
divers	Dekking kapitaallasten	101.157	101.628	97.707	93.337	90.570	86.726
	<i>Egalisatiereserves</i>	<i>12.129</i>	<i>8.815</i>	<i>7.680</i>	<i>8.044</i>	<i>7.102</i>	<i>7.403</i>
	4 Groot onderhoud wegen	446	284	0	460	460	460
	4 Openbare verlichting (vervanging lichtmasten)	740	709	677	646	614	582
	5 Verkeersregelinstallaties	2.104	1.779	1.015	455	455	455
	5 Verkeersmaatregelen	1.368	617	0	0	0	0
AD	bedrijfsvoeringsfondsen	3.630	3.507	3.435	3.436	3.437	3.437
AD	Ideaalcomplexen	3.841	1.919	2.553	3.047	2.136	2.468
	<i>Overige bestemmingsreserves</i>	<i>19.324</i>	<i>15.707</i>	<i>14.899</i>	<i>15.334</i>	<i>15.857</i>	<i>16.380</i>
	2 Nieuwbouw onderwijshuisvesting	6.928	3.497	2.497	2.497	2.497	2.497
	2 Investerings sportvelden	115	115	115	115	115	115
	4 Grote projecten	425	365	356	356	356	356
	4 Amstelveense bijdrage M 51	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
	4 Integraal waterplan	0	0	0	0	0	0
	4 Energiebeleidsplan (incl. SLOK)	142	70	70	70	70	70
	Westwijkplein	2	2	2	2	2	2
	FLO kosten brandweer	3.931	3.126	2.577	2.262	2.035	1.808
	5 Startkoop Amstelveen	28	28	28	28	28	28
	5 Breedtesport	38	38	38	38	38	38
	5 Monumentenzorg	46	46	46	46	46	46
	5 Amstelgroen/Amstelzijde	1.493	1.493	1.493	1.493	1.493	1.493
	5 Kwaliteitsverbetering openbare ruimte	56	56	56	56	56	56
AD	Vervanging activa	120	870	1.620	2.370	3.120	3.870
	Totaal bestemmingsreserves	132.610	126.150	120.285	116.714	113.528	110.508
	Voorzieningen						
	4 Afkoop onderhoud graven	6.512	6.442	6.339	6.220	6.102	5.983
	4 Begraafplaats Zorgvlied	1.215	1.348	1.679	2.159	2.634	3.112
	4 Riolering	1.027	893	675	299	-247	-940
	4 Huishoudelijk afval	996	889	747	990	1.409	1.795
	4 Bedrijfsafval	109	103	97	91	86	87
	5 Verliesgevende projecten	1.122	1.122	1.122	1.122	1.122	1.122
	6 Sociaal statuut brandweer	14	6	2	2	2	2
AD	Individueel keuzebudget	2.100	2.100	2.100	2.100	2.100	2.100
AD	Bijdrage A9	17.815	18.617	19.455	20.330	21.245	0
AD	Wachtgeld wethouders/FPU/FLO Brandweer	1.587	1.323	1.136	1.013	882	791
2/5/AD	Onderhoud Vastgoed	6.515	6.431	7.159	7.910	8.657	9.404
divers	Dubieuze debiteuren	3.571	3.571	3.571	3.571	3.571	3.571
	Totaal voorzieningen	42.581	42.845	44.082	45.807	47.562	27.027
	Totaal	201.472	204.833	200.063	199.946	200.463	176.909

Algemene reserve

De algemene reserve heeft een saldo oplopend naar ongeveer 39,0 miljoen euro gedurende de periode 2016 tot en met 2019. Over de gehele looptijd wordt voldaan aan het raadsbesluit bij de begrotingsbehandeling 2010, dat de algemene reserve tenminste 17,0 miljoen euro moet bedragen.

Bestemmingsreserves

Van de bestemmingsreserves vormt de reserve dekking kapitaallasten qua volume het belangrijkste onderdeel. Het saldo van ongeveer 100,0 miljoen euro betreft met name investeringen in onderwijsgebouwen. De komende jaren wordt het scholenbouwprogramma afgerond. Daarna zal de reserve geleidelijk afnemen door de jaarlijkse afschrijving.

De egalisereserves "verkeersmaatregelen", "verkeersregelinstallaties", "openbare verlichting" en "groot onderhoud wegen" moeten worden gezien in relatie met de op de programma's opgenomen budgetten. Via deze structurele bedragen in de begroting is het toekomstig onderhoud duurzaam geregeld. De concrete invulling en fasering vindt plaats via de integrale meerjarige planning en verantwoording van het Uitvoeringsprogramma Openbare Ruimte.

De grootste financiële post binnen overige bestemmingsreserves betreft de in de Kadernota 2012 gevormde reservering van 6,0 miljoen euro voor de Amstelveenlijn. In deze begroting is ervan uitgegaan dat nog geen onttrekking aan de reserve zal plaatsvinden. De reserve FLO-kosten Brandweer (3,9 miljoen euro begin 2016) wordt jaarlijks geactualiseerd.

In het kader van financieel duurzaam activa beleid (besluitvorming 28 november 2007/Kadernota 2009) wordt voor de vervanging van gemeentelijke activa jaarlijks 750.000 euro gedoteerd aan de reserve vervanging van activa.

Voorzieningen

In raadsvoorstel 2013/69 "Wijziging Overeenkomst Stroomlijnalternatief Planstudie Schiphol – Amsterdam – Almere met bijstelling van de gemeentelijke bijdrage aan de te wijzigen inpassing van de te verbreden Rijksweg A9" is de voorziening getroffen die jaarlijks contant wordt gemaakt tegen een rentepercentage van 4,5. Dit is toereikend om de tweede tranche in 2020 van ongeveer 22 miljoen euro aan het Rijk te betalen.

Het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen wordt ten laste van de onderhoudsvoorziening vastgoed gebracht. In de begroting is een structurele dotatie opgenomen op basis van het meerjarig gemiddeld benodigde bedrag over een looptijd van twintig jaar. De onttrekkingen voor het daadwerkelijke onderhoud kunnen van jaar tot jaar sterk fluctueren. Over de jaren 2016 t/m 2019 wordt meer gestort dan onttrokken en neemt de voorziening toe van 5,1 miljoen tot 6,7 miljoen euro eind 2019.

Jaarlijks wordt de wachtgeldverplichting (1,6 miljoen euro begin 2016) geactualiseerd.

In de programmarekening 2014 is 1,1 miljoen euro gereserveerd voor mogelijk verliesgevende ruimtelijke projecten. De verwachting is dat in de komende jaren een beroep wordt gedaan op deze voorziening. De jaarlijkse mutatie is echter moeilijk in te schatten en niet meerjarig verwerkt.

In de eerste tijdvakrapportage 2015 is 2,1 miljoen euro gereserveerd voor individueel keuzebudget. Dit betreft feitelijk het opgebouwde vakantierecht over de periode juni t/m december, dat wordt uitbetaald in mei het jaar daaropvolgend.

In bovenstaand overzicht is sprake van een negatief jaarlijkse mutatie van de egalisatievoorziening riolering (eind 2019 een negatief saldo van 0,2 miljoen euro). Dit verloop houdt geen rekening met tariefsaanpassing om een kostendekkende exploitatie te handhaven.

De fluctuaties in de egalisatievoorziening huishoudelijk afval betreffen de meerjarig geraamde toename en afname van kapitaallasten. Ook hier is de samenhangende tariefontwikkeling ten behoeve van een kostendekkende exploitatie nog niet meegenomen.

De fluctuaties in de egalisatievoorziening Zorgvlied hebben betrekking op de inkomsten crematorium. De hiermee samenhangende tariefontwikkeling ten behoeve van een kostendekkende exploitatie is in deze begroting nog niet verwerkt.

Per programma is een overzicht opgenomen van het verloop van de reserves en voorzieningen 2016 tot en met 2019 (zie hoofdstuk 2 Programmaplan).

C Subsidies & gemeentelijke jaarhuren van gesubsidieerde instellingen

pr.	instelling	gesubsidieerde activiteit	doelstelling	Begroting x 1.000 euro	
				2015	2016
1	610 Inkomen levensonderhoud				
	Participatiegroep Minimabeleid Amstelveen	Vanuit ervaringsdeskundigheid en als vertegenwoordiging van een georganiseerde achterban bijdragen aan de ontwikkeling en uitvoering van het minimabeleid, schuldhulpverlening, WMO en gerelateerde onderwerpen.	Uitvoering geven aan de verordening procedure en vormgeving structurele participatie gemeente Amstelveen 2006.	20	20
1	614 Minimabeleid				
	Voedselbank Amstelveen	ondersteuning minima d.m.v. voedselpakketten	ondersteunen minima	0	15
	621 Inburgering				
	Stichting Vluchtelingenwerk Amstelland	Het verzorgen van de eerste opvang en het geven van maatschappelijke en juridische begeleiding bij het inburgeringsproces.	Sociale integratie.	105	105
	630 Welzijnsbeleid participatie gericht				
	Carafit, De Schakel Vrijtijdsvereniging, Stichting De Regenboog, Stichting De Vrijbouter, Stichting Paardrijden	Ondersteuning vrijetijdsbesteding verstandelijk gehandicapten.	Ondersteuning gericht op het (collectief) compenseren van beperkingen ten einde de maatschappelijke deelname te vergroten.	26	26
	Vrijwilligerscentrale Amstelland	Uitvoering maatschappelijke stages	Stimuleren vrijwilligerswerk / maatschappelijke participatie en algemene ontwikkelingen jeugd	0	40
	AanZ-Amstelveen	Cöördinatie van activiteiten, wijkwelzijnswerk en beheer van wijkcentra.	Bevorderen sociale samenhang, infrastructuur, verbeteren en behoud van de woon- en leefomgeving in de Amstelveense wijken.	1.995	1.852
	Diverse bewonersinitiatief groepen	Cöördinatie van activiteiten.	Bevorderen sociale samenhang.	163	262
	Stichting Dorpshuis Nes a/d Amstel	Diverse activiteiten gericht op maatschappelijke participatie bewoners Nes aan de Amstel.	Bevorderen sociale infrastructuur Nes aan de Amstel.	5	5

				Begroting x 1.000 euro	
pr.	instelling	gesubsidieerde activiteit	doelstelling	2015	2016
	Stichting Vrijwilligers Speelboerderij Elsenhove	Ondersteuning bij de organisatie van (kinder-)activiteiten en werkvrijdagen, waarop door vrijwilligers grotere klussen worden uitgevoerd.	Natuur- en milieueducatie en inzet vrijwilligers.	4	2
	Vrijwilligerscentrale	Werven, bemiddeling en training vrijwilligers.	Ondersteuning van vrijwillige inzet: beperkingen van mensen compenseren door oplossingen dicht bij de inwoner te ondersteunen, waarbij de inwoner zelf en de sociale omgeving een zo groot mogelijke rol speelt.	93	93
	Vrijwilligerscentrale	Buurthulpdienst/gespecialis- eerde vrijwilligersketen: coördinatie (gespecialiseerde) vrijwilligersinzet ten behoefte van burgers.	Ondersteuning van vrijwillige inzet: beperkingen van mensen compenseren door oplossingen dicht bij de inwoner te ondersteunen, waarbij de inwoner zelf en de sociale omgeving een zo groot mogelijke rol speelt. Tevens ondersteuning en bevorderen participatie.	162	162
	Mantelzorgsteunpunt (Osira-Amstelring)	Ondersteuning mantelzorgers.	Ondersteuning van mantelzorgers: beperkingen van mensen compenseren door oplossingen dicht bij de inwoner te ondersteunen, waarbij de inwoner zelf en de sociale omgeving een zo groot mogelijke rol speelt.	156	156
631 jeugd en jongeren					
	Amstelveense aanvrager obv subsidiereregeling 'Fonds Doen'	Projectmatige activiteit voor en door jongeren, begeleid door een ondersteuningsorganisatie.	Stimuleren initiatieven van jongeren.	28	28
	Stichting Kinderland/ Stichting Ons Vakantiekamp	Vakantiekamp voor Amstelveense kinderen.	Vrijtijdsaanbod voor de jeugd in de zomervakantie.	26	26
	Amstelveense	Accommodatie en	Vrijtijdsaanbod voor	162	162

pr.	instelling	gesubsidieerde activiteit	doelstelling	Begroting x 1.000 euro	
				2015	2016
	scoutingverenigingen obv de subsidieregeling Scouting	scoutingactiviteiten voor Amstelveense jeugdleden.	de jeugd.		
	St. Brijder, GGD	Voorlichting op onder meer scholen.	Preventie alcohol- en drugsgebruik.	43	43
	Stichting Humanitas	Getrainde vrijwilligers bieden steun en praktische hulp aan ouders van Amstelveense gezinnen met tenminste één kind jonger dan 6 jaar met het opvoedingsondersteuningsp rogramma Homestart.	Preventieve jeugdzorg ter bevordering van de veiligheid en gezondheid van jeugdigen en gezinnen en ter voorkoming van het verergeren van bestaande problematiek.	59	59
	Sezo	Opvoedspreekuren.	Preventieve jeugdzorg ter bevordering van de veiligheid en gezondheid van jeugdigen en gezinnen en ter voorkoming van het verergeren van bestaande problematiek.	30	30
	Stichting Altra	Schoolmaatschappelijk werk.	Preventieve jeugdzorg ter bevordering van de veiligheid en gezondheid van jeugdigen en gezinnen en ter voorkoming van het verergeren van bestaande problematiek.	123	0*
632 Welzijnsbeleid ondersteunings gericht					
	Participatiegroep Gehandicapten Amstelveen	Vanuit ervaringsdeskundigheid en als vertegenwoordiging van een georganiseerde achterban bijdragen aan de ontwikkeling en uitvoering van het beleid dat van belang is om mensen met een handicap optimaal te laten deelnemen aan het maatschappelijk leven.	Uitvoering geven aan de verordening procedure en vormgeving structurele participatie gemeente Amstelveen 2006.	20	20
	Seniorenraad Amstelveen	Vanuit ervaringsdeskundigheid en als vertegenwoordiging van een georganiseerde achterban bijdragen aan de ontwikkeling en uitvoering van het beleid dat ouderen	Uitvoering geven aan de verordening procedure en vormgeving structurele participatie gemeente Amstelveen 2006.	20	20

pr.	instelling	gesubsidieerde activiteit	doelstelling	Begroting x 1.000 euro	
				2015	2016
		in Amstelveen raakt.			
	Stichting Brentano Amstelveen	Coördinatie boodschappenplusbus.	Ondersteuning gericht op het (collectief) compenseren van beperkingen ten einde de maatschappelijke deelname te vergroten.	90	90
	Stichting Brentano Amstelveen	Ondersteuningsaanbod t.b.v. woonservicezones	Ondersteuning gericht op het (collectief) compenseren van beperkingen ten einde de maatschappelijke deelname te vergroten.	89	89
	Stichting Vita Welzijn en Advies	Inzet WWZ-wijkteams in wijken.	Bevorderen ondersteuning en participatie kwetsbare burgers.	21	21
	Stichting Vita Welzijn en Advies	Maaltijdenfonds.	Ondersteuning gericht op het compenseren van beperkingen ten einde de maatschappelijke deelname te vergroten.	42	27
	ANBO, KBO Amstelveen, KBO Bovenkerk, RSBO, PCOB.	Ondersteuning belangenbehartiging en uitvoering activiteiten voor senioren door ouderenbonden.	Ondersteuning belangenbehartiging en maatschappelijke zelforganisatie van senioren.	8	0
	Stichting Sociaal Steunpunt Amstelveen	Ondersteuning vrijwilligers organisatie.	Ondersteuning gericht op het (collectief) compenseren van beperkingen ten einde de maatschappelijke deelname te vergroten.	10	10
	Mantelzorg Steunpunt	Alzheimercafé.	Ondersteuning gericht op het (collectief) compenseren van beperkingen van met name ouderen en hun mantelzorgers ten einde de maatschappelijke deelname te vergroten.	2	2
	Overleg Lichamelijk Gehandicapten Amstelland/ OLGA	Ondersteuning overleg lichamelijk gehandicapten (OLGA).	Ondersteuning belangenbehartiging en maatschappelijke participatie gehandicapten.	14	14
	Stichting Belklus	Vrijwilligers klussen bij ouderen.	Ondersteuning gericht op het (collectief) compenseren van	17	17

pr.	instelling	gesubsidieerde activiteit	doelstelling	Begroting x 1.000 euro	
				2015	2016
			bepalingen van met name ouders ten einde de maatschappelijke deelname te vergroten.		
	Stichting Kledingbank Amstelland	Kledingproject voor Amstelveense Minima, vluchtelingen en houders van de stadspas Amsterdam.	Ondersteuning gericht op het (collectief) compenseren van bepalingen van minima, vluchtelingen en houders van de (Geen suggesties).	13	13
	Roads	Maatjesproject: koppeling van burgers met GGZ problematiek aan burgers die hen sociaal maatschappelijk ondersteunen.	Ondersteuning gericht op het compenseren van bepalingen van burgers met psychosociale problematiek ten einde de maatschappelijke deelname te vergroten en sociaal isolement en overlast te voorkomen.	42	42
	Advies- en meldpunt huiselijk geweld en Kindermishandeling	Hulpverlening huiselijk geweld en uitvoering zorg wet tijdelijk huisverbod	Voorkomen (verdere) escalatie huiselijk geweld, opvang slachtoffers	124	124
714 Beleid volksgezondheid en preventie					
	Zorgbelang Noord - Holland/ RPCPAM	Belangenbehartiging door Regionaal patiënten/consumenten platform Amstel- en Meerlanden bij zorgaanbieders, overheid en ziektekostenverzekeraars, kwaliteitsbewaking van de zorg, voorlichting en klachtopvang.	Belangenbehartiging patiënten/ consumenten in de zorg.	6	0
totaal programma 1 Sociaal domein				3.718	3.575
2	480 Lokale onderwijsvoorzieningen				
	Stichting Amstelwijs	Exploitatiebijdrage aan de openbare basisschool in Nes aan de Amstel die onder de opheffingsnorm valt.	Basisonderwijs beschikbaar houden in Nes.	75	80
	Amstelwijs	Bovenschoolse voltijd taalklassen voor nieuwkomers	De Nederlandse taal leren aan nieuwkomers, gericht op instroom in het reguliere onderwijs.	0	110
	Onderwijsgroep	Bovenschoolse deeltijd	De Nederlandse taal	0	66

pr.	instelling	gesubsidieerde activiteit	doelstelling	Begroting x 1.000 euro	
				2015	2016
	Amstelland	taalklassen voor nieuwkomers	leren aan nieuwkomers, gericht op instroom in het reguliere onderwijs.		
	Stichting Wereldbuur	Coördinatie Taalhuis, waaronder het werven en begeleiden van laaggeletterden en vrijwilligers	Laaggeletterdheid bestrijden en de sociale samenhang bevorderen door uitwisseling tussen burgers op het gebied van de Nederlandse taal.	0	40
	Ons Tweede Thuis	Opstap en Opstapje: Gezinsprogramma's die de onderwijskansen van jonge kinderen met een (taal)achterstand vergroten.	Bestrijden onderwijsachterstande n.	96	96
	Amstelveense onderwijsinstellingen obv subsidieregeling Kwaliteitsimpuls onderwijs	Kwaliteitsprojecten van Amstelveense basisscholen.	Projectmatige ondersteuning van basisscholen bij hun ambitie om het onderwijs voor hun leerlingen te verbeteren.	150	295
	Amstelveense onderwijsinstellingen obv subsidieregeling 'Brede school'.	Projecten van brede scholen die ondersteunend zijn aan de start of doorontwikkeling van de brede school of gericht zijn op kwetsbare kinderen.	Ondersteuning van partners binnen brede school op basis van de nota Onderwijsbeleid.	70	70
510 Bibliotheken en informatievoorziening					
	Stichting Amstelland Bibliotheken	Uitvoeren van de kernfuncties van een basisbibliotheek met ruime openstelling en een interactieve website.	Laagdrempelige en deskundige toegang tot alle bronnen van kennis, cultuur en verbeelding in onze samenleving.	2.115	2.109
	Dorpsraad Nes a/d Amstel, Aagje Deken	Aanschaf media.	Bibliotheekvoorziening in Nes aan de amstel.	1	1
511 Culturele vorming					
	Stichting Muziek- en Dansschool Amstelveen	Muziek- en dansonderwijs vooral gericht op Amstelveense jongeren met groepsgerichte activiteiten.	Bevorderen cultuurdeelname en -educatie en versterken culturele klimaat.	1.003	972
	Stichting Volksuniversiteit Amstelland	Onderwijs aan volwassenen.	Onderwijs aan volwassenen gericht op persoonlijke ontplooiing.	156	156
	Vereniging tot Viering Nationale Feestdagen	Viering nationale feestdagen Koninginnedag	Bevorderen historisch besef van huidige en	42	42

pr.	instelling	gesubsidieerde activiteit	doelstelling	Begroting x 1.000 euro	
				2015	2016
		(en -nach), 4 en 5 mei.	toekomstige generaties.		
	Stichting Kunst en Cultuur Noord Holland	Cultureel jongerenpaspoort.	Stimuleren cultuurparticipatie Amstelveense jongeren tot 30 jaar.	7	7
	Stichting Kunst en Cultuur Noord Holland	Organiseren van culturele projecten, evenementen en ontmoetingen, ontwikkelen van diensten en producten.	Vergroten cultuurparticipatie, verhogen professionaliteit producenten, opdrachtgevers en afnemers en samenwerking tussen publieke en private partijen verbeteren.	1	1
	Stichting Amstelveense Kunstbelangen	Cursusactiviteiten op het gebied van beeldende kunst voor beginners en gevorderden.	Bevorderen actieve cultuurparticipatie.	14	14
	Comité Herdenking Gevallen in Nederlands Indië	Jaarlijkse herdenking 14 augustus.	Bevorderen historisch besef van huidige en toekomstige generaties.	1	1
	Cultuurcentrum VU Griffioen	Activiteiten Griffioen.	Aantrekkelijke woonomgeving Uilenstede.	2	2
	Stichting Sinterklaas Comité Amstelveen	Intocht St. Nicolaas.	Bevorderen saamhorigheid.	1	1
	Stichting Amstelveenweb	Het onderhouden van een website over de gemeente Amstelveen met betrekking tot historie, nieuws en gebeurtenissen van de gemeente Amstelveen en van publieke organisaties.	Het geven van informatie en educatie aan potentiële bezoekers van de gemeente Amstelveen, aan inwoners van deze gemeente en daarbuiten, over de gemeente Amstelveen.	5	5
	Amstelveense verenigingen voor amateurkunst obv de subsidieregeling stimulering amateurkunst	Projecten op het gebied van amateurkunst en de activiteiten van de Christelijke Oratorium Vereniging Amstelveen, Pauluskoor, Operette- en Musicalvereniging, Muziekvereniging Bovenkerk, Amstelveens Symfonie Orkest, Toneelvereniging Bovenkerk, Toneelgroep D.	Stimuleren actieve cultuurdeelname.	70	70
	530 Sport				

pr.	instelling	gesubsidieerde activiteit	doelstelling	Begroting x 1.000 euro	
				2015	2016
	Amstelveense sportverenigingen obv subsidieregeling Jeugdsportstimulering	Verlaagde contributie voor jeugdleden.	brede sportdeelname Amstelveense jeugd.	29	29
	Sportservice Noord-Holland	Activiteiten ter ondersteuning van individuele gehandicapte sporters en sportverenigingen en ter promotie van aangepaste sport.	Het sportaanbod voor mensen met een beperking te stimuleren en te optimaliseren.	14	14
	Stichting Amstelveens Sportbedrijf	Projectmatige activiteiten ten behoeve van breedtesport.	Sportstimulering.	522	522
	Amstelveense aanvragers	Breedte- en topsportevenementen obv subsidie regelingen	Sportstimulering.	50	50
	Amstelveense aanvragers	Projectmatige activiteiten ten behoeve van breedtesport.	Sportstimulering.	13	13
	Stichting Amstelveens Sportbedrijf	Beheer en exploitatie van alle gemeentelijke binnen – en buitensportaccommodaties, sportstimulering en advisering aan gemeente over sportbeleid.	Goede en goedkope dienstverlening aan verenigingen, huurders en bezoekers van de sportaccommodaties die veilig, schoon en attractief zijn.	3.677	3.917
	RKAVIC	Onderhoud velden.	Uitvoering overeenkomst over gemeentelijk aandeel in de onderhoudskosten van de velden.	32	32
	Hockeyvereniging HIC	Onderhoud velden.	Uitvoering overeenkomst over gemeentelijk aandeel in de onderhoudskosten van de velden.	40	40
540 Podiumkunsten en beeldende kunst					
	Stichting Schouwburg Amstelveen	Voorstellingen in de grote en de kleine theaterzaal.	Bevorderen cultuurdeelname en in samenwerking met de cultuurinstellingen in het stadshart, versterken van het culturele klimaat in Amstelveen.	1.486	1.486
	Stichting p60	Podium bieden voor pop, cultuur en media en verhuur van oefenruimtes	Bevorderen cultuurdeelname en in samenwerking met de	617	617

pr.	instelling	gesubsidieerde activiteit	doelstelling	Begroting x 1.000 euro	
				2015	2016
		met inzet van vrijwilligers.	cultuurinstellingen in het stadshart versterken van het culturele klimaat in Amstelveen. Uitvoering geven aan het jongerenbeleid.		
	Stichting Amstelveens Poppentheater	Kindervoorstellingen in het theater.	Stimuleren passieve cultuurparticipatie kinderen.	118	118
	Stichting Amstelveens Poppentheater	Kindervoorstellingen in het Broerse park, zomerfestival.	Stimuleren passieve cultuurparticipatie kinderen.	11	11
	Cultuurcentrum VU, Griffioen/ Filmhuis Uilenstede	Voorstellingen in de filmzaal.	Versterken leefklimaat Uilenstede.	4	4
	Stichting Theater het Amsterdamse Bos	Voorstellingen in het openluchttheater.	Bevorderen cultuurdeelname en versterken van het culturele klimaat in Amstelveen.	4	4
	Stichting Cobra Museum voor Moderne Kunst Amstelveen	Openstelling museum en het organiseren van ten minste 1 tentoonstellingsprogramma .	Bevorderen cultuurdeelname en in samenwerking met de cultuurinstellingen in het stadshart versterken van het culturele klimaat in Amstelveen.	1.136	1.136
	Stichting Beeldende Kunst/ Kunstuitleen Amstelveen	Uitlenen van kunstwerken, kunstverwerving, tentoonstellingen en educatie ten behoeve van particulieren, instellingen en bedrijven.	Een breed publiek in contact brengen met hedendaagse beeldende kunst. Bevorderen cultuurdeelname en in samenwerking met de cultuurinstellingen in het stadshart versterken van het culturele klimaat in Amstelveen.	6	32
	Stichting Beeldende Kunst/ Kunstuitleen Amstelveen	Organiseren atelierroute.	Een breed publiek in contact brengen met hedendaagse beeldende kunst.	16	16
	Vereniging Historisch Amstelveen	Publicaties, website, lezingen, excursies, onderzoek en collectievorming over de geschiedenis van Amstelveen.	De lokale geschiedenis bestuderen, vastleggen en openstellen voor publiek en de belangstelling voor geschiedenis	21	21

				Begroting x 1.000 euro	
pr.	instelling	gesubsidieerde activiteit	doelstelling	2015	2016
			stimuleren.		
	Stichting Cobra Kunstprijz Amstelveen	De prijs, geldbedrag en tentoonstelling met publicatie in het Cobra Museum, wordt tweejaarlijks uitgereikt aan een beeldend kunstenaar die in Nederland woonachtig is, of met Nederland verbonden is.	Versterken van het culturele klimaat in Amstelveen en het stimuleren van talent.	15	15
	Amstelveense aanvrager op basis van de subsidieregeling Stimulering podiumkunst en beeldende kunst	Projectmatige activiteiten van Amstelveense instellingen en particulieren.	Bevorderen cultuurdeelname en versterken van het culturele klimaat in Amstelveen.	26	26
	Amstelveense aanvragers op basis van de regeling Promotie Amstelveense kunstenaars.	Projectmatige activiteiten van Amstelveense instellingen en kunstenaars.	Promotie Amstelveense kunstenaars.	35	35
	Cultuurinstelling aan het Stadsplein, wisselend	Organiseren van het Stadspleinfestival.	Bevorderen actieve en passieve cultuurdeelname en versterken van het culturele klimaat in Amstelveen.	23	23
	Amstelveense aanvrager obv subsidieregeling Actieplan Cultuurbereik provincie Noord- Holland	Projectmatige activiteiten van Amstelveense instellingen en kunstenaars.	Gemeentelijke bijdrage om provinciale subsidie te verwerven ten behoefte van projecten die cultuurdeelname bevorderen en het culturele klimaat in Amstelveen versterken.	26	26
	Stichting RTV Amstelveen	Uitzendingen op radio en tv.	Uitvoering geven aan de zorgplicht voor de bekostiging van de lokale omroep volgens de mediawet.	73	73
	totaal programma 2 Onderwijs en ontplooiing			11.803	12.398
4	565 Openbaar groen				
	Groenraad Amstelveen	Vanuit ervaringsdeskundigheid en als vertegenwoordiging van een georganiseerde achterban bijdragen aan de ontwikkeling en uitvoering van het groenbeleid.	Uitvoering geven aan de verordening procedure en vormgeving structurele participatie gemeente Amstelveen 2006.	9	9
	totaal programma 4 Openbare ruimte			9	9

pr.	instelling	gesubsidieerde activiteit	doelstelling	Begroting x 1.000 euro	
				2015	2016
5	824 Overige bouwen en wonen				
	Advies Commissie Wonen	Vanuit vakkennis en ervaringsdeskundigheid adviseren over ruimtelijke ontwikkeling en bijdragen aan de gebruikerskwaliteit van woningen en woonomgeving uit het oogpunt van de toekomstige bewoner.	Uitvoering geven aan de verordening procedure en vormgeving structurele participatie gemeente Amstelveen 2006.	6	6
	Amstelveense aanvragers obv de Monumentenverordening	Instandhouding (onderhoud en restauratie) van het monument.	Monumentenzorg.	90	90
	totaal programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling			96	96
6	005 Internationale samenwerking				
	Amstelveense aanvrager obv subsidieregeling Internationale initiatieven	Internationale initiatieven.	Voorlichting en bewustwording met betrekking tot internationale samenwerking en het internationale karakter van Amstelveen.	16	16
	140 Openbare orde en veiligheid				
	Stichting Slachtofferhulp Amsterdam-Amstelland	Kosteloze ondersteuning aan slachtoffers van misdrijven en ernstige verkeersongelukken.	Ondersteuning gericht op zelfredzaamheid en weerbaarheid van het slachtoffer.	20	20
	Bureau Halt regio Amsterdam	Voorlichting op scholen.	Preventie en bestrijding van jeugdcriminaliteit.	26	26
	Stichting Beterburen	Kosteloze bemiddeling door vrijwilligers bij verstoorde relaties tussen burenen.	Veilige stad zonder overlast waarbij inwoners invulling geven aan hun eigen verantwoordelijkheid.	26	26
	Stichting Meldpunt Discriminatie regio Amsterdam	Klachtenbehandeling, voorlichting en advies.	Bestrijden en voorkomen discriminatie.	31	31
	Amstelveense aanvrager obv de subsidieregelingen (kleine) veiligheidsprojecten voor particulieren, onder voorbehoud van vaststelling Actieplan integrale veiligheid 2014.	Veiligheidsprojecten in de wijken geïnitieerd door georganiseerde particulieren.	Uitvoering integraal veiligheidsbeleid 2011-2014 ten einde veiligheid en gevoel van veiligheid te verbeteren.	10	10
	Amstelveense aanvrager obv de	Veiligheidsprojecten voor bedrijven.	Uitvoering integraal veiligheidsbeleid 2011-	10	10

pr.	instelling	gesubsidieerde activiteit	doelstelling	Begroting x 1.000 euro	
				2015	2016
	subsidiereregelingen (kleine) veiligheidsprojecten voor bedrijven, onder voorbehoud van vaststelling Actieplan integrale veiligheid 2014.		2014 ten einde veiligheid en gevoel van veiligheid te verbeteren.		
	totaal programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid			139	139
	totaal			15.765	16.217

* activiteiten schoolmaatschappelijkwerk worden aanbesteed (inkoop) waardoor het budget niet meer is opgenomen in de subsidiebijlage 2016.

Begrote jaarhuren 2016 voor de gesubsidieerde instellingen

Begroting x
1.000 euro

Object	Huurder	Bijzonderheden	2015	2016
Amsterdamseweg 247	St. Amstelveens Sportbedrijf	sportvelden	250	14*
Burg. Haspelsaan 325	St. Amstelveens Sportbedrijf	gymzaal	0	0
Burg. Haspelslaan 137a	St. Amstelveens Sportbedrijf	gymzaal	26	26
Dr. Schaezmanlaan 4	St. Amstelveens Sportbedrijf	gymzaal	23	24
Laan Rozenburg 4	St. Amstelveens Sportbedrijf	gymzaal	23	24
Laan Rozenburg 15	St. Amstelveens Sportbedrijf	gymzaal	26	26
Landtong 12	St. Amstelveens Sportbedrijf	gymzaal	24	25
Landtong 14/14T	St. Amstelveens Sportbedrijf	gymzaal/tafeltennis	32	33
Langs de Akker 3	St. Amstelveens Sportbedrijf	sporthal	156	160
Lindenlaan 323	St. Amstelveens Sportbedrijf	gymzaal	19	20
Noorddammerweg 48 C	St. Amstelveens Sportbedrijf	sportvelden	275	26*
Noorddammerweg 55	St. Amstelveens Sportbedrijf	gymzaal	21	22
Oostelijk Hafrend 445	St. Amstelveens Sportbedrijf	gymzaal	24	25
Orion 3	St. Amstelveens Sportbedrijf	sportzaal	62	64
Ouderkerkerlaan 14	St. Amstelveens Sportbedrijf	turnzaal odin	22	23
Pandora 3	St. Amstelveens sportbedrijf	sportzaal	109	111
Pandora 7	St. Amstelveens Sportbedrijf	gymzaal	24	25
Sportlaan 25	St. Amstelveens Sportbedrijf	bedrijfsruimte SAS	17	27
Sportlaan/Startbaan Sportpark Janselaan	St. Amstelveens Sportbedrijf	sportvelden	616	77*
Van der Hooplaan 239	St. Amstelveens Sportbedrijf	zwembad	819	839
Van der Hooplaan 239	St. Amstelveens Sportbedrijf	sportzaal	82	84
Van der Hooplaan 239A	St. Amstelveens Sportbedrijf	sportcafe	67	68
Zeelandiahoeve 9	St. Amstelveens Sportbedrijf	gymzaal	27	27
Jane Addamslaan 11	St. Amstelveens Sportbedrijf	dubbele gymzaal	53	55
Sportlaan 29	St. Amstelveens Sportbedrijf	4 gymzalen	123	126
Appellaan 6	St. Amstelveens Sportbedrijf	turnzaal		13
Mr. P.J.M. Aalberselaan 39	St. Amstelveens Sportbedrijf	gymzaal	26	23
totaal	St. Amstelveens Sportbedrijf	met subsidie	2.946	1.870
Den Bloeienden Wijngaardt 1	bijdrage beleid	wijkcentrum	103	105
Groenhof 140	bijdrage beleid	wijkcentrum	95	95
Orion 3	bijdrage beleid	wijkcentrum	226	232
Westwijkplein 1-7	bijdrage beleid	wijkcentrum	102	104
totaal	bijdrage beleid	met subsidie	526	536
Stadsplein 102	St.Amstelland Bibilotheken	bibliotheek Stadshart	196	201
Westwijkplein 1	St.Amstelland Bibilotheken	bibliotheek Westwijk	91	94
totaal	St.Amstelland Bibilotheken	met subsidie	287	295
Stadsplein 99	St.Muziek-en Dansschool A'veen	muziek- en dansschool	92	95
totaal	St.Muziek-en Dansschool A'veen	met subsidie	92	95
Stadsplein 97	St.Volksuniversiteit Amstelland	volwassenen educatie	122	125
Stadsplein 100	St.Schouwburg Amstelveen	schouwburg	407	417

Begrote jaarhuren 2016 voor de gesubsidieerde instellingen

Begroting x
1.000 euro

Object	Huurder	Bijzonderheden	2015	2016
Stadsplein 100A	St. Poppodium Amstelveen	poppodium	121	123
Sandbergplein 1	St. Cobra museum voor Moderne Kunst A'veen	museum	355	363
Wolfert van Borsselenweg 85a	St. A' veens Poppentheater	poppentheater	51	52
totaal	culturele instellingen	met subsidie	1.056	1.080
Amsteldijk 143	Stichting Jonge Woudlopers	scouting	14	14
Princesselaan 1, De Uiterton I	Stichting De Uiterton	De Uiterton	14	14
Princesselaan 2, De Uiterton II	Stichting De Uiterton	De Uiterton	12	13
Princesselaan 3, Margarita	Stichting Scouting Margarita Groep	scouting	16	16
Princesselaan 4, Livingstone	Stichting Scouting Livingstone	scouting	16	16
Princesselaan 5, Guy de Lariquaudie	Stichting Guy de Larigaudie	scouting	16	16
Zetterij 14	Stichting Scouting Westwijk	scouting	29	30
totaal	scouting	met subsidie	117	119
Galjoen 4	Stichting Kledingbank	kledingbank	13	13
Keizer Karelweg 94 B	Vereniging de Schakel	verenigingsruimte	20	21
Noorddammerweg 1	St. Noorddamcentrum	ontmoetingscentrum	55	57
Orion 19a	Ver. Historisch Amstelveen	expositieruimte	19	19
Orion 19b	RTV Amstelveen	lokale omroep	14	16
Ouderkerkerlaan 15	St.A'veense Kunstbelangen,ateliers	verenigingsruimte	21	21
Smeenklaan 1	Vita	verenigingsruimte	63	64
totaal	Overig	met subsidie	205	211
	bijdrage beleid	atelierruimten	23	23
Totaal			5.252	4.229

* de huren zijn verlaagd i.v.m. de overdracht van het beheer van de buitensportaccommodaties aan het St. Amstelveens Sportbedrijf.

D Meerjarenbalans en rente-exploitatie

Meerjarenbalans 2015-2021 (x 1 miljoen euro)

Bezittingen	2016	2017	2018	2019	2021
Materiële vaste activa	220,8	220,8	216,1	214,2	207,8
- Riolering	72,2	73,1	74,4	75,4	78,1
- Sport	0,7	0,6	0,5	0,5	0,3
- Bedrijfsgebouwen t.l.v. exploitatie	24,3	23,7	23,2	22,6	21,5
- Bedrijfsgebouwen *)	15,5	14,2	13,1	12,0	10,2
- Combigebouwen *)	12,8	12,1	11,5	11,0	10,1
- Onderwijshuisvesting *)	53,6	55,1	54,5	52,9	49,8
- Overige investeringen	41,7	41,9	39,0	39,8	37,7
Financiële vaste activa	21,5	21,5	21,5	21,5	12,4
- Deelnemingen Eneco en BNG	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7
- Langlopende leningen	9,1	9,1	9,1	9,1	0,0
- Overige uitzettingen > 1 jaar	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7
Vorraden	-6,9	-0,7	1,1	1,2	1,3
- Vorraden	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
- Grond niet in exploitatie *)	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
- Gronden in exploitatie	-10,6	-4,4	-2,6	-2,5	-2,4
Vlottende bezittingen - vlottende schulden	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
Totaal bezittingen per 1 januari	250,4	256,6	253,7	251,9	236,5
*) Betaald uit bestemmingsreserves; zie eigen vermogen					
Schulden	2016	2017	2018	2019	2021
Eigen vermogen: algemene reserve	26,3	35,8	35,7	37,4	39,4
Eigen vermogen: bestemmingsreserve	132,4	125,9	120,1	116,5	109,3
- Bedrijfs- en combigebouwen boekwaarde *)	28,3	26,4	24,5	23,0	20,3
- Onderwijshuisvesting boekwaarde *)	53,6	55,1	54,5	52,9	49,8
- Grond niet in exploitatie boekwaarde *)	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
- Nog te realiseren nieuwbouw onderwijshuisv.	6,9	3,5	2,5	2,5	2,5
- Overige bestemmingsreserves	41,6	39,1	36,6	36,2	34,8
Voorzieningen	43,2	43,4	44,2	45,9	27,0
- FPU/FLO/wachtgeld	1,6	1,3	1,1	1,0	0,8
- A9	17,8	18,6	19,5	20,3	0,0
- Afkoop onderhoud graven + afkoopsommen	6,5	6,4	6,3	6,2	6,0
- Onderhanden werk	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
- Egalisatie riolering, afval en Zorgvlied	3,3	3,2	3,2	3,5	4,1
- Overige voorzieningen	12,8	12,6	13,0	13,7	15,0
Opgenomen langlopende leningen	82,5	80,2	78,0	75,7	71,2
Financieringstekort	-33,9	-28,7	-24,3	-23,7	-10,4
Totaal schulden per 1 januari	250,4	256,6	253,7	251,9	236,5
*) Zie materiële vaste activa					

Rente-exploitatie 2016-2019 (x 1 miljoen euro)

	Rente	2016		2017		2018		2019	
		stand 01-01	Rente	stand 01-01	Rente	stand 01-01	Rente	stand 01-01	Rente
Rente-inkomsten:									
Materiële vaste activa	4,50%	220,8	5,5	220,8	5,5	216,1	5,4	214,2	5,5
Uitgeleende langl. leningen	divers	13,8	0,9	13,8	0,9	13,8	0,9	13,8	0,9
Deelnemingen	4,50%	7,7	0,3	7,7	0,3	7,7	0,3	7,7	0,3
Gronden en voorraden	4,50%	-6,9	-0,4	-0,7	-0,1	1,1	0,0	1,2	0,0
Vlottende activa/passiva	0,00%	15,0	0,0	15,0	0,0	15,0	0,0	15,0	0,0
		250,4	6,3	256,6	6,6	253,7	6,6	251,9	6,7
Rente-uitgaven:									
Eigen vermogen	4,50%	147,2	2,2	148,2	2,2	144,8	2,2	141,0	2,2
Eigen vermogen (rentevrij)	0,00%	54,6	0,0	57,0	0,0	55,2	0,0	58,8	0,0
Opgenomen langl. leningen	4,45%	82,5	3,7	80,2	3,6	78,0	3,5	75,7	3,4
Financieringspositie	divers	-33,9	0,0	-28,7	0,0	-24,3	0,0	-23,7	0,0
		250,4	5,8	256,6	5,8	253,7	5,7	251,9	5,6
Saldo		0,0	0,5	0,0	0,8	0,0	0,9	0,0	1,1

E Overzicht structurele en eenmalige middelen

Nr. Omschrijving	2016			2017	2018	2019
	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
1 Sociaal domein						
a) incidentele baten/lasten	64		64	64		
b) structurele lasten/baten	73.013	22.641	50.372	48.460	47.663	47.508
c) totaal lasten/baten	73.077	22.641	50.436	48.524	47.663	47.508
d) incidentele reservemut.			0			
e) structurele reservemut.			0			
f) totaal resultaat	73.077	22.641	50.436	48.524	47.663	47.508
2 Onderwijs en ontplooiing						
a) incidentele baten/lasten	200		200	200		
b) structurele lasten/baten	22.528	2.185	20.343	19.841	18.907	18.879
c) totaal lasten/baten	22.728	2.185	20.543	20.041	18.907	18.879
d) incidentele reservemut.			0			
e) structurele reservemut.	3.086	5.587	-2.501	-2.184	-2.009	-1.986
f) totaal resultaat	25.814	7.772	18.042	17.857	16.898	16.893
3 Economie en duurzaamheid						
a) incidentele baten/lasten	35		35			
b) structurele lasten/baten	1.543	201	1.342	1.342	1.342	1.342
c) totaal lasten/baten	1.578	201	1.377	1.342	1.342	1.342
d) incidentele reservemut.			0			
e) structurele reservemut.			0			
f) totaal resultaat	1.578	201	1.377	1.342	1.342	1.342
4 Openbare ruimte						
a) incidentele baten/lasten	935	469	466	316	-429	32
b) structurele lasten/baten	45.245	24.492	20.753	20.443	20.444	20.443
c) totaal lasten/baten	46.180	24.961	21.219	20.759	20.015	20.475
d) incidentele reservemut.	469	735	-266	-316	429	-32
e) structurele reservemut.			0			
f) totaal resultaat	46.649	25.696	20.953	20.443	20.444	20.443
5 Ruimtelijke ontwikkeling						
a) incidentele baten/lasten	1.705	6.548	-4.843	1.502	610	
b) structurele lasten/baten	26.124	19.842	6.282	6.227	6.280	6.272
c) totaal lasten/baten	27.829	26.390	1.439	7.729	6.890	6.272
d) incidentele reservemut.	29	1.165	-1.136	-1.390	-560	
e) structurele reservemut.			0			
f) totaal resultaat	27.858	27.555	303	6.339	6.330	6.272
6 Bestuur, bevolking en veiligheid						
a) incidentele baten/lasten	1.020		1.020	719	485	227
b) structurele lasten/baten	20.597	2.373	18.224	18.187	18.161	18.158
c) totaal lasten/baten	21.617	2.373	19.244	18.906	18.646	18.385
d) incidentele reservemut.		805	-805	-549	-315	-227
e) structurele reservemut.			0			
f) totaal resultaat	21.617	3.178	18.439	18.357	18.331	18.158
10 Algemene dekkingsmiddelen						
a) incidentele baten/lasten		1.064	-1.064	-364		
b) structurele lasten/baten	2.322	118.547	-116.225	-110.932	-111.543	-111.600
c) totaal lasten/baten	2.322	119.611	-117.289	-111.296	-111.543	-111.600
d) incidentele reservemut.			0			
e) structurele reservemut.	6.661	8.481	-1.820	-1.426	-1.193	-968
f) totaal resultaat	8.983	128.092	-119.109	-112.722	-112.736	-112.568
TOTAAL-GENERAAL						
a) incidentele baten/lasten	3.959	8.081	-4.122	2.437	666	259
b) structurele lasten/baten	191.372	190.281	1.091	3.568	1.254	1.002
c) totaal lasten/baten	195.331	198.362	-3.031	6.005	1.920	1.261
d) incidentele reservemut.	498	2.705	-2.207	-2.255	-446	-259
e) structurele reservemut.	9.747	14.068	-4.321	-3.610	-3.202	-2.954
f) totaal resultaat	205.576	215.135	-9.559	140	-1.728	-1.952

RECAPITULATIE

totaal lasten/baten/resultaat	205.576	215.135	-9.559	-9.559 V	f)
waarv. eenm. lasten/baten	3.959	8.081	-4.122		a)
waarv. incid. mut. reserves	498	2.705	-2.207		e)
per saldo resultaat eenm.midd.				-6.329 V	
resterend structureel saldo				-3.230 V	

F Bestuurlijke planning

nr.thema	Bron:	Omschrijving actiepoint	Raad/ College	Kwartaal
1		Programma 1 Sociaal Domein		
1.2	PB	Het actieprogramma evalueren uit het beleidsplan Participatiewet 2015-2018 'Meer meedoen'	College	1e kwartaal
1.2	CUP	Nota schulphulpverlening	Raad	2e kwartaal
1.3	PB	Versterken signaleringsstructuur met focus op het jonge kind.	College	2e kwartaal
1.3	PB	Onderzoek naar vernieuwende aanpak vechtscheidingsproblematiek.	College	2e kwartaal
1.3	PB	Onderzoek diverse vernieuwingsvoorstellen, w.o. alternatieven voor residentiële hulp.	College	3e kwartaal
1.3	PB	Opstellen strategische inkoopagenda 2017, inclusief regionale samenwerking	College	2e kwartaal
1.3	PB	Evaluatie Amstelveenloket en sociale teams	College	2e kwartaal
1.3	PB	In het kader van de aansluiting jeugdhulp en passend onderwijs: oriëntatie naar uitbreiding inzet schoolmaatschappelijk werk.	College	4e kwartaal
2		Programma 2 Onderwijs en ontplooiing		
2.1	PB	Huisvesting wending	Raad	3e kwartaal
2.1	PB	Onderwijsvoorziening De Scheg	Raad	3e kwartaal
2.1	PB	Besluit over voortzetting Aanval op de Uitval vanaf schooljaar 2016-2017	College	2e kwartaal
2.1	PB	Besluit over samenwerkingsstructuur RMC	College	2e kwartaal
2.1	CUP	Krediet huisvesting Hermann Wesseling College	Raad	2e kwartaal
2.2	PB	Voorstel invulling taakstelling sport	College	3e kwartaal
3		Programma 3 Economie en Duurzaamheid		
3.1	CUP	Strategie bedrijventerrein Legmeer en De Loeten	Raad	in voorbereiding
3.1	CUP	Uitvoeringskader horeca vernieuwen	Raad	1e kwartaal
3.1	CUP	Horecanota vernieuwen	Raad	in voorbereiding
3.1	CUP	Detailhandelsnota vaststellen	Raad	1e kwartaal
3.2	CUP	Nieuw plan uitwerken voor het Stadsplein in samenwerking met Unibail-Rodamco	Raad	2e kwartaal
4		Programma 4 Openbare ruimte		
4.1	PB	Update van de waardevolle bomenlijst	Raad	4de kwartaal
4.2	PB	Nota Wegen	Raad	4de kwartaal
4.3	PB	Afvalbeleidsplan	Raad	1e kwartaal
5		Programma 5 Stedelijke ontwikkeling		
5.1	PB	Actualisatie Planologische verkenning Noorderlegmeerpolder	Raad	2e kwartaal
5.1	PB	Vaststellen diverse bestemming-, uitwerking-, wijzigingplannen en afwijkingen op het	Beide	Nog in te plannen

nr.thema	Bron:	Omschrijving actiepun	Raad/ College	Kwartaal
		bestemmingsplan		
5.2	CUP	Uitvoeringsovereenkomst met Rijkswaterstaat inpassing A9	College	3e kwartaal
5.2	CUP	Esthetisch Programma van Eisen A9	College	1e kwartaal
5.2	CUP	Ontwerp Bestemmingsplan ongelijkvloerse kruisingen Amstelveenlijn	Raad	1e kwartaal
5.2	CUP	Ontwerp bestemmingsplan opstelsterrein Amstelveenlijn	Raad	1e kwartaal
5.2	CUP	Scenario-keuze	Raad	2e kwartaal
5.2	CUP	Plan verbetering verbinding N201-A9	Raad	2e kwartaal
5.2	CUP	Gebiedsvisie Stadshart	Raad	2e kwartaal
5.3	PB	Prestatieafspraken met Eigen Haard, waaronder de verkoop van corporatie bezit	College	2e kwartaal
5.3	PB	Prestatieafspraken met Woonzorg Nederland	College	2e kwartaal
5.3	CUP	Vaststellen woonagenda	Raad	1e kwartaal
5.4	PB	Aanbesteding OV Concessie AML	College	2e kwartaal
5.4	PB	Besluitvorming Planstudiefase Uithoornlijn	Raad	iof met Stadsregio
5.4	CUP	Voortgangsnotitie Uitvoeringsprogramma verkeer 2015-2018	College	1e kwartaal
5.5	PB	Eventueel raadsbesluit/aanwijzingsbesluit betaald parkeren Randwijk	Raad	1e kwartaal
6		Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid		
6.1	PB	Actieplan Integrale Veiligheid 2016	College	1e kwartaal
6.1	PB	Overeenkomst buurtbemiddeling voor 2017 en verder	College	4e kwartaal
6.1	PB	Meerjarenbeleid Vergunningen, toezicht en Handhaving 2016-2019	Raad	1e kwartaal
6.1	PB	Uitvoeringsprogramma Toezicht en Handhaving 2016-2017	College	1e kwartaal
6.1	PB	Jaarrapportage Toezicht en handhaving	College	1e kwartaal
6.1	PB	Verordening Toezicht en Handhaving 2016-2017	Raad	2e kwartaal
6.2	PB	Vaststellen lokaal draaiboek nazorg	College	1e kwartaal
6.2	PB	Vaststellen lokaal draaiboek Lokaal Coördinatie Punt	College	1e kwartaal
6.3	PB	Vervanging papier door digitaal	College	4e kwartaal
6.4	CUP	Actualisatie participatie-aanpak	College	1e kwartaal
6.6	CUP	Deregulering Lokaal Ruimtelijk Beleid	Raad	2e kwartaal
6.6	CUP	Uitwerking dereguleringsmaatregelen Wet Algemene bepalingen Omgevingsrecht (WABO)	College	2e kwartaal
6.6	CUP	Uitwerking Evenementenbeleid	College	1e kwartaal
6.6	CUP	Uitwerking Horecabeleid	College	1e kwartaal

G Kaderstellende beleidsnota's

Per programma staan hieronder de Kaderstellende beleidsnota's met het jaar van vaststelling weergegeven.

		Jaar van vaststelling
1	Programma 1 Sociaal Domein	
1.1	Samen gezond leven: Nota Lokaal gezondheidsbeleid 2013-2016	2013
1.1	Nota Sociale samenhang (Wmo Pijler 3)	2012
1.1	Uitvoeringsplan sociale samenhang. Bewoners aan zet	2012
1.1	Meedoen mogelijk maken. Beleidsplan WMO 2015-2018	2014
1.1	Verordening Maatschappelijke ondersteuning gemeente Amstelveen	2014
1.1	Beleidsregels Maatschappelijke ondersteuning gemeente Amstelveen	2014
1.1	Nota integrale veiligheid 2011-2014	2010
1.1	Herijking Wmo voorzieningenbeleid	2008
1.1	Verordening Wet inburgering	2007
1.1	Nota Structurele participatie	2006
1.2	Verordening boete bij recidive	2014
1.2	Beleidsplan participatiewet	2014
1.2	Handhavingsverordening	2014
1.2	Verordening tegenprestatie	2014
1.2	Verordening individuele inkomenstoeslag	2014
1.2	Verlagingsverordening	2014
1.2	Verordening Langdurigheidtoeslag Wet Werk en Bijstand	2013
1.2	Re-integratie verordening Wwb	2013
1.2	Toeslagen en verlagingsverordening	2013
1.2	Beleidsplan Schuldhulpverlening 2012-2016	2012
1.2	Handhaving-, afstemming- en boeteverordening Wet werk en bijstand	2012
1.2	Kadernota Wet Werk en Bijstand 2013-2016	2012
1.2	Armoedebestrijding	2008
1.2	Kadernota Modernisering WSW	2008
1.2	Nota regionaal arbeidsmarktbeleid	2008
1.2	Visie Ketensamenwerking	2008
1.2	Verbreding doelgroep minimabeleid	2005
1.2	Verordening Kwijtscheldingsbeleid Belastingen 2005	2005
1.3	Voor de jeugd van Amstelveen - Beleidsplan jeugdhulp 2015-2018	2014
1.3	Nota jeugdbeleid 2011-2015	2011
1.3	Verordening Maatschappelijke participatie schoolgaande kinderen	2011
1.3	Verordening jeugdhulp gemeente Amstelveen	2014
2	Programma 2 Onderwijs en ontplooiing	
2.1	Onderwijsagenda	2015
2.1	Programma RMC en kwalificatieplicht	2014
2.1	Visie op primair onderwijs in Amstelveen 2012-2015	2011
2.1	Gemeentelijk onderwijsachterstandenplan 2006-2010: voorschoolse voorzieningen en basisonderwijs	2007
2.1	Visie voor de Brede schoolaanpak in Amstelveen	2007

		Jaar van vaststelling
2.1	Verordening Leerlingenvervoer	2004
2.2	Nota speelruimtebeleid	2015
2.2	Sportnota Amstelveen beweegt sportief !! 2013-2020	2013
2.2	Visie NME, Speelboerderij Elsenhove, Schooltuinen 2013-2018	2012
2.2	Speelplaatsenbeleid Amstelveen, implementatie/herziening	2005
2.2	Nota Heroriëntatie gemeentelijk sportbeleid 2004-2009	2004
2.2	Beleidsnotitie speelruimtebeleid	2004
2.2	Subsidieregeling stimulering jeugdsport	2003
2.3	Actualisatie Atelierbeleid	2011
2.3	Actualisatie cultuurbeleid 2010-2013	2009
2.3	Beleid Lokale publieke omroep (televisie)	2007
2.3	Beleid Lokale publieke omroep (radio)	2006
2.4	Verordening Voorzieningen huisvesting onderwijs – 2007	2007
2.4	Gemeentelijk accommodatiebeleid- en vastgoedbeleid	2004
3	Programma 3 Economie en duurzaamheid	
3.1	Ruimtelijke Visie Greenport Aalsmeer	2015
3.1	Economische visie	2015
3.1	Nota para-commercieel beleid	2013
3.1	Strategische Visie Greenport Aalsmeer - Samenwerken aan een bloeiend perspectief	2012
3.1	Beleid bedrijventerreinen Amstelveen 2011-2015	2011
3.1	Standplaatsenbeleid 2011-2015	2011
3.1	Beleidsnotitie startende ondernemers	2009
3.1	Nota evenementen	2008
3.1	Notitie hotelbeleid	2008
3.1	Regionale arbeidsmarktvisie	2008
3.1	Beleidsnota Horeca	2008
3.1	Detailhandelsnota 2008-2012	2008
3.1	Marktverordening	2006
3.2	Visie Stadshart Amstelveen 2025	2012
3.2	Notitie verlevendiging Stadsplein	2012
3.3	Gemeenschappelijke regeling schadeschap luchthaven Schiphol	2007
3.4	Verordening bodemenergie	2014
3.4	Actieplan geluid 2013 (looptijd tot 2018)	2013
3.4	Energiebeleidsplan 2013-2016	2013
3.4	Nota Bodembeheer	2013
3.4	Regionale Nota Bodembeheer regio Amstelland en Meerlanden	2012
3.4	Tussentijdse Evaluatie Nota Duurzaam bouwen 2007-2012	2011
3.4	Regionaal Milieuwerkprogramma 2010	2010
3.4	Actieplan Luchtkwaliteit 2007-2015	2009
3.4	Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan	2009
3.4	Regionaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit Noordvleugel	2008
3.4	Nota Duurzaam bouwen 2007-2012	2007
3.4	Verlichtingsplan 2007-2010	2007
3.4	Deelnota hogere grenswaarden	2007

		Jaar van vaststelling
4	Programma 4 Openbare ruimte	
4.1	Grondwater Zorgplan	2013
4.1	Gedragscode Flora- en faunawet	2012
4.1	Beeldkwaliteitsplan onderhoud	2011
4.1	Reclame in de openbare ruimte Amstelveen	2008
4.1	Groenstructuurplan	2008
4.1	Bomenplan	2008
4.1	Stedelijk Waterplan	2007
4.2	Gemeentelijk Rioleringsplan 2015-2020	2015
4.2	Uitvoeringsprogramma Infrawerken 2015-2018	2015
4.2	Uitvoeringsprogramma Verkeer 2015-2018	2015
4.2	Beleidsplan openbare verlichting 2015-2019	2015
4.2	Wegcategoriseringsplan Amstelveen	2013
4.2	Parkeernotitie	2012
4.2	Nota wegen 2011-2015	2011
4.2	Vaststelling Algemene verordening Ondergrondse Infrastructuren	2009
4.2	Amstelveense Verkeer- en Vervoervisie (AVVV)	2008
4.2	Wegsleepverordening Amstelveen 2008	2008
4.2	Nota Fiets 2006-2015	2006
4.2	Parkeernota 2005-2010	2005
4.3	Textielbeleidsplan	2013
4.3	Afvalbeleidsplan 2011-2015	2010
4.3	Inzameling kunststof verpakkingen	2009
4.3	Ontwikkelingen afvalinzameling Amstelveen	2008
4.3	Keuze afval-inzamelmethodiek van de toekomst	2006
4.4	Kwaliteitsbeheerplan begraafplaats Zorgvlied 2011-2015	2010
4.4	Beeldkwaliteitsplan Zorgvlied	2004
5	Programma 5 Ruimtelijke ontwikkeling	
5.1	Ontwikkelvisie Scheg Noorder Legmeerpolder	2015
5.1	Uitgangspunten herziening welstandsbeleid in Amstelveen	2015
5.1	Energiebeleidsplan 2013-2016	2013
5.1	Ruimtelijk Kwaliteitskader Amstelveen	2013
5.1	Nota Grondbeleid	2012
5.1	Gebiedsperspectief en beeldkwaliteitsplannen Amstelscheg	2011
5.1	Structuurvisie Amstelveen 2025+,	2011
5.1	Beleidsregels Planologische afwijkingen	2011
5.1	Structuurvisie Amstelveen Zuid	2010
5.1	Aanwijzen planologische afwijkingen, waarvoor een verklaring van geen bedenkingen van de Raad niet nodig is	2010
5.1	Herijking voorgenomen programma voor zachte ruimtelijke projecten	2010
5.1	Vaststelling Erfgoedverordening gemeente Amstelveen en Subsidieverordening Monumenten gemeente Amstelveen	2010
5.1	Wijziging bouwverordening wegens invoering van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	2010
5.1	Gemeentelijk Rioleringsplan 2010-2014	2009
5.1	2e Wijziging Legesverordening agv voornoemde vaststelling	2009
5.1	Vaststelling Algemene verordening Ondergrondse Infrastructuren	2009

		Jaar van vaststelling
5.1	Verordening Planschade	2008
5.1	Ruimte voor groen; Groenstructuurplan voor Amstelveen 2008-2018	2008
5.1	Reclame in de openbare ruimte Amstelveen	2008
5.1	Stedelijk Waterplan	2008
5.1	Detailhandelsnota 2008-2012	2008
5.1	Bouwverordening 2007	2007
5.1	Verlichtingsplan 2007-2010	2007
5.1	Wijkvisie Keizer Karelpark	2006
5.1	Monumentennota 2005	2005
5.1	Beeldkwaliteitsplan onderhoud	2005
5.1	Nota Rehabilitatie wegen	2005
5.2	Visie Stadshart 2025	2013
5.2	Kaders ombouw Amstelveenlijn	2009
5.2	Visie HOV Aalsmeer/Uithoorn – Amstelveen tot 2020	2008
5.3	Woonvisie Amstelveen 2011-2015	2011
5.3	Beleidsnota Koopstarters op de woningmarkt	2009
5.3	Methoden van gronduitgifte voor sociale woningbouw	2008
5.3	Visie wonen op Uilenstede	2008
5.4	Uitvoeringsprogramma Verkeer 2015-2018	2015
5.4	Wegcategoriseringsplan Amstelveen	2013
5.4	Parkeernotitie 2012	2012
5.4	Parkeernotitie	2012
5.4	Nota Wegen	2011
5.4	Amstelveense verkeers- en vervoersvisie	2008
5.4	Wegsleefverordening Amstelveen 2008	2008
5.4	Nota Fiets 2006-2015	2006
5.4	Actualisering beleidsuitgangspunten OV Amstelveen	2005
5.4	Parkeernota 2005-2010	2005
6	Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid	
6.1	Nota Integraal veiligheidsbeleid 2015-2018	2014
6.1	Regionaal veiligheidsprogramma 2015-2018	2014
6.1	Nota jeugdbeleid 2011-2015	2011
6.1	Evenementennota	2008
6.1	Horecanota	2008
6.1	Nota Jeugd en Veiligheid	2008
6.1	Nota en verordening Cameratoezicht	2007
6.1	Verlichtingsplan 2007-2010	2007
6.2	Beleidsplan Crisisbeheersing (regionaal)	2015
6.2	Regionale Beleidslijn Externe Veiligheid regio Amstelland & de Meerlanden	2011
6.2	Brandbeveiligingsverordening	2009
6.2	Crisisbeheersingsplan voor de gemeente Amstelveen 2006	2006
6.3	Verordening verwerking persoonsgegevens	2008
6.3	Verordening Wet inburgering	2007
6.3	Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio	2007
6.4	Verordening invoering burgerinitiatief	2008

		Jaar van vaststelling
6.4	Klachtrecht in Amstelveen	2006
6.4	Participatie en inspraakverordening	2006
6.4	Structurele participatie	2006
6.4	Nota Participatiebeleid	2005
6.5	Centrumregeling ambtelijke samenwerking Aalsmeer en Amstelveen	2012
6.5	Beleidskader internationale betrekkingen 2011-2014	2010
6.5	Voorstellen tot optimalisering werkwijze raad en raadcommissies	2009
6.5	Wijziging verordening op de raadscommissies	2008
6.5	Leidraad actieve informatieplicht & nota begrotingsbeheer	2008
6.5	Verordening ambtelijke commissie voor de bezwaarschriften	2003
6.6	APV	2011

H Bronvermeldingslijst

In de overzichten effectindicatoren en kengetallen in de programma's (hoofdstuk 2) zijn bronnummers opgenomen die verwijzen naar de volgende bronnen:

1. Registraties gemeente (BRP, BAG, GWA e.d.)
2. Stadspeiling 2013, 2011
3. Ondernemerspeiling 2014
4. Jongerenpeiling 2012
5. GGD (Emovo/Gezondheidspeiling)
6. O+S Amsterdam
7. www.waarstaatjegemeente.nl
8. UWV: Atlas SV
9. www.vsvverkenner.nl
10. DUO onderwijsdata
11. Stichting Amstelveens Sportbedrijf
12. Culturele instellingen
13. ARRA (LISA Amsterdam)
14. Google analytics
15. Sienergie
16. Samenwerkende netbeheerders (energie in beeld)
17. Bureau To70
18. Woningcorporatie Eigen Haard
19. Benchmark publiekszaken
20. Locatus
21. www.bezoekbas.nl

I Lijst van afkortingen

AA	Aalsmeer-Amstelveen
ACM	Autoriteit Consument & Markt
AEB	Amsterdam Economic Board
AEB	Afval EnergieBedrijf
AGV	Amstel, Gooi en Vecht
Aib	Amsterdam inbusiness
AM	Amstelland-de Meerlanden
AMHK	Advies en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling
ANBO	Algemene Nederlandse Bond van Ouderen
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
AVVV	Amstelveense Verkeer- en VervoerVisie
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBP	Bruto Binnenlands Product
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BBZ	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
Bor	Besluit omgevingsrecht
BRP	Basisregistratie Personen
BRS	Bestuurlijke Regie Schiphol
BTW	Bruto Toegevoegde Waarde
B.V.	Besloten Vennootschap
B&W	Burgemeester en Wethouders
BZK	(Ministerie van) Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
C.a.	Cum annexis (met bijbehoren)
CBS	Centraal Bureau Statistiek
CJG	Centrum voor jeugd en gezin
CoBra	Copenhagen Brussel Amsterdam (museum)
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen
CO2	Koolstofdioxide
COVAU	Corridor Openbaar Vervoer Amstelveen-Uithoorn
CPA	Centrale Post Ambulancevervoer
CROW	Kennisorganisatie voor infrastructuur, openbare ruimte en verkeer & vervoer
C.q.	Casu quo (in welk geval)
Emovo	Elektronische MOnitor VOlksgezondheid
EMU	Economische en Monetaire Unie
EW	Eindwaarde
Fido	Financiering decentrale overheden
FLO	Functioneel Leefstijdsontslag
FPU	Flexibel Pensioen en Uittreden
G2	Samenwerkingsverband Uithoorn/Aalsmeer
GA	Groot Amsterdam
GBA	Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens
GGD	Geneeskundige Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke GezondheidsZorg
GIDS	Gezond in de stad
GR	Gemeenschappelijke regeling
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan

Hbh	Hulp bij het huishouden
HOF	Wet Houdbare Overheidsfinanciën
HOV	Hoogwaardig Openbaar Vervoer
HTV	Hoogwaardige Tramverbinding
HWC	Hermann Wesselink College
IBOI	Index van Bruto OverheidsInvesteringen
I-deel	Inkomensdeel
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IKC	Integraal KindCentrum
I&M	(Ministerie van) Infrastructuur en Milieu
IOAW	Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers
IOAZ	Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
ISK	Internationale Schakelklas
ISV	Investeringsfonds Stedelijke Vernieuwingen
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JOGG	Jongeren Op Gezond Gewicht
JOP	Jaarlijks OnderhoudsPlan
KBO	Katholieke Bond van Ouderen
KCC	Klant Contact Centrum
Ke	Meeteenheid voor geluidszones rond Schiphol / geluidsbelasting door vliegtuigen
KKC	Keizer Karel College
KRW	Kaderrichtlijn Water
LEA	Lokale Educatieve Agenda
LED	Light-Emitting Diode
LIB	Luchthaven IndelingsBesluit
LCP	Lokaal coördinatiepunt
LMO	Landelijke meldkamer organisatie
MBO	Middelbaar BeroepsOnderwijs
MER	Milieu Effect Rapportage
MKB	Midden- en kleinbedrijf
MOP	Meerjarig OnderhoudsPlan
MRA	Metropoolregio Amsterdam
m ²	Vierkante meters
NES	Natuur- en Milieueducatie, Speelboerderij Elsenhove, Schooltuinen
NHG	Nationale Hypotheek Garantie
NME	Natuur- en MilieuEducatie
NSL	Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit
NUP	Nationaal UitvoeringsProgramma
N.V.	Naamloze Vennootschap
N.v.t.	Niet van toepassing
NZKG	Omgevingsdienst Noorzeekanaalgebied
O.b.v.	Op basis van
OGZ	Openbare Gezondheidszorg
OGGz	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
OLGA	Overleg Lichaam Gehandicapten Amstelland
O+S	Onderzoek en Statistiek
ORS	Omgevingsraad Schiphol
OV	Openbaar Vervoer
OZB	Onroerende-zaak belastingen
P&C	Planning & Control
PCOB	Protestants Christelijke Ouderen Bond
Pgb	Persoonsgebonden budget

P.m.	Pro memorie
PO	Primair onderwijs
PPP	People, Planet en Profit
PPS	Publiek private samenwerking
Pr.	Programma
PvA	Plan van Aanpak
REA	Regionale Educatieve Agenda
RMC	Regionale Meld- en Coördinatiepunt
RO	Ruimtelijke Ordening
ROC	Regionaal Opleidings Centrum
RSBO	Regionaal Samenwerkingsverband voor Bonden van Ouderen
RTV	Radio en Televisie
RUD	Regionale UitvoeringsDienst
SAS	Stichting Amstelveens Sportbedrijf
SLOK	Stimulering Lokale Klimaatinitiatieven
SMASH	Structuurvisie Mainport Amsterdam Schiphol Haarlemmermeer
St.	Stichting
SW	Sociale Werkvoorziening
T.b.v.	Ten behoeve van
T.g.v.	Ten goede van
T.l.v.	Ten laste van
T.o.v.	Ten opzichte van
UWV	Uitvoeringsinstituut WerknemersVerzekeringen
VGRP	Verbreed Gemeentelijk RioleringsPlan
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VOG	Verklaring Omtrent Gedrag
VRI	Verkeersregelinstallatie
Vte	Voltijds equivalenten
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
VU	Vrije Universiteit Amsterdam
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VWO	Vorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs
WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
WEW	Stichting Waarborgfonds Eigen Woning
Wgr	Wet gemeenschappelijke regeling
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WIJ	Wet Investeren in Jongeren
WIW	Werken In het Westen
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
WPG	Wet Publieke Gezondheid
Wro	Wet ruimtelijke ordening
WSP	Werkgevers service punt
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
Wtcg	Tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten
WW	Werkloosheidswet
WWB	Wet Werk en Bijstand
WWZ	Wonen, Welzijn en Zorg
ZZP's	Zorgzwaartepakketten
ZZP	Zelfstandige Zonder Personeel